ÖSTERSUNDS KOMMUN

Kallelse till

Tekniska nämnden

2022-05-25
Kl. **08:15**

Teknisk förvaltning, Hyggesvägen 15

Tekniska nämnden

Ledamöter	Anders Bromée (C) Per-Göran Bergqvist (C) Andreas Köhler (M), Ordförande Sverker Jonsson (M) Emanuel Sandberg (KD) Jean Luc Kabisa (S), 1:e vice ordförande Jonny Malmsten (S) Florian Stamm (MP) Nisse Sandqvist (V)
Ersättare	Patrik Andersson (C) Tord Lundin (C) Jenny Hayer (M) Joackim Ekroth (M) Ulf Pettersson (L) Sara Bengtlars (S) Dag Wassdahl (S) Maria Gerdin (S) Helena Lassen (S)

Ärende

Upprop och val av justerare

Fastställande av föredragningslista

Projekt Östersundslänken
Dnr 00383-2021

Remiss - Evenemangspolicy för Östersunds kommun
Dnr 00152-2022

Revision - Granskning av VA-investeringar
Dnr 00332-2021

VA Z Renhållare, referensgrupp
Dnr 00158-2022

Utredning - utfasning engångsartiklar i plast
Dnr 00100-2022

Budgetuppföljning 2022
Dnr 00155-2022

Uppföljning internkontrollplan 2022
Dnr 00156-2022

Utsiktsvägen - insamling avfall
Dnr 00268-2021

Tekniska nämndens delegationsbeslut 2022
Dnr 00001-2022

Tekniska nämndens meddelanden 2022
Dnr 00002-2022

Tekniska nämndens information och överläggningar 2022
Dnr 00003-2022

Andreas Köhler (M)
Ordförande

Ann-Christine Henriksson
Nämndsekreterare

Datum
2022-05-12

Diarienummer
TN 383-2021

Handläggare
Jonathan Hagnestad
Verksamhetsutvecklare

Yttrande över återremiss, Östersundslänken

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige (2022-03-31 § 48) återremitterade ärendet ”Omdisponering av investeringsmedel 2022”, för att ge fullmäktige en redovisning av vilka investeringar som planeras för vilka summor i projektet. Denna tjänsteskrivelse är svar på sagda återremiss.

Östersundslänken syftar till att binda ihop kollektivtrafiken mellan Östersunds centralstation i söder och Jamtli i norr, för att i förlängningen öka det kollektiva resandet. Projektets avsedda effekter nås endast om det genomförs i sin helhet.

För att bygga stationen Jamtli, förarutrymme Hofvallen samt påbörja byggnationerna i centrum, ansöker tekniska nämnden om ombudgetering av investeringsmedel inom beslutad rambudget 2022.

Att ombudgeteringar tas från dessa projekt, grundar sig i att byggnationerna inte kommer kunna genomföras som planerat under 2022 och därför kan nyttjas på andra sätt tills vidare. Vidare pågår ett projekt för ombyggnationen av Glll:s torg, Östersundslänken är inte avhängigt detta.

Den totala summan för projektet beräknas till 134 mnkr fördelat på flera år och delprojekt, nuvarande tidsplan för färdigställande sträcker sig till 2024. Projektet har äskade medel för en del av finansieringen, för sitt färdigställande kommer projektet kräva ett tilläggsanslag eller omprioritering inom befintlig budgetram.

Då projektet innebär stora investeringar samt är av politiskt intresse, bör en politisk ledningsgrupp utses som även har budgetansvar. För detta föreslår teknisk förvaltning kommunstyrelsens presidium.

Handläggare
Jonathan Hagnestad
Verksamhetsutvecklare

Förvaltningens förslag till beslut

1. Tekniska nämnden föreslår kommunfullmäktige att år 2022 omfördela 11,5 miljoner kronor från projekt ”Trafikplats Odenskog” till Östersundslänken, inom beslutad budgetram.
2. Tekniska nämnden föreslår kommunfullmäktige att Affärsområde fastighet år 2022 överför 9 miljoner kronor från projekt ”Ny förskola Torvalla, Skogsmon, Ängsmon (Ottfjället)” till tekniska nämndens projekt Östersundslänken. Budgetramen för ny förskola Torvalla, Skogsmon, Ängsmon (Ottfjället) utökas med motsvarande summa för 2023. Budgetreglering verkställs vid tertial 2.
3. Tekniska nämnden föreslår kommunfullmäktige att Affärsområde fastighet år 2022 överför 9 miljoner kronor från projekt ”Ny förskola Torvalla, Skogsmon, Ängsmon (Ottfjället)” till affärsområde Fastighets projekt Hofvallen, som är en del av Östersundslänken. Budgetramen för ny förskola Torvalla, Skogsmon, Ängsmon (Ottfjället) utökas med motsvarande summa för 2023. Budgetreglering verkställs vid tertial 2.
4. Tekniska nämnden föreslår kommunfullmäktige att utse politisk ledningsgrupp för projekt Östersundslänken, samt att investeringsbudgeten för Östersundslänken i sin helhet flyttas till Kommunstyrelsen.

Underlag för beslut

- Tjänsteskrivelse, Teknisk förvaltning, 2022-05-12
- Kostnadssammanställning Östersundslänken, 2022-05-10
- Beslut, kommunfullmäktige § 48, 2022-03-31
- Presentation Östersundslänken, Utvecklingsutskottet 2022-02-21

Beslutet skickas till

- Kommunstyrelsen
- Sektor GataFritid, Teknisk förvaltning

Handläggare
Jonathan Hagnestad
Verksamhetsutvecklare

- Maria Hagnestad, verksamhetscontroller, Kommunledningsförvaltningen
- Andrea Bucknor, budgetcontroller, Kommunledningsförvaltningen

Bakgrund

Östersundslänken syftar till att binda ihop kollektivtrafiken genom Östersunds mest centrala delar på ett tillgängligt och effektivt sätt, för att i förlängningen öka det kollektiva resandet. Genom projektet ska en väl fungerande lösning för region- och stadstrafik etableras, vilket sker genom sex delprojekt. De övergripande kostnaderna för delprojekten finns presenterade i ”Kostnadssammanställning Östersundslänken”, som är bifogad denna tjänsteskrivelse. När allt är färdigbyggt ska Östersundslänken gå mellan Östersunds centralstation i söder och Jamtli i norr, via Kyrkgatan.

För att bygga stationen Jamtli, förarutrymme Hofvallen samt påbörja byggnationerna i centrum ansöker tekniska nämnden om ombudgetering av investeringsmedel inom beslutad investeringsram 2022. Kommunfullmäktige (2022-03-31 § 48) återremitterade ärendet ”Omdisponering av investeringsmedel 2022”, för att ge fullmäktige en redovisning av vilka investeringar som planeras för vilka summor i projektet Östersundslänken. Denna tjänsteskrivelse är svaret på sagda återremiss. Den totala summan för byggandet under 2022 beräknas till 35,5 mnkr. Totalkostnad för projektet förväntas bli 134 mnkr.

De projekt som investeringsmedlen föreslås ombudgeteras från kommer inte att strykas, förslaget gällande ombudgeteringar från dessa projekt grundar sig i att byggnationerna inte kommer kunna genomföras som planerat under 2022 och därför kan nyttjas på andra sätt tills vidare. Detta beror främst på att det pågående detaljplanearbetet för ”Trafikplats Odenskog” och ”Ny förskola Torvalla, Skogsmon, Ängsmon (Ottfjället)” tagit längre tid än vad som först beräknats.

Den totala summan för Östersundslänken beräknas till 134 mnkr fördelat på tre år, se ”Kostnadssammanställning Östersundslänken”. För att Östersundslänken ska få avsedd funktion måste den byggas i sin helhet. Projektets övergripande beräknade kostnader ligger bifogade denna tjänsteskrivelse. Projektet har äskade medel för en del av finansieringen, den beslutade budgeten för 2022 är sex miljoner kronor. I budgetplan för 2023 och 2024 är elva miljoner kronor inlagda för projektet vardera år. För

Handläggare
Jonathan Hagnestad
Verksamhetsutvecklare

färdigställande kommer projektet kräva ett tilläggsanslag alternativt omprioritering inom befintlig ram.

Vidare är det viktigt att, för att uppnå en god ekonomisk hushållning samt tillse att kommunens investeringar får avsedd effekt, vara medveten om att byggnationen även kommer behöva driftas framgent. För Östersundslänken innebär detta en positiv effekt på kostnaderna för gatudriften, som vid ombyggnation totalt spås minska med 300 tkr per år.

Byggandet av Östersundslänken innebär omfattade investeringar och är av stort politiskt intresse, det kommer även påverka både stadsbilden och flödet av människor. Vidare påverkar projektet ett antal förvaltningar och nämnder, det är därmed viktigt med en tydlighet i den politiska styrningen. På grund av detta bör en politisk ledningsgrupp utses, som även har budgetansvar. För detta föreslår teknisk förvaltning kommunstyrelsens presidium.

Vid uppförande av det nya hållplatsläget hållplats Centrum måste en vänthallslösning tillskapas som ersätter nuvarande funktion vid GIII´s torg. Funktionen måste placeras så nära korsningen Biblioteksgatan / Kyrkgatan som möjligt varav sju olika lösningar har utretts. Politiken har fått utredningarna och kostnadskonsekvenserna presenterat för sig övergripande i Utvecklingsutskottet. Tillgänglighetsaspekten samt kostnader för investering eller förhyrning har varit kärnfrågorna och tillgänglighetsaspekten löses i de båda fallen. Politiska viljan vid detta tillfälle var att inte investera i kommunägd byggnad utan att förhyra externt. Extern eller intern förhyrning av vänthallen är fortfarande inte berett av förvaltningen men förväntas att göras hösten 2022.

Handläggare
Jonathan Hagnestad
Verksamhetsutvecklare

Kostnadsförändring drift och underhåll Östersundslänken

Huvuddelar	
Drift	Totalt
Ökat underhåll sommar och vinter	210 000
Bef. intern vänthallshyra GIII-torg	-970 000
Ny hyra vänthall	459 000
Summa:	-264 213

Konsekvensbeskrivning

Att godkänna de föreslagna ombudgeteringarna ger projektet förutsättningar att uppfylla dess intentioner och nytta för kommuninvånarna. Ombudgeteringen är viktig för att behålla projektets styrfart och i förlängningen kunna tillgodose ett mer hållbart resande i Östersunds kommun.

I beslutet är det viktigt att insikten finns att byggandet måste utföras i sin helhet, för att projektet ska kunna ge avsedd effekt. Enbart fläckvisa byggnationer skulle dra ner effekten avsevärt.

Underskrifter

Örjan Jervidal
Förvaltningschef

Mathias Ekman
Enhetschef Projektenheten

	Summa BH samt projektering	Entreprenadkostnad (Kalkyl)			
	Budget	*Budget utifrån Kalkyl*	2022	2023	2024
0. Hofvallen	648 289 kr	8 338 000 kr	8 986 289 kr		
1. Jamtli	974 410 kr	9 781 818 kr	10 756 228 kr		
2. Sjukhuset	1 056 753 kr	11 757 144 kr		12 813 897 kr	
3. Centrum	1 605 000 kr	39 600 451 kr	16 482 180 kr	24 723 271 kr	
4. GIII	958 735 kr	19 634 215 kr			20 592 950 kr
5. Brunnsgränd	50 000 kr	3 000 000 kr			3 050 000 kr
6. Järnvägsstationen	1 500 000 kr	27 497 000 kr			28 997 000 kr
7. OH	- kr	6 986 086 kr	3 493 043 kr	3 493 043 kr	
Summa	**6 793 187 kr**	**126 594 714 kr**			
	Total	**133 387 901 kr**	**39 717 741 kr**	**41 030 211 kr**	**52 639 950 kr**

§ 48 Dnr 00619-2021

Ombudgetering för delprojekt inom Östersundslänken

Östersundslänken ska binda ihop kollektivtrafiken genom Östersunds mest centrala delar på ett tillgängligt och effektivt sätt, för att i förlängningen bidra till att öka det kollektiva resandet. Östersundslänken ska gå mellan Östersunds centralstation i söder och Jamtli i norr, via Kyrkgatan.
För att uppnå detta ansöker Affärsområde Fastighet samt Tekniska nämnden om ombudgeteringar inom beslutad rambudget 2022.

Kommunfullmäktiges beslut

Ärendet återremitteras för att ge fullmäktige en redovisning av vilka investeringar som planeras för vilka summor.

Kommunstyrelsens förslag till beslut

1. Affärsområde Fastighet – kommunstyrelsen samt tekniska nämndens begäran om att överföra 24 000 000 kronor av 2022 års investeringsbudget från projekt ” Ny förskola Torvalla, Skogs-Ängsmon (Ottfjället)” från Affärsområde Fastighet – kommunstyrelsen till tekniska nämnden till ”Östersundslänken”, beviljas.

2. Affärsområde Fastighet – kommunstyrelsens begäran om att omfördela 11 000 000 kronor av 2022 års investeringsbudget från projekt ” Ny förskola Torvalla, Skogs-Ängsmon (Ottfjället)” till "Väntsal – Östersundslänken”, beviljas.

3. Tekniska nämndens begäran om att omfördela 11 500 000 kronor av 2022 års investeringsbudget från projekt ”Trafikplats Odenskog“ till ”Östersundslänken”, beviljas.

4. Till politisk ledningsgrupp för projekt ”Östersundslänken” utses utvecklingsutskottet och fortsatta budgetfrågor för projektet bereds av finans- och ledningsutskottet.

5. Detta beslut ersätter tidigare fattat beslut i kommunfullmäktige, 2022-02-10 § 8.

Yrkanden

Nisse Sandqvist (V): Ärendet återremitteras för att ge fullmäktige en redovisning av vilka investeringar som planeras för vilka summor.

Pär Jönsson (M): Kommunstyrelsens förslag bifalls.

Beslutsgång

Ordförande ställer yrkandena mot varandra och finner att kommunfullmäktige bifaller Nisse Sandqvists yrkande i enlighet med kommunallagens föreskrifter om minoritetsåterremiss.

Underlag för beslut

- Kommunstyrelsens beslut 2022-03-15 § 98
- Kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse 2022-02-23
- Teknisk förvaltnings tjänsteskrivelse 2021-12-06
- Kalkyl väntsal Östersundslänken

Beslutet skickas till

- Budgetcontroller Andréa Bucknor
- Controller Björn Strindlund
- Tekniska nämnden
- Ekonomichef teknisk förvaltning Lena Johansson

Fastighetsekonom Therése Gripenfjäll

ÖSTERSUNDS KOMMUN
STAAREN TJÏELTE

ÖSTERSUNDSLÄNKEN

Mathias Ekman
2022-02-21

AVSIKTSFÖRKLARINGEN

REGION JÄMTLAND HÄRJEDALEN

ÖSTERSUNDS KOMMUN
STAAREN TJÏELTE

Behov av fördjupade studier och planering

Det behövs en fortsatt utredning och planering för kollektivtrafikstråket Östersundslänken i sin helhet. Frågan om trafikeringsupplägg är avgörande för utrymmesbehov och fysisk utformning.

Lösningarna behöver utredas närmare för att klargöra den fysiska utformningen, vilket till exempel omfattar linjedragning, lokalisering av hållplatser, vänd-, uppställnings- och tidsregleringsplatser, utrymmen för förare och resenärer och andra åtgärder som krävs för en fungerande busstrafik.

Process, ansvar och roller

Utvecklingen av Östersundslänken är ett gemensamt projekt mellan parterna, med en gemensam styrgrupp på politisk nivå.

Planering och genomförande ska ske i nära samverkan med ömsesidig transparant information mellan parterna.

En mer detaljerad genomförandebeskrivning som tydliggör process, tidplan, organisation, utformningskrav och åtgärder ska tas fram.
Respektive part ansvarar för att bemanna projektet med tillräckliga resurser avseende personal och ekonomi.

AVSIKTSFÖRKLARINGEN

REGION JÄMTLAND HÄRJEDALEN

ÖSTERSUNDS KOMMUN
STAAREN TJÏELTE

Ansvar Östersunds kommun
Östersunds kommun ansvarar för den fysiska planeringen (detaljplaner, bygglov, markfrågor, tillstånd mm) och kollektivtrafikens infrastruktur.

Ansvar avseende Östersundslänken:

- Byggnation, drift och underhåll av infrastruktur samt finansiering av denna.
- I planeringen ta höjd för att tillskapa resenärs- och förarutrymmen.
- Genomförande av åtgärder som kan förbättra busstrafikens framkomlighet och attraktivitet.

Undertecknat mars 2021

Elise Ryder Wikén
Ordförande regionala utvecklingsnämnden
Region Jämtland Härjedalen

Bosse Svensson
Kommunstyrelsens ordförande
Östersunds kommun

NULÄGE TIDS- OCH KOSTNADS-FÖRSKJUTNING

Namn	Startdatum	Slutdatum
6. Förstudie	2021-02-05	2021-08-02
7. Projektering	2021-05-13	2023-03-01
8. Upphandling	2022-01-21	2023-05-25
9. Genomförande	2022-04-04	2024-01-23
9.1. Hpl Jvg	2023-05-26	2024-01-23
9.2. Hpl GIII	2022-05-27	2022-12-30
9.3. Hpl Centrum	2022-07-01	2023-06-12
9.4. Hpl centrum Vänthall	2022-05-30	2023-01-16
9.5. Hpl Sjukhuset	2023-04-03	2023-11-01
9.6. Hpl Jamtli	2022-11-02	2023-09-18
9.7. Reglerplats Hofvallen	2022-04-04	2022-11-02

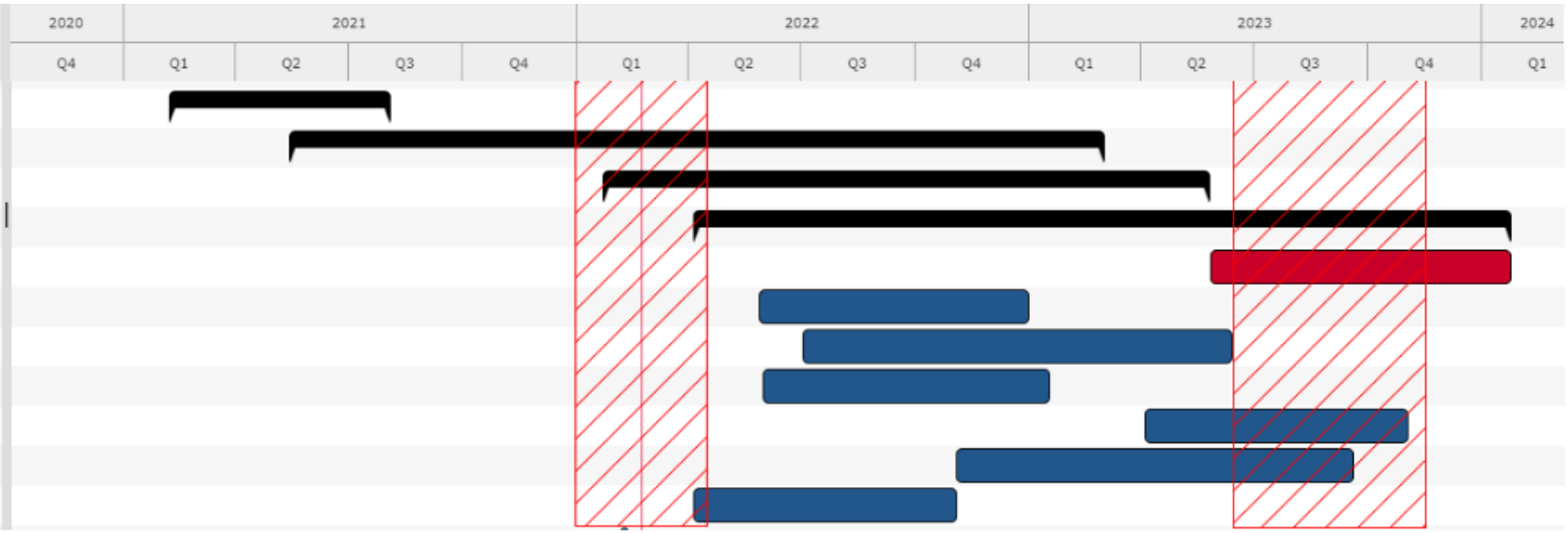

KOMMUNIKATION

Kommunikationsplan finns framtagen där ledningsgruppen(UU) är ett viktigt kugghjul i arbetet.

- Informationstillfälle vid UU eller endast ta del av?

HÅLLPLATS CENTRUM

ÖSTERSUNDS KOMMUN
STAAREN TJÏELTE

Sammantaget ger detta nedanstående siffror för den nya centrumhållplatsen under timme 16 & 17:
Antal påstigande regionbuss = 800
Antal avstigande regionbuss = 400
Summa 1 200

Antal påstigande stadsbuss = 600
Antal avstigande stadsbuss = 300
Summa 900

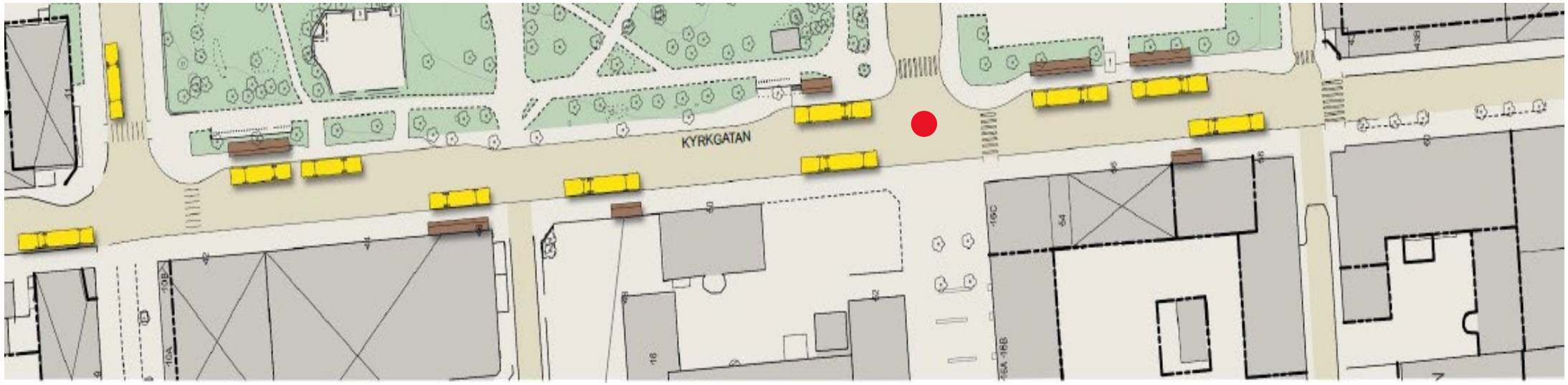

HÅLLPLATS CENTRUM

ÖSTERSUNDS KOMMUN
STAAREN TJÏELTE

- Lokalanpassningar
- Nybyggnad
- Egna Fastigheter

Referensgrupper
Tillgänglighet
Trygghet
Kulturminne - Jamtli/Länsstyrelse
Region J/H

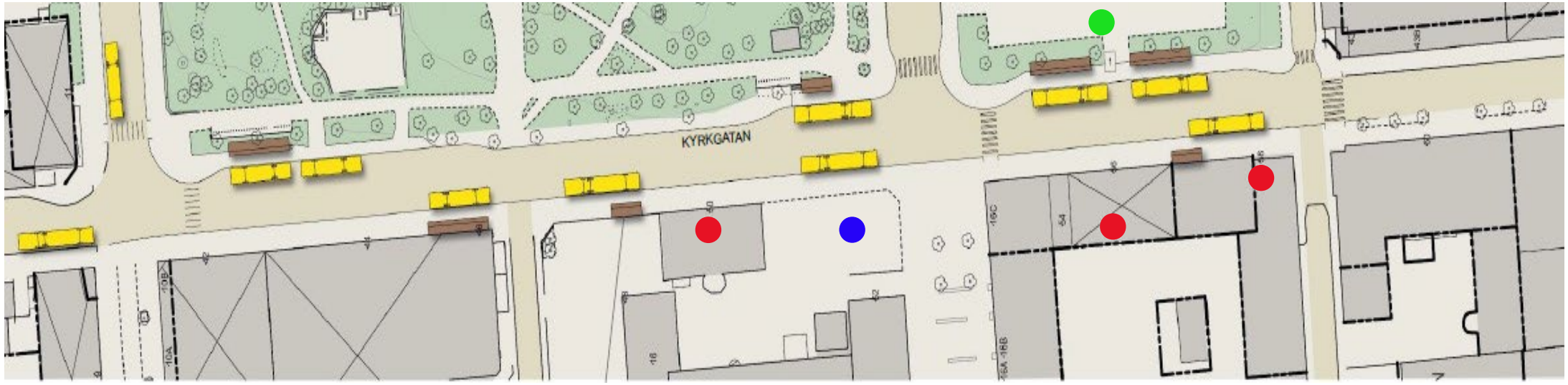

HÅLLPLATS CENTRUM

- **Lokalanpassning eller nybyggnad (Diös, ingen rangordning)**

1. Lokalanpassning. förhyrning, teknisk utmaning. 1500-2500 /kvm
2. Lokalanpassning. förhyrning, trygghetsaspekten negativ. 1500-2500 /kvm
3. Lokalanpassning, förhyrning, läget negativt, 1500-2500/kvm

4. Nybyggnad, förhyrning, tidsaspekten, ~2500/kvm gissningsvis

5. Lokalanpassning, kulturminnesskyddet, 11mkr -> 500-1000/kvm internhyra

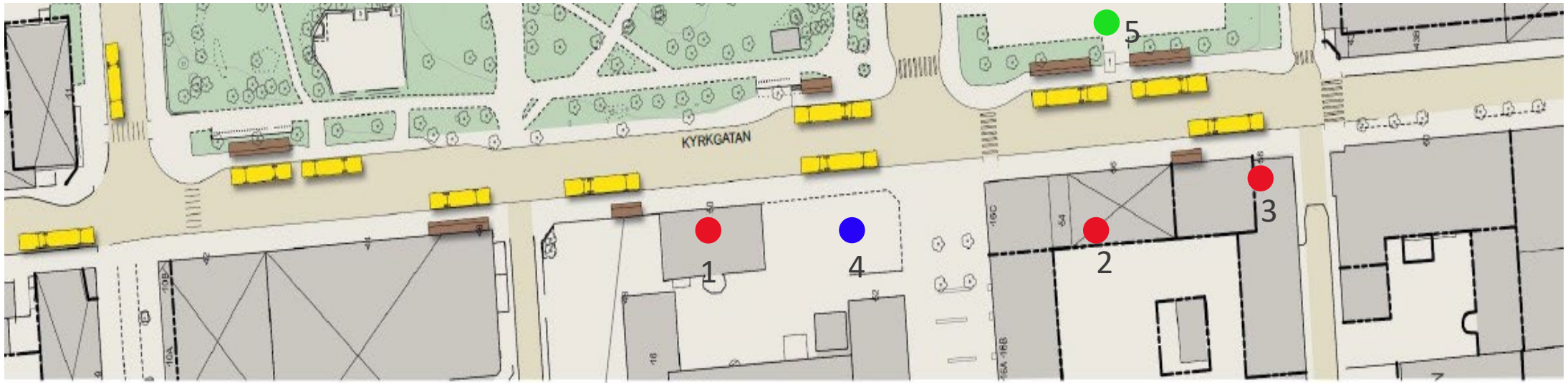

ÖSTERSUNDS KOMMUN
STAAREN TJÏELTE

Datum
2022-05-09

Diarienummer
TN 00152-2022

Handläggare
Frida Larsson
Stadsträdgårdsmästare

Remiss - Evenemangspolicy för Östersunds kommun

Sammanfattning av ärendet

Tekniska nämnden har fått möjlighet att lämna synpunkter på remissversion av Evenemangspolicy för Östersund med bakgrundsrapport.

Policyn består av sju stycken ställningstaganden. Teknisk förvaltning bedömer att bakgrundsrapporten och ställningstagandena är väl genomarbetade och relevanta.

I yttrandet lyfter förvaltningen förslag till några redaktionella ändringar och kompletteringar.

Förvaltningens förslag till beslut

Tekniska nämnden antar förvaltningens förslag daterat den 9 maj 2022 till yttrande över Remiss – Evenemangspolicy för Östersunds kommun.

Underlag för beslut

- Tjänsteskrivelse, teknisk förvaltning, 2022-05-09
- Yttrande 2022-05-09
- Remissutgåva Evenemangspolicy

Beslutet skickas till

- Kommunstyrelsen
- Näringslivskontoret
- Sektor GataFritid, teknisk förvaltning

Handläggare
Frida Larsson
Stadsträdgårdsmästare

Underskrifter

Örjan Jervidal	Per Berlén
Förvaltningschef	Enhetschef

Datum
2022-05-09

Diarienummer
TN 00152-2022

Till Näringslivskontoret

Yttrande - Remiss - Evenemangspolicy för Östersunds kommun

Remissinstansen diarienummer: KS 0278-2021

Övergripande kommentarer

Bakgrundsrapporten redogör för forskning, omvärldsbevakning och trender, dialoger och annan informationsinhämtning. Bakgrunden är fyllig och förklarar de utgångspunkter som policyn vilar på. Kopplingen till ställningstagandena är tydlig och ställningstagandena bedömer vi i stort håller för en policy, de är tillräckligt flexibla för att göra bedömningar från fall till fall.

Kommentarer till specifika delar av remissen

Policy avsnitt 4.1 Evenemangen ska bedömas på olika nivåer utifrån storlek och påverkansgrad.

”Alla evenemang som får stöd av Östersunds kommun måste uppfylla vissa grundkrav.”

De grundkrav som nämns borde kanske ingå i policyn? Om inte behöver de finnas i det föreslagna utvärderingsunderlaget.

Policy avsnitt 4.2 Evenemangen ska utveckla Östersund som destination och bidra till ekonomisk tillväxt.

”Kommunen behöver hitta tydligare former för att utvärdera och ta hand om de positiva och långsiktiga effekter och det arv som evenemangen ger. Ett större fokus bör läggas på att mäta och följa upp evenemangens sociala värden”

De sista meningarna under avsnittet kan tolkas som utvecklingsområden snarare än ställningstaganden.

Policy avsnitt 4.3 och 4.5, prioriteringar

Två av ställningstagandena innehåller prioriteringar: Evenemang som involverar det lokala föreningslivet ska prioriteras på kommunens idrottsarenor och anläggningar (prioritering av aktör i förhållande till platsen) och de som ger Östersund möjlighet att profilera sig inom unika spetsområden ska prioriteras (generell prioritering, typ av evenemang).

Det är bra prioriteringar men finns en viss risk för konflikt mellan dem. Samt en generell risk med att ha vissa prioriteringar, men inte alla, tillsammans med ställningstagandena och att blanda olika typer av prioriteringar. Dilemmat med att prioritera tas också upp under bakgrundsrapportens kap. 5.11 och kap. 10 som en fråga att utveckla och klargöra så ställningstagandena 4.3 och 4.5 upplevs därför inte helt förankrade. Eller så är dessa prioriteringar av en större dignitet som står över annan prioritering och det bör i så fall skrivas ut tydligt. Till policyn föreslås ett utvärderingsunderlag som ska ge konkret vägledning vilket är en bra idé. Vi utgår från att det i detta underlag kan klargöras mer om prioriteringar.

De utpekade unika spetsområdena är skidskytte, vinterparasport och den samiska kulturen. Det hade varit intressant att kunna följa i bakgrundsrapporten om det funnits fler potentiella spetsområden och hur urvalet gjorts. Det bör vara underförstått att fler spetsområden kan läggas till denna lista vid en revidering av policyn.

Policy avsnitt 4.7 Evenemangen ska bidra till ökad samverkan, erfarenhetsutbyte och starkare nätverk.

”Kommunen bör därför arbeta med att stödja och främja samverkan mellan arrangörer och organisationer på olika sätt. ”Nya former behöver utvecklas….”

Även detta är strategiska formuleringar som inte riktigt kan tas om hand i en policy.

Bakgrund avsnitt 5 Dialog med förvaltningarna

Arenor, anläggningar och lokaler är frekvent omnämnt i bakgrund och policy, medan gator, torg, parker och naturmark nämns flyktigt eller inte alls. En kort beskrivning av förutsättningarna för den offentliga platsen skulle berika bakgrunden. Det är delvis samma dilemman – hur ska platserna se ut och vad ska de innehålla för att kunna möta behov för både evenemang och vardag, hur ska allmänhetens tillgång till platserna ställas mot privata och kommersiella evenemang och hur ska behov av ökat underhåll (slitage som går utöver vad som kan kompenseras med drift) hanteras? Det behöver bli tydligare att det inte bara gäller ett fåtal torg och platser utan även parker, natur- och friluftsområden, stränder mm.

Bakgrund avsnitt 6.7 Vilka förutsättningar finns att arrangera evenemang i Östersunds kommun? Sista stycket:

Att Badhusparken skulle kunna göras mer tillgänglig och inbjudande med fler aktiviteter är en slutsats som behöver nyanseras. Badhusparken är Östersunds stadspark och finpark med historisk prägel. Den ska vara intressant för många att besöka och hålla en hög skötselnivå. Den är idag tillgänglig och flitigt nyttjad för många små och enstaka stora evenemang och kompletteras vintertid med Vinterparken på Storsjöns is.

Det ligger många avvägningar bakom hur en park ska utformas för att ha en viss karaktär, vara intressant och tåla det slitage som många besökare innebär. I Östersunds centrum finns t.ex. Kyrkparken som står för lummighet och lugn medan t.ex. Stortorget och Österängsparken har rymd och tålighet för folkfester och evenemang.

Ur parkutvecklingsperspektiv har de strandnära grönområdena som ansluter till Badhusparken på Frösösidan (Dalhemsparken och Hornsbergs strandpark) och grönstråket mellan Storsjö strand och Göviken, en underutnyttjad potential för aktiviteter på land och i vattnet. Dessa grönområden har utvecklats med bättre service och fler aktivitetsytor under senare år men här finns utrymme för ytterligare aktiviteter och evenemang.

Ställningstagande

Bakgrundsrapport och policy är bra och väl genomarbetade. De förbättringsmöjligheter vi sett kan sammanfattas som att se över:

- om prioriteringar kan tas bort ur ställningstagandena eller förtydliga motiv till de prioriteringar som tas upp.

- om det går att ändra eller ta bort vissa formuleringar av strategisk karaktär (vad kommunen vill utveckla).

- om offentlig plats ska ges mer utrymme i bakgrundsrapporten

ÖSTERSUNDS KOMMUN

Teknisk förvaltning

Yttrandet skickas till Liselotte Halvarsson via e-post till liselotte.halvarsson@ostersund.se

ÖSTERSUNDS KOMMUN

➢ Policy

Evenemangspolicy för Östersunds kommun

Diarienummer:	Dnr 00278–2021
Dokumentansvarig:	Områdeschef, Näringslivskontoret
Författare:	Liselotte Halvarsson, Näringslivskontoret
Dokumenttyp:	Policy
Dokument-ID:	
Version:	Remissversion
Berörd verksamhet:	Kommunens nämnder och förvaltningar
Giltig från:	2022-XX-XX
Giltig till:	Tills vidare
Antal sidor:	7

ÖSTERSUND

ÖSTERSUNDS KOMMUN
STAAREN TJÏELTE

1. Inledning

På relativt kort tid har Östersund tagit positionen som en av landets främsta evenemangskommuner. Det arrangeras ett flertal större evenemang på nationell och internationell nivå och en stor bredd av mindre lokala evenemang året runt. Östersunds kommun satsar varje år stora summor pengar i form av stöd till arrangörer och till utveckling av evenemangsarenor och anläggningar. Det behöver därför finnas tydliga ställningstaganden och en långsiktig inriktning för kommunens arbete med evenemang.

Näringslivskontoret har fått i uppdrag att ta fram en kommunövergripande evenemangspolicy som ska gälla tills vidare. Policyn ska ersätta tidigare evenemangsstrategi för 2014–2020 samt kommunens övriga styrdokument kring evenemang.

Evenemangspolicyn har tagits fram i samverkan med Destination Östersund. Ett stort antal dialoger har också genomförts med arrangörer och organisationer inom kultur- och idrottsområdet i Östersunds kommun, Hotellgruppen och den interna referensgruppen. Dialogerna ligger till grund för de ställningstaganden som presenteras i policyn.

2. Syfte

Syftet med evenemangspolicyn är att peka ut de ställningstaganden som ska ligga till grund för beslut om stöd och satsningar på evenemang i Östersunds kommun. Policyn ska vara vägledande för politiska beslut och prioriteringar samt för förvaltningars långsiktiga arbete med evenemangsfrågor.

3. Avgränsningar och förtydliganden

Evenemangspolicyn innehåller ett antal ställningstaganden som kommunen ska förhålla sig till vid bedömningar och beslut i evenemangsfrågor. Policyn ska kompletteras med ett utvärderingsunderlag, som ska ge ytterligare konkret stöd vid handläggning och beslut kring evenemang.

Policyn vänder sig till ett flertal målgrupper såsom arrangörer, föreningar, organisationer, medborgare, besökare, Destination Östersund samt kommunens nämnder och förvaltningar.

När Östersund nämns i evenemangspolicyn avses hela Östersunds kommun.

Arbetssättet kring evenemang behöver också ständigt utvecklas och förbättras. Det handlar om samordning, planering, handläggning av evenemangsansökningar och utvärdering av evenemangens effekter. Ett tydligt och väl förankrat styrdokument tillsammans med ett fungerande arbetssätt är avgörande om evenemangsarbetet i kommunen ska bli framgångsrikt.

4. Ställningstaganden

Östersund strävar efter att ha ett stort utbud av evenemang och upplevelser och en variation är både önskvärt och välkommet i kommunen. Men med begränsade resurser och konkurrens om tider i idrottsarenor och anläggningar behövs ett antal ställningstaganden för vad kommunen ska prioritera långsiktigt. Då varje evenemang är unikt och behöver bedömas från fall till fall, ska en sammanvägning av dessa ställningstaganden alltid göras vid handläggning och inför beslut om stöd. Det ska dessutom ingå att bedöma hur evenemanget påverkar andra målgrupper och vilka målkonflikter som skulle kunna uppstå.

Evenemangspolicy för Östersunds kommun innehåller sju prioriterade ställningstaganden. Dessa presenteras nedan.

4.1 Evenemangen ska bedömas på olika nivåer utifrån storlek och påverkansgrad.

Evenemangen bör kategoriseras utifrån olika nivåer, med den vedertagna modellen Evenemangspyramiden som utgångspunkt (se bild på nästa sida). Kommunen bör ställa krav och ge stöd på olika nivåer beroende på evenemangens storlek, påverkansgrad och utifrån arrangörernas behov av resurser från kommunens sida.

Evenemang på nationell och internationell nivå har möjlighet att erhålla ett högre stöd, men förväntas också generera större effekter på samhällsnivå, jämfört med ett lokalt eller regionalt evenemang. Alla evenemang som får stöd av Östersunds kommun måste uppfylla vissa grundkrav. Men större evenemang förväntas arbeta mer aktivt, organiserat och långsiktigt med frågor som exempelvis hållbarhet, sociala effekter, samverkan och kringevenemang.

Bild 1: Evenemangspyramiden.

4.2 Evenemangen ska utveckla Östersund som destination och bidra till ekonomisk tillväxt.

De evenemang som Östersunds kommun stödjer ska ligga i linje med kommunens platsvarumärke Östersundspulsen. Större evenemang ska bidra till att stärka och synliggöra Östersund som evenemangsstad, nationellt och internationellt. Kommunen bör i första hand stödja evenemang som är återkommande eller har potential att bli återkommande, har en stark tradition i Östersund och som bygger på långsiktighet och samverkan. I andra hand bör kommunen stödja nya evenemang och evenemang som främst är av engångskaraktär.

Stora nationella och internationella evenemang lockar deltagare, besökare och potentiella inflyttare. De tydliggör Östersunds position som stark evenemangsstad, ger medial uppmärksamhet och bidrar till att göra Östersund intressant ur ett omvärldsperspektiv. Evenemangen genererar ökade skatteintäkter och medför intäkter till näringslivet i form av gästnätter och ökad handel. Det skapar också ett engagemang och deltagande från näringslivet, där företag ser vinster i att ha en aktiv roll genom att delta, synas och stödja evenemangen.

Kommunen behöver hitta tydligare former för att utvärdera och ta hand om de positiva och långsiktiga effekter och det arv som evenemangen ger. Ett större fokus bör läggas på att mäta och följa upp evenemangens sociala värden.

ÖSTERSUNDS KOMMUN
STAAREN TJÏELTE

4.3 Evenemang som involverar det lokala föreningslivet prioriteras på kommunens idrottsarenor och anläggningar.

Ett väl fungerande föreningsliv är grunden för en framgångsrik evenemangsstad. I de flesta fall är det föreningar som arrangerar evenemang och som innehar mycket kompetens och erfarenhet. Det är också föreningar som i hög grad förser evenemangen med funktionärer. Föreningslivet bygger på ideellt engagemang och är en central byggsten i samhället. Barn- och ungdomsverksamheten ska bygga på sunda ideal och stärka barns och ungdomars fysiska och psykiska hälsa. Lokala evenemang i kommunens olika stadsdelar medverkar också till att stärka och samla områdena och dess invånare.

Kommunen bör därför i första hand prioritera evenemang på kommunens idrottsarenor och anläggningar som involverar det lokala föreningslivet. Där evenemangen ger positiva effekter för kommunens föreningar, i form av delaktighet och intäkter. Kommersiella evenemang, som inte involverar föreningslivet utan i stället stänger ute föreningarna från idrottsarenor och anläggningar, bör prioriteras i andra hand. Vid förfrågningar kring kommersiella evenemang bör en samlad bedömning alltid göras utifrån tid och plats, då en del av kommunens idrottsarenor och anläggningar är extra mycket bokade under vissa perioder av året.

4.4 Evenemangen ska medverka till att stärka Östersund som attraktiv kulturstad.

Östersund har ett rikt kulturarv och det breda småskaliga kulturlivet gör att det bubblar av olika kulturformer och verksamheter i kommunen. En stor bredd av kulturevenemang, året om, innebär mångfald och en stärkt attraktionskraft. Det bidrar till värden som glädje, trivsel, stolthet och livskvalitet. Kulturen i alla dess former ger Östersund en starkare identitet, en mer livaktig stadskärna och medverkar till innanförskap och minskade sociala klyftor. Kulturevenemangen bidrar till utveckling av samhället och är viktiga för demokratin, genom att lyfta aktuella samhällsfrågor och ge människor möjlighet att ta till sig perspektiv på nya sätt.

Har kommunen ett attraktivt kulturutbud ökar också möjligheten till fler besökare och ökad inflyttning. Kommunen bör satsa på kulturen och arbeta långsiktigt med att skapa goda förutsättningar för kulturevenemangens utveckling. Det handlar exempelvis om satsningar på ändamålsenliga lokaler och mötesplatser för kulturevenemang i olika former.

ÖSTERSUNDS KOMMUN
STAAREN TJÏELTE

4.5 Evenemang som ger Östersund möjlighet att profilera sig inom unika spetsområden ska prioriteras.

Särskilda satsningar bör göras på evenemang som kan profilera Östersund, framför allt nationellt och internationellt, inom områden där Östersund har särskilt goda förutsättningar att vara unik. Konkurrensen är hård och därför måste kommunen hitta spetsområden, där det verkligen finns möjlighet att nischa sig.

De årliga världscuperna i skidskytte är ett av kommunens tydligaste profileringsområden, med stor medial uppmärksamhet. Östersund är en väletablerad världscuport, med mångårig erfarenhet av internationella skidskytteevenemang. Östersund har också en av de mest utvecklade arenorna i världen för skidskytte. Ett stort antal elitaktiva bor och tränar i Östersund och ett antal kringverksamheter, på exempelvis Mittuniversitetet, har kunnat utvecklas på grund av de fina förutsättningar som finns i Östersund.

Vinterparasport är ett annat spetsområde. Här har Östersund goda förutsättningar att vara unik, men det kräver att kommunen väljer att arbeta långsiktigt och strategiskt med utveckling av vinterparasporten ur ett helhetsperspektiv. Det arrangeras redan stora evenemang inom vinterparasport, men Östersund behöver också arbeta med flera andra delar. Det handlar om exempelvis arenautveckling, tillgänglighet, värdskap, kompetensutveckling, transporter och logistik med mera.

Östersund har unika förutsättningar att bli ett centrum och ett nav för sydsamiska frågor och kultur i Sverige. Satsningar behöver göras på evenemang och mötesplatser som bidrar till att stärka och synliggöra det samiska kulturarvet. Det nya samiska parlamentet som ska byggas i Östersund, kan tillsammans med andra verksamheter bli en naturlig plattform för utveckling av den samiska kulturen.

4.6 Evenemangen ska ha ett tydligt fokus på ekonomisk, miljömässig och social hållbarhet.

Kommunen bör ha ett tydligt fokus på miljömässigt hållbara evenemang. Klimatmålet om en fossilfri kommun, samt Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling, bör vara riktmärke när beslut tas om stöd till evenemang. Kommunen behöver både stödja arrangörerna i miljöarbetet och våga ställa krav på att varje arrangör tittar på hela evenemanget och genomför åtgärder för att minska dess miljöpåverkan. I vissa fall bör kommunen också kunna säga nej till att stödja evenemang, om miljöpåverkan anses vara för stor.

Det är lika viktigt att sträva efter ekonomiskt och socialt hållbara evenemang. Evenemangen ska bidra till att stärka den lokala ekonomin och medverka till näringslivets utveckling. Evenemangen ska också inbjuda till delaktighet och inkludering, verka för ökad jämlikhet och skapa mötesplatser där människor trivs

och mår bra. Det har blivit allt viktigare att arbeta med social utveckling kopplat till evenemang. Framgångsrika evenemang bidrar till att skapa värden som glädje, gemenskap, stolthet, folkhälsa och integration. Det är angeläget att evenemangen vänder sig till alla. Jämställdhetsfrågorna måste därför komma in i ett tidigt skede i planeringen av ett evenemang.

4.7 Evenemangen ska bidra till ökad samverkan, erfarenhetsutbyte och starkare nätverk.

Samverkan mellan arrangörer, föreningar och organisationer är betydelsefullt för att möjliggöra utveckling och för att stärka varandras evenemang. När ett evenemang omfattar flera olika deltagare skapas oftast mervärden. Samarbeten mellan olika aktörer ger erfarenhetsutbyte, ökar kompetensen, bidrar till starkare nätverk och kan minska kostnader för arrangörer. Risken för konflikter minskar också genom samverkan. Etablerade och erfarna evenemangsaktörer har möjlighet att stödja mindre arrangörer och nya evenemang att utvecklas. Kommunen bör därför arbeta med att stödja och främja samverkan mellan arrangörer och organisationer på olika sätt.

Nya former av samarbeten behöver utvecklas och resultaten bör följas upp på ett bättre sätt. Samverkan och utbyte mellan kulturarrangörer och idrottsarrangörer bör uppmärksammas särskilt. Kulturaktiviteter och folkfester i samband med större idrottsevenemang är en viktig del i att skapa attraktiva evenemang och ett sätt att förstärka besökarnas helhetsupplevelse.

5. Relaterade dokument

- Bakgrundsrapport till Evenemangspolicy för Östersunds kommun
- Evenemangsstrategi 2014–2020
- Klimatprogram – Färden mot ett fossilbränslefritt och energibränslefritt Östersund 2030
- Klimatstrategi för ett fossilbränslefritt och energibränslefritt Östersund 2019–2020
- Näringslivsstrategi för hållbar tillväxt 2022–2026
- Plan för utveckling av besöksnäringen 2019–2023
- Platsvarumärket Östersundspulsen
- Riktlinje – Arbete med nationella minoriteter
- Översiktsplan 2040 (under revidering)

ÖSTERSUNDS KOMMUN
STAAREN TJÏELTE

Planeringsdirektiv Evenemangspolicy för Östersunds kommun

Beslutad av:	**Kommunfullmäktige, 2021-06-21 § 172**
Diarienummer:	Dnr 00278-2021
Dokumentansvarig:	Områdeschef, Näringslivskontoret
Författare:	Liselotte Halvarsson, Näringslivskontoret
Dokumenttyp:	Planeringsdirektiv
Dokument-ID:	
Version:	1
Berörd verksamhet:	Kommunens nämnder och förvaltningar
Giltig från:	2021-06-21
Giltig till:	Tills vidare
Antal sidor:	6

ÖSTER SUND

1. Inledning

Östersund arrangerar en mängd olika evenemang inom kultur och idrott, både på internationell och nationell nivå. Det finns en stor bredd av mindre lokala evenemang och flera stora återkommande evenemang. På relativt kort tid har Östersund tagit positionen som en av landets främsta evenemangskommuner. Kommunen satsar också mycket pengar på utveckling av arenor och på stöd till arrangörer. Det behöver därför finnas en tydlig ambitionsnivå och styrning av kommunens arbete kring evenemang.

Näringslivskontoret har fått i uppdrag att ta fram en kommunövergripande evenemangspolicy som ska gälla tills vidare. Policyn ska ersätta tidigare Evenemangsstrategi för 2014-2020 samt Kultur- och fritidsnämndens nuvarande Policy för arrangemang från 2002. Under 2018 beslutade också Kommunstyrelsen om nya riktlinjer för utvecklingsmedel och stora evenemang. Riktlinjerna ligger till grund för handläggning och beslut avseende stöd till större evenemang. Policyn kommer även att ersätta dessa riktlinjer i de delar som handlar om evenemang.

1.1 Bakgrund

Den tidigare evenemangsstrategin togs fram i samverkan mellan Östersunds kommun och Destination Östersund AB. Näringslivskontoret beställde under 2020 en extern utvärdering av evenemangsstrategin, för att se hur styrdokumentet har använts, vilka effekter som strategin har fått och vilken koppling den har haft till andra styrdokument i kommunen. Utvärderingen visade bland annat att kommunen bör ta fram ett nytt styrdokument som efterträder tidigare evenemangsstrategi. Det behövs en övergripande policy som skapar samsyn och tydlighet i det förvaltningsövergripande arbetet kring evenemang. Extra stort fokus ska läggas på förankring av policyn, för att alla berörda verksamheter ska arbeta utifrån en gemensam inriktning kring evenemang.

Kommunen driver samtidigt även en process med fokus på att se över olika förvaltningars roller och ansvar kopplade till frågor kring evenemang. De båda processerna kommer tillsammans att vara en förutsättning för ett väl fungerande evenemangsarbete i Östersunds kommun.

1.2 Verksamhetsområde och processgrupp

Evenemangspolicyn ska vara kommunövergripande. Frågorna berör flera politiska nämnders och förvaltningars verksamhetsområden. Policyn har framförallt koppling till kommunens övergripande mål 5, som handlar om att det i Östersunds kommun finns goda förutsättningar för en meningsfull fritid och ett aktivt liv. Policyn ska kopplas till processgruppen ”Leda, styra och organisera kultur, fritid och turism.”

ÖSTERSUNDS KOMMUN
STAAREN TJÏELTE

1.3 Motivering till varför policyn behövs

Syftet med uppdraget är att ta fram en evenemangspolicy för Östersunds kommun. Policyn ska ligga till grund för politiska ställningstaganden och beslut samt för förvaltningarnas långsiktiga arbete kring evenemangsfrågor. Evenemangspolicyn ska gälla tills vidare.

Evenemangspolicyn ska visa på ambitionsnivå och inriktning för insatser och satsningar på evenemang i Östersunds kommun. Den ska också ge en tydlig bild av de värden som Östersund vill förknippas med vad gäller evenemang. Policyn ska vara kommunövergripande och ska ersätta samtliga andra styrdokument kring evenemang. Utifrån policyn ska det också skapas en checklista. Checklistan ska vara konkret och ligga till grund för handläggning och beslut kring stöd till olika former av evenemang.

Arbetet med att ta fram den nya evenemangspolicyn ska ske i samverkan med Destination Östersund AB.

1.4 Organisation

Bestställare: Kommunfullmäktige är beställare och beslutande organ. Kommunstyrelsen är beredande nämnd.

Ledningsgrupp: Utvecklingsutskottet är ledningsgrupp och kravställare.

Styrgrupp: Styrgruppen består av förvaltningschefen på Teknisk förvaltning, tillförordnad förvaltningschef på Kultur- och fritidsförvaltningen, stabschefen på kommunledningsförvaltningen och områdeschefen på Näringslivskontoret.

Projektgrupp: Projektgruppen består av projektledare samt evenemangsstrateg på Näringslivskontoret, handläggare för idrottsfrågor samt handläggare för kulturfrågor på Kultur- och fritidsförvaltningen, enhetschefen på Teknisk förvaltning/Arenabyn och destinationschefen för Destination Östersund AB.

Referensgrupp: Referensgruppen består av personer med kompetenser och arbetsområden som är relevanta för arbetet, men som inte behöver lägga så mycket tid i projektet att de ska ingå i projektgruppen. Viktiga perspektiv som ska beaktas i referensgruppen är bland annat hållbarhet, tillgänglighet, jämställdhet och folkhälsofrågor. I referensgruppen ingår representanter från berörda förvaltningar. Det kan även bli aktuellt att koppla externa organisationer och referenspersoner till arbetet.

Remissinstanser: Policyn kommer att skickas ut på intern remiss till samtliga politiska partier samt till berörda nämnder och råd.

ÖSTERSUNDS KOMMUN
STAAREN TJÏELTE

1.5 Målgrupper

Målgrupper för projektet är följande:

- Arrangörer
- Föreningar
- Medborgare
- Besökare
- Destination Östersund AB
- Berörda nämnder och förvaltningar i kommun.

1.6 Tidplan

Aktivitet	Datum	Ansvar
Beslut om planeringsdirektiv	2021-06-21	Kommunfullmäktige
Dialoger med arrangörer och föreningar	September - november 2021	Projektgruppen
Avstämning bakgrundsrapporten	2021-12-31	Projektledare informerar styrgrupp och ledningsgrupp
Avstämning policyn	2021-01-31	Projektledare informerar styrgrupp och ledningsgrupp
Godkännande av remissutgåvan av policyn	2022-02-28	Kommunstyrelsen
Intern remiss	Mars 2022	Hanteras av projektledaren
Avstämning remissrunda	2022-04-30	Projektledaren informerar styrgrupp och ledningsgrupp
Beslut om evenemangspolicyn med tillhörande bakgrundsrapport	2022-06-30	Kommunfullmäktige

1.7 Resurser

Det avsätts 120 000 kronor under 2021 från kommunstyrelsens anslag för utvecklingsmedel. Pengarna ska användas till genomförande av dialoger med arrangörer och föreningar med flera samt till kommunikation och löpande omkostnader.

2. Förutsättningar och direktiv

Nedan anges de förutsättningar som gäller för upprättande av evenemangspolicyn med tillhörande bakgrundsrapport.

2.1 Styrdokument som särskilt ska beaktas

Evenemangspolicyn ska samspela med ett antal andra styrdokument i Östersunds kommun. Det är bland annat Klimatprogram - Färden mot ett fossilfritt och energieffektivt Östersund 2030 och Näringslivsstrategi för hållbar tillväxt 2022-2026. Det är också Plan för besöksnäringen 2019-2023 och kommunens nya strategier för kultur samt för idrott och fysisk aktivitet, som är under framtagande.

Horisontella perspektiv som hållbarhet, jämställdhet, mångfald, folkhälsa och tillgänglighet ska särskilt beaktas i framtagandet av evenemangspolicyn.

2.2 Medborgarinflytande

Arrangörer och föreningar med flera ska bjudas in till dialog kring den nya evenemangspolicyn. Syftet med dialogerna är att förankra framtagandet av policyn och att skapa samsyn kring dess innehåll. Med dialogerna som grund ska kommunen tillsammans med destinationsbolaget sedan ta fram förslag på en gemensam vision och inriktning kring evenemang i Östersunds kommun.

Om arbetet med medborgarinflytande ska bli framgångsrikt är det viktigt att berörda aktörer får vara med från början, för att kunna påverka projektets inriktning. Medborgardialog är ett samlingsnamn för olika processer där kommunen har fattat beslut om att involvera medborgarna. Ett vanligt sätt att prata om olika typer av inflytande är att använda sig av delaktighetstrappan. Den innehåller stegen: information, konsultation, dialog, inflytande och medbeslutande.

I arbetet med att ta fram kommunens nya evenemangspolicy kommer arrangörer och föreningar med flera både få löpande information om arbetet och erbjudas möjlighet att delta i dialoger och ha inflytande över innehållet i policyn.

2.3 Ambitionsnivå

Evenemangspolicyn ska klargöra kommunens ambitionsnivå och inriktning och ge vägledning för bedömningar i olika frågor kring evenemang. Policyn ska också tydliggöra kommunens förhållningssätt kopplat till exempelvis målkonflikter mellan evenemang och andra målgrupper, verksamheter och frågor.

2.4 Prioriterade mål i Agenda 2030

Under 2015 antog FN:s medlemsländer Agenda 2030, en universell agenda som inrymmer globala mål för hållbar utveckling. De 17 globala målen har i sin tur 169 delmål och 230 globala indikatorer. De globala målen är integrerade och odelbara och balanserar de tre dimensionerna av hållbar utveckling: den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga.

Målen ska vara uppnådda till år 2030 i världens alla länder. Agenda 2030 ska verka för minskad fattigdom, mindre orättvisor och minskade ojämlikheter samt lösa klimatkrisen under de kommande åren. För att uppnå målen krävs att både regeringar, privat sektor, civilsamhälle och medborgare samarbetar.

Evenemangspolicyn ska ta hänsyn till Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling. De mål som särskilt ska beaktas i policyn är följande:

- Mål 3: God hälsa och välbefinnande – Bidrar till att förbättra människors hälsa och skapar förutsättningar för samhällets utveckling och människors välbefinnande.
- Mål 5: Jämställdhet – Handlar om en rättvis fördelning av makt, inflytande och resurser mellan kvinnor och män.
- Mål 10: Minskad ojämlikhet – Utgår från en rättvis fördelning av resurser och inflytande i samhället. Ett jämlikt samhälle bygger på principen om allas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av kön, etnicitet, religion, funktionsvariation och ålder med mera.
- Mål 13: Bekämpa klimatförändringarna – Klimatförändringarna är ett hot mot hela vår civilisation. Utsläppen av växthusgaser fortsätter att stiga med global uppvärmning som följd. Nödvändiga förändringar kan uppnås genom utbildning, innovation och efterlevnad av förpliktelser kopplat till klimatet.

ÖSTERSUNDS KOMMUN
STAAREN TJÏELTE

Bakgrundsrapport Evenemangspolicy för Östersunds kommun

Diarienummer:	Dnr 00278–2021
Dokumentansvarig:	Områdeschef, Näringslivskontoret
Författare:	Liselotte Halvarsson, Näringslivskontoret
Dokumenttyp:	Bakgrundsrapport
Dokument-ID:	
Version:	Remissversion
Berörd verksamhet:	Kommunens nämnder och förvaltningar
Giltig från:	2022-XX-XX
Giltig till:	Tills vidare
Antal sidor:	70

ÖSTER SUND

ÖSTERSUNDS KOMMUN
STAAREN TJÏELTE

Sammanfattning

Näringslivskontoret har fått i uppdrag att ta fram en kommunövergripande evenemangspolicy som ska gälla tills vidare. Policyn ska ersätta tidigare evenemangsstrategi för 2014–2020 samt kommunens övriga styrdokument kring evenemang. Syftet med evenemangspolicyn är att peka ut de ställningstaganden som ska ligga till grund för beslut om stöd och satsningar på evenemang i Östersunds kommun. Policyn ska vara vägledande för politiska beslut och prioriteringar samt för förvaltningars långsiktiga arbete med evenemangsfrågor.

Evenemangspolicyn har tagits fram i samverkan med Destination Östersund. Ett stort antal dialoger har också genomförts med arrangörer och organisationer inom kultur- och idrottsområdet i Östersunds kommun, Hotellgruppen och projektets interna referensgrupp. Dialogerna ligger till grund för de ställningstaganden som presenteras i policyn. Policyn ska kompletteras med ett utvärderingsunderlag, som ska ge ytterligare konkret stöd vid handläggning och beslut kring evenemang.

Östersund strävar efter att ha ett varierat utbud av evenemang och upplevelser och en variation är både önskvärt och välkommet i kommunen. Men med begränsade resurser och konkurrens om tider i idrottsarenor och anläggningar behövs ett antal ställningstaganden för vad kommunen ska prioritera långsiktigt. Evenemangspolicy för Östersunds kommun föreslås innehålla sju prioriterade ställningstaganden. Det är följande:

- Evenemangen ska bedömas på olika nivåer utifrån storlek och påverkansgrad.
- Evenemangen ska utveckla Östersund som destination och bidra till ekonomisk tillväxt.
- Evenemang som involverar det lokala föreningslivet prioriteras på kommunens idrottsarenor och anläggningar.
- Evenemangen ska medverka till att stärka Östersund som attraktiv kulturstad.
- Evenemang som ger Östersund möjlighet att profilera sig inom unika spetsområden ska prioriteras.
- Evenemangen ska ha ett tydligt fokus på ekonomisk, miljömässig och social hållbarhet.
- Evenemangen ska bidra till ökad samverkan, erfarenhetsutbyte och starkare nätverk.

Arbetssättet kring evenemang behöver också ständigt utvecklas och förbättras. Det handlar om samordning, planering, handläggning av evenemangsansökningar och utvärdering av evenemangens effekter. Ett tydligt och väl förankrat styrdokument tillsammans med ett fungerande arbetssätt är avgörande om evenemangsarbetet i kommunen ska bli framgångsrikt.

ÖSTERSUNDS KOMMUN
STAAREN TJÏELTE

Innehåll

1. Inledning 6

1.1 Bakgrund 6

1.2 Syfte 7

1.3 Avgränsningar och förtydliganden 7

1.4 Verksamhetsområde/processgrupp 7

1.5 Metod 7

1.6 Dialoger med externa arrangörer och organisationer 8

1.7 Intern referensgrupp 9

1.8 Teori, forskning och omvärldsbevakning 9

1.9 Destination Östersund 9

2. Teori och forskning 10

2.1 Horisontella perspektiv 10

2.2 Hållbar tillväxt 10

2.3 Prioriterade mål i Agenda 2030 11

2.4 Platsvarumärket Östersundspulsen 12

2.5 Befintliga styrdokument kring evenemang 13

2.6 Utvärdering av Evenemangsstrategi 2014–2020 13

2.7 Översyn av organisation, roller och ansvar 13

2.8 Vad är ett evenemang 14

2.9 Evenemangspyramiden 15

2.10 Evenemangens plats i samhället 16

2.11 Evenemangens betydelse 16

2.12 Trender inom evenemang 18

2.13 Samhällseffekter av evenemang 19

2.13.1 Ekonomiska effekter 20

2.13.2 Sociala effekter 23

2.13.3 Miljömässiga effekter 25

2.14 Avvägningar och målkonflikter 26

3. Omvärldsbevakning 28

3.1 Kärt barn har många namn 28

3.2 Göteborg 29

3.3 Kalmar 30

3.4 Kalmar län 30

3.5 Kalmar kommun 31

3.6 Eskilstuna 32

3.7 Slutsatser kopplat till omvärldsbevakning 35

4. Exempel på möjliga målkonflikter 36

5. Dialog med förvaltningarna 39

5.1 Miljö och klimat 39

5.2 Jämställdhet och jämlikhet 40

5.3 Drogförebyggande frågor 40

5.4 Tillgänglighet och delaktighet 41

5.5 Samiska frågor 41

5.6 Kommunikation och profilering 42

5.7 Drift och ansvarsfördelning 42

5.8 Evenemangsgrupp 43

5.9 Evenemangskalender 43

5.10 Evenemangens påverkan på ordinarie verksamhet 44

5.11 Prioriteringsordning 44

6. Dialog med arrangörer och organisationer 45

6.1 Vilken betydelse har evenemangen för utvecklingen av Östersund? 45

6.1.1 Hotellgruppen i Östersund 45

6.1.2 Jamtli 45

6.1.3 Jämtland Basket 46

6.1.4 Klubb SAM 46

6.1.5 Nordiska Ungdomsspelen 46

6.1.6 Norra Station/LUX och Jämtlands läns konstförening 46

6.1.7 Regionens Kulturutveckling 47

6.1.8 RF SISU Jämtland Härjedalen 47

6.1.9 Scenkonst Östersund 47

6.1.10 Sensus och Stuck On 48

6.1.11 Storsjöcupen 48

6.1.12 Storsjöyran 48

6.1.13 Svenska Parasportförbundet 49

6.1.14 Svenska Skidskytteförbundet 49

6.1.15 Östersunds Ishockeyklubb 49

6.1.16 Östersunds Konstklubb 50

6.1.17 Östersunds Snöskoterklubb 50

6.2 Hur ser bilden av Östersund som arrangörsstad ut? 50

6.3 Vilka värden ger evenemangen? 52

6.4 Hur tar vi hand om de värden som evenemangen ger? 52

6.5 Vilka utmaningar och målkonflikter finns mellan evenemang och andra intressen och verksamheter? 53

6.6 Hur kan kommunen och Destinationsbolaget stödja arrangörerna? 54

6.7 Vilka förutsättningar finns att arrangera evenemang i Östersunds kommun? 56

7. Avstämning planeringsdirektiv 57

8. Slutsatser 57

9. Ställningstaganden 59

9.1 Evenemangen ska bedömas på olika nivåer utifrån storlek och påverkansgrad. 60

9.2 Evenemangen ska utveckla Östersund som destination och bidra till ekonomisk tillväxt. 60

9.3 Evenemang som involverar det lokala föreningslivet prioriteras på kommunens idrottsarenor och anläggningar. 61

9.4 Evenemangen ska medverka till att stärka Östersund som attraktiv kulturstad. 61

9.5 Evenemang som ger Östersund möjlighet att profilera sig inom unika spetsområden ska prioriteras. 62

9.6 Evenemangen ska ha ett tydligt fokus på ekonomisk, miljömässig och social hållbarhet. 63

9.7 Evenemangen ska bidra till ökad samverkan, erfarenhetsutbyte och starkare nätverk. 63

10. Utvecklingsfrågor kring organisation, arbetssätt och utvärdering 65

11. Kompetens 66

12. Relaterade dokument 67

1. Inledning

Östersund arrangerar ett flertal större evenemang inom kultur och idrott, både på nationell och internationell nivå. Det anordnas en stor bredd av mindre lokala evenemang, året runt. På relativt kort tid har Östersund tagit positionen som en av landets främsta evenemangskommuner. Östersunds kommun beviljar varje år mycket pengar i form av stöd till arrangörer och till utveckling av evenemangsarenor och anläggningar. Det behöver därför finnas tydliga ställningstaganden och en långsiktig inriktning för kommunens arbete med evenemang.

Näringslivskontoret har fått i uppdrag att ta fram en kommunövergripande evenemangspolicy som ska gälla tills vidare. Policyn ska ersätta tidigare evenemangsstrategi för 2014–2020 samt Kultur- och fritidsnämndens nuvarande policy för arrangemang från 2002. Under 2018 beslutade också Kommunstyrelsen om nya riktlinjer för utvecklingsmedel och stora evenemang. Riktlinjerna ligger till grund för handläggning och beslut avseende stöd till större evenemang. Policyn kommer även att ersätta denna riktlinje i de delar som handlar om evenemang.

Evenemangspolicyn ska peka ut de ställningstaganden som ska ligga till grund för stöd och satsningar på evenemang i Östersunds kommun. Policyn ska ge vägledning för bedömningar i frågor om evenemang och den ska tydliggöra förhållningssätt kring exempelvis målkonflikter mellan evenemang och andra målgrupper, verksamheter och frågor.

1.1 Bakgrund

Den tidigare evenemangsstrategin för 2014–2020 togs fram i samverkan mellan Östersunds kommun och Destination Östersund. Näringslivskontoret beställde under 2020 en extern utvärdering av evenemangsstrategin, för att se hur styrdokumentet har använts, vilka effekter som strategin har fått och vilken koppling den har haft till andra styrdokument i kommunen. Utvärderingen visade bland annat att kommunen bör ta fram ett nytt styrdokument som efterträder tidigare evenemangsstrategi. Det behövs en övergripande policy som skapar samsyn och tydlighet i det förvaltningsövergripande arbetet kring evenemang. Extra stort fokus bör läggas på förankring av policyn, för att alla berörda verksamheter ska arbeta utifrån en gemensam inriktning kring evenemang.

Kommunen driver samtidigt även en process med fokus på att se över organisation, roller och ansvar kopplat till evenemangsfrågor. Både evenemangspolicyn och arbetssättet kring evenemang är viktigt och måste fungera om evenemangsarbetet ska bli framgångsrikt i kommunen.

1.2 Syfte

Syftet med denna bakgrundsrapport är att dokumentera det material som ligger till grund för de ställningstaganden som ska tas fram i Evenemangspolicy för Östersunds kommun.

Evenemangspolicyn ska peka ut de ställningstaganden som ska ligga till grund för beslut om stöd och satsningar på evenemang i Östersunds kommun. Policyn ska vara vägledande för politiska beslut och prioriteringar samt för förvaltningars långsiktiga arbete med evenemangsfrågor.

1.3 Avgränsningar och förtydliganden

Evenemangspolicyn ska visa på ett antal ställningstaganden som kommunen ska förhålla sig till vid bedömningar och beslut i olika frågor kring evenemang. Policyn ska kompletteras med ett utvärderingsunderlag, som ska ge ytterligare konkret stöd vid handläggning och beslut kring evenemang.

Arbetet med evenemangspolicyn vänder sig till följande målgrupper:

- Arrangörer
- Föreningar och organisationer
- Medborgare
- Besökare
- Destination Östersund
- Berörda nämnder och förvaltningar i kommun.

När Östersund beskrivs i evenemangspolicyn avses hela Östersunds kommun.

1.4 Verksamhetsområde/processgrupp

Evenemangspolicyn ska vara kommunövergripande. Frågorna berör flera politiska nämnders och förvaltningars verksamhetsområden. Policyn har framför allt koppling till kommunens övergripande mål 5, som handlar om att det i Östersunds kommun finns goda förutsättningar för en meningsfull fritid och ett aktivt liv. Policyn ska kopplas till processgruppen ”Leda, styra och organisera kultur, fritid och turism."

1.5 Metod

Evenemangspolicyn med tillhörande bakgrundsrapport har tagits fram av Näringslivskontoret vid Kommunledningsförvaltningen. Projektgruppen för arbetet har bestått av projektledare samt evenemangsstrateg på Näringslivskontoret, handläggare för idrottsfrågor samt handläggare för kulturfrågor på Kultur- och

fritidsförvaltningen, enhetschefen på Teknisk förvaltning/Arenabyn och destinationschefen för Destination Östersund.

Evenemangspolicyn är ett av flera styrdokument i Östersunds kommun. Det innebär att insatser som genomförs utifrån policyn ska samspela med prioriteringar och inriktningar i andra styrdokument. Det är bland annat kommunens platsvarumärke Östersundspulsen, Klimatprogram och klimatstrategi och Näringslivsstrategi för hållbar tillväxt 2022–2026. Det är också kommunens strategier för kultur samt för idrott och fysisk aktivitet, som är under framtagande.

1.6 Dialoger med externa arrangörer och organisationer

I arbetet med att ta fram evenemangspolicyn har dialoger genomförts med ett stort antal arrangörer och organisationer inom kultur- och idrottsområdet. För att arbetet med evenemangspolicyn med ska bli framgångsrikt har det varit viktigt att berörda aktörer fått vara med för att kunna påverka inriktningen på policyn.

Syftet med dialogerna har varit att förankra framtagandet av policyn och att skapa samsyn kring dess innehåll. Avsikten med dialogerna har också varit att inhämta kunskap och synpunkter från de arrangörer och organisationer som arbetar med evenemang och evenemangsfrågor och att göra dem delaktiga i framtagandet av evenemangspolicyn.

Projektet har träffat följande arrangörer och organisationer:

- Hotellgruppen i Östersund
- Jamtli
- Jämtland Basket
- Klubb SAM
- Nordiska Ungdomsspelen
- Norra Station/LUX
- Regionens Kulturutveckling
- RF-SISU Jämtland Härjedalen
- Scenkonst Östersund
- Sensus/Stuck On
- Storsjöcupen
- Storsjöyran
- Svenska Parasportförbundet
- Svenska Skidskytteförbundet
- Östersunds Ishockeyklubb
- Östersunds Konstklubb
- Östersunds Snöskoterklubb

1.7 Intern referensgrupp

Projektet har haft en intern referensgrupp med i arbetet. Referensgruppen har bestått av personer från berörda förvaltningar, vars kompetenser och ansvarsområden har varit relevanta för arbetet. Projektgruppen har haft löpande dialoger med den interna referensgruppen under hela projektperioden och referensgruppen har också fått svara på ett antal frågeställningar kopplat till evenemang och respektive verksamheters ansvarsområden.

1.8 Teori, forskning och omvärldsbevakning

Projektgruppen har gett ett uppdrag till Robert Pettersson på E-tour (turismforskningscentrum på Mittuniversitetet) för att ta fram relevant teori och forskning kopplat till arbetet med evenemangspolicyn. Utgångspunkten är att ge en översikt av evenemang som forsknings-, utvecklings- och kunskapsområde. Det görs utifrån en genomgång av några centrala begrepp inom evenemangsområdet, en presentation av aktuellt forskningsläge och en diskussion om evenemangens betydelse i samhället.

Robert har också hjälpt till med omvärldsbevakning. Han har tittat specifikt på tre andra kommuner som har arbetat framgångsrikt med evenemang. Det är Eskilstuna, Göteborg och Kalmar. Förutom detta har Robert tittat övergripande på andra kommuners styrdokument kring evenemang för att hitta goda exempel att ta med i Östersunds arbete med evenemangspolicyn.

1.9 Destination Östersund

Destination Östersund ägs av näringslivet i Östersunds kommun, i form av partners och övriga aktieägare. Uppdraget är att direkt och indirekt samordna, driva och initiera gemensamma frågor som utvecklar Östersund som destination, förstärka samhörigheten mellan olika aktörer och utveckla besöksnäringen tillsammans med partners och kommunen. Destinationsbolaget arbetar med fyra verksamhetsområden: Stadsutveckling, Marknad, Turistcenter och Convention Bureau. Arbetet med att ta fram evenemangspolicyn har skett i samverkan med Destinationsbolaget.

2. Teori och forskning

I följande kapitel presenteras den teori och forskning som ligger till grund för analysen och för de ställningstaganden som sedan ska presenteras i evenemangspolicyn. Det handlar om horisontella perspektiv att ha oss med i utvecklingsarbetet, vad vi menar med hållbar tillväxt, prioriterade mål i Agenda 2030 och platsen Östersund. Vidare beskrivs evenemangens plats i samhället, trender inom evenemang, evenemangens betydelse, samhällseffekter av evenemang samt avvägningar och målkonflikter kopplade till evenemang.

2.1 Horisontella perspektiv

I arbetet med evenemangspolicyn strävar vi efter att beakta ett antal horisontella perspektiv som ska finnas med i arbetet. Dessa perspektiv handlar om att:

- Ta vara på arrangörers, organisationers och föreningars med fleras kreativitet och vilja att vara med och påverka utvecklingsarbetet kring evenemang.
- Se integration, inkludering och mångfald som viktiga faktorer för långsiktig och hållbar utveckling.
- Säkerställa att utvecklingen sker på jämställda och jämlika villkor.
- Beakta och ta vara på nationella minoriteters rättigheter och möjligheter.
- Ta tillvara barn och ungas perspektiv och rättigheter med utgångspunkt i lag 2018:1197 om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter, den så kallade Barnkonventionen.
- Ha med folkhälsoperspektivet och verka för att satsningar som görs ska vara hälsofrämjande och jämlikt fördelade för att bidra till att bibehålla och stärka medborgarnas hälsa.
- Ha med ett funktionshinderperspektiv och säkerställa att satsningar genomförs för målgrupper i livets alla skeden.
- Beakta situationen för barn och ungdomar med funktionsnedsättningar i alla barn- och ungdomsinriktade satsningar som görs i utvecklingsarbetet.
- Inte tära på klimat och miljö och ha målet fossilfritt och energieffektivt 2030 som ledstjärna i arbetet.

2.2 Hållbar tillväxt

Evenemangsarbetet ska bidra till att skapa hållbar tillväxt i kommunen och i regionen. En definition på hållbar tillväxt är att: ”Tillväxten är hållbar när vi kan tillfredsställa våra behov idag - ekonomiskt, miljömässigt och socialt - samtidigt som vi ger förutsättningar för kommande generationer att tillgodose sina behov.”[1]

1 https://www.globalamalen.se/fragor-och-svar/vad-betyder-hallbar-utveckling/

Kommunfullmäktige i Östersunds kommun har beslutat om en vision för Östersunds kommun: ”Ett demokratiskt, socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart Östersund”. Kommunens övergripande vision och Agenda 2030, är utgångspunkten för kommunens långsiktiga styrning, inklusive arbetet med hållbar tillväxt.[2]

2.3 Prioriterade mål i Agenda 2030

Under 2015 antog FN:s medlemsländer Agenda 2030, en universell agenda som inrymmer globala mål för hållbar utveckling. De 17 globala målen har i sin tur 169 delmål och 230 globala indikatorer. De globala målen är integrerade och odelbara och balanserar de tre dimensionerna av hållbar utveckling: den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga.

Målen ska vara uppnådda till år 2030 i världens alla länder. Agenda 2030 ska verka för minskad fattigdom, mindre orättvisor och minskade ojämlikheter samt lösa klimatkrisen under de kommande åren. För att uppnå målen krävs att både regeringar, privat sektor, civilsamhälle och medborgare samarbetar.

På regeringens hemsida står att Sverige ska vara ledande i realiserande av agendan och att det innebär en successiv omställning av Sverige som en modern och hållbar välfärdsstat.

Kommuner och regioner är viktiga aktörer i genomförande av agendan och är genomförare av politik som kan förändra lokalsamhället. Enligt Sveriges kommuner och Regioner (SKR), är kommuner en länk mellan medborgare och beslutsfattare och de aktörer som är mest lämpade att förena de globala målen operativt på lokal nivå.[3]

Evenemangspolicyn ska ta hänsyn till Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling. De mål som särskilt ska beaktas i policyn är följande:

- Mål 3: God hälsa och välbefinnande – Bidrar till att förbättra människors hälsa och skapar förutsättningar för samhällets utveckling och människors välbefinnande.
- Mål 5: Jämställdhet – Handlar om en rättvis fördelning av makt, inflytande och resurser mellan kvinnor och män.
- Mål 8: Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt – Handlar om att verka för en inkluderande och långsiktigt hållbar ekonomisk tillväxt samt full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla.

[2] https://www.ostersund.se/kommun-och-politik/sa-styrs-kommunen/a.-sa-har-jobbar-kommunen-med-styrning.html
3 https://www.regeringen.se/regeringens-politik/globala-malen-och-agenda-2030/

- **Mål 10: Minskad ojämlikhet** – Utgår från en rättvis fördelning av resurser och inflytande i samhället. Ett jämlikt samhälle bygger på principen om allas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av kön, etnicitet, religion, funktionsvariation och ålder med mera.
- **Mål 13: Bekämpa klimatförändringarna** – Klimatförändringarna är ett hot mot hela vår civilisation. Utsläppen av växthusgaser fortsätter att stiga med global uppvärmning som följd. Nödvändiga förändringar kan uppnås genom utbildning, innovation och efterlevnad av förpliktelser kopplat till klimatet.[4]

2.4 Platsvarumärket Östersundspulsen

I Östersund har ett omfattande arbete gjorts för att ta fram platsvarumärket Östersundspulsen. I Östersundspulsen har kommunen och Destination Östersund AB tillsammans med över 800 östersundsbor identifierat vad som särskiljer Östersund från andra platser och vad som är Östersunds styrkor och attraktivitet.

Platsvarumärket Östersundspulsen ska vara den gemensamma plattformen för platsutveckling och ett gemensamt agerande i marknadsföringen av Östersund. Den vänder sig till alla som vill hjälpa Östersund att fortsätta att växa och utvecklas.

Östersundspulsen består av fyra delar: Platsens identitet, Platsens livsstil, Platsens position samt Platsens kultur. Den röda tråden som binder samman de fyra delarna är kontrasten mellan stad och fjäll.

Här presenteras de fyra delarna närmare:

- **Platsens identitet - Staden i Jämtland**. Östersund är en pulserande och växande stad med ett rikt kulturliv. Det är också länets enda stad med urbana kvalitéer. I Östersund finns Mittuniversitetet, ett rikt kulturliv, ett start entreprenörskap och en lång historia av Östersund som strak handelsplats. Det innefattar också en aktiv och levande landsbygd samt den direkta närheten mellan stad och fjäll. Under platsens identitet lyfts bland annat stora evenemang som ett viktigt område.

- **Platsens livsstil - Ett aktivt liv.** Här lyfts Östersunds möjligheter till ett aktivt liv. Den direkta närheten mellan stad och fjäll ger möjlighet till en aktiv livsstil. Med aktiviteter, upplevelser och rekreation året om, på både stadens och naturens villkor.

- **Platsens kultur - Människor och idéer**. Östersund har en kultur som gynnar samarbete och initiativförmåga. Här finns eldsjälarna och viljan till samarbete,

4 https://www.regeringen.se/regeringens-politik/globala-malen-och-agenda-2030/17-globala-mal-for-hallbar-utveckling/

både hos näringslivet och i kultur- och föreningslivet. Under platsens kultur framhålls exempelvis betydelsen av det mångsidiga och mångkulturella.

- Platsens position- Östersund i världen. Östersunds roll i världen bidrar till en stärkt Östersundsbild och till att vår stad blir ett alltmer attraktivt val för besökare från både Sverige och utlandet, för inflyttare, studenter och för investeringar. Under platsens position lyfts bland annat internationella evenemang, idrottspresentationer i världsklass och det samiska kulturarvet som viktiga delar som gör Östersund intressant ur ett omvärldsperspektiv. [5]

2.5 Befintliga styrdokument kring evenemang

Östersunds kommun finns sedan tidigare följande styrdokument som på olika sätt ligger till grund för handläggning och beslut kring evenemang:

- Evenemangsstrategi 2014–2020
- Kultur- och fritidsnämndens policy för arrangemang
- Riktlinjer för Utvecklingsmedel och Stora evenemang
- Plan för utveckling av besöksnäringen 2019–2023
- Riktlinje för sponsring

2.6 Utvärdering av Evenemangsstrategi 2014–2020

Östersunds tidigare evenemangsstrategi 2014–2020 togs fram i samverkan mellan Östersunds kommun och Destination Östersund AB. Under 2020 beställde Näringslivskontoret en extern utvärdering av evenemangsstrategin, för att se hur strategin har använts, vilka effekter som strategin har fått och vilken koppling den har haft till andra styrdokument i kommunen.

Utvärderingen visade bland annat att kommunen bör ta fram ett nytt styrdokument som efterträder tidigare evenemangsstrategi. Det behövs ett övergripande styrdokument som skapar samsyn och tydlighet i det förvaltningsövergripande arbetet kring evenemang. Utvärderingen lyfte särskilt behovet av förankring både internt och externt av det nya styrdokumentet. Det är viktigt att alla aktörer och berörda verksamheter utgår från en gemensam inriktning kring evenemang.

2.7 Översyn av organisation, roller och ansvar

Samtidigt som den nya evenemangspolicyn tas fram driver kommunen även en process för att se över olika förvaltningars roller och ansvar kopplade till evenemangsfrågor. Arbetssättet kring evenemangsfrågor behöver ses över för att kommunen ska kunna bedriva ett framgångsrikt evenemangsarbete. De båda

5 Östersundspulsen Användarguide

processerna med ett tydligt styrdokument (den nya evenemangspolicyn) och ett väl fungerande arbetssätt (översynen kring organisation, roller och ansvar) kommer tillsammans att vara en mycket viktig förutsättning för ett väl fungerande evenemangsarbete i Östersunds kommun.

2.8 Vad är ett evenemang

Evenemang är en källa till upplevelser, resor och socialt utbyte för såväl turister som lokalt boende. Både utbud som efterfrågan kopplat till evenemang växer. De evenemang som lockar är allt ifrån mindre, lokala och ideella evenemang, till stora och internationella evenemang.

Människor reser alltmer; fler gånger per år men kortare i tid. Detta är ett resmönster som både förstärker och förstärks av ett ökat evenemangsutbud. Med ökat utbud, ökad efterfrågan och stora förhoppningar på evenemangens bidrag till arrangerande regioner, är kunskap om evenemang och dess effekter viktiga. Det senaste decenniet kan det konstateras att evenemang fått ökad uppmärksamhet även som forskningsområde. Inte minst har evenemangens effekter (values, impacts, legacy) studerats.

Evenemang pekas ofta ut som en motor för lokal- och regional tillväxt. Effekter som exempelvis intäkter och jobbtillfällen har traditionellt fått stor uppmärksamhet. Det är dock inte enbart den ekonomiska dimensionen av evenemang som gör dem viktiga. Evenemang har dessutom viktiga sociala dimensioner utifrån faktorer som identitet, folkhälsa, glädje och möjligheten att samlas kring gemensamma intressen. Det finns dessutom flera miljömässiga aspekter som kopplar till evenemang. Nämnas kan resandets klimatpåverkan men också det faktum att evenemang kan ta initiativ som bidrar till ökad miljömedvetenhet och kunskap.

Definitionen av evenemang varierar beroende på sammanhanget. För planerade evenemang brukar man inom forskningen säga att det finns tre återkommande kännetecken: 1) de är avgränsade i tid och rum, 2) de har ett bestämt innehåll och 3) de har avsändare (arrangör) och mottagare (besökare/deltagare).

Såväl evenemangssektorn som evenemangsforskningen delar in evenemang i olika underkategorier. Vanliga indelningar är deltagar- och åskådarevenemang, sommar- och vinterevenemang, enstaka respektive återkommande evenemang, inomhus- och utomhusevenemang och så vidare.

2.9 Evenemangspyramiden

När man talar om evenemangens effekter är det kanske mest relevant att prata om evenemangens storlek och påverkansgrad. Ofta refereras det till den så kallade evenemangspyramiden med stora men relativt få evenemang i toppen (megaevenemang) och mindre men många evenemang i basen (lokala och regionala evenemang).[6]

Bild 1: Evenemangspyramiden.

Megaevenemang som världsmästerskap och riktigt stora musikarrangemang är den kanske mest omskrivna typen av evenemang, mycket på grund av den mediala uppmärksamhet som riktas mot dem. Dock är de i en svensk kontext inte särskilt vanligt förekommande, där storstäderna och Jämtland sticker ut som återkommande värdregioner. Megaevenemang har potentialen att generera mycket stora direktekonomiska effekter. De marknadsför platsen väl och kan därmed leda till lokal stolthet och framtida turism och investeringar. Dock är de direkta kostnaderna stora (speciellt i infrastruktur) och trots lång planering visar många sentida evenemang på betydligt större kostnader än budgeterat.

I mitten av den tänkta evenemangspyramiden hittar vi **märkesevenemangen (hallmark events)**. De är de evenemang som blir synonyma med platsen där de äger rum.[7] På den här nivån kan Sverige stoltsera med flera stora kända evenemang såsom Göteborgsvarvet, Vasaloppet, Gothia Cup, Storsjöcupen,

6 Andersson, Larsson, & Mossberg, 2009; Getz & Page, 2016
7 Getz, 2007

Storsjöyran, Stockholm Marathon och Vätternrundan. Dessa evenemang är så starkt kopplade till en specifik plats att symbiosen mellan arrangör och samhälle blir tydlig för båda parters framgång. Dels är evenemangen viktiga för att stärka lokalsamhällets identitet och livskvalitet, dels utgör de en regelbunden och ofta betydande ekonomisk injektion.

Längst ned i pyramiden återfinns **lokala och regionala evenemang**. De ska inte underskattas som värdeskapare, särskilt om vi tittar bortom de direkt ekonomiska effekterna. De spelar ofta en viktig roll i byggandet och vidmakthållandet av lokala sociala nätverk och affärsnätverk. Även om den ekonomiska effekten ofta är begränsad, är dessa evenemang likafullt viktiga inslag i den lokala vardagen genom att höja trivsel och livskvalitet.[8]

2.10 Evenemangens plats i samhället

Evenemang har många intressenter som på olika sätt påverkas av planering, genomförande och efterspel. Dessa intressenter varierar från de direkt berörda till dem som upplever en mer indirekt påverkan. Ett framgångsrikt evenemang är starkt beroende av stöd och uppmärksamhet från ett flertal intressenter. Till de viktigare hör offentliga aktörer, det lokala näringslivet och ideella aktörer.[9]

För att positionera sig och få ett starkt ekonomiskt stöd behöver arrangörerna kunna redogöra för de effekter, såväl positiva som negativa, som deras evenemang kan ge och vilka värden som skapas. Privata aktörer tenderar att intressera sig mest för de direkta effekterna av evenemanget. Exempel på detta är de sponsorer som vill veta hur deras varumärke uppfattas av besökare på evenemanget där sponsorns varumärke marknadsförs. Offentliga aktörer är i regel intresserade av evenemangs långsiktiga effekter i en vidare bemärkelse, det vill säga skapade värden och evenemangets effekter på samhället. Effekter kan även uppstå i samband med evenemang som inte genomförs, såsom vid misslyckade kandidaturer i synnerhet vid stora idrottsevenemang eller evenemang som vunnits hem men som av någon anledning tvingas ställas in.[10]

2.11 Evenemangens betydelse

Evenemang anges allt oftare som reseanledning och har kommit att bli en viktig del av människors vardag. Oavsett om vi är åskådare eller deltar själva. Dessa evenemang är allt ifrån ett stort antal mindre, lokala evenemang, till färre men stora nationella och internationella evenemang. Både enstaka och återkommande evenemang har ökat kraftigt i antal de senaste decennierna och Östersunds

8 Andersson, Larsson, & Mossberg, 2009
9 Sallent, Palau, & Guia, 2011
10 Gratton & Preuss, 2008; Oliver, 2013

kommun hör till en av de svenska kommuner som velat positionera sig som evenemangskommun, något som de lyckats väl med.

Utvärderingar visar att evenemang skapar stora ekonomiska och sociala värden. Idrottsevenemang såsom en världscup och ett VM i skidskytte är allt oftare en huvudsaklig reseanledning till en ort och den konsumtion som genomförs före och under ett evenemang har konstaterats vara betydande för en kommun eller en region. Det finns också viktiga sociala dimensioner i samband med evenemang, utifrån faktorer som att skapa en identitet, bygga nätverk och det faktum att evenemang är bra tillfällen att kommunicera budskap och samlas kring gemensamma intressen. Evenemangen bidrar även till att skapa ökat socialt kapital, kompetensutveckling och ökat välbefinnande. Samtidigt har resor till och från evenemang, samt evenemangen i sig, betydande påverkan på natur- och kulturmiljö.

Det finns tre huvudsakliga perspektiv för att arrangera stora evenemang:

- Förberedelser och genomförande skapar sysselsättning och ett arv i form av arenor och andra projekt som ger långsiktig nytta.
- Besökare som reser till evenemanget för med sig pengar som spenderas i den lokala ekonomin.
- Det intresse som genereras i samband med evenemanget har effekter på platsens varumärke vilket resulterar i framtida turism och investeringar.

Stora evenemang bidrar till att öka en destinations turismekonomiska intäkter och konkurrenskraft. Ett av de starkaste ekonomiska argumenten för ett idrottsevenemang är därför möjligheten att använda evenemangen för att förstärka den lokala besöksnäringen. Ett väl planerat, marknadsfört och genomfört idrottsevenemang bidrar till fyllda gästbäddar och ökar värdet av destinationens varumärke. Stärkandet av destinationens varumärke utgår mycket från den mediala uppmärksamhet som ett stort evenemang innebär. Vid sidan om det direkta ekonomiska tillskottet tillkommer även de icke direkta ekonomiska effekterna, så som stärkande av varumärket Östersund, ökad lokal identitet och stolthet, bättre livskvalitet och folkhälsa för kommunens invånare samt förbättrade förutsättningar för föreningsidrotten med mera.[11]

Upplevelser och evenemang inom både kultur, gastronomi, friluftsliv och idrott är viktiga områden för att skapa besöksanledningar till Östersund och länet. Östersund tillhör en region med tydlig profil inom besöks- och upplevelsenäring. Besöksnäring och upplevelsenäring är en av basnäringarna i regionen, med fortsatt stor utvecklingspotential.[12]

11 Utvärdering av Östersunds kommuns evenemangstrategi 2014–2020
12 Näringslivsstrategi för hållbar tillväxt 2022–2026

2.12 Trender inom evenemang

Var man reser, hur man reser och varför man reser påverkas av faktorer i vår samtid och vår omvärld. För att kunna arbeta strategiskt med evenemang och resande behöver man ha förmågan att fånga in och anpassa sig till rådande omständigheter. Det är därför relevant att prata om trender och trendförskjutningar kopplat till evenemang.

Den kanske tydligaste evenemangstrenden under senare år är nog det faktum att antalet evenemang i sig har ökat. Ett ökat evenemangsutbud har de senaste åren gått hand i hand med en ökad efterfrågan. Evenemangens format med en tydlig avgränsning i tid och rum passar som sagt dagens resmönster bra med flera resor per år (men kortare i tid). Dessutom har allt fler destinationer och företag upptäckt de positiva möjligheterna kopplat till intäkter och stärkta varumärken som evenemang medför.

Allt är dock inte guld som glimmar. Många evenemang misslyckas och brottas med svårigheter att få ekonomin att gå ihop. I Sverige har man under flera år pratat om festivaldöden. En annan utmaning som fått ökad uppmärksamhet är hållbarhetsaspekter kopplat till materialanvändning, cirkulär ekonomi (återvinning) och så klart koldioxidutsläpp.

En tydlig trend är ökat fokus på digitalisering. Detta genomsyrar hela samhället och kopplat till evenemang kan det handla om att erbjuda ett digitalt utbud (live stream) vid en musikkonsert, eller en digital mobilapplikation för att registrera och delta i en löpartävling. Informationssök, bokning och köp är områden där den digitala utvecklingen går snabbt. Det har konstaterats att pandemin innebar ett påskyndande av digitalisering. En stor del av framtidens evenemangsdigitalisering kommer att ske genom mobilapplikationer, men också inne på arenor och tävlingsområden. Exempelvis har väl fungerande nätverk med kapacitet för stora användarvolymer blivit en hygienfaktor.

En annan bred trend är att många arrangörer och andra intressenter intresserar sig alltmer för evenemangens ”mjuka värden”. Från att ha utvärderat evenemang utifrån indikatorer som gästnätter, arbetstillfällen och intäkter pratar nu allt fler om faktorer som stolthet, identitet, glädje, hälsa och integration. Det är ett rimligt antagande att tro att den sociala dimensionen är en av de mest kritiska faktorerna för framtidens evenemang.

Personer i västvärlden visar upp ett mer varierat resmönster; vi reser med varierande motiv och tar allt senare beslut. Detta gör att evenemang kan adressera specifika målgrupper. En specifik arena eller destination kan nå olika målgrupper med olika evenemang under olika tider på året. Exempelvis används idrottsanläggningar ofta för musikevenemang.

Den kanske tydligaste evenemangstrenden under senare år är nog ändå trenden kopplad till livsstil, hälsa och välmående. Trenden har gett upphov till ökat intresse för såväl åskådar- som deltagarevenemang. Fjällmaraton, motionslopp, cykellopp med flera attraherar stora volymer besökare och ger upphov till stora intäkter för värdregionen genom inte minst övernattningar, restaurangbesök och varukonsumtion.

Pandemin som utlöstes av viruset covid 19 runt årsskiftet 2019–2020 har påverkat evenemangen i mycket stor utsträckning de senaste åren. Det kanske inte kan klassas som en trend, men vi kan konstatera att pandemin har förstärkt flera andra trender. Exempelvis har hållbart resande fått ökad uppmärksamhet, liksom ett mer lokalt och inhemskt resande. Pandemin har påskyndat den digitala omställningen och vi kan konstatera att människor sökt sig mer utomhus och till relativt sett mindre destinationer. Dessa tendenser kommer sannolikt att hålla i ett bra tag, även i tider av minskad smittspridning.[13]

2.13 Samhällseffekter av evenemang

De positiva effekterna av evenemang kan anses vara många, både för en ort och för dess befolkning. Samtidigt kan effekterna vara negativa i form av missnöje, ökad trafik och påverkan på miljön.[14]

Evenemangs påverkan på samhället brukar som sagt delas upp i tre kategorier: ekonomiska, sociala samt miljömässiga effekter. Denna uppdelning benämns inom forskningen som triple-bottom-line (TBL) och är ett vedertaget sätt att studera effekter utifrån ett hållbarhetsperspektiv.[15] Vetenskapssamhället pekar på att hållbarhetsperspektivet ofta har en undanskymd plats och att det behöver utvecklas bättre mätmetoder.[16] Senaste åren syns försök att röra sig bortom TBL. Bland andra Mair (2019) argumenterar för att evenemangseffekter bäst diskuteras utifrån begreppet ”wellbeing och att detta välbefinnande i sin tur kopplar till faktorer som social rättvisa, livskraft och lokala livsbetingelser.[17]

I följande del följer en översikt av evenemangens samhällseffekter, nyttan som kommer av dem samt utmaningarna med att mäta dem. Noterbart är att det finns relativt få forskningsbaserade studier av svenska evenemang. Här refereras till några konkreta siffror och belopp, men samhällseffekter diskuteras även i mer generella termer.

[13] Armbrecht, Lundberg, Pettersson & Zillinger 2021
[14] Braunerhielm & Andersson, 2008:16
[15] Chalip, 2006; Collins, Jones, & Munday, 2009; Getz, 2013; Woodside & Martin, 2008
[16] Brown, Getz, Pettersson, & Wallstam, 2015
[17] Mair 2019

2.13.1 Ekonomiska effekter

Ekonomiska effekter har upptagit merparten av den akademiska litteraturen om evenemangs samhällseffekter.[18] Detta speglar behoven hos det stora antalet intressenter som behöver visa på direkta intäkter eller andra ekonomiska underlag för att kunna motivera investeringar eller stöd till evenemang. Inte minst stödmedel från det offentliga (EU, regioner, kommuner) efterfrågar ofta resultat uttryckt i ekonomiska indikatorer såsom sysselsättning och tillväxt. Arrangörerna själva liksom förbund, politiker, sponsorer, näringsliv med flera är alla beroende av positiva ekonomiska effekter för att motivera offentliga och privata investeringar.[19]

Turismekonomiska effekter av några av några större svenska evenemang visas i tabellen nedan.

Evenemang	Direktekonomisk effekt	Indirekt ekonomisk effekt
Melodifestivalen i Örnsköldsvik 2018	25 mnkr	
Iron Man 2015, Kalmar	42 mnkr	
Storsjöcupen fotbollscup 2015–2018	55-80 mnkr per år	
Junior-VM i ishockey 2014, Malmö	100 mnkr	
Konsert med Håkan Hellström	120 mnkr	
U-21 EM i fotboll 2009, Malmö m.fl.	130 mnkr	81 årsverken
O-ringen, 2012, Halland	163 mnkr	
Vasaloppsveckan 2011	187 mnkr	
EM i damfotboll 2013, Stockholm m.fl.	192 mnkr	
Göteborgsvarvet 2016	200 mnkr	
Stockholm Marathon 2014	212 mnkr	152 årsverken
Handbolls-VM 2011, Malmö, Göteborg m.fl.	241 mnkr	121 årsverken
Gothia Cup fotbollscup 2016	480 mnkr	178 mnkr i skatteintäkter
Ullevis konserter under 2018	650 mnkr	

Tabell 1: Ekonomiska effekter för några svenska evenemang. Sammanställningen bygger på de siffror som arrangörerna själva har presenterat.

Direkta utlägg kopplade till ett evenemang (Direct Expenditure Approach) är troligen den vanligaste metoden för att mäta de ekonomiska effekterna, mycket tack vare dess relativa enkelhet.[20] Metoden mäter ekonomisk effekt genom tillresta besökares utgifter i samband med besöket. Lokala besökare räknas också

[18] Davies, Coleman, & Ramchandani, 2013; Hayes & Karamichas, 2011; Moscardo, 2007
[19] Burgan & Mules, 1992
[20] Andersson, Larsson, & Mossberg, 2009

in ibland. Dock har deras utgifter en obetydlig effekt på den lokala ekonomin när det gäller tillförsel av ”nytt” kapital. Den direkta effekten är en relativt konkret beräkningsmodell, eftersom den förlitar sig på få andra antaganden. De indirekta effekt-metoderna, som beräknar exempelvis effekter i flera led (multiplikatoreffekter) är mer komplexa, vilket gör dem resurskrävande och därför mindre tillgängliga för de flesta evenemangsintressenter.[21]

Flera nationers och regioners stora ansträngningar för att vinna hem stora evenemang har i forskningen förklarats utifrån tre huvudsakliga argument: 1) förberedelser och genomförande skapar sysselsättning och ett arv i form av arenor och andra projekt som ger långsiktig nytta, 2) de besökare som reser till evenemanget för med sig pengar som spenderas i den lokala ekonomin, och 3) det intresse som genereras före, under och efter evenemanget spiller över på platsens varumärke vilket resulterar i framtida turism och investeringar.[22]

Utöver evenemangens ekonomiska inverkan på samhället kan alltså dess värde även ses utifrån ett rent företagsekonomiskt perspektiv, det vill säga, hur ekonomiskt gångbart evenemanget är för arrangören men också hur det bidrar till destinationens turismekonomiska intäkter och konkurrenskraft. Ett av de starkaste ekonomiska argumenten för evenemang är därför möjligheten att använda dem för att förstärka den lokala besöksnäringen. Ett väl planerat, marknadsfört och genomfört evenemang bidrar med fyllda gästbäddar med ökade intäkter och förstärkt varumärke som sannolika effekter. Flera typer av evenemang kan genomföras oavsett säsong, och bidrar därmed till att motverka den säsongsproblematik som turism normalt innebär för nationella och regionala ekonomier.[23]

Det finns alltså en bevisad koppling mellan framgångsrika evenemang och värdet av den arrangerande destinationens varumärke.[24] Platsmarknadsföring genom evenemang kan antingen vara direkt eller indirekt. Vad den har gemensamt är att de turister som får ett bra intryck av en destination mer sannolikt kommer att återkomma vid ett senare tillfälle. Förmågan att stärka platsens varumärke beror till en stor del även på typen av evenemang och var det äger rum. Mindre svenska städer har betydligt lägre kapacitet att arrangera riktigt stora evenemang. I stället är det mindre aktörer som föreningar som erbjuder den största möjligheten att förstärka platsens varumärke.

Utifrån detta perspektiv kartlägger Alrikson (2013) klubbidrotten i Växjö och hur den bidrar till stadens varumärke. Han finner att de lokala idrottsklubbarna inte

[21] Davies, Coleman, & Ramchandani, 2013
[22] Getz, 2013; Higham 2004
[23] Higham & Hinch, 2002
[24] Chalip & Costa, 2005; Mendes, Do Valle, & Guerreiro, 2011; Xing & Chalip, 2006

används i en tillräcklig utsträckning men att förutsättningarna finns där. Han sammanfattar analysen av Växjös potential på följande vis:

För att skapa ett effektivt platsvarumärke där idrotten är delaktig behövs dock vissa förändringar göras. Ett gemensamt grepp måste först och främst tas kring Arenastadens aktörer och dess kommunikation utåt. Dessutom måste kommunpolitiker, idrottsklubbar och marknadsförare tillsammans ta fram riktlinjer för hur arbetet med att locka evenemang till Arenastaden ska gå till. Idrotten har förmågan att skapa associationer, och en stark folklig förankring bakom varumärket. Idrotten är dessutom attraktiv för näringslivet. En stad med Växjös idrottsliga förutsättningar förlorar på att inte använda dem i marknadsföringssyfte.[25]

Som redan nämnts, kan evenemang och tävlingar användas framgångsrikt som reseanledningar under årstider då andra turistattraktioner har låga besökarsiffror. Exempel på detta är cykelfestivaler och fjällmaraton som lockar sommarbesökare till klassiska vinterdestinationer. Likaså har ett etablerat varumärke Vasaloppet lyckats förlänga turistsäsongen i Dalarna och bidra till reseanledningar även under sommaren.[26] Genom evenemangets popularitet och starka varumärke kunde man starta en sommarvecka med tävlingar inom cykel och löpning.[27]

Kopplat till evenemangens bidrag till varumärket är den mediala uppmärksamheten. Genom att stå som värd för ett evenemang får man ta del av den uppmärksamhet som evenemanget får i media. Detta kan därmed räknas som marknadsföring.[28] Därför är medieanalyser också populära verktyg för att mäta det långsiktiga ekonomiska bidraget från evenemang. Dessa värden brukar även vara betydande i arrangörernas sammanställningar. Man utgår ifrån vad den redaktionella kostnaden skulle vara om evenemanget själv skulle betala för att nå ut till den publik som man nu når genom den mediala täckningen. Några exempel är U-21 EM i fotboll 2009 där annonsvärdet uppskattats till 187 miljoner kronor,[29] eller EM i damfotboll 2013, där den mediala täckningen av evenemanget beräknats till 194 miljoner kronor. [30] Mediavärdet av Melodifestivalen i Örnsköldsvik 2018 beräknas till 10 miljoner.

Man får ta prognosen för vad den är eftersom den är baserad på uppskattningar, men jag är övertygad om att ett evenemang av Melodifestivalens storlek är gynnsam för stadens näringsliv.[31]

25 Alriksson, 2013:27
26 Rubin Research, 2014
27 Von Garagulys, 2016
28 Getz, 2013; Jutbring, 2014
29 Turismens Utredningsinstitut, 2009
30 Sponsor Insight, 2013
31 Lasse Söderlind, evenemangsansvarig i Örnsköldsviks kommun om Melodifestivalen 2018

De ekonomiska effekter som redovisas här har räknats fram med olika modeller. Många gånger är det svårt att få en tydlig bild av vilka metoder som använts, och på vilket sätt. De summor som anges ska därför alltid tas med en nypa salt, och direkta jämförelser kan vara vanskliga. Det går dock att konstatera att evenemang kan medföra betydande ekonomiska effekter samt att effekten är direkt beroende av evenemangets förmåga att locka besökare och, eller, deltagare.

2.13.2 Sociala effekter

En välutvecklad evenemangssektor kan bidra med en mångfald av sociala värden. Sociala effekter har inom forskningen fått mindre utrymme än det tidigare diskuterade ekonomiska perspektivet.[32] Inte minst blir det tydligt i det relativt ytliga och empiriskt knapphändiga sätt som medborgarperspektivet hanteras i diskussioner om påtänkta värdskap i Sverige.[33] Allt fler forskare har börjat argumentera för vikten av ett större fokus på de sociala effekterna av evenemang.[34]

Moscardo (2007) har pekat ut tre övergripande kategorier av social nytta som ett evenemang kan tillföra samhället: 1) ökat socialt kapital, 2) kompetensutveckling och 3) ökat välbefinnande. Socialt kapital innefattar de sätt som evenemanget bidrar genom att stärka band mellan människor inom ett samhälle. Kompetensutveckling kan beskrivas som den tekniska kunskap och erfarenhet som individer och institutioner i samhället skapar genom att medverka i evenemanget. Ett ökat välbefinnande är den förhöjda livskvalitet som samhällets invånare upplever i samband med evenemanget. Konkreta exempel på sociala effekter av evenemang kan vara förbättrad fysisk och psykisk hälsa, bidrag till personligt självförverkligande, ökad integration, stolthet och framtidstro och stärkande av sociala nätverk.[35]

Wallstam, Ioannides & Pettersson (2018) konstaterar att man efter en rad år av fokus främst på sociala effekter ger de sociala effekterna en stadigt ökande uppmärksamhet. I sin studie låter de personer med koppling till evenemang identifiera vilka områden som är viktigast att beakta när man tittar på evenemangssociala effekter. Även här nämns socialt kapital, men också stolthet, livskvalitet, platsidentitet, lokal kapacitet och faciliteters efteranvändning. Exempelvis kan investeringar i arenor förstärka förutsättningarna för barn- och ungdomsidrott många år efter det genomförda evenemanget.[36]

---

[32] Chalip, 2006; Getz, 2013; Moscardo, 2007
[33] Statskontoret, 2005
[34] Burbank, Andranovich, & Heying, 2001; Chalip, 2004, 2006; Fredline & Faulkner, 2001; Getz, 2013, Wallstam, Ioannides & Pettersson 2018
[35] Setoodegan & Pettersson, 2021
[36] Wallstam, Ioannides & Pettersson 2018

Sociala effektstudier är oftast kvalitativa och bygger på intervjuer och deltagande observationer som analyseras för att få en bild av evenemangets sociala betydelse. Det finns en brist på tydliga, användbara indikatorer för att social effekt ska kunna användas av praktiker.[37] Även om sociala effekter kan vara svåra att ge ett konkret värde finns det metoder.[38] Brukar-/icke-brukarmetodiken mäter det monetära värdet som lokalbefolkningen tillmäter ett evenemang. I korthet ger metoden en fingervisning av hur mycket skattemedel lokalbefolkningen tycker att ett evenemang är värt även när de själva inte besöker det. Metoden möjliggör kvantitativa värderingar av de annars mjuka värden som sociala effekter innefattar. En sådan studie gjordes av inomhus-EM i friidrott i Göteborg, 2013. Resultatet visar på ett socialt värde på 25 miljoner kronor uppdelat i värdet av möjligheten att kunna bruka evenemanget, värdet av att evenemanget finns för kommande generationer, evenemangets bidrag till känsla av stolthet med mera, samt det negativa värdet för icke-brukare.[39]

Ett exempel på evenemangs sociala effekter är forskningen om den roll som supporterkulturen har för identitetsskapande och social integration av människor från olika samhällsskikt och grupperingar. I en studie av Malmö FF:s fotbollsmatcher fann man att människor från många olika samhällsgrupper enades under en gemensam identitet i det supporterskap som ofta är närvarande vid åskådaridrott.[40] När besökare lämnar ett evenemang följer denna känsla av gemenskap med hem och ut i samhället. Därmed skapas en känsla av samhörighet med andra samhällsmedlemmar. Denna samhörighet kan dock också ta sig negativa uttryck, såsom våldsbrott och huliganism.[41]

Även deltagarevenemang erbjuder gemenskap som social effekt. Evenemang som vänder sig till enbart kvinnor (tjejlopp) är ett exempel på en relativt ny form av nischade deltagarevenemang som har banat väg för folkhälsa och allmän social utveckling genom att uppmuntra kvinnors deltagande i idrott. Betydelsen av dessa typer av evenemang är dock föremål för fortsatt diskussion då det finns forskning som pekar på att de också kan leda till att negativa normer, såsom passiva och cementerade könsroller, förstärks.[42]

Gothia Cup förekommer frekvent i diskussioner om socialt viktiga evenemang. Med fokus på mångfald och social hållbarhet är evenemanget ett exempel på hur svenska evenemang kan vara socialt samhällsnyttiga. Denna samhällsnytta är inte begränsad till Göteborg utan gäller också de platser i världen där evenemanget och dess sponsorer är aktiva. Cupens arbetssätt runt sociala effekter har öppnat upp

[37] Ritchie & Adair, 2004
[38] Weed, 2011
[39] Göteborg & Co, 2013
[40] Gullberg, 2012
[41] Kemp, 1999; Lindelöf, 2013
[42] Lindelöf, 2013

för en ny typ av socialt ansvarsfull sponsring, där man som partner visar stöd för de värderingar som ligger till grund för cupen. Fotbollsskolan CF Gothia i Kongo-Brazzaville är ett exempel på ett initiativ som evenemanget driver för att motverka etniska klyftor i landet.[43]

Utvärderingar baserade på tydliga och mätbara kriterier är avgörande för att kunna säkerställa att offentliga investeringar resulterar i offentliga nyttor".[44]

Vikten av evenemangens sociala effekter är allt fler alltmer medvetna om. Men det är svårt att mäta och implementera kunskaper om sociala effekter eftersom de kopplar till svårförändrade attityder och värderingar. Studier under två världsmästerskap i Jämtland Härjedalen utgör ett exempel på att det är möjligt, men att det är komplext och beroende av vilka målgrupper man utgår ifrån.[45] I dessa studier skickades tusentals sms-enkäter ut till boende i Jämtland Härjedalen. Svaren visar på att evenemangen i stor utsträckning bidrar till stolthet och stärkt identitet, även om man bor på relativt långa avstånd och kanske inte ens besöker evenemangen. Det genomfördes dessutom intervjuer med affärsnätverket WCR 2019 som kopplar till mästerskapen. Flera betonade satsningarnas positiva värden och stärkta nätverk. Utifrån dessa studier verkar det motiverat att satsa offentliga medel på denna typ av evenemang.

Det faktum att turism och evenemang påverkar inte bara den lokala ekonomin utan faktiskt hela samhället påvisas i allt fler studier. Framtidens evenemang, inte minst pådrivet av privata och offentliga finansiärer, kan med fördel ta fram metoder för att mäta mjuka värden som stolthet, glädje och livskvalitet.[46]

2.13.3 Miljömässiga effekter

Den miljömässiga påverkan är troligtvis det minst utforskade effektområdet kopplat till evenemang. I kontrast till ekonomisk och social påverkan handlar studier om miljömässiga effekter oftast om hur man minimerar negativa effekter. Utmaningen med miljöpåverkan ligger till stor del i svårigheten att etablera orsakssamband. Att evenemang är tillfälliga gör det svårt att beräkna deras effekter över tid. Dessa effekter är även svåra att kvantifiera då effekterna går ut över allmännyttiga resurser såsom biosfären, hydrosfären och atmosfären. Därför bygger miljömässiga effektstudier huvudsakligen på uppskattningar och schabloner där man använder nyckelvärden för att generera uppskattningar av ett evenemangs implikationer för miljön.[47]

---

[43] Gothia Cup, 2017
[44] OECD 2017
45 Wallstam, Kronenberg & Pettersson 2019
[46] Jonsson & Pettersson 2020
[47] Lundberg, 2011

Det finns belägg för att evenemang även kan medföra en positiv miljömässig påverkan. I dessa sammanhang har evenemang en roll som förmedlare av ”gröna” budskap.[48] Studier av dessa positiva miljövärden tenderar vara kvalitativa och överlappa med studier av sociala-kulturella effekter. Oavsett val av metod är det ett etablerat faktum att det finns stora möjligheter för en ansvarsfull användning av evenemang som drivkraft i hållbar utveckling.[49]

För evenemang är den mest påtagliga påverkan kanske den direkta förändringen av den fysiska miljön. Huvudsakligen gäller detta konstruktionen av ny infrastruktur i anslutning till evenemanget samt de utsläpp som tillkommer. Denna fråga är speciellt relevant i samband med större evenemang då dessa innebär omfattande ny- och/eller ombyggnationer. Något som inte alltid syns lika mycket men som påverkar miljön i stor utsträckning, är de utsläpp och den nedskräpning som följer stora besöksflöden. Evenemang som lockar långväga besökare kräver därför stor uppmärksamhet på miljöfrågor redan i planeringsstadiet.[50]

De miljömässiga effekterna av evenemang kan konstateras mestadels handla om begränsningen av negativ påverkan. Även de miljömärkningar som finns handlar om att minimera negativ påverkan. På så sätt skiljer de sig från ekonomiska och sociala effekter som ofta har en mer positiv karaktär. I en svensk kontext är det miljömässiga bidraget av evenemang kanske tydligast i de sponsoravtal och så kallade CSR-aktiviteter som genomförs i samband med evenemangen.

2.14 Avvägningar och målkonflikter

Efter att ha tittat lite närmare på tre olika effektområden kommer frågan vad som går att göra för att påverka utfallet, eller arvet, efter ett evenemang. Tabellen nedan illustrerar att evenemang har såväl positiva som negativa effekter.

	Ekonomiska	Sociala	Miljömässiga
Positiva	Fler arbetstillfällen Ökade inkomster Bredare ekonomisk bas Nya verksamheter	Omväxling Stärkta nätverk Förbättrad självkänsla Bättre social service	Ökat miljömedvetande
Negativa	Säsongsvariationer Prisstegring Utvecklingskostnader Ökat omvärldsberoende	Trängsel Ökad kriminalitet Ökad kommersialisering	Slitage Nedskräpning Buller Luftföroreningar

Tabell 2: Tänkbara positiva och negativa effekter av evenemang.

[48] Dickson & Arcodia 2010
[49] Hayes & Karamichas, 2011
[50] Getz, 2013

Vad är då ett framgångsrikt eller ett hållbart evenemang? En del skulle kanske hävda att man kan lägga ihop de samlade positiva effekterna och ställa mot de samlade negativa effekterna. Ett framgångsrikt evenemang vore med den logiken de evenemang där summan av de positiva effekterna är större än summan av de negativa. Vi har dock redan konstaterat att flera områden är svårmätta, och effekter som mäts i kronor är svåra att ställa mot exempelvis upplevd glädje eller koldioxidutsläpp.

För att ytterligare spä på metodutmaningarna kan konstateras att det som är positivt för den ene kan uppfattas som negativt för någon annan. Hög musik från en musikfestival kan vara årets höjdpunkt för vissa, men något som enbart stör nattsömnen för andra.

Det finns en ofta uttalad konflikt kring hur offentliga medel ska användas. En del av befolkningen tycker att idrottsevenemang är ett slöseri med allmänna medel och refererar till trafikstörningar under evenemanget och gärna talar om att arenainvesteringar är slöseri med skattepengar Inte sällan spelar mediebevakningen en stor roll för om värdet av evenemang upplevs positivt eller negativt i ett samhälle. Det finns dessutom ingen fastlagd princip för vilken tidshorisont som effekter ska mätas utifrån.

Vägen framåt är sannolikt mätmetoder som utformas för respektive plats. I dessa processer bör man koppla arbetet till andra styrande dokument såsom tillväxt- och strategidokument. Med fördel kan metoderna utformas med forskare eller andra med vana att jobba med utvärdering och metodutveckling.

3. Omvärldsbevakning

I Sverige och övriga västvärlden har vi kunnat konstatera en stark utveckling av evenemang de senaste åren. Utvecklingen har satt fokus på såväl positiva som negativa evenemangseffekter (*legacy*). Kännetecknande för de lokala och regionala diskussionerna om evenemang har varit att redan små evenemang inkluderar flera komplexa frågor om tillstånd, finansiering, uppföljning och annat. Dessa frågor berör i sin tur flera olika personer och instanser. Mycket av översyn och tillstånd sker på kommunal nivå, men vissa frågor spiller även över på länsstyrelser och regioner.

Evenemangen ses dessutom alltmer som verktyg i stads- och platsutveckling med påfallande stor inverkan på samhället i stort. Genom att jobba strukturerat kring samverkan och strategifrågor har man kunnat konstatera att värdet optimeras. På de flesta håll i landet tycks man ha mött möjligheterna och utmaningarna genom ökat fokus på stöd och samordning (såsom tex lotsfunktioner, en-väg-in) och olika typer av dokument (tex strategier och policys), tänkta att underlätta för alla inblandade.

Idag finns en rik flora av dokument och hemsidor att tillgå för arrangörer och andra aktörer före, under och efter ett evenemang. Ibland är dessa dokument mer övergripande och tänkta att underlätta prioriteringar, finansiering och vägval, ibland är de mer konkreta och ger handfasta tips på hur man kan och bör agera och vem man ska kontakta i vilka frågor.

3.1 Kärt barn har många namn

Det finns idag inget vedertaget språkbruk för vad som bör kallas vad i dessa sammanhang. Ofta används begreppet *evenemangsstrategi*, men även *evenemangspolicy* är vanligt. De mer konkreta råden samlas under begrepp som *checklista*, *användarguide* och *instruktion*. Det är inte bara namnen som skiljer. Även ett och samma begrepp kan rymma olika innehåll. Så ser man till exempel att en strategi kan innehålla samma innehåll som en policy eller en checklista. Att innehållet skiljer sig mellan olika kommuner (regioner/destinationer) är logiskt med tanke på att man prioriterar evenemang olika, har olika förutsättningar och har kommit olika långt.

Innehållsmässigt tar de flesta dokumenten upp en definition av vad begreppet evenemang avser, beskriver roller och ansvar (vem gör vad) samt någon typ av prioriteringsordningar (hur ska vår evenemangsportfölj se ut, vad ska vi prioritera). Ibland förekommer också mer eller mindre utpekade mål samt skrivningar om hur man förhåller sig hållbarhet samt hur utvärderingar och uppföljning ska ske.

I det följande ges en fördjupad presentation av tre olika platser i landet som på olika sätt har positionerat sig genom sitt arbete med evenemang; Göteborg, Kalmar (såväl region som kommun) samt Eskilstuna.

3.2 Göteborg

En av de städer som återkommande pekas ut som en god förebild när det kommer till strategiskt arbete med evenemang är Göteborg. Där gjorde man tidigt klart att evenemang inte bara handlar om att locka besökare, utan minst lika mycket om att skapa mervärden för de lokalt boende. Sammanställningen nedan bygger på samtal med Magnus Hallberg och Max Markusson, nuvarande och tidigare evenemangschef på Göteborg & Co, samt tillgängliga dokument.

För att välja vilka evenemang Göteborg ska försöka värva och stötta lutar man sig mot den strategi som arbetas fram för Göteborg & Co som helhet. Där finns det riktlinjer att ta hänsyn till, exempelvis att all verksamhet inom bolaget ska bidra till ökad öppenhet och tolerans. Utöver dessa övergripande ramar utgår man i evenemangsarbetet främst från två perspektiv:

- Evenemanget ska vara varumärkesstärkande, dvs göra att Göteborg syns mer samt bidra till positiva förflyttningar för platsvarumärket Göteborg.
- Evenemanget ska generera ekonomisk tillväxt. Förutom direkta effekter som exempelvis gästnätter, restaurangbesök och shopping tittar man också på indirekta effekter som ökad sysselsättning och inflyttning.

Göteborg betonar också att evenemang bidrar med andra värden än enbart pengar och kräver annat stöd än enbart pengar. Investeringar krävs för att värva och utveckla evenemang, men Göteborg & Co försöker framför allt bidra med kompetens, marknadsföring, nätverk och en möjlighet att nå ut och skapa ett bra evenemang. Max Markusson delar med sig med några av Göteborgs främsta evenemangslärdomar:

- Sätt evenemanget i ett sammanhang och tänk långsiktigt.
- Nyttja evenemanget som en plattform för något annat. Evenemanget är fyrverkeriet men både innan och efter kan verklig utveckling ske som gynnar platsen på lång sikt.
- Ta vara på stoltheten ni bygger genom att stå värd för ett spännande evenemang.
- Tänk hållbart och våga ställ krav på evenemangsarrangören att agera för ett hållbart samhälle.
- Hitta evenemang som passar just din destination, gör inte det alla andra gör.

Den nuvarande evenemangsstrategin sätter ”upplevelsedestinationen Göteborg” i centrum och siktar fram emot 2030. Evenemangsstrategin synkroniseras med

Besöksnäringsprogrammet 2030 och andra relevanta program, strategier och policyer, och förverkligas i nära samverkan med destinationens många intressenter. Strategin bygger på tre teman; *upplevelsehöjd, växtkraft* och *förändringsdriv*.

- Förändringsdriv inrymmer ambitionen med bred förankring, god samverkan, hållbar utveckling, socialt engagemang och positiv legacy.
- Växtkraft handlar om att främja året-runt turism, positionera sig internationellt, volymökning och kompetensförsörjning.
- Upplevelsehöjd är att ha ”rätt” evenemang i sin portfölj, utveckla unika evenemang, skapa unika mötesplatser och mötesformat samt skapa ”Göteborgsevenemang” som inte ska kunna hållas på någon annan plats.

Utvärdering av evenemang konstateras vara komplext och i stället för att peka ut enskilda indikatorer har man identifierat tre bredare områden; attraktionskraft, turismekonomiska effekter och social utveckling.

Återkommande betonas evenemangen som en del av staden, regionen och samhället. Mer ingående information om hur man jobbar med finansiering har varit svår att få.

3.3 Kalmar

En av de starkast lysande stjärnorna på den svenska evenemangshimlen har de senaste åren varit Kalmar. Många destinationer i Sverige lutar sig mot respektive kommun när det kommer till strategiska policyfrågor kopplat till evenemang. Region Kalmar län är ett intressant exempel där man har ett nära samarbete mellan lokal och regional nivå. Beskrivningen nedan bygger på samtal med länsturismsamordnare Karin Ekebjär på Region Kalmar län, samt tillgängliga dokument. Resonemanget på länsnivå följs av en beskrivning av evenemangsarbetet i Kalmar kommun.

3.4 Kalmar län

Regionen Kalmar har traditionellt varit värdar för flera stora idrottsevenemang. År 2013 antogs ett ”program för idrottsturism” med syfte och mål att utveckla fler idrottsevenemang och därmed öka den idrottsturistiska omsättningen. Det har konstaterats att arbetet har gett ökade intäkter till näringslivet, skapat nya arbetstillfällen och inneburit stor medieexponering. Programmet kring idrottsturismen ingår nu som integrerad del i regionens nya evenemangsstrategi, vilken vänder sig till alla olika typer av evenemang.

Länsturismsamrodnaren samordnar arbetet i en länsevenemangsgrupp som består av tjänstepersoner som är involverade i evenemang på kommunal nivå. Här finns representation från flera av länets kommuner (Kalmar, Hultsfred, Västervik, Vimmerby, Borgholm osv). Denna grupp kommer gradvis att övergå till det nationella nätverk som numera finns för destinationer, eftersom man tycker att det blir en ännu bättre plattform för att fånga upp och utveckla strategiska frågor.

På regional nivå har man våren 2021 tagit fram en besöksnäringsstrategi med visionen att bli en året runt destination till 2030. I den strategin har evenemang getts ett stort utrymme i syfte att kunna utvecklas, inte minst under lågsäsong (i Kalmars fall september till maj). På regional nivå har det dessutom tagits enskilda initiativ kopplat till avgränsade punktinsatser. Ett exempel är att regionen under en period hade en person som anställd som skulle hjälpa de kommuner som önskade med att skriva evenemangsstrategier. Den och andra initiativ har lett till att flera kommuner i regionen har fått upp ögonen för och har förstått betydelsen av evenemang. En annan löpande aktivitet som koordineras på regional nivå är projektansökningar. Här söks regelbundet utvecklingsmedel och kontinuerligt använder man sig av forskningsstöd i de projekt som startas upp.

Regionen söker många egna projekt, men hanterar också många inkommande ansökningar kopplat till evenemang. Man lutar sig i besluten mot riktlinjer som antogs av politiken 2010. För att erhålla regional projektfinansiering (så kallade 1:1-medel) bör evenemangen:

- Vara årligt återkommande.
- Ej vara under juli månad.
- Marknadsföras även på utlandsmarknaden.
- Nyttja boende även utanför den egna kommunens gräns.
- Uppfylla kvantitetsmål avseende antal deltagare.

Utöver de regionala ansträngningarna sker strategiskt evenemangsarbete även på kommunal nivå. Flera kommuner inom Region Kalmar län har egna evenemangsstrategier och exempelvis arrangörshandböcker.

3.5 Kalmar kommun

Kommunfullmäktige i Kalmar antog i december 2016 ”Utvecklingsplan för Kalmars destinationsarbete fram till 2025”. Med den som underlag har Destination Kalmar AB utarbetat ett förslag till evenemangsstrategi för Kalmar som varit på remiss hos nämnder och styrelser (politiskt antagen i november 2018). Evenemangstrategin är tänkt att skapa förutsättningar för ett framgångsrikt och tydligt evenemangsarbete. Strategidokumentet innehåller vision, syfte och uppdrag, verktyg för värdering och urval, organisation, ansvarsfördelning samt uppföljning.

Texten i evenemangsstrategin bottnar i kommunens verksamhetsplan och vision, där besöksnäring och evenemang pekas ut som särskilda insatsområden. Evenemangsstrategin har en vision som kan sägas adressera de typiska målsättningarna: ”Kalmar ska vara en attraktiv kommun att arrangera i. Evenemangen ska bidra till att fler väljer Kalmar som destination och till en ökad livskvalitet och stolthet hos de boende i kommunen. Kalmar ska erbjuda ett brett, spännande och mångfacetterat evenemangsutbud spritt över hela året. I Kalmar kommun arbetar vi för att utveckla socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbara evenemang”.

Kommunen bidrar med visst ekonomiskt stöd men betonar i strategin att mycket av stödet är icke-monetärt genom exempelvis hjälp med marknadsföringsinsatser, subventionerad eller fri upplåtelse av lokaler, anläggningar och mark eller annat praktiskt stöd i form av tjänster och tillhandahållande av material och utrustning.

Destinationsbolaget har fått ett tydligt mandat att i samverkan med näringslivet, utveckla, profilera och marknadsföra Kalmar som besöksmål. Det inrymmer ett uppdrag till bolaget att även samordna, utveckla, värva och i vissa fall genomföra evenemang. Destinationsbolaget är också sammankallande för en strategisk evenemangsgrupp med representanter från Destination Kalmar, serviceförvaltningen, samhällsbyggnadskontoret, kommunledningskontoret och kultur- och fritidsförvaltningen. Gruppen träffas regelbundet för att underlätta smidig hantering och handläggning av evenemang. Styrgruppen ska också på bästa sätt samverka kring stöd och utveckling där evenemangsstrategin är styrande för gruppens arbete. En gång per månad träffas även en planeringsgrupp. Planeringsgruppen är en arbetsgrupp med fokus på samordningsfrågor gällande evenemangskalender, markupplåtelser, placeringar, arrangemangsstöd, resursfrågor m m. I gruppen deltar representanter från samhällsbyggnadskontoret, Destination Kalmar, kultur- och fritidsförvaltningen, serviceförvaltningen och näringslivsenheten. Inom kommunens förvaltning finns också en genomförandegrupp och en tillståndsgrupp.

Strategin pekar ut Riksidrottsförbundets *Event Impact Calculator* som ett användbart verktyg före evenemang. Man har även pekat ut vilka faktorer som bör utvärderas efter ett evenemang (tex antal besökare/deltagare, antal gästnätter, miljöeffekter, varumärke/attityd och sidoeffekter).

3.6 Eskilstuna

Eskilstuna har under senare år gjort sig ett namn i evenemangssverige genom sin strategiska evenemangssatsning som också inrymmer finansiellt stöd genom kommunens egna evenemangsfonder. Beskrivningen nedan bygger på en intervju

med evenemangschef Micke Lönngren på Destination Eskilstuna samt tillgängliga dokument.

Eskilstunas resa som evenemangsstad påbörjades på allvar runt 2015 när kommunkoncernen fick en strategi att förhålla sig till. I direkt anslutning till den nya strategin byggdes en ny arena (Stiga Sports Arena) och ett badhus (Munktellbadet). Direkt efter den nya strategin var antagen (beslutades 2014) inleddes också arbetet med att skapa evenemangsfonder för att kunna realisera innehållet i strategin. Runt 2018 hade man alla delar på plats; strategi, arenor och fonder. I och med det påbörjades ett uttalat långsiktigt arbete med att stärka Eskilstunas position som evenemangsstad.

Evenemangsstrategins övergripande mål är att Eskilstuna:

- Är en trovärdig och pålitlig evenemangsstad som erbjuder service i toppklass, skapar möjligheter och gör det enkelt för arrangörer.
- Erbjuder en mångfald av evenemang där flickor och pojkar, kvinnor och män tar aktiv del av utbudet.
- Har evenemang som lockar besökare nationellt och internationellt.

Vägledande för evenemangsarbetet är kommunkoncernens evenemangstrategi och de beslut som fattats löpande gällande kommunens evenemangsfonder. Det finns i huvudsak två fonder. En fond är kopplad till den nya arenan och rymmer 500 000 kronor per år under 2017–2027. Den ”stora evenemangsfonden” är beslutad för 2019–2022 och rymmer 10 miljoner kronor. I den senare fonden tar kommunen varje år ett inriktningsbeslut. Ärenden bereds av en arena/evenemangsgrupp och beslut tas av Destinationsbolagets styrelse. Arenafondens beslut fattas löpande av VD på Destinationsbolaget.

Den som lämnar in en ansökan till evenemangsfonden förväntas beskriva det planerade evenemanget genom en allmän beskrivning av evenemanget och uppskatta kostnaden för att genomförande. Här beskrivs även hur sam- eller medfinansiering kan ske. Dessutom ska den sökande:

- Bedöma samhälls-, näringslivs- och turismekonomiska effekter.
- Beskriva hur jämställdhet, mångfald och miljöperspektiv beaktas.
- Beskriva hur evenemanget stärker varumärket.
- Beskriva påverkan på sysselsättning i Eskilstuna.

VD i Destination Eskilstuna AB ansvarar för uppföljning av Evenemangsfonden. En samlad återrapportering av hur fonden har använts presenteras för Eskilstuna Kommunföretag i samband med avrapportering av årsbokslut.

En viktig del i arbetet med evenemang är bidding och värvning av nya evenemang. Evenemangen man värvar ska främst syfta till att ge turistekonomiska effekter, stärka platsvarumärket och kommunkoncernens vision, bidra till målet om en Attraktiv Stad och skapa positiv legacy på både företags- och samhällsnivå.

En tydlig satsning är det påbörjade arbetet med större krav på hållbarhet, miljö och jämställdhet. Ett exempel är kommunens engagemang i Greentopia/Svensk Live. Man var tidiga med att jobba med miljödiplomering av större evenemang och man kommer nu att jobba intensifierat med det hållbarhetsmanifest som presenteras hösten 2021. När det gäller jämställdhet har kommunen börjat ställa krav på arrangören exempelvis kopplat till festivalers artistprogram. Det ska inte enbart eftersträvas en jämn könsfördelning, utan också en jämn fördelning av gager.

Inför större evenemang görs utvärderingar med *Event Impact Calculator* som tillhandahålls genom Riksidrottsförbundet. Denna modell anses dock inte täcka alla behov varför man också har en egen modell som bedömer evenemanget utifrån jämställdhet, miljödiplomering, turistekonomiska effekter, nivå i evenemangspyramiden, strategiska mål, samverkan, om evenemanget stärker Eskilstuna platsvarumärke och så vidare. Man för också en diskussion om evenemangets *legacy*, dvs vad evenemanget lämnar efter sig.

Eskilstunas evenemangsansvarige leder en *Arena- och evenemangsgrupp* som träffas en gång i månaden. Gruppen är:

- En väg in för arrangörer för alla frågor.
- Verkar för att realisera evenemangsstrategin.
- Utvecklar kommunens arenor och scener.
- Arbetar strategiskt med Eskilstunas evenemangsportfölj.
- Deltar i lokal organisationskommitté/styrgrupp.
- Värvar och utvecklar evenemang.
- Bereder ärenden till evenemangsfonder.

Evenemangsgruppen är numer även ett eget processteam i kommunens huvudprocess ”Kultur och berikande fritid”. Evenemang har med andra ord fått en tydlig plats på den politiska agendan i Eskilstuna.

Under de senaste åren har flera evenemangsrelaterade dokument beretts och beslutats. Till de mer centrala räknas:

- Idrottspolitisk handlingsplan för Eskilstuna kommunkoncern
- Kulturpolitisk handlingsplan för Eskilstuna kommunkoncern
- Varumärkesplattform
- Riktlinjer för samverkansöverenskommelser för ortsutveckling och varumärket Eskilstuna
- Eskilstuna kommuns kommunikationspolicy

- Handlingsplan mot alkohol, narkotika, dopning och tobak
- Riktlinjer för alkoholservering
- Rapport från arbetsmarknads- och näringslivspolitisk beredning 2013
- Ägardirektiv för Destination Eskilstuna AB och bolagen i Eskilstuna kommunföretag

Strategiska dokument och riktlinjer anses vara en förutsättning för att kommunen ska kunna göra ett bra arbete med evenemang. Det är dock avgörande att man har resurser i pengar och personer som kan fylla strategierna med faktiska aktiviteter.

3.7 Slutsatser kopplat till omvärldsbevakning

Det kan konstateras att flera kommuner ser potentialen i att jobba med evenemang och att man jobbar strategiskt, resurssatt och mot gemensamma mål. Demografiska, ekonomiska och geografiska förutsättningar varierar och därför är logiskt att arbetet ser olika ut i olika kommuner. Nedan följer några allmänna reflektioner kopplade till svenska strategier och policys för evenemang:

- Stort fokus finns på att utvärdera evenemangens effekter, men mindre fokus läggs på att utvärdera hur man jobbar med stödet till evenemang.
- De flesta dokument är politiskt beslutade.
- Ekonomi och hållbarhet uppmärksammas i flera strategier, men det läggs inte så mycket fokus på sociala dimensioner av evenemang.
- Evenemang ses på många håll främst som något som generar ekonomiska intäkter från turister och värden för de lokalt boende beaktas i mindre (men ökande) utsträckning.
- Det är lättare att läsa sig till *vad* som ska åstadkommas än *hur* det ska åstadkommas.
- Det finns en stor avsaknad av kunskapsunderlag och forskning.
- På de flesta håll berör handläggning av evenemang flera avdelningar/nämnder vilket riskerar medföra utmaningar i fördelning av roller och ansvar.
- När det kommer till evenemangsstöd betonar flera stöd i annat än pengar.
- De flesta strategier innehåller kopplingar till andra relevanta dokument.
- Trots goda ansatser tycks det på många håll saknas ”en väg in”.
- Trots att dokument och organisation är tänkta att underlätta klagar många över krånglig administration och långa handläggningstider.
- Till syvende och sist handlar framgångsrik evenemangsutveckling i mångt och mycket om planering, stöd, genomförande och uppföljning. De utmaningar som identifieras längs vägen verkar vara i stort sett de samma över hela landet, varför det sannolikt finns mycket att lära av andra. Vad man bör göra och vad man bör undvika.

4. Exempel på möjliga målkonflikter

I samband med evenemang finns det frågor och perspektiv som skulle kunna utvecklas till målkonflikter om inte kommunen för dialog med berörda aktörer, samverkar och har en långsiktig planering. Det är därför viktigt att belysa perspektiv och tänkbara målkonflikter som skulle kunna uppstå kopplat till evenemang. Detta för att göra rätt prioriteringar och fatta kloka beslut, som i sin tur gynnar en positiv utveckling.

Det kan till exempel handla om att kunna genomföra stora evenemang och satsa på besöksnäringen utan att det innebär för stor negativ miljöpåverkan i form av ökat resande, stora utsläpp och ökad belastning på känsliga naturområden. Det kan också vara att genomföra stora återkommande evenemang utan att ta för mycket resurser i anspråk, som till exempel tillgång till idrottsarenor och anläggningar. Nedan presenteras några exempel på möjliga målkonflikter kopplat till evenemang i Östersund.

Går det att genomföra stora evenemang utan att det innebär för stor negativ miljöpåverkan, i form av ökat resande, stora utsläpp och slitage?

Evenemangen är en viktig del av Östersunds identitet. De både synliggör kommunen och regionen och bidrar till att göra Östersund till en attraktiv plats. Samtidigt innebär evenemangen att resandet med exempelvis flyg ökar. Det kan också medföra större lokala utsläpp och effekter som slitage och nedskräpning. Men ur ett annat perspektiv kan evenemangen också ge arrangörerna möjlighet att få ett ökat miljömedvetande och känna större ansvar att arbeta hållbart. Idag satsar många arrangörer särskilt på att profilera och marknadsföra sina evenemang som ekonomiskt, ekologiskt och socialt hållbara för att göra dem mer attraktiva.

Kan vi genomföra stora återkommande evenemang utan att ta för mycket resurser och tillgång till arenor och anläggningar från andra målgrupper?

Stora återkommande evenemang har stor betydelse för kommunen och regionen. Det är en del av varumärket och viktigt för Östersunds profil som internationell evenemangsstad. Det i sin tur leder till tillväxt och stärker invånarnas stolthet för platsen. Samtidigt innebär evenemangen att tillgången till kommunens idrottsarenor, anläggningar och publika platser begränsas för föreningar, privatperser och andra aktörer. På en del idrottsarenor, som till exempel Östersunds skidstadion, genomförs det evenemang var och varannan helg under hela vintern, vilket innebär att andra målgrupper inte får tillgång till anläggningen.

Utifrån detta väcks frågorna. Vem är kommunens anläggningar till för? Vilken målgrupp ska prioriteras först? Är det evenemangen eller den ordinarie verksamheten? Det måste finnas en tydlig prioritetsordning för hur kommunens idrottsarenor och anläggningar och publika platser ska användas. Det behöver också finnas en tydlig inriktning för hur arenor, anläggningar, platser, gator och vägar med mera får stängas av för andra målgrupper. Kommunen bör också fundera på i vilka fall det behöver erbjudas ersättningsytor för den ordinarie verksamheten, till exempel när det ofta genomförs evenemang på kommunens ordinarie arenor/anläggningar.

I vilken utsträckning ska kommunen prioritera kommersiella evenemang på kommunens idrottsarenor och anläggningar om det inte tillför föreningslivet några intäkter, men stänger ute föreningar och privatpersoner från möjligheter att träna?

När det genomförs helt kommersiella evenemang på kommunens idrottsarenor och anläggningar går vinsten till en arrangör/evenemangsbolag. Det innebär att föreningar och privatpersoner med flera blir utestängda från idrottsarenan eller anläggningen. Evenemanget tillför inte heller föreningslivet några intäkter, då föreningarna inte är delaktiga i evenemanget Det uppstår då direkt en målkonflikt mellan olika målgrupper, speciellt när det saknas en tydlig prioriteringsordning på arenorna/anläggningarna.

Om ansvaret för att hantera och besluta om kommersiella evenemang dessutom skulle läggas på en extern aktör, tappar kommunen kontrollen över möjligheten att kunna göra bedömningar och ställningstaganden kring evenemangens påverkan på den ordinarie verksamheten. För att minska risken för målkonflikter mellan olika målgrupper behöver kommunen ha en tydlig inriktning för hur kommunens idrottsarenor och anläggningar ska nyttjas och hur prioriteringsordningen ska se ut. Det bör också alltid göras bedömningar från fall till fall, för att se hur stor påverkan kommersiella evenemang har på den ordinarie föreningsverksamheten. Om påverkan bedöms bli för stor bör kommunen kunna säga nej till att vissa evenemang arrangeras på kommunens idrottsarenor och anläggningar.

Är det evenemangen som ska styra vilka investeringar som görs i kommunens arenor, anläggningar och lokaler?

Det är lätt att de stora evenemangen styr vilka investeringar som genomförs i kommunens idrottsarenor, anläggningar och lokaler. Ett tydligt exempel på detta är Östersunds skidstadion, där kommunen har gjort betydande investeringar inför VM i skidskytte och världscuper i skidskytte längdskidor och parasport. Det innebär att vissa idrotter gynnas väldigt mycket på grund av att evenemangen genererar investeringar på dessa anläggningar. Andra idrotter blir i stället mycket lägre prioriterade, trots att det finns utredningar gjorda som visar att behovet av

satsningar på dessa idrotter är mycket stort. Det blir också en fråga om prioritering mellan att satsa på att utveckla de stora evenemangsarenorna inne i centrala Östersund och att satsa på anläggningar för bredd- och ungdomsverksamhet i kommunens ytterområden.

Går det att skapa evenemang som är inkluderande och tillgängliga för alla målgrupper?

Är det möjligt att skapa evenemang som är inkluderande och tillgängliga för alla målgrupper, både deltagare och besökare? Ansvaret bör ligga både på arrangören och på kommunen som anläggningsägare. En kommun som har kommit långt i sitt sätt att arbeta med inkludering och design för alla kan göra stora och långsiktiga ekonomiska och sociala vinster. De satsningar på tillgänglighet som genomförs i idrottsarenor, anläggningar och lokaler gynnar alla medborgare, inte bara personer med särskilda behov. Är kommunen däremot dålig på att skapa förutsättningar för tillgänglighet och inkludering, kommer det att kosta betydligt mer i nästa steg, när det behöver göras särlösningar vid evenemang. Om kommunen tänker universell utformning och bygger bort hinder i verksamheter och fysiska miljöer kommer det automatiskt att inkludera fler människor, vilket i sin tur är en förutsättning för framgångsrika och inkluderande evenemang.

5. Dialog med förvaltningarna

I projektets interna referensgrupp har medarbetare från flera av kommunens förvaltningar ingått. Referensgruppens roll har varit att bidra med kunskap, underlag och inspel, ge en nulägesbild utifrån respektive verksamheter och lämna synpunkter på remissutgåvan av bakgrundsrapporten och policyn. I detta kapitel ges en sammanfattning av resultaten från de dialoger som projektet har haft med den interna referensgruppen under hösten 2021.

5.1 Miljö och klimat

Kommunens målbild är att kommunorganisationen ska vara fossilfri år 2025 och att kommunen som geografiskt område ska vara fossilfritt år 2030. Det är därför viktigt att ta hänsyn till miljö- och klimatperspektivet i all kommunens verksamhet. Den nya evenemangspolicyn förväntas bli vägledande för hur kommunen ska kunna arbeta mer praktiskt med miljöfrågor kopplat till evenemang.

Evenemang bör planeras och genomföras på ett sätt som innebär att det har så liten miljö- och klimatpåverkan som möjligt. Alla evenemang är olika och dess påverkan på miljön skiljer sig åt. Det är därför viktigt att varje arrangör tar ställning till evenemangets miljöpåverkan och gör åtgärder utifrån sina förutsättningar. Kommunen har sedan länge en rutin där arrangören lämnar in en miljöplan som en motprestation för att beviljas arrangemangsbidrag. Miljöplanen ska identifiera evenemangets miljöpåverkan och beskriva vilka insatser som ska göras för att minska evenemangets påverkan. Arrangörerna har olika kompetens inom miljö- och klimatområdet. Många arrangörer kan därför behöva hjälp och stöttning i framtagandet av sin miljöplan. Om det visar sig att något evenemang har för stor påverkan på miljön bör kommunen kunna säga nej till evenemanget.

Det är viktigt att arrangören tittar på hela evenemanget och dess miljöpåverkan. Att exempelvis arbeta för att hitta lösningar på mer miljövänliga transporter till Östersund vid evenemang med tillresta gäster. Men också att utveckla kollektivtrafiken lokalt och att använda mer miljövänliga fordon kopplat till driften av arenorna. Det är viktigt att det finns kunskap framtagen inom miljöområdet och att det görs en ordentlig genomlysning av evenemangets miljöpåverkan utifrån de miljöplaner som tas fram. På det viset är det möjligt att kunna presentera fakta och underlag till politikerna för att kunna fatta riktiga beslut kopplat till hållbara evenemang.

5.2 Jämställdhet och jämlikhet

Kommunens undersökning kring ungas livsvillkor i Östersund visar att specifikt tjejer generellt upplever att det finns få aktiviteter i samhället som tilltalar dem. Det är viktigt att evenemang som arrangeras i Östersund lockar både kvinnor och män på ett likvärdigt sätt. Arrangörer behöver också säkerhetsställa att det finns möjligheter till ett fullständigt deltagande och inkludering kring evenemangen och att det arbetas aktivt med att bekämpa normer och stereotyper, utifrån kön och könstillhörighet. Det kan till exempel handla om hur arrangörer gör reklam för sina evenemang, hur annonser utformas och vilka bilder som används. Speciellt musikbranschen är idag väldigt mansdominerad. Här behövs ett aktivt arbete för att öka andelen kvinnliga artister och för att skapa likvärdiga ersättningar till kvinnliga och manliga artister.

Kommunen och arrangörer behöver också arbeta proaktivt och samordnat för att förhindra våld och sexism. Det ska vara tryggt och säkert för alla medborgare att delta i evenemang, oavsett kön, könstillhörighet, funktion och ålder etc.

Jämställdhetsfrågorna behöver komma in i ett tidigt skede i planeringen av evenemangen. Kommunen behöver också våga ställa krav på att evenemangen vänder sig till alla och är inkluderande. Jämställda och jämlika evenemang bidrar till att bryta normer, öka mångfalden och att skapa nya möjligheter.

5.3 Drogförebyggande frågor

Riktlinjen för God hälsa och välbefinnande (under framtagande) innehåller ställningstaganden kring folkhälsa och drogförebyggande arbete. Östersund ska bland annat skydda barn och unga från ANDTS (alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel om pengar), vilket också gäller i samband med evenemang.

Kommunens alkohol- och drogpolicy fastslår att kommunen ska verka för fler alkohol- och drogfria mötesplatser för alla i Östersund. Det är viktigt att kommunen främjar evenemang som riktar sig till barn, ungdomar och unga vuxna och som erbjuder alternativa aktiviteter och platser att vara på, som är fria från ANDTS. Kommunen bör särskilt uppmärksamma vissa evenemang, i syfte att minska bruket av alkohol och andra droger. Näringspolitiska- och alkoholpolitiska intressen har ofta en tendens att skapa målkonflikter även om de alkoholpolitiska ska ges företräde.

5.4 Tillgänglighet och delaktighet

Strategin ett Östersund för alla - för ett inkluderande samhälle genom Design för alla beskriver att produkter, miljöer och tjänster ska utformas för att fungera för så många människor som möjligt. Det kan exempelvis handla om språk, att det finns utbud för olika åldrar och att produkter är tillgängliga för alla. Om Östersunds kommun arbetar med delaktighet och inkludering kommer det också att bidra till ökas tillväxt. Östersund kommer att uppfattas både som en bättre kommun att leva i och en mer välkomnande plats.

Det är viktigt att kommunen arbetar kontinuerligt för att utveckla tillgängligheteten på evenemangsarenor och anläggningar. För att inte vissa grupper ska bli exkluderade, så som äldre eller personer med funktionsnedsättningar. En stor utmaning för Östersund är tillgängligheten kring transporter. Ur ett parasportperspektiv är det många gånger svårt idag att ta sig till Östersund via flyg och tåg.

Generellt behövas det mer kunskap kring delaktighetsfrågor och vilka vinster som går att uppnå om man arbetar för ökad delaktighet. Ett sätt är genom upphandlingar. Redan där går det att ställa krav på social hållbarhet och full delaktighet.

5.5 Samiska frågor

Den samiska kulturen har under lång tid inte haft möjligt att synas i någon större utsträckning i samhället. Evenemang kan vara ett sätt att börja synliggöra den samiska kulturen på ett annat sätt. Den nyligen antagna riktlinjen kring nationella minoriteter har som ett av sju ställningstaganden att samisk kultur ska vara en självklar och berikande del av vår kultur. Kommunen ska stödja de nationella minoriteterna att utveckla och främja sin kultur och skapa förutsättningar för detta i civilsamhället. Det går också hand i hand med etableringen av det nya samiska parlamentet, där Östersund skulle kunna bli ett sydsamiskt center och ett nav för sydsamiska frågor och kultur i Sverige.

Under våren 2021 genomförde kommunen en kartläggning av det samiska språksamhället. Kartläggningen visade att det finns ett stort behov av mötesplatser och aktiviteter i det samiska samhället. Det behöver genomföras arrangemang utanför biblioteket vad gäller samisk språkrevitalisering. Sydsamiska språket är så extremt hotat och samhället splittrat att det inte går att lägga ansvaret för dessa frågor endast på civilsamhället. Det behövs ett särskilt stöd som är riktat till evenemang på de nationella minoritetsspråken. Kommunen skulle exempelvis kunna stödja arrangörer med översättning av information till sydsamiska i samband evenemang.

5.6 Kommunikation och profilering

Det är viktigt att den nya evenemangspolicyn ligger i linje med och samspelar med platsvarumärket Östersundspulsen. Policyn behöver också visa på den bredd som finns i kommunen. Att Östersund inte bara är en idrottskommun, utan även en kulturstad. Det bör finnas en tydlighet i vilka evenemang som kommunen vill ta emot och hur kommunen vill profilera sig kopplat till evenemang. Kommunen behöver klargöra vilken bild som ska visas upp kring Östersund. Olika evenemang har olika betydelse för kommunen och bidrar tillsammans till mångfald. Stora evenemang hjälper till att stärka kommunens varumärke och öka synligheten kring Östersund. Mindre evenemang bidrar till att göra Östersund till en trevligare och mer attraktiv kommun att bo i.

Fördelningen av stöd till idrottsevenemang respektive kulturevenemang skulle behöva klargöras. Idag är det oklart hur kommunen vill att fördelningen av stöd mellan kultur och idrott ska se ut. Det är också viktigt att det finns en bredd av olika evenemang och verksamheter och att kommunen inte bara satsar på elitverksamhet.

Ett tydligt fokusområde för Östersund skulle kunna vara inom parasport och med särskilt fokus på vinterparasport. För att bli en stark parasportort behöver kommunen och arrangörer arbeta med alla delar kopplat till evenemangen, såsom boende, värdskap, bemötande, transporter, logistik och arenautveckling etc.

Evenemangspolicyn kan bli ett bra stöd i frågor kring sponsring till olika evenemang. Kommunen bör kunna ställa krav på att arrangörer och föreningar har policys och arbetar aktivt med olika frågor som till exempel jämställdhet och drogförebyggande arbete för att kunna få kommunal sponsring.

Kommunen tillsammans med Destinationsbolaget och arrangörer bör också fundera på hur man gemensamt ska ta vara på resultaten av evenemangen. Att det redan i planeringen av ett evenemang finns en plan för hur arvet från evenemanget ska tas hand om och bidra till att skapa långsiktigt positiva effekter.

5.7 Drift och ansvarsfördelning

Kommunen behöver tydliggöra den interna organisationen kring evenemang. Nu är rollerna mellan förvaltningarna otydliga och det är många gånger oklart vilken verksamhet som ansvarar för vad. Det uppstår ofta motsättningar, då flera förvaltningar och enheter ska samarbeta kring evenemang. Det är olika verksamheter som ansvarar för anläggningar, parkeringar, gator, tekniska installationer och driftsfrågor med mera. Gränsdragningen och ansvarsfördelningen mellan verksamheterna behöver tydliggöras och samordningen måste fungera bättre.

Den verksamhet som ska ansvarar för driften av arenan eller anläggningen måste tidigt bli involverad i planeringen evenemanget för att kunna beräkna personalåtgång, maskintillgångar och arenakostnader. Även logistikfrågor såsom el-kapacitet och frågor kring brandsäkerhet behöver stämmas av i god tid med ansvariga verksamheter för att det finns tid att genomföra eventuella åtgärder inför evenemanget. Kommunen behöver ta fram fasta rutiner för hur frågor ska samordnas internt. Till exempel kring boende i kommunens skolor, matsalar, el-kapacitet och ventilation etc, för att veta att kommunen klarar av att tillhandahålla nödvändig infrastruktur och logistik kopplat till evenemangen.

Många evenemang påverkar trafiken på olika sätt, eftersom gator och vägar behöver stängas av. Det påverkar också Räddningstjänsten, vilket kräver dialog och samordning. Kommunen behöver ses över skyltningen till kommunens idrottsarenor, då den idag uppfattas som otydlig. Även frågor kring snöröjning och sandning måste ses över och klargöras inför större evenemang.

Dialogen mellan kommunen och arrangören är inte heller alltid så tydlig när det gäller önskemål kring utformning av arenorna inför evenemang. Kravspecifikationen från arrangören kan många gånger bli mycket högre än vad som var meddelat är anläggningen bokades för evenemanget. Det skapar ofta problem för driftansvarig för anläggningen.

5.8 Evenemangsgrupp

Önskemål finns om att bilda en förvaltningsövergripande evenemangsgrupp som är en väg in i kommunen för arrangörer som anordnar evenemang i Östersund. I evenemangsgruppen bör personer från olika förvaltningar och med rätt kompetens kopplade till evenemang finnas med. Även Destinationsbolaget bör ha en aktiv roll i en samlad evenemangsgrupp. Utöver evenemangsgruppen bör det också finnas en operativ evenemangslots eller liknande, som jobbar praktiskt med evenemangsfrågorna i kommunen.

5.9 Evenemangskalender

Det finns behov av en evenemangskalender som visar vad som händer i kommunen inom evenemangsområdet. En evenemangskalender och/eller ett årshjul skulle kunna visa när under året det finns luckor i kalendern att fylla med fler evenemang. På det viset går det att arbeta mer långsiktigt och strategiskt i planeringen kring evenemang.

5.10 Evenemangens påverkan på ordinarie verksamhet

Ofta ställs de lokala föreningarnas träningsmöjligheter gentemot evenemang i kommunens arenor och anläggningar. Det uppstår ofta krockar då det är flera aktörer och föreningar som önskar tillgång till anläggningen samtidigt. För att underlätta för alla inblandade behöver kommunen bjuda in till informationsmöten och skapa en god dialog med alla berörda.

Det är viktigt att kommunen försöker minska den tid som idrottsarenan eller anläggningen stängs av vid evenemang, så att det har så liten påverkan som möjligt på den ordinarie verksamheten. Kommunen behöver också aktivt verka för att evenemang förläggs på andra ställen i kommunen än i centrala Östersund. Det ger möjlighet för olika stadsdelar i kommunen att växa och utvecklas.

På en del av kommunens anläggningar, till exempel Östersunds skidstadion, arrangeras evenemang kontinuerligt. Det innebär att föreningar och privatpersoner hänvisas till andra och ofta sämre anläggningsytor. Kommunen skulle behöva utveckla ersättningsytor, så att Östersund kan fortsätta vara en attraktiv evenemangsstad utan att det sker på bekostnad av andra verksamheter. Det kan handla om exempelvis en alternativ skjutbana för skidskytte, ytterligare en isyta vid Östersund Arena eller med ett nytt golv i Fyrvallahallen, så att det finns andra alternativ för föreningarna. Det skulle också behöva finnas en avsatt budget till löpande åtgärder på evenemangsarenorna för att kunna göra anpassningar till olika typer av evenemang.

5.11 Prioriteringsordning

Prioriteringsordningen för kommunens idrottsarenor och anläggningar behöver klargöras. Upplevelsen är att det idag saknas en tydlig prioriteringsordning att förhålla sig till. Vilka verksamheter prioriteras högst och vem går först? Är det evenemang, föreningsverksamhet, privatpersoner eller elitverksamhet?

Detsamma gäller möjligheten att nyttja kommunens mark för olika typer av evenemang. Kommunen bör tydliggöra vilka evenemang som ska tillåtas vara på olika platser i kommunen, såsom till exempel Stortorget eller Badhusparken och hur prioriteringen ska se ut mellan olika aktörer.

6. Dialog med arrangörer och organisationer

I detta kapitel presenteras resultaten från de dialoger som har genomförts med arrangörer och organisationer inom kultur- och idrottsområdet samt med Hotellgruppen i Östersund. De synpunkter, åsikter och förslag som redovisas i texten bygger på svaren som arrangörerna och organisationerna har lämnat i samband med dialogerna.

6.1 Vilken betydelse har evenemangen för utvecklingen av Östersund?

Nedan presenteras de olika arrangörernas och organisationernas verksamhet samt vilken betydelse de upplever att evenemangen har för utvecklingen av Östersund.

6.1.1 Hotellgruppen i Östersund

För hotellen i Östersund är evenemangen otroligt viktiga. Särskilt stora evenemang som Storsjöyran, Storsjöcupen och världscupen i skidskytte. Även ungdomsevenemang och större konferenser är betydelsefulla för hotellen. Hotellgruppen skulle gärna se att det arrangerades fler evenemang i april, maj, juni, oktober och i början av januari, då det är lägre beläggning på hotellen. Det gäller att ta hand om alla evenemang och att identifiera vilka besökare som Östersund vill locka hit. Befolkningen behöver också uppmuntras så att Östersund blir en plats som invånarna tycker om. Då blir invånarna ambassadörer för sin egen stad. Östersund behöver också arbeta för att få fler besöksanledningar i kommunen.

6.1.2 Jamtli

Jamtli strävar efter att vara Östersunds vardagsrum, d v s en välkomnande och folkbildande plats, där invånare och besökare har möjlighet att ta till sig den korrekt gestaltade historien. Verksamheten har stor bredd och bygger på många och långsiktiga samarbeten, men det finns mer att utveckla. Jamtli samverkar med flera andra aktörer, arbetar med hälsa och välbefinnande och har ett socialt integrerande uppdrag. Jamtli är en stark besöksanledning i Östersund och en viktig del i att göra staden och regionen till ett attraktivt turistmål. Att göra kulturarvet till en besöksanledning har ytterligare förstärkts i och med Nationalmuseum. Samtidigt är Jamtli en anledning till att kommunen är trevlig att bo i. Jamtli bidrar till själen i staden och har också stor möjlighet att vara det unika tillägget och mervärdet till andra evenemang.

6.1.3 Jämtland Basket

Jämtland Basket har två lag i toppen av både herr- och damligorna, vilket gör Östersund till Sveriges bästa basketstad. Jämtland Baskets herrlag har mellan 35 000 och 40 000 besökare per säsong. Ett långsiktigt mål för Jämtland Basket är att spela internationellt och vara med i europiska ligan, vilket kan bli aktuellt om Jämtland Basket vinner basketligan. När SVT sänder SM-slutspelet syns basketen och Östersund på ett helt annat sätt. Både herr- och dambasketen har fått pris som årets arrangör av basketligan. Mycket för att föreningarna arrangerar trevliga evenemang och vet hur man tar emot partners och gör aktiviteter i samband med matcherna. Här skulle Jämtland Basket kunna vara ett stöd till andra arrangörer i utvecklingen av sina evenemang.

6.1.4 Klubb SAM

Klubb SAM arrangerar konserter inom folkmusik- och världsmusikgenrerna i Östersund och verkar för att kulturarvet ska bejakas. De vill också återigen bli en lokal mötesplats för musiker och de strävar efter att locka fler ungdomar till sina evenemang. Klubb SAM bidrar till en större mångfald på Östersunds musikscen.

6.1.5 Nordiska Ungdomsspelen

Nordiska Ungdomsspelen har som målsättningen att vara både en idrottsfest för unga idrottare, när den är som allra bäst och att vara en besöksanledning för Östersund. Nordiska Ungdomsspelen kan beskrivas som en Storsjöcup, fast på vintern. Organisationen är viktig i rollen som samverkanspart mellan olika idrottsföreningar i stan. Nordiska Ungdomsspelen samordnar 13 lokala föreningar som ordnar tävlingar i sina respektive idrotter. Målet är att hitta rörelseglädje i ungdomsidrotten. Verksamheten bygger på sunda värderingar, med utrymme för lek och social gemenskap. Nordiska Ungdomsspelen bidrar till att visa upp vad Östersund har att erbjuda under vinterhalvåret och vilka fantastiska förutsättningar som finns i kommunen.

6.1.6 Norra Station/LUX och Jämtlands läns konstförening

Jämtlands läns konstförening är Sveriges fjärde största konstförening. LUX i Norra Station startades för att försöka locka andra grupper till sina utsättningar, kanske huvudsakligen barn och ungdomar. Syftet var att skapa ett lättillgängligt galleri med varierade utställningar. Konstföreningen försöker också ha aktiviteter på andra platser i länet och strävar efter att förbättra digitaliseringen så att Jamtlis konstsamlingar kan visas för fler. Verksamheten är viktig både för invånare i kommunen och för besökare. Det pågår diskussioner i LUX-gruppen om att samverka med andra föreningar för att skapa fler kulturhändelser och evenemang under tider på året när det sker mindre aktiviteter i kommunen.

6.1.7 Regionens Kulturutveckling

Regionens kulturverksamhet består av de två enheterna Estrad Norr och Kulturutveckling. Estrad Norr är en professionell scenkonstinstitution, vars syfte är att ge barn, ungdomar och vuxna i länet möjlighet att ta del av angelägen scenkonst. Kulturutveckling består av Bildkonsten, Filmpool, Hemslöjden, Designcentrum och Biblioteksutveckling med läs- och litteraturfrämjande verksamhet. Den viktigaste uppgiften för Regionens Kulturutveckling är att vara möjliggörare och att ge arenastöd och bidrag till arrangörer, kulturskapare och producenter. Regionens Kulturutveckling har också ett främjandeuppdrag och ska ge stöd, kompetensutveckling samt erbjuda nätverk och samverkan. De strävar efter att möjliggöra kultur för alla. Regionens kulturutveckling anser att kulturen behöver få ta plats i samhällsutvecklingen och att den kan bidra till andra samhällsmål, som exempelvis ökad folkhälsa. Östersund är en viktig knutpunkt för kulturverksamhet länet.

6.1.8 RF SISU Jämtland Härjedalen

RF SISU är en medlemsorganisation som har som huvudsyfte att stötta sina medlemmar, idrottsföreningarna och specialidrottsförbunden. RF SISU:s roll är att företräda idrotten, vara dess samlade röst och skapa goda förutsättningar för idrottsföreningarna. En del i dessa förutsättningar är evenemang, där RF SISU hjälper föreningarna att utveckla sin verksamhet så att de kan arrangera bra evenemang. En förutsättning för detta är att det finns bra arrangemangsytor i kommunen. Stödet till föreningarna ges genom kompetensutveckling och genom att utveckla verksamheten inom olika områden. RF SISU jobbar också idrottspolitiskt. Det är viktigt att ha personer som sitter med i förbund och styrelser för att kunna påverka olika frågor. RF SISU skulle gärna se att Östersund tvättade bort den elitstämpel som idag finns i kommunen och i stället gör utrymme för en större breddsatsning. Dessutom ser RF SISU stora vinster med att utveckla ytor och arenor för idrott och evenemang i hela kommunen.

6.1.9 Scenkonst Östersund

Scenkonst Östersund erbjuder ett brett program av teater, dans och nycirkus, riktad till alla. Verksamheten är inte vinstdrivande, utan Scenkonst Östersund vill vara ett alternativ till de kommersiella aktörerna. Fokus ligger på att alla ska kunna gå på teater till ett rimligt pris. Föreningen strävar efter att få fler ungdomar att gå på teater och bjuder in nysvenskar till förställningar. Scenkonst Östersund anordnar också skolföreställningar och samverkar med Norrdans, Norrlandsoperan och Estrad Norr. Scenkonst Östersund ser sig som en resurs, både i form av kompetens och personal och bidrar till att det finns ett bra teaterutbud i stan.

6.1.10 Sensus och Stuck On

Sensus är ett studieförbund med studiecirkeln som grund för verksamheten. Målgruppen är 13 år och uppåt. Personalen har gedigen kompetens inom musik och turnéer och ett stort nätverk av arrangörer i Sverige och utomlands. Sensus samverkar både med Storsjöcupen och Storsjöyran. Stuck On är en ideell förening som arrangerar konserter i Östersunds kommun. Sensus och Stuck On ser ett stort behov av ett brett kulturutbud i kommunen. Deras gemensamma vision är att Östersund ska vara en stad där kulturen alltid bubblar. Lokalfrågan är den största utmaningen för båda organisationerna. Det saknas framför allt en lokal anpassad för ungefär 500 personer. Sensus och Stuck On ser gärna att Verket återställs för att göra det möjligt att ha konserter där.

6.1.11 Storsjöcupen

Storsjöcupen är den största breddturningen för barn och ungdomar i Östersund och en stor besöksanledningarna sommartid. Verksamheten drivs av de tre medlemsföreningarna Ope IF, IFK Östersund och Frösö IF. Målgruppen är inte enbart de ungdomar som spelar fotboll utan också tränare, ledare och föräldrar. Storsjöcupen arbetar aktivt för att öka barn och ungdomars välbefinnande och för att utbilda vuxna i idrottsvärlden. De samverkar med andra stora arrangörer som Storsjöyran och Svenska Skidskytteförbundet. Här finns flera gemensamma nämnare som erfarenhet, kompetens och möjlighet att hjälpa och stötta varandra. Tillsammans vill arrangörerna utveckla Östersund till en fantastisk arrangörsstad och visa Östersund från sin bästa sida vad gäller värdskap och bemötande.

6.1.12 Storsjöyran

Storsjöyran är en heltäckande åretruntarrangör med ett stort antal evenemang och satsningar för olika målgrupper. Storsjöyran är också en starkt medverkande kraft till utvecklingen av Östersunds kulturliv. Evenemangen lockar den lokala befolkningen, besökare och potentiella inflyttare. Målsättningen är att vara med i många sammanhang och därmed bidra strategiskt till utvecklingen av Östersund. Storsjöyran är en arrangör som kontinuerligt utvecklar sina evenemang. De planerar att utvidga verksamheten och arrangera fler konserter, på olika nivåer, året runt. Det skulle kunna bidra till att göra Östersund till en ännu mer attraktiv stad, som tydligare sätts på kartan som konsertstad när produktionsbolagen planerar sina turnéer. Engagemanget och erfarenheten gör att Storsjöyran även kan fungera som bollplank och mentor för andra arrangörer i kommunen.

6.1.13 Svenska Parasportförbundet

Svenska Parasportförbundet och Sveriges Paralympiska Kommitté äger Para VM-evenemangen, som arrangeras av den lokala organisationskommittén i februari 2023. Fem parasport VM evenemang, inom olika vinteridrotter, arrangerats då samtidigt i länet. Det mediala värdet av tävlingarna är stort och parasporten driver utvecklingen av arenorna till att hela tiden bli bättre. Parasportförbundet är en viktig arrangör i samhällsutvecklingen, eftersom de gör så mycket mer än att enbart arrangera tävlingar. De arbetar också med frågor kring tillgänglighet, kompetensutveckling, transporter och logistik med mera. Fungerar tillgängligheten i arenor, på hotell och i butiker etc för personer med funktionsnedsättningar så fungerar det för alla. Mycket kommer att leva kvar efter evenemangen, inte minst den kunskap som parasporten bidrar med.

6.1.14 Svenska Skidskytteförbundet

Svenska Skidskytteförbundet är en av de stora evenemangsarrangörerna i kommunen. Förbundet arbetar långsiktigt för att fortsatt få arrangera världscuptävlingar och ännu ett VM i skidskytte år 2031. Målet är att stärka svenskt skidskytte och det är en styrka att år efter år kunna leverera en världscup i slutet av november/början av december. Evenemanget bidrar till gästnätter och intäkter till näringslivet. Mycket fokus läggs på att världscupevenemanget ska vara publikt och en folkfest. För Skidskytteförbundet är friluftsprofilen och vinterstaden viktig. Tack vare de återkommande världscuperna satsar Östersund på tidig snö och bra skidspår under hela året, även för föreningar och motionärer. Det är också viktigt att Skiduniversitetet utvecklas och att det finns en tydlig koppling till elitverksamheten. Svenska Skidskytteförbundet verkar för att stärka skidskyttet nationellt och anser att det är viktigt att olika arrangörer samverkar, använder varandras kompetenser och stärker varandra.

6.1.15 Östersunds Ishockeyklubb

Östersunds Ishockeyklubb har både elitverksamhet och barn- och ungdomsverksamhet och arrangerar evenemang i form av matcher och ungdomscuper. De har sammanlagt 600 aktiva spelare, från de minsta i hockeyskolan upp till veteranhockey. Östersunds Ishockeyklubb bidrar med ett stort antal gästnätter årligen i kommunen. Föreningen anordnar också återkommande mästerskap i parahockey, kval i TV-pucken och har även arrangerat två landskamper i Östersund Arena. Östersunds Ishockeyklubb samverkar mycket med andra aktörer i kommunen, bland annat i olika sociala projekt.

6.1.16 Östersunds Konstklubb

Östersunds konstklubb är en ideell konstförening som ställer ut samtidskonst. Konstklubben är en viktig kulturaktör i kommunen på grund av sitt goda renommé och höga kvalitet på sina utställningar. Genom åren har konstklubben lockat många intressanta konstnärer. Östersunds konstklubb bidrar till att det går att se så många kvalitativa utställningar i en så pass liten stad som Östersund. Konstklubben arbetar också aktivt för att nå en ny och yngre publik. Vid ett tillfälle ställde konstklubben ut graffitti, vilket var mycket populärt.

6.1.17 Östersunds Snöskoterklubb

Östersunds snöskoterklubb arrangerar årligen Arctic Cat Cup, som är världens äldsta återkommande snöskotertävling. Ungefär 300 förare brukar delta, vilket även gör den till Europas största tävling. Tävlingen har under alla år körts på Gräfsåsen, utom ett år då det var snöbrist. Östersunds snöskoterklubb har ett ettårigt arrendeavtal med kommunen på Gräfsåsen, utan vatten och avlopp, vilket gör det omöjligt att utveckla anläggningen. Skoterklubben är besviken på kommunens inställning till motorsport och på de dåliga förutsättningar som föreningen har att växa och utvecklas på Gräfsåsen. Skotertävlingar lockar generellt mycket publik. Tävlingarna drog mest publik under SM-veckan 2012 och de har även publikrekordet på Jämtkraft Arena. Östersunds snöskoterklubb har också arrangerat SM-finaler på skidstadion i Östersund och knattetävlingar på Frösö Park och på Stortorget.

6.2 Hur ser bilden av Östersund som arrangörsstad ut?

Arrangörerna anser att det är unikt att Östersund, som en så liten stad i ett glest område, har flera stora arrangörer med hög kompetens och gott renommé. Det behöver kommunen ta vara på. Östersund bör också sträva efter att vara en kommun där alla känner sig välkomna. Det är viktigt att det finns mångfald och bredd i kommunen. Vi måste visa upp vad som finns att erbjuda och vilka fantastiska förutsättningar som finns i Östersund. Östersund behöver också fortsätta att förknippas med det goda värdskapet. Evenemangen har en naturlig plats i kommunen och det gäller att ta hand om de stora evenemangen och bygga vidare på dessa. Idrott och kultur får gärna komplettera varandra i bilden av Östersund.

Östersund har ett rikt kulturarv. Arrangörerna menar att kulturen med dess mångfald och utbud är en viktig besöksanledning och ett starkt motiv till att många väljer att bo i kommunen. Stadskärnan är särskilt viktig för de mindre evenemangen. Östersund bör ha ett rikt kulturliv där det sjuder och händer saker under hela året, både större och mindre evenemang. Det småskaliga kulturlivet behöver lyftas ännu mer, eftersom det verkligen bubblar av olika kulturformer och

verksamhet i kommunen. Östersund skulle även behöva fortsätta att utvecklas som musikstad, där nya band får möjlighet att utvecklas och där det blir en ökad mångfald inom musikområdet.

Det är viktigt att kommunen visar vad man vill med kulturen. Idag ställs kulturen ofta mot idrotten. Bilden av Östersund som en intressant kommun som jobbar med konst och kultur måste stärkas. Kulturarvet behöver lyftas ytterligare och det skulle kunna samverkas mycket mer kring konst, mathantverk och musikfestivaler.

Det är bra att Östersund är högt rankad som idrottsstad. De stora evenemangen som Skidskyttet, Storsjöyran och Storsjöcupen lyfter och tydliggör Östersund som evenemangsstad. Det är också bra att staden syns i tabeller och är högt rankad som idrottsstad. Utgångspunkten är att det finns bra arenor som kan möjliggöra bra evenemang. Östersund bör fortsätta att profilera sig som vinterstad och skulle behöva arbeta mer aktivt för att komma in på Sportlovskartan. Genom samverkan och paketering går det att skapa ännu större och starkare evenemang. Vill Östersund marknadsföra sig starkare internationellt behövs aktiva samarbeten.

Östersund uppfattas som en väldigt elitinriktad evenemangsstad, vilket inte upplevs riktigt bra, eftersom det finns stora förutsättningar för Östersund att också vara en breddstad för evenemang. Breddevenemangen behöver lyftas mer och det bör satsas på fler evenemangsanläggningar i olika delar av kommunen. Genom att sprida evenemangen geografiskt stärker det i sin tur de olika platserna och dess invånare. De lokala evenemangen bidrar till att skapa stolthet och samlar orten eller stadsdelen kring evenemangen.

Ungdomsidrotten är en motor för både medborgarna och för besöksnäringen. Barnen och ungdomarnas välbefinnande och möjligheten till en bredd i idrottandet bör vara den viktigaste frågan för kommunen. Samverkan mellan olika aktörer behöver också stärkas i dessa frågor. Det är bör läggas fokus på mångfald och på att hitta en bra balans mellan det smala och det breda i utbudet kring idrott och evenemang.

Arbetet med att skapa hållbara evenemang blir allt viktigare. Evenemangen är mycket mer attraktiva när det finns ett hållbarhetsperspektiv med. Särskilt fokus bör läggas på att ta fram fakta kring hur hållbara motorevenemang är i jämförelse med andra evenemang på samma nivå. Motorsporten arbetar hela tiden aktivt med hållbarhetsfrågor, men det finns en förutfattad bild av att motorevenemangen bidrar till stora utsläpp. Mer fokus bör också läggas på jämställdhets- och tillgänglighetsfrågor inom idrotten. Parasporten vill gärna se fler bilder och perspektiv med personer med funktionsvariationer, så att de satsningar som görs på tillgänglighet i Östersund tydligare visas upp i kommunens kommunikation. Även det samiska perspektivet behöver bli starkare i kommunen kopplat till evenemang.

6.3 Vilka värden ger evenemangen?

Om det händer många olika saker i Östersund blir staden roligare och mer levande. Det ger mångfald och attraktionskraft och bidrar till att människor väljer att bo och leva i Östersund. Det är också en bidragande orsak till att människor väljer att besöka Östersund.

Förutom ekonomiska intäkter till näringsliv och föreningar bidrar evenemangen till att skapa värden som ökad trivsel, stolthet, gemenskap, fina upplevelser, minnen, folkhälsa och livskvalitet. Det hjälper också till att motverka ensamhet och skapa ett innanförskap, eftersom evenemangen är ett sätt för människor att umgås. Evenemangen hjälper till att locka fler kreativa personer till Östersund, vilket i sin tur kan leda till att det skapas värdefulla nätverk. Större evenemang bidrar till ett mått av urbanitet och en känsla av att vara en del av världen.

Evenemangen medverkar också till en levande stadskärna, som gör att handeln i centrum kan överleva. De ger staden en identitet och en stolthet. Andra värden som evenemangen bidrar till är ökad integration, de kan verka brottsförebyggande och erbjuder mötesplatser, glädje och folkfest. Evenemangen utmärker staden Östersund och ger en positiv bild av kommunen. Kring de större evenemangen skapas också ofta en folkfest, som innebär ett stort värde för de boende och tillresande och ger möjlighet att marknadsföra och visa upp kommunens och regionens olika företag och verksamheter.

Kulturen och scenkonsten i alla dess former är viktiga för demokratin, eftersom den lyfter viktiga samhällsfrågor och ger människor möjlighet att ta till sig perspektiv på nya sätt. Finns det bra scener kan det också inspirera människor till att själv börja utöva olika former av kultur.

De elitaktiva som bor och tränar i kommunen är viktiga förebilder och en betydelsefull identitetsfråga för Östersund. Elitverksamheten är en motor för ungdomsverksamheten och tvärtom. Det är otroligt värdefullt när en stad har närhet till elitstjärnorna och ser dem träna i vardagen. Det ger inspiration och föder engagemang. Ofta leder det till att ungdomsverksamheten växer och utvecklas.

6.4 Hur tar vi hand om de värden som evenemangen ger?

Det är viktigt att kommunen använder de stora evenemangen i sin kommunikation. Arrangörerna skulle gärna vilja samverka mer med kommunen kring kommunikation. De lyfter betydelsen av att ett nytt evenemang tar vid i kommunikationen när ett annat evenemang är avslutat. Gärna att det skapas någon form av årshjul och att kommunikationen görs i form av en årscykel.

Mediabilden är inte alltid lätt att påverka, men det behövs samarbeten, paketering och möjlighet att synliggöra varandra. De större evenemangen kan fungera som draghjälp för mindre och det är viktigt att arrangörer syns på många olika platser. En del arrangörer skulle också kunna hjälpa till att marknadsföra Östersund under bortamatcher eller via sociala medier. När elitverksamhet sänds på TV ger det också stor uppmärksamhet för staden. Marknadsvärdet i att Östersund syns i TV har väldigt stor betydelse, men är ofta svårt att mäta.

Marknadsföringen ser väldigt olika ut beroende på vilken målgrupp evenemangen vänder sig till. Det är stor skillnad mellan den lokala målgruppen och den nationella och internationella målgruppen. Flera arrangörer önskar hjälp från kommunen och Destinationsbolaget med marknadsföring och paketering och en del arrangörer skulle vilja arbeta mer aktivt för att locka nya målgrupper till sina evenemang.

Samverkan mellan arrangörer och föreningar viktigt för att utveckla och stärka varandras evenemang. När ett evenemang omfattar flera olika deltagare skapas mervärde i evenemanget. Att hitta nya former för samverkan mellan arrangörer är betydelsefullt samt att följa upp resultaten av samarbetet. De större evenemangen Storsjöyran, Storsjöcupen och Skidskyttet träffas kontinuerligt för utbyte och dialog, som ett sätt att ta vara på de kompetenser och erfarenheter som finns inom organisationerna. Kommunen och Destinationsbolaget skulle kunna hjälpa till att stötta och stärka samverkan mellan arrangörer och organisationer på olika sätt.

6.5 Vilka utmaningar och målkonflikter finns mellan evenemang och andra intressen och verksamheter?

Konkurrensen mellan idrott och kultur upplevs ha varit mer större tidigare och känslan är att acceptansen för kulturen blivit större, även om det fortfarande finns en känsla av att mer stöd går till idrotten än till kulturen. Regionen upplever att kulturen behöver få större utrymme och att den ofta glöms bort i bilden av Östersund. Kulturaktörerna behöver också bli bättre på att sälja in sig själva och visa att kulturen är en del av utvecklingen i kommunen.

I dialogen med kulturarrangörer framkommer att den största utmaningen för ett blomstrande kulturliv i Östersund är avsaknaden av ändamålsenliga lokaler. Generellt finns det väldigt bra arenor för idrottsevenemang i kommunen. För kulturen är det ett mycket större problem. Det finns få bra arenor för att kunna arrangera riktigt stora kulturevenemang och det saknas bra lokaler för mellanstora evenemang. Ibland kan det också upplevas som en målkonflikt när kulturen konkurrerar mot idrotten om tillgång till kommunens arenor för större evenemang. Det kan även uppstå målkonflikter på pubar och restauranger i Östersund, när det arrangeras evenemang som inte passar ihop med restaurangens behov. Kvaliteten på lokaler för evenemang på skolorna varierar också väldigt mycket.

För en del arrangörer uppstår målkonflikter angående tillgång till tider i kommunens anläggningar. Endera kan det handla om konkurrens mellan olika föreningar om träningstider eller så krockar det med olika evenemang. Eftersom det är kärnverksamheten som skapar förutsättningar för evenemang, så behöver det finnas bra ersättningsytor och alternativa anläggningar föreningsverksamheten när det arrangeras evenemang på de ordinarie arenorna och anläggningarna. I Östersund Arena skulle det behövas ytterligare en isyta för träning. Det finns också för få omklädningsrum, speciellt när det arrangeras ungdomscuper. Vissa aktörer behöver tillgång till anläggningar för att kunna träna under sommaren, då till exempel Sporthallen är stängd.

De omfattande skolrenoveringarna som pågår i Östersund gör det är svårt att hitta någonstans att bo under exempelvis Storsjöcupen och vid hockeycuper. Östersunds Ishockeyklubb vill gärna fortsätta att samverka med kommunen kring möjligheten att etablera stugboenden i anslutning till Östersund Arena.

Tidigare har det upplevts som en målkonflikt att Jamtlis julmarknad arrangerades samtidigt som världscupen i skidskytte. Idag samverkar arrangörerna och stöttar varandra. Jamtli har också upplevt Vinterparken som en konkurrent till Jamtlis verksamhet. Nu har arrangörerna valt att ha olika koncept på arenorna och har anpassat verksamheterna för att komplettera varandra och erbjuda olika typer av upplevelser.

På kultursidan skulle arrangörerna behöva bredda sig med fler genrer. Det saknas till exempel arrangörer inom det smala musikutbudet i Östersund och det finns väldigt få unga arrangörer inom modern pop. Gamla Tingshusets verksamhet har stagnerat och samverkan med gymnasieskolan fungerar inte lika bra som tidigare. För konstföreningarna är transporter av konst en utmaning och i framtiden skulle det vara önskvärt att digitalisera Ahlbergshallen, som generellt är en väldigt bra utställningslokal.

6.6 Hur kan kommunen och Destinationsbolaget stödja arrangörerna?

Flera arrangörer lyfter det goda stöd som de får av kommunen och betonar att de oftast blir väldigt proffsigt bemötta i olika frågor.

Arrangörerna ser behov av kompetensutveckling och utbildning. Bland annat behövs en värdskapsutbildning med fokus på att skapa mer inkluderande evenemang. Behov finns också av kompetensutveckling kring möjligheten att arrangera mer hållbara evenemang. Arrangörerna efterlyser också stöd kring samverkan med andra aktörer. Önskemål finns om att samverka mer mellan kultur- och idrottsaktörer för att förstärka besökarnas upplevelser kring evenemangen.

Det finns ett stort behov hos arrangörerna av stöd med marknadsföring och paketering. Främst när det gäller marknadsföring riktat till nationell och internationell nivå. Det behövs en helhetssyn om att stärka Östersund som reseanledning, där besökarna tas hand om från A till Ö och där det finns en stolthet över det utbud som finns i kommunen. Flera aktörer ser behov av att utveckla informationen på kommunens storbildskärmar vid infarterna till stan, där arrangörerna också önskar få mer utrymme att synas.

Den tidigare evenemangskalendern "Pa Gang" är saknad och det skulle vara bra med en levande digital evenemangskalender för arrangörer, musiker och publik som visar när olika evenemang äger rum. Det har tidigare varit svårt att samla alla evenemang på en gemensam sida och det hänger troligtvis samman med dagens informationssamhälle och de många informationskanaler som finns. Regionen skulle kunna stötta framtagandet av en digital plattform för detta, exempelvis via Destinationsbolaget.

Arrangörerna önskar en väg in i kommunen, då känslan är att frågor ofta fastnar hos enskilda handläggare och då det ibland är svårt att veta vem man ska ta kontakt med. Bättre framförhållning, samordning och dialog mellan kommunen och arrangörerna skulle också underlätta många frågor, som ansökningar om tillstånd, boendefrågor och säkerhet etc. Önskemål finns också att kommunen ska inrätta en covidsamordnare gentemot arrangörerna, eftersom frågorna kring covid-19 tar mycket tid och energi från själva evenemangsarbetet.

Ett flertal arrangörer betonar behovet av stöd angående kollektivtrafik, parkeringsfrågor och säkerhetsarbete. Möjligheter till utökad och förstärkt kollektivtrafik i samband med större evenemang skulle underlätta mycket för arrangörerna. Både bussdragningar och trafiksäkerhet vid avstigningar behöver ses över. Det finns också behov av att hitta bättre lösningar på parkeringsfrågan vid stora evenemang, exempelvis vid Jamtlis julmarknad. Det saknas taxibilar i stan, både i samband med evenemangen och mer generellt. Särskilt mindre arrangörer efterfrågar mer stöd från kommunen kring säkerhetsfrågor, då det inte alltid är enkla frågor att hantera.

Kommunens anläggningar och lokaler behöver ställas i ordning så att de är funktionella för olika evenemang. Det handlar om belysning, skyltning, teknik, utrustning och tillgänglighet. Arrangörerna efterfrågar också en tydlig prioriteringsordning kring bokningar på kommunens arenor. Det behöver tydliggöras vilka verksamheter som prioriteras först. Arrangörer som Storsjöcupen och Nordiska Ungdomsspelen betonar betydelsen av att deltagarna får bo gratis på kommunens skolor. Det är en förutsättning för att kunna arrangera stora ungdomsevenemang i kommunen.

6.7 Vilka förutsättningar finns att arrangera evenemang i Östersunds kommun?

Det är viktigt att fortsätta stödja kommunens föreningar och organisationer, eftersom deras drivkraft är nödvändig för fortsatt utveckling av evenemang i kommunen. En utmaning är att allt färre människor engagerar sig i det ideella föreningslivet. Det visar sig också i utmaningen att hitta den mängd funktionärer som behövs för eveneamangen.

Många gånger kan det vara svårt att starta nya evenemang och få verksamheten att gå runt under de första åren. Där är kommunens stöd extra viktigt. Det är också viktigt att vårda redan etablerade evenemang och verksamheter i kommunen och inte bara se betydelsen av satsningar på nya typer av evenemang.

Ett hinder för utvecklingen av evenemang är transporterna till och från Östersund med flyg och tåg. Det är både dyrt och krångligt och dessutom finns problem kopplat till tillgänglighet. Flygbolagen har en policy som innebär att det endast finns två platser i flygplanen för rullstolar, vilket innebär ett stort problem vid större parasportevenemang. Även tågen skulle behöva tillgänglighetsanpassas på ett bättre sätt.

Om det finns en långsiktig inriktning och vilja från kommunen och regionen att satsa på parasportevenemang behöver det läggas ett större fokus på detta. Satsningen behöver synliggöras i hela kommunen och aktörer som näringsidkare och boendeanläggningar behöver inkluderas i arbetet på ett bättre sätt.

Under hösten 2021 testades en Dansbandsvecka i Östersund, med flera olika evenemang. Dansbandsveckan är ett evenemang som kan bli återkommande och som kan locka nya målgrupper. Även evenemanget Sustainable Fashion Week har potential att växa, med mer resurser och ett större engagemang från näringslivet.

Andra verksamheter som har förmåga att utvecklas är testverksamhet på Frösö Park och vintersportforskning på Mittuniversitetet. Badhusparken skulle kunna göras mer tillgänglig och inbjudande med fler aktiviteter. Jamtli, Nationalmuseum Norr och det nya samiska parlamentet behöver knytas ihop på ett bra sätt. Det skulle kunna skapas många värden och evenemang kopplat till den nya samiska parlamentsbyggnaden. Det är också viktigt att det arrangeras folkfester kopplat till större evenemang. Det är en viktig del i att skapa attraktiva evenemang och ökad trivsel och stolthet.

7. Avstämning planeringsdirektiv

Enligt det planeringsdirektiv som antogs av Kommunfullmäktige den 21 juni 2021 ska en evenemangspolicy för Östersunds kommun tas fram. Policyn tillsammans med bakgrundsrapporten har tagits fram enligt beslutat planeringsdirektiv och policyn skickas ut på intern och extern remiss under våren 2022. I planeringsdirektivet står det att evenemangspolicyn ska antas av Kommunfullmäktige i juni 2022. Policyn tas nu i stället upp för beslut i Kommunfullmäktige under hösten 2022.

8. Slutsatser

Evenemang och upplevelser är betydelsefulla besöksanledningar för kommunen och regionen och skapar positiva mervärden för invånarna i Östersund. Kommunen behöver därför arbeta långsiktigt, strategiskt och resurssatt med evenemangsutveckling. Det behöver finnas tydliga ställningstaganden för vad evenemangen ska bidra till att uppnå. Kommunen behöver också reflektera över vilka möjliga målkonflikter som kan uppstå kopplat till evenemang och klargöra hur prioriteringsordningen mellan evenemang och andra verksamheter ska se ut. Evenemangen behöver sättas i ett större sammanhang, där evenemangen genom att skapa positiva effekter och legacy på samhällsnivå, ska bidra till långsiktig positiv utveckling av Östersund.

I Östersund arrangeras varje år ett stort antal evenemang på olika nivåer. Allt från små kulturarrangemang upp till världscupen i skidskytte. Det är därför svårt att bedöma och handlägga alla evenemang lika. Evenemangen behöver kategoriseras i olika nivåer och kommunen bör ställa olika krav och ge olika stöd beroende på typ av evenemang. Utgångspunkten bör vara att de evenemang som Östersunds kommun stödjer ska ligga i linje med kommunens platsvarumärke Östersundspulsen. Evenemangen ska utveckla och stärka Östersund som destination och evenemangsstad och bidra till ökad ekonomisk tillväxt i kommunen.

En stor bredd av olika evenemang innebär att det skapas mångfald. Evenemangen bidrar till innanförskap och mening i tillvaron och gör Östersund till en roligare och mer levande stad. Att arrangera kringevenemang och folkfest i samband med evenemangen är ett sätt att stärka den lokala förankringen och skapa mervärde vid större evenemang. Kommunen har möjlighet att bygga en identitet kring evenemangen, skapa nätverk, kommunicera budskap och arbeta med kompetensutveckling. Det är också viktigt att främja samverkan mellan arrangörer, eftersom erfarenhetsutbyte och samarbeten oftast innebär starkare evenemang.

Kommunen bör ta vara på evenemang som är etablerade och starka och som utmärker Östersund som framgångsrik arrangörsstad. Det är varumärkesstärkande evenemang som ofta bygger på många och långsiktiga samarbeten. Kommunen behöver samtidigt satsa på evenemang som är unika och som innebär möjligheter för Östersund att profilera sig inom särskilda områden. Östersund bör inte göra samma sak som alla andra evenemangsstäder, utan i stället försöka hitta unika evenemang och verksamheter där kommunen har möjlighet att nischa sig.

Det är viktigt att arbeta utifrån ett underifrånperspektiv och prioritera föreningslivet i kommunen. Många framgångsrika evenemangstäder har i grunden ett starkt föreningsliv och en bred barn- och ungdomsverksamhet som bas. I de flesta fall är det föreningarna i kommunen som arrangerar evenemang. Föreningarna har stor kompetens och erfarenhet och det är föreningslivet som fostrar framtida elitaktiva. Det är oftast också föreningarna som förser evenemangen med funktionärer. Kommunen bör lägga fokus på att skapa mångfald och att hitta en bra balans mellan det smala och det breda i utbudet kring evenemang. Om det samtidig sker ett aktivt arbete för att sprida evenemangen geografiskt, så har fler områden i kommunen möjlighet att växa och utvecklas. De lokala evenemangen medverkar till bättre folkhälsa, ökad stolthet och samlar orten och dess invånare kring evenemangen.

Det finns även många sociala dimensioner som behöver tas vara på kopplat till evenemang. Inom forskningen har alltmer fokus börjat läggas på evenemangens sociala effekter. Det är tydligt att evenemangen medverkar till att stärka sociala dimensioner som exempelvis delaktighet och inkludering. Det har också blivit viktigare att hitta sätt att mäta evenemangens mjuka värden. Hur evenemangen kan skapa glädje, gemenskap, stolthet, en starkare identitet, folkhälsa och integration. Det är också viktigt att evenemangen vänder sig likvärdigt till tjejer och killar. Jämställdhetsfrågorna behöver komma in i ett tidigt skede i planeringen av evenemang och kommunen måste våga ställa krav på att evenemangen är inkluderande och vänder sig till alla.

Ett tydligt fokus bör finnas på miljömässigt hållbara evenemang. Kommunens klimatmål samt Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling ska vara riktmärket när beslut tas om stöd till evenemang. Varje arrangör måste ta ställning till evenemangets miljöpåverkan och bedöma hur evenemangets alla delar påverkar miljön. Kommunen behöver stötta arrangörerna i hållbarhetsfrågorna och våga ställa krav. I vissa fall bör kommunen kunna säga nej till att stötta evenemang, om miljöpåverkan anses vara för stor. Förhoppningsvis kommer det att medföra ett ökat miljömedvetande hos arrangörerna och innebära att evenemangen blir en av drivkrafterna för utveckling mot ett mer hållbart samhälle.

9. Ställningstaganden

Med denna rapport som grund ska en evenemangspolicy för Östersunds kommun tas fram. Östersund strävar efter att ha ett stort utbud av evenemang och upplevelser och en variation är både önskvärt och välkommet i kommunen. Men med begränsade resurser och konkurrens om tider i idrottsarenor och anläggningar, behövs ett antal ställningstaganden för vad kommunen ska prioritera långsiktigt. Östersund behöver definiera:

- Vilka evenemang som är varumärkesstärkande och som bidrar till ökad tillväxt.
- Vad som är unikt för Östersund och vilka evenemang som kan utvecklas till tydliga profileringsområden.
- Vilka evenemang som bidrar till att göra Östersund till en mer attraktiv kommun att bo, leva och verka i.
- Hur evenemangen kan bidra till ökad hållbarhet, bättre folkhälsa och långsiktig social utveckling.

Arbetssättet kring evenemang, såsom handläggning av evenemangsansökningar och utvärdering av evenemangens effekter, behöver också ständigt utvecklas och förbättras. Ett tydligt och väl förankrat styrdokument tillsammans med ett fungerande arbetssätt är avgörande om evenemangsarbetet i kommunen ska bli framgångsrikt.

De ställningstaganden som föreslås i policyn ska fungera som vägledning för bedömningar och beslut om stöd och satsningar på evenemang i Östersunds kommun. Policyn ska kompletteras med ett utvärderingsunderlag, som ska hjälpa till att ge ytterligare konkret stöd inför handläggning och beslut. Då varje enskilt evenemang är unikt och behöver bedömas från fall till fall, ska en sammanvägning av dessa ställningstaganden alltid göras vid handläggning av evenemang. Företrädesvis görs den samlade bedömningen av en förvaltningsövergripande evenemangsgrupp, som har bred kompetens och som kan företräda olika verksamheters intressen och målgrupper.

När det görs bedömningar kring evenemang måste evenemangsgruppen alltid titta på hur evenemanget påverkar andra målgrupper och vilka målkonflikter som bedöms kunna uppstå. Utifrån dessa parametrar och utifrån beslutade ställningstaganden ska sedan evenemangsgruppen göra en samlad bedömning till politiken. Om evenemanget bedöms ha för stor inverkan på exempelvis andra målgruppers verksamheter eller har för stor negativ miljöpåverkan, bör kommunen kunna säga nej till evenemanget.

Evenemangspolicy för Östersunds kommun föreslås innehålla följande sju ställningstaganden:

9.1 Evenemangen ska bedömas på olika nivåer utifrån storlek och påverkansgrad.

Evenemangen bör kategoriseras utifrån olika nivåer, med den vedertagna modellen Evenemangspyramiden som utgångspunkt (se sida 15). Kommunen bör ställa olika krav och ge stöd på olika nivåer beroende på evenemangets storlek, påverkansgrad och arrangörens behov av resurser från kommunens sida. Evenemang på nationell och internationell nivå har möjlighet att erhålla ett högre stöd, men förväntas också generera större effekter på samhällsnivå jämfört med ett regionalt eller lokalt evenemang. Kommunen bör också ställa krav på olika nivåer. Alla evenemang som får stöd av Östersunds kommun ska uppfylla vissa grundkrav. Men ett större evenemang förväntas arbeta mer aktivt, organiserat och långsiktigt med frågor som exempelvis hållbarhet, sociala effekter, samverkan och kringevenemang.

9.2 Evenemangen ska utveckla Östersund som destination och bidra till ekonomisk tillväxt.

De evenemang som kommun stödjer ska ligga i linje med kommunens platsvarumärke Östersundspulsen. Större evenemang ska bidra till att stärka och synliggöra Östersund som evenemangsstad, nationellt och internationellt. Evenemang som är återkommande, har en stark tradition i Östersund och som bygger på långsiktighet och samverkan är särskilt viktiga. Kommunen bör i första hand stödja evenemang som redan är starka och bygga på det som fungerar. I andra hand bör kommunen stödja nya evenemang och evenemang som främst är av engångskaraktär.

Stora evenemang lockar nationella och internationella besökare och deltagare. Det medför intäkter till näringslivet i form av fler gästnätter och ökad handel. Stora evenemang medför också att Östersund syns i media, vilket lyfter och stärker Östersunds position som evenemangsstad. På det viset blir Östersund intressant ur ett omvärldsperspektiv och en attraktiv stad som kan locka både fler besökare och inflyttare. De stora evenemangen förväntas också skapa ett engagemang och deltagande från näringslivet. Där företag ser vinster i att ha en aktiv roll genom att delta, synas och stödja evenemangen.

Kommunen behöver hitta former för att utvärdera och ta hand om de positiva och långsiktiga effekter som evenemangen ger. Redan i samband med planeringen av evenemanget behöver det finnas en tydlig plan för vilka effekter och vilket arv som förväntas finnas kvar efter evenemanget. Ett större fokus bör läggas på att mäta och följa upp evenemangens sociala värden.

9.3 Evenemang som involverar det lokala föreningslivet prioriteras på kommunens idrottsarenor och anläggningar.

Evenemang som bidrar till att stärka barn- och ungdomsverksamheten är viktiga för kommunen. Ett väl fungerande föreningsliv är grunden för en framgångsrik evenemangsstad. I de flesta fall är det föreningar som arrangerar evenemang. I föreningslivet finns engagerade människor tillsammans med kompetens och erfarenhet. Det är också föreningarna som i hög grad förser evenemangen med funktionärer. Föreningslivet bygger på ideellt engagemang och är en central byggsten i samhället. Barn- och ungdomsverksamhet ska bygga på sunda värderingar, med stort utrymme för lek, glädje och social gemenskap. Utgångspunkten är att föreningsverksamheten ska stärka barns och ungdomars psykiska och fysiska hälsa. Barn- och ungdomsevenemangen har också möjlighet att stärka kommunens olika stadsdelar, genom att lokala evenemang medverkar till att samla orten och dess invånare.

Kommunen bör därför prioritera evenemang på kommunens idrottsarenor och anläggningar som involverar det lokala föreningslivet och där evenemangen ger positiva effekter i form av delaktighet och intäkter för kommunens föreningar. Kommersiella evenemang som inte involverar föreningslivet och i stället stänger ute föreningarna från idrottsarenor och anläggningar bör prioriteras i andra hand. Vid förfrågningar kring kommersiella evenemang bör en samlad bedömning alltid göras utifrån tid och plats, eftersom vissa av kommunens idrottsarenor och anläggningar är särskilt mycket bokade under vissa perioder av året.

9.4 Evenemangen ska medverka till att stärka Östersund som attraktiv kulturstad.

En stor bredd av kulturevenemang, året om, innebär mångfald, stärkt attraktionskraft och en roligare och mer levande stad. Kulturevenemangen bidrar till värden som glädje, trivsel, stolthet och livskvalitet. Det skapas också ett innanförskap och möjligheter till ökad integration, eftersom evenemangen är ett sätt för människor att träffas och umgås. Kulturevenemangen medverkar också till en livaktig stadskärna och ger staden en starkare identitet.

Östersund har ett rikt kulturarv och det breda småskaliga kulturlivet gör att det bubblar av olika kulturformer och verksamheter i kommunen. Kulturen med dess mångfald och utbud är en viktig besöksanledning och ett starkt motiv till att människor väljer att bo i kommunen. Kulturen i alla dess former är även viktiga för demokratin, eftersom den hjälper till att lyfta viktiga samhällsfrågor och ger människor möjlighet att ta till sig perspektiv på nya sätt.

Den största utmaningen för kulturlivet i Östersund är avsaknaden av ändamålsenliga lokaler. Generellt finns det bra arenor för idrottsevenemang, men för kulturen är det ett mycket större problem. Det saknas arenor för riktigt stora kulturevenemang och bra lokaler för mellanstora evenemang. En tydlig upplevelse bland kulturarrangörer i kommunen är att idrotten alltid prioriteras högre än kulturen. Kommunen behöver satsa på kulturen och arbeta långsiktigt med att skapa goda förutsättningar för kulturevenemangens utveckling, eftersom evenemangen är en sådan viktig del av Östersunds attraktivitet och identitet.

9.5 Evenemang som ger Östersund möjlighet att profilera sig inom unika spetsområden ska prioriteras.

Östersunds kommun bör satsa på att stödja evenemang som har förutsättningar att profilera Östersund, framför allt nationellt och internationellt, inom områden där Östersund har särskilt goda förutsättningar att vara unik. Om Östersund samma gör sak som alla andra kommuner kommer Östersund inte att synas i mängden. Konkurrensen är hård och därför måste kommunen hitta spetsområden, där det verkligen finns möjlighet att nischa sig.

De årliga världscuperna i skidskytte är ett av kommunens tydligaste profileringsområden. Östersund är en väletablerad världscuport med mångårig erfarenhet av stora skidskytteevenemang, ända upp på VM-nivå. De investeringar som har gjorts på Östersunds skidstadion har lett till att Östersund har en av de mest utvecklade arenorna i världen för skidskytte. Många elitaktiva skidåkare och skidskyttar har också valt att bosätta sig i Östersund på grund av de fina och högkvalitativa träningsmöjligheter som finns på skidstadion och utifrån tillgången till tidig och säker snö. Ett antal kringverksamheter, på exempelvis Mittuniversitetet, har också kunnat utvecklas och växa på grund av de satsningar som har gjorts på skidskytte i Östersund.

Ett annat spetsområde är vinterparasport. Här har Östersund goda förutsättningar att vara unik, om kommunen väljer att arbeta med utveckling av vinterparasporten ur ett helhetsperspektiv. Det arrangeras redan stora evenemang inom vinterparasport i Östersund, men för att skapa riktigt bra förutsättningar och bli ledande som tävlings- och träningsort behöver Östersund arbeta med alla delar kopplat till vinterparasporten. Det handlar bland annat om att utveckla boendeanläggningar, arbeta med kompetensutveckling, stärka värdskap och bemötande, utveckla transporter och logistik och arbeta med arenautveckling.

Östersund har stora förutsättningar att satsa på evenemang och mötesplatser som bidrar till att synliggöra och stärka det samiska kulturarvet. Det nya samiska parlamentet som ska byggas i Östersund kan i samverkan med andra verksamheter bli en naturlig plattform för utveckling av den samiska kulturen. Det innebär i sin

tur möjligheter att stärka den samiska ställningen i kommunen och regionen. Östersund som samisk förvaltningskommun har förutsättningar att bli ett unikt sydsamiskt center och ett nav för sydsamiska frågor och kultur i Sverige.

9.6 Evenemangen ska ha ett tydligt fokus på ekonomisk, miljömässig och social hållbarhet.

Kommunen bör ha ett tydligt fokus på miljömässigt hållbara evenemang. Klimatmålet om en fossilfri kommun samt Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling bör vara riktmärke när beslut tas om stöd till evenemang. Kommunen måste ställa krav på att varje arrangör tittar på hela evenemanget och tar ställning till hur evenemanget påverkar miljön i alla delar. Kommunen behöver också stötta arrangörer i hållbarhetsfrågorna och arbeta aktivt med miljöplaner vid större evenemang. I vissa fall bör kommunen också kunna säga nej till att stödja evenemang, om miljöpåverkan anses vara för stor. Om kommunen ställer krav och bistår med kompetens kommer det att medföra ett ökat miljömedvetande hos arrangörerna och leda till mer hållbara evenemang.

Det är lika viktigt att sträva efter ekonomiskt och socialt hållbara evenemang som att arbeta för att minska evenemangens negativa miljöpåverkan. Evenemangen ska bidra till att stärka den lokala ekonomin, medverka till näringslivets utveckling och lämna bestående effekter i kommunen. Evenemangen ska också inbjuda till delaktighet, verka för ökad jämlikhet och skapa mötesplatser där människor trivs och mår bra. Kommunens invånare ska känna sig inkluderade och uppleva att evenemangen är till för dem.

Det har blivit allt viktigare att arbeta med mjuka värden och social utveckling kopplat till evenemang. Framgångsrika evenemang bidrar till att skapa värden som glädje, gemenskap, stolthet, folkhälsa och integration. Kommunen bör ställa krav på att evenemang som får stöd ska vara inkluderande och öppna för alla. Evenemangen måste vända sig likvärdigt till tjejer och killar och det är viktigt att jämställdhetsfrågorna kommer in i ett tidigt skede i planeringen av ett evenemang.

9.7 Evenemangen ska bidra till ökad samverkan, erfarenhetsutbyte och starkare nätverk.

Samverkan mellan arrangörer, föreningar och organisationer är betydelsefullt för att möjliggöra utveckling och för att stärka varandras evenemang. När ett evenemang omfattar flera olika deltagare skapas oftast mervärden kring evenemanget. Samarbete mellan olika aktörer ger erfarenhetsutbyte, ökar kompetensen, bidrar till starkare nätverk och kan minska kostnader för arrangörer. Möjligheter finns att samarbeta kring personal, funktionärer, arenautveckling och

marknadsföring med mera. Kommunen och Destinationsbolaget har en viktig roll i att stödja och främja samverkan mellan arrangörer och organisationer på olika sätt.

Nya former av samarbeten behöver utvecklas och resultaten bör följas upp på ett bättre sätt, för att se vilka vinster som samarbetet har gett. Samverkan och utbyte mellan idrottsarrangörer och kulturarrangörer bör också uppmärksammas särskilt. Kulturaktiviteter och folkfester kopplat till större evenemang är en viktig del i att skapa attraktiva evenemang och ökad trivsel. Om arrangörer samarbetar i planeringen av ett evenemang är det också lättare att undvika konflikter, i form av konkurrens om arenor, anläggningar, hotellbäddar och publik. Det är också ett sätt att förstärka helhetsupplevelsen av Östersund och skapa mervärden kring evenemangen, genom att besökarna har möjlighet att ta del av fler aktiviteter och evenemang under sitt besök.

10. Utvecklingsfrågor kring organisation, arbetssätt och utvärdering

Östersunds kommun behöver också arbeta med ett antal andra frågor kopplat till evenemang. Det handlar om att utveckla arbetssätt och en fungerande organisation kring evenemangsfrågorna och att följa upp evenemangens effekter på ett strukturerat sätt. Nedan presenteras ett antal förslag på utvecklingsfrågor:

- Roller och ansvar: Kommunen behöver skapa en stabil intern organisation kring evenemangsfrågorna. Roller och ansvar måste tydliggöras mellan förvaltningarna och samordningen mellan verksamheterna behöver fungera bättre. Det behöver tas fram fasta rutiner för hur frågor ska samordnas internt. Driftorganisationen måste involveras tidigare i planeringen av större evenemang, för att kunna skapa bra förutsättningar för arrangörerna i kommunens arenor, anläggningar och lokaler. En konstruktiv dialog behöver också föras löpande med arrangörerna kring anläggningsfrågor med mera.
- Evenemangsgrupp: Det bör bildas en förvaltningsövergripande evenemangsgrupp som är en väg in i kommunen för arrangörer och organisationer som söker kontakt och stöd i evenemangsfrågor. Gruppen bör träffas regelbundet för att underlätta smidig hantering och handläggning. Det är evenemangsgruppen som bör göra en samlad bedömning kring förfrågningar om evenemang och ansökningar om stöd. I evenemangsgruppen bör personer från olika förvaltningar finnas med, så att rätt kompetens finns med i gruppen. Evenemangsgruppen har då möjlighet att företräda olika verksamheters intressen och kan ta ställning till möjliga målkonflikter. Destinationsbolaget bör också ha en aktiv roll i evenemangsgruppen.
- Evenemangskalender/årshjul: Behov finns att skapa en samlad evenemangskalender och/eller årshjul som visar vad som händer årligen i kommunen inom evenemangsområdet. Ett årshjul kan åskådliggöra när under året det arrangeras många evenemang och när kommunen, Destinationsbolaget och arrangörer behöver arbeta för att fylla luckor. En samlad evenemangskalender skulle hjälpa publik, arrangörer och artister att få en bättre överblick över när och var det arrangeras olika evenemang i kommunen.
- Utvärdering av evenemang: Kommunen bör tillsammans med Destinationsbolaget ta fram en tydligare och mer strukturerad modell för utvärdering av evenemang. Redan i planeringen av ett evenemang behöver kommunen skapa sig en bild av vad de långsiktiga effekterna av evenemanget förväntas bli och sedan måste resultaten utvärderas och följas upp på ett strukturerat sätt. Resultaten kan då användas inför framtida evenemangsutveckling. Ett större fokus bör också läggas på att utvärdera

evenemangens sociala effekter. Utvärderingsverktyget *Event Impact Calculator* skulle kunna användas som modell. Kommunen bör också stärka samverkan och dialogen med Mittuniversitetet och E-Tour kring evenemangsutvärdering.

- Prioriteringsordning: Prioriteringsordningen mellan olika målgrupper och verksamheter i kommunens idrottsarenor och anläggningar samt på allmänna platser behöver tydliggöras. En hel del målkonflikter beror på att det inte finns en tydlig prioriteringsordning att förhålla sig. Kommunen behöver klargöra vilka aktörer som får nyttja olika platser och vilka verksamheter som ska prioriteras först när det gäller tillgång till arenor och anläggningar och
- Ersättningsytor: På de idrottsarenor och anläggningar där det arrangeras väldigt många evenemang och där den ordinarie verksamheten ofta stängs ute från nyttjande, behöver kommunen arbeta långsiktigt med att skapa stabila ersättningsytor. Det är också viktigt att kommunen försöker minska den tid som arenan/anläggningen stängs av för evenemang.
- Marknadsföring och kompetensutveckling: Kommunen och Destinationsbolaget behöver stötta arrangörer kring marknadsföring och att paketera och nå ut till olika målgrupper både lokalt, nationellt och internationellt. Det finns även behov av kompetensutveckling i frågor som bemötande, inkludering och hållbarhetsfrågor.
- Infrastruktur och säkerhet m m: Det finns behov av stöd från kommunen och Destinationsbolaget även i andra frågor kopplat till evenemang. Det handlar om frågor kring avstängning av gator och vägar, tillgång till parkeringsplatser, utökad kollektivtrafik, säkerhetsfrågor, skyltning till idrottsarenor och anläggningar, belysning kring anläggningar, snöröjning, sandning och sophämtning etc.

11. Kompetens

Kompetensen bedöms vara tillräcklig på förvaltningarna för att arbeta utifrån den nya evenemangspolicyn. Varje förvaltning är expert inom sitt respektive verksamhetsområde och den samlade kompetensen är viktig för att kunna göra rätt bedömningar kring stöd till framför allt större evenemang.

12. Relaterade dokument

Relaterade styrdokument i Östersunds kommun:

- Ett Östersund för alla – En Strategi för ett inkluderande samhälle genom Design för alla
- Evenemangsstrategi 2014–2020
- Folkhälsostrategi 2019–2023
- Klimatprogram – Färden mot ett fossilfritt och energieffektivt Östersund 2030
- Klimatstrategi - För ett fossilbränslefritt och energieffektivt Östersund 2019–2023
- Kommunens åtta övergripande mål
- Näringslivsstrategi för hållbar tillväxt 2022–2026
- Plan för utveckling av besöksnäringen 2019–2023
- Platsvarumärket Östersundspulsen
- Riktlinje – Arbete med nationella minoriteter
- Översiktsplan 2040 (under revidering)

Relaterade nationella styrdokument:

- Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling
- Lag 2018:1197 om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter
- (Barnkonventionen)

Övriga referenser:

- Alriksson, J. (2013). Idrott som platsmarknadsföring: En studie av idrottens roll i Växsjö kommuns marknadsföringsarbete. Arbetsrapporter N.873, Kulturgeografiska institutionen, Uppsala universitet.
- Andersson, T., Larsson, M., & Mossberg, L. (2009). Evenemang: Från organisering till utvärdering. Lund: Studentlitteratur AB.
- Armbrecht, J., J. Lundberg, R. Pettersson & M. Zillinger (2021): Swedish Sports Clubs and Events during the Covid-19 Pandemic: Impacts and Responses; i V. Ziakas, V. Antchak, & D. Getz, D. (red.): Crisis Management and Recovery of events. Goodfellow Publishers, 193–212.
- Braunerhielm, L., & Andersson, K. (2008). Idrottens roll i samhället. Riksidrottsförbundet.
- Brown, S., Getz, D., Pettersson, R., & Wallstam, M. (2015). Event evaluation: Definitions, concepts and a state of the art review. International Journal of Event and Festival Management, 6(2), 135–157.
- Burbank, M. J., Andranovich, G. D., & Heying, C. H. (2001). Olympic dreams: The impact of mega-events on local politics. Boulder, CO: Lynne Rienner Publishers.
- Burgan, B., & Mules, T. (1992). Economic impact of sporting events. Annals of Tourism Research, 19(4), 700–710.
- Chalip, L. (2006). Towards social leverage of sport events. Journal of Sport & Tourism, 11(2), 109–127.
- Chalip, L., & Costa, C. A. (2005). Sport event tourism and the destination brand: Towards a general theory. Sport in Society, 8(2), 218–237.

- Chalip, L., 2004. Beyond impact: A general model for sport event leverage. In: Adair, D. (2004). Sport tourism: Interrelationships, impacts, and issues. Clevedon, England: Channel View Publications.
- Collins, A., Jones, C., & Munday, M. (2009). Assessing the environmental impacts of mega sporting events: Two options? Tourism Management, 30(6), 828–837.
- Davies, L., Coleman, R., & Ramchandani, G. (2013). Evaluating event economic impact: Rigour versus reality? International Journal of Event and Festival Management, 4(1), 31–42.
- Dickson, C., & Arcodia, C. (2010). Environmentally sustainable events: a critical review of the literature. Global Events Congress IV; Event proceedings.
- Fredline, E., & Faulkner, B. (2001). Variations in residents' reactions to Major Motorsport events: Why residents perceive the impacts of events differently. Event Management, 7(2), 115–125.
- Getz, D. (2007). Event Studies: Theory, research and policy for planned events. Oxon: Butterworth-Heinemann.
- Getz, D. (2008). Event tourism: Definition, evolution, and research. Tourism Management, 29(3), 403–428.
- Getz, D. (2013). Event tourism: Concepts, international case studies, and research. United States: Cognizant Communication.
- Getz, D., & Page, S. J. (2016). Event studies: Theory, research and policy for planned events. United Kingdom: Routledge.
- Gothia Cup (2017, February 2). Gothia cup foundation. Hämtad 2017-03-01 från http://www.gothiacup.se/gothia-cup-foundation
- Gratton, C., & Preuss, H. (2008). Maximizing Olympic impacts by building up legacies. The International Journal of the History of Sport, 25(14), 1922–1938.
- Gullberg, L. (2012). Passionen för MFF: En studie om supporterskaps identitetsskapande funktion i det individualiserade samhället. Kandidatuppsats, Sociologiska Institutionen, Lunds universitet.
- Göteborg & Co (2013). Sammanfattning – En studie av effekterna från EAIC.
- Hayes, G., & Karamichas, J. (Eds.). (2011). Olympic games, mega-events and civil societies: Globalization, environment, resistance. Houndmills, Basingstoke, Hampshire: Palgrave Macmillan.
- Higham, J. (2004). Sport tourism destinations: Issues, opportunities and analysis. Amsterdam: Elsevier Butterworth Heinemann.
- Higham, J., & Hinch, T. (2002). Tourism, sport and seasons: The challenges and potential of overcoming seasonality in the sport and tourism sectors. Tourism Management, 23(2), 175–185.
- https://www.globalamalen.se/fragor-och-svar/vad-betyder-hallbar-utveckling/
- https://www.ostersund.se/kommun-och-politik/sa-styrs-kommunen/a.-sa-har-jobbar-kommunen-med-styrning.html
- https://www.regeringen.se/regeringens-politik/globala-malen-och-agenda-2030/
- https://www.regeringen.se/regeringens-politik/globala-malen-och-agenda-2030/17-globala-mal-for-hallbar-utveckling/
- Jonsson, A. & R. Pettersson (2020). Besöksnäringens roll för regional utveckling. ETOURs rapportserie 2020:1. Östersund: ETOUR.
- Jutbring, H. (2014). Encoding destination messages in media coverage of an international event: A case study of the European athletics indoor

championships. Journal of Destination Marketing & Management, 3(1), 29–36. doi:10.1016/j.jdmm.2013.12.004

- Kemp, S. F. (1999). Sled dog racing: The celebration of Co-operation in a competitive sport. Ethnology, 38(1), 81.
- Lindelöf, K. (2013). Om tjejlopp: Tjejfest eller seriös satsning? Svensk idrottsforskning.
- Lundberg, E. (2011). Evaluation of Tourism Impacts: A Sustainable Development Perspective (Unpublished doctoral dissertation). University of Gothenburg.
- Mair, J. (2019). Rethinking event sustainability, in Armbrecht, J., Lundberg, E., & Andersson, T. D.: A Research Agenda for Event Management. Edward Elgar, Cheltenham, s. 7-22.
- Mendes, J., Do Valle, P. O., & Guerreiro, M. (2011). Destination image and events: A structural model for the Algarve case. Journal of Hospitality Marketing & Management, 20(3-4), 366–384.
- Moscardo, G. (2007). Analyzing the role of festivals and events in regional development. Event Management, 11(1), 23–32.
- OECD (2017). Northern Sparsley Populated Areas. Paris: OECD Publishing.
- Oliver, R. (2013). The legacies of losing: Rethinking the “failure” of Toronto’s Olympic games bids. Sport in Society, 17(2), 204–217.
- Ritchie, B. W., & Adair, D. (Eds.). (2004). Sport tourism: Interrelationships, impacts, and issues. Clevedon, England: Channel View Publications.
- Rubin Research (2014). Turismekonomiska effekter av Vasaloppets sommarvecka 2014.
- Sallent, O., Palau, R., & Guia, J. (2011). Exploring the legacy of sport events on sport tourism networks. European Sport Management Quarterly, 11(4), 397–421.
- Setoodegan, P. & R. Pettersson (2021): Events and social integration –How sport and outdoor events can work as drivers for newcomers´ social integration. ETOUR Report 2021:1.
- Sponsor Insight (2013). Medieanalys: UEFA Dam-EM 2013. Hämtad 2017-03-01 från http://svenskfotboll.se/damem2013/arkiv/uefa-dam-em-2013/2013/10/utvardering-av-dam-em-2013-stor-succe
- Statskontoret (2005). Samhällsekonomiska aspekter av ett vinter-OS: Åre och Östersund 2014. Justitiedepartementet.
- Turismens Utredningsinstitut (2009). Turismekonomisk analys av U21-VM 2009. Hämtad 2017-03-01 från http://www.mynewsdesk.com/se/malmo/documents/huvudrapport-turistekonomisk-analys-av-u21-em-i-fotboll-2009-5304.
- Utvärdering av Östersunds kommuns evenemangstrategi 2014–2020
- Von Garagulys, J. (2016). Vasaloppet – Resan från skidtävling och skidlöpare till produkter och kunder: En studie om kommersialisering och professionalisering (Doktorsavhandling). Handelshögskolan, Stockholm.
- Wallstam, M., Ioannides, D. & Pettersson, R. (2018). Evaluating the social impacts of events: in search of unified indicators for effective policymaking. Journal of Policy Research in Tourism, Leisure and Events, vol. 12: 2, ss. 122-141.
- Wallstam, M., K. Kronenberg & R. Pettersson (2019). Socio-Economic Impacts of Major Sports Events – An analysis of the 2019 Alpine and Biathlon World Championships in Sweden. ETOUR Report Series 2019:3.

- Weed, M. (2011). The human impact of Major Sport events. Journal of Sport & Tourism, 16(1), 1–4.
- Woodside, A. G., & Martin, D. (2008). Tourism management analysis, behaviour, and strategy. Wallingford, Oxfordshire: CABI.
- Xing, X., & Chalip, L. (2006). Effects of hosting a sport event on destination brand: A test of Co-branding and match-up models. Sport Management Review, 9(1), 49–78.

Datum
2022-05-04

Diarienummer
TN 00332-2021

Handläggare
Kristina Kenning Östling
Sektorchef

VA-investeringsfonden

Sammanfattning av ärendet

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Östersunds kommun har revisionskontoret under 2021 genomfört en granskning avseende VA-investeringar.

I samband med cryptosporidiumutbrottet 2010 upptäcktes behovet av ett membranfilter. Utförarstyrelsen beslutade 2015-02-04 att föreslå kommunfullmäktige att ge teknisk förvaltning i uppdrag att inrätta en fond med syftet att finansiera investeringen.

Beslut från kommunstyrelsen och fullmäktige har eftersökts gällande utförarstyrelsens förslag om att inrätta en investeringsfond, men inga sådana beslut har återfunnits.

Revisionen rekommenderar tekniska nämnden att:
• Säkerställa att det fattas formella beslut gällande investeringsfonden

Förvaltningens förslag till beslut

1. Tekniska nämnden föreslår kommunfullmäktige att fastställa den fond som skapades år 2015 med syftet att finansiera investeringen för ett nytt vattenverk vid Minnesgärde.

2. Tekniska nämnden föreslår kommunfullmäktige att fonden som ska fastställas idag består av samlat överskott efter bokslut åren 2014-2021. Fonden ska även omfatta kommande eventuella överskott fram till det år att vattenverket är färdigställt och i drift.

Underlag för beslut

- Tjänsteskrivelse, teknisk förvaltning, 2022-05-04
- Revisionsrapport, Granskning av VA-investeringar
- Beslut, utförarstyrelsen, 2015-02-04

Handläggare
Kristina Kenning Östling
Sektorchef

Beslutet skickas till

- Kommunstyrelsen
- Sektorchef, AvfallVA
- Ekonom, Avfall VA
- Förvaltningschef, Teknisk förvaltning

Bakgrund

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Östersunds kommun har revisionskontoret under år 2021 genomfört en granskning avseende VA-investeringar. Granskningens syfte har varit att undersöka om det finns en ändamålsenlig styrning av kommunens VA- investeringar och om redovisningen följer lagens krav.

Utdrag ur revisionsrapporten:

”Vid intervjuer framkommer att i samband med cryptosporidiumutbrottet 2010 upptäcktes behovet av ett membranfilter. Investeringen beräknades uppgå till ca 40 mkr och eftersom VA-taxan inte skulle täcka framtida kapitalkostnader fördes då diskussioner om att inrätta en investeringsfond för att finansiera dessa. I samband med beslut om principer för VA-redovisning beslutades att sektor VA/Avfall äger sitt eget rörelsekapital och att det redovisas som en skuld till VA-kollektivet. Vidare framgår att avsiktliga över- och underskott kan med en plan för användning hanteras på längre sikt.

Utförarstyrelsen beslutade 2015-02-04 att föreslå fullmäktige att ge teknisk förvaltning i uppdrag att inrätta en fond för Vatten Östersund med syftet att finansiera investeringen i membranfiltret vid vattenverket i Minnesgärdet. Vidare beslutades att fonden ska bestå av det ackumulerade rörelsekapitalet efter bokslutet 2014 samt kommande eventuella överskott.

Vi har eftersökt beslut från kommunstyrelsen och fullmäktige gällande utförarstyrelsens förslag om att inrätta en investeringsfond men inte återfunnit några sådana beslut.

Vi rekommenderar tekniska nämnden att:
• Säkerställa att det fattas formella beslut gällande investeringsfonden.”

Fonden skapades år 2015 och har under åren fram till år 2021 upparbetat ett saldo på 31,3 mnkr. År 2027 kommer den att planeras ha ett saldo på 121,0 mnkr för att sedan under åren 2028-2035 tas i anspråk. Efter år 2035 avvecklas fonden.

Handläggare
Kristina Kenning Östling
Sektorchef

Konsekvensbeskrivning

Konsekvensen av att inte fastställa fonden innebär att en återbetalning av nu upparbetade fondmedel skall återföras till avgiftskollektivet, och därefter kommer en mycket stor taxeökning att behöva göras när det nya vattenverket tas i bruk 2027.

Underskrifter

Örjan Jervidal	Kristina Kenning Östling
Förvaltningschef	Sektorchef

§ 147 Dnr 00332-2021

Revision - Granskning av VA-investeringar

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Östersunds kommun har revisionskontoret under 2021 genomfört en granskning avseende VA-investeringar. Granskningens syfte har varit att undersöka om det finns en ändamålsenlig styrning av kommunens VA-investeringar och om redovisningen följer lagens krav.

Revisorernas sammanfattande bedömning är att det delvis finns en ändamålsenlig styrning av VA-investeringar och att redovisningen i stora delar följer lagens krav.

Revisorerna rekommenderar dock tekniska nämnden att:

• Säkerställa att det fattas formella beslut gällande investeringsfonden.
• Säkerställa att investeringsfonden följer lagen om allmänna vattentjänster och att den redovisas korrekt i de finansiella rapporterna.
• Ta ställning till om den långsiktiga investeringsplanen ska behandlas politiskt.
• Se över vilka principer som ska gälla för VA-redovisningen.
• Säkerställa att lagar och RKR:s rekommendationer följs gällande VA-taxan och särredovisning av VA-verksamheten.

Tekniska nämndens beslut

1. Tekniska nämnden uppdrar åt Teknisk förvaltning att säkerställa att VA-investeringsfonden lever upp till kraven enligt lagen om allmänna vattentjänster och till i revisionsrapporten omnämnda redovisningsprinciper. Underlag för formellt beslut om investeringsfonden ska redovisas senast på nämndens sammanträde i maj 2022.

2. Tekniska nämnden uppdrar åt Teknisk förvaltning att redovisa den långsiktiga investeringsplanen i samband med tekniska nämndens årliga budgetdag.

3. Tekniska nämnden uppdrar åt Teknisk förvaltning att, med utgångspunkt i identifierade brister, se över principerna för VA-redovisningen. Utgångspunkten är att RKR:s rekommendationer gällande VA-taxan och särredovisning av VA-verksamheten ska följas. Översyn samt av översynen föranledda förändringar ska ha genomförts till särredovisningen av VA-verksamheten för 2022.

Förvaltningens förslag till beslut

Tekniska nämnden beslutar att:

1. Säkerställa att det fattas formella beslut gällande investeringsfonden

2. Säkerställa att investeringsfonden följer lagen om allmänna vattentjänster och att den redovisas korrekt i de finansiella rapporterna
3. Ta ställning till om den långsiktiga investeringsplanen ska presenteras som information till Tekniska nämnden
4. Se över vilka principer som ska gälla för VA-redovisningen
5. Säkerställa att lagar och RKR:s rekommendationer följs gällande VA-taxan och särredovisning av VA-verksamheten

Yrkanden

Nisse Sandqvist (V) lämnar följande yrkande:

1. Tekniska nämnden uppdrar åt Teknisk förvaltning att säkerställa att VA-investeringsfonden lever upp till kraven enligt lagen om allmänna vattentjänster och till i revisionsrapporten omnämnda redovisningsprinciper. Underlag för formellt beslut om investeringsfonden ska redovisas senast på nämndens sammanträde i maj 2022.

2. Tekniska nämnden uppdrar åt Teknisk förvaltning att redovisa den långsiktiga investeringsplanen i samband med tekniska nämndens årliga budgetdag.

3. Tekniska nämnden uppdrar åt Teknisk förvaltning att, med utgångspunkt i identifierade brister, se över principerna för VA-redovisningen. Utgångspunkten är att RKR:s rekommendationer gällande VA-taxan och särredovisning av VA-verksamheten ska följas. Översyn samt av översynen föranledda förändringar ska ha genomförts till särredovisningen av VA-verksamheten för 2022.

Underlag för beslut

- Teknisk förvaltnings tjänsteskrivelse, 2021-11-25
- Revisionsrapport - Granskning av VA-investeringar

Beslutet skickas till

- Kommunrevisionen
- Förvaltningschef, Teknisk förvaltning

ÖSTERSUNDS KOMMUN

PROTOKOLL

Utförarstyrelsen
2015-02-04 Dnr 176-2015

Investeringsfond Minnesgärdet

Vatten Östersund kommer att investera i ny reningsteknik, ett s.k. membranfilter, vid vattenverket i Minnesgärdet. Investeringen genomförs under en åren 2015-2017. Investeringen är av storleken att den kommer att påverka nivån på VA-taxan. För att undvika kraftiga höjningar har Vatten Östersund efter samråd med finansutskottet höjt taxan i förväg med syftet att få en jämnare taxeutveckling. Det innebär att verksamheten kommer att gå med överskott de närmaste åren. Detta överskott bör tillsammans med tidigare upparbetat rörelsekapital avsättas i en fond som ska användas för att täcka investeringens kapitalkostnader.

Underlag för beslut

Teknisk förvaltnings tjänstemannaförslag 2015-01-17

Utförarstyrelsens beslut

1. Utförarstyrelsen förslår kommunfullmäktige att ge teknisk förvaltning i uppdrag att skapa en fond inrätta en fond för Vatten Östersund med syftet att finansiera investeringen i membranfilter vid vattenverket i Minnesgäret.

2. Fonden ska bestå av det ackumulerade rörelsekapitalet efter bokslutet 2014 samt kommande eventuella överskott.

_____

Utdrag till Vatten Östersund och kommunledningsförvaltningen. Tjänstemannaförslaget bifogas beslutet

Datum
2022-04-25

Diarienummer
TN 00158-2022

Handläggare
Kristina Kenning Östling
Sektorchef

VA Z Renhållare, val till referensgrupp

Sammanfattning av ärendet

December 2013 startades VA Z Renhållare, som är en sammanslutning bestående av VA- och Renhållningsansvariga från Jämtlands åtta kommuner. En samordnare är anställd för att hålla ihop och driva verksamheten.

En politisk referensgrupp för VA Z Renhållare bildades under 2019. Referensgruppen består av en politiker från varje kommun i länet.

Vid tekniska nämndens sammanträde 2019-05-16, § 25, utsågs kommunstyrelsens ordförande Bosse Svensson (C) till ordinarie representant i referensgruppen och tekniska nämndens ledamot Nisse Sandqvist (V) till ersättare. Bosse Svensson har nu avsagt sig alla sina uppdrag och ny ordinarie representant behöver utses.

Förvaltningens förslag till beslut

Tekniska nämnden utser NN som ordinarie representant i referensgrupp till VA Z Renhållare.

Underlag för beslut

- Tjänsteskrivelse, teknisk förvaltning, 2022-04-25

Beslutet skickas till

- Kommunstyrelsen
- Utsedd representant
- Sektorchef, sektor AvfallVA

Handläggare
Kristina Kenning Östling
Sektorchef

Bakgrund

December 2013 startades VA Z Renhållare som är en sammanslutning som består av VA- och Renhållningsansvariga från Jämtlands åtta kommuner. En samordnare är anställd för att hålla ihop och driva verksamheten. Z Renhållare har dock funnits av och till sedan 2000 och gemensamma projekt har drivits med medel från Länsstyrelsen och EU gällande bl a biogasanläggning och en deponi klass 2 för länet.

Verksamheten är aktiv och det är ca 4-5 möten per år inom respektive del (VA och Renhållning). Kontakt finns även med samordnare i Västernorrland och Västerbotten. Gemensamma utgifter delas enligt nyckeltal mellan kommunerna.
Andra viktiga delar med verksamheten

- Gemensam nödvattentank på 10 m^3
- Mycket viktiga utbildningar som förläggs i Östersund, vilket höjer kompetensen i länet samt håller kostnaderna nere för oss alla
- Gemensamma kampanjer gällande bla miljön i Storsjön
- Studiebesök hos andra kommuner och deras anläggningar
- Samt viktigt nätverk mellan kommunerna för hjälp, stöd och tips

Men det som framför allt är viktigt för framtiden är att det både inom VA och Renhållningen kommer ett flertal nya lagkrav och andra utmaningar som kan kräva att samarbetet utökas ytterligare i länet för att vi skall klara av dem.
Några framtida utmaningar

- Utökade vattenskyddsområden för att säkra våra vattentäkter
- Identifiera reservvattenbehovet för framtiden med tanke på bla klimatförändringar, både torka och extrema regnmängder
- Krav på läkemedelsrening i avloppsverken (dyr oh avancerad teknik)
- Nytt slamdirektiv med krav på fosforåtervinning (en trolig lösning med förbränning av slam)
- Krav på separat matinsamling – from 1 januari 2021
- Omhändertagande av matavfallet….
- Krav på separat insamling av textilier och farligt avfall from 2025
- Minska matsvinnet med 30% till 2025 och med 50% till 2030
- Max 10% hushållsavfall på deponi 2035

Handläggare
Kristina Kenning Östling
Sektorchef

Underskrifter

Örjan Jervidal	Kristina Kenning Östling
Förvaltningschef	Sektorchef

Datum
2022-05-04

Diarienummer
TN 00100-2022

Handläggare
Ann Färdvall
Samordnare

Utredning - utfasning engångsartiklar i plast

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige har uppdragit åt tekniska nämnden, barn- och utbildningsnämnden samt vård- och omsorgsnämnden att utreda vilka engångsartiklar som kan fasas ut och ersättas av tvätt- och diskbara flergångsartiklar. Detta beslutades i kommunfullmäktige 2021-09-23, § 196. Utredningen som görs inom teknisk förvaltning omfattar sektorerna Måltidsservice samt Städ och service.

Det finns lagkrav om att vissa engångsplaster är förbjudna att tillverkas från 1 januari 2022 och att vissa engångsplaster ska minskas med 50 procent till år 2026, jämfört med år 2022.
I denna utredning har identifierats vilka artiklar som kan fasas ut, vilka som ej kan fasas ut och kostnader för utfasning.

Förvaltningens förslag till beslut

Tekniska nämnden beslutar att:

1. Sektor Måltidsservice får i uppdrag att senast 28 oktober 2022:

    - Sluta köpa in vinylhandskar
    - Genomföra ett test att byta ut plastpåsar till papperskorgar till annat alternativ av återvunnen plast eller bioplast.
    - Genomföra ett test att byta ut plastsäckar till pappers- eller bioplastsäckar
    - Sluta köpa engångsförkläden
    - Informera i köken om exempel på hur en minskning av plastpåsar och plastfolie kan ske i köken.
    - Hos leverantör efterfråga besöksrockar i ett icke-plastalternativ eller återvunnen plast.
    - Hos leverantör efterfråga skoskydd i ett icke-plastalternativ eller återvunnen plast.

Dessa åtgärder bedöms ej vara kostnadsdrivande och ska finansieras inom sektorns befintliga budgetram.

Handläggare
Ann Färdvall
Samordnare

2. Under förutsättning att finansiering på 250 000 kronor beviljas i budget år 2023 ska sektor Måltidsservice senast 27 oktober 2023 köpa in flergångsformar av metall till köken.
3. Papperskorgspåsar och plastsäckar ska sektor Måltidsservice senast 27 oktober 2023 byta ut till bioplastalternativ i de fall alternativen uppfyller kvalitetskrav, pris och material, vilket bedöms rymmas inom nämndens befintliga budgetram.

4. Sektor Städ och service får i uppdrag att senast 28 oktober 2022:

   Genomföra ett test att byta ut plastpåsar till papperskorgar till annat alternativ av återvunnen plast eller bioplast samt att genomföra ett test att byta ut plastsäckar till pappers- eller bioplastsäckar, vilket bedöms rymmas inom nämndens befintliga budgetram.

5. Sektor Städ och service senast 27 oktober 2023, efter att test av papperskorgspåsar och plastsäckar genomförts, informera de respektive arbetsobjekten så att inköpen styrs till de artiklar som vi bedömer uppfyller kvalitetskrav, pris och material. Dessa åtgärder bedöms vara kostnadsdrivande och bör finansieras via ökad kostnad i kundledet. Kostnadens ökning ska fastställas efter att ny upphandlingen är gjord.

Underlag för beslut

- Tjänsteskrivelse, teknisk förvaltning, 2022-05-04
- ”Utredning utfasning engångsartiklar i plast”, 2022-05-04
- Beslut från Kommunfullmäktige, § 196, 2021-09-23

Beslutet skickas till

- Kommunstyrelsen (för kännedom)
- Verksamhetscontroller, kommunledningsförvaltningen
- Sektor Måltidsservice, teknisk förvaltning
- Sektor Städ och service, teknisk förvaltning

Handläggare
Ann Färdvall
Samordnare

Bakgrund

Inledning

Kommunfullmäktige har uppdragit åt tekniska nämnden, barn- och utbildningsnämnden samt vård- och omsorgsnämnden att utreda vilka engångsartiklar som kan fasas ut och ersättas av tvätt- och diskbara flergångsartiklar. Detta beslutades i kommunfullmäktige 2021-09-23, § 196. Utredningen omfattar sektorerna Måltidsservice samt Städ och service inom teknisk förvaltning. Syfte med utredningen är att:

- Identifiera de artiklar av engångsplast som används inom teknisk förvaltning.
- Identifiera de artiklar som kan bytas ut till flergångsartiklar som är tvätt- eller diskbara.
- Kostnadsberäkna ett utbyte från engångs- till flergångsartiklar.

Varför ska vi minska engångsplasten

Målet är att förebygga och minska inverkan på miljön och människors hälsa. Att minska mängden material som endast produceras och används en gång, samt att minska mängden avfall och därmed minska användandet av dyra resurser och miljöpåverkan. Vi ska prioritera hållbara och giftfria återanvändningsbara produkter. Vi behöver också minska plasten och skräpet som når havet.

Handläggare
Ann Färdvall
Samordnare

Lagkrav

Vissa plastprodukter, där fullgoda ersättningsalternativ finns, är helt förbjudna inom EU. Med fullgoda ersättningsalternativ menas att produkten redan nu finns på marknaden i annat material eller som flergångsalternativ. Förbud för vissa engångsprodukter i plast tillämpas i Sverige från och med 1 januari 2022.
Mål för minskad förbrukning är att alla aktörer som yrkesmässigt tillhandahåller eller använder muggar och matlådor som är engångsplastprodukter i sin verksamhet ska aktivt arbeta för att nå målen. Målet är att förbrukningen av muggar och matlådor som är engångsplastprodukter ska ha minskat med 50 % till år 2026 jämfört med år 2022.

Utredning sektor Måltidsservice

Inom Måltidsservice har arbetet med identifiering och alternativa lösningar gjorts med hjälp av miljöombuden.

Inom kategori plastförpackningar, som är förbjudna att säljas från 1 januari 2022 (gällande plastmuggar, sugrör i dryckesbehållare och engångsplastbestick), har dessa artiklar redan under 2021 ändrats. Nu köps i stället pappersmuggar, sugrör har tillverkare ändrat till ett pappersalternativ och besticken köps in i trä. Det är justerat i Måltidsservice inköpslista hos leverantör.

Inom kategorin plastförpackningar som skall minskas har under 2021 ett arbete pågått inom äldrematsköken. Två av köken har bytt ut engångsplastlådor till lådor i livsmedelsgodkänd plast eller i metall, där så varit möjligt. De största äldrematsköken har identifierat antal flergångsförpackningar som skulle vara möjliga att byta ut och uppskattat en kostnad för inköp till 50 000 kronor. Övriga kök inom skola, barnomsorg och gymnasium använder engångsplastförpackningar, men i mindre omfattning än äldrematsköken. Där ses en möjlighet till minskad användning genom visst utbyte till flergångslådor. Den totala kostnaden för ett visst utbyte i Måltidsservice 83 kök uppskattas till 250 000 kronor.

Övriga engångsplastartiklar, som ej omfattas av plastdirektivet, har identifierats. Det är vinylhandskar, plastpåsar till papperskorgar, sopsäckar, engångsförkläden i plast, fryspåsar, plastfolie, besöksrockar samt skoskydd.
De artiklar som lätt kan tas bort är vinylhandskar som kan ersättas av nitrilhandskar, engångsförkläden i plast kan ersättas av flergångsförkläden. Papperskorgspåsar samt sopsäckar i plast kan bytas till engångsalternativ i papper eller bioplast. Dock finns osäkerhet avseende kvalitén på denna plast, en testperiod behöver genomföras innan utbyte. Utbytet är till viss del kostnadsdrivande men kan genomföras inom befintliga budgetramar.

Fryspåsar samt plastfolie bedöms inte kunna fasas ut, däremot kan användningen minskas genom att Måltidsservice informerar köksmedarbetare om alternativ förvaring.

Handläggare
Ann Färdvall
Samordnare

Besöksrockar samt skoskydd i engångsmaterial av plast kan ej fasas ut i dagsläget, då det medför en för stor hantering av tvätt i köket. Däremot kan Måltidsservice hos leverantör efterfråga att materialet är en återanvänd plast eller en bioplast eller ett icke plastalternativ.

Utredning sektor Städ och service

Inom sektor Städ och service har arbetet med identifiering och alternativa lösningar gjorts av verksamhetssamordnaren.

Eftersom Städ och service inte har någon användning av kategorin plastförpackningar så har arbetet fokuserat på övriga engångsplastartiklar, som ej omfattas av plastdirektivet. De har identifierat att det är sopsäckar, papperskorgspåsar, engångsförkläden i plast, engångshandskar samt visir.

Papperskorgspåsar om 30 liter, som används i stor utsträckning på toaletter, är 100 procent återvinningsbar plast vilket gör den till ett miljövänligt alternativ. Dock går avfallet från toaletter som brännbart. Papperskorgspåsar samt sopsäckar i plast kan bytas till engångsalternativ i bioplast. Dock finns osäkerhet avseende kvalitén på denna plast, en testperiod behöver genomföras innan utbyte.

Dessa åtgärder är till viss del kostnadsdrivande men kan genomföras inom befintliga budgetramar. Engångsartiklarna engångsförkläden i plast, engångshandskar i plast samt visir ingår i en smittskyddslåda och används endast vid pandemi eller sanering av kroppsvätskor och bedöms inte kunna fasas ut. Vinylhandskar har sedan tidigare fasats ut.

Underskrifter

Örjan Jervidal
Förvaltningschef

Anders Burman
Sektorchef

ÖSTERSUNDS KOMMUN

D-nr 00100-2022

Utredning

Utfasning engångsartiklar i plast

Teknisk förvaltning

Måltidsservice samt Städ och service 2022

Utredare: Ann Färdvall, Måltidsservice samt Peter Möhring Madsen, Städ och service

Innehållsförteckning

Utredning engångsplast 3
Bakgrund 3
Avgränsning 3
Syfte med utredningen 3
Varför ska vi minska engångsplasten? 3
Definition 4
Lagkrav 4
Nulägesanalys Måltidsservice 6
Nulägesanalys Städ och service 8
Vad har vi redan gjort på Måltidsservice? 9
Vad har vi redan gjort på Städ och service? 9
Ekonomiska konsekvenser 10
Arbetsmiljökonsekvenser 11
Resultat 12

Utredare: Ann Färdvall, Måltidsservice samt Peter Möhring Madsen, Städ och service

Utredning engångsplast

Vilka engångsplatsartiklar kan fasas ut och ersättas av tvätt- och diskbara flergångsartiklar?

Bakgrund

Utifrån kommunfullmäktiges beslut 2021-09-23, § 196, där kommunfullmäktige uppdrar åt tekniska nämnden, barn- och utbildningsnämnden samt vård- och omsorgsnämnden att utreda vilka engångsartiklar som kan fasas ut och ersättas av tvätt- och diskbara flergångsartiklar, görs denna utredning inom teknisk förvaltning.

Avgränsning

Utredningen omfattar enbart sektorerna Måltidsservice samt Städ och service inom Teknisk förvaltning.

Syfte med utredningen

Syftet med utredningen är att:

- ✓ Identifiera de artiklar av engångsplast som används inom Teknisk förvaltning sektorerna Måltidsservice samt Städ och service.
- ✓ Att identifiera de artiklar som kan bytas ut till flergångsartiklar som är tvätt- eller diskbara.
- ✓ Att beskriva konsekvenser vid ett byte från engångs- till flergångsartiklar.

Varför ska vi minska engångsplasten?

Målet är att förebygga och minska inverkan på miljön och människors hälsa. Östersunds kommun har mål och en avfallsstrategi som säger att vi i första hand ska förebygga avfall, vilket en minimering av engångsartiklar bidrar till[1]. Att minska mängden material som endast produceras och används en gång, samt att minska mängden avfall och därmed minska användandet av dyra resurser och miljöpåverkan. Vi ska prioritera hållbara och giftfria återanvändningsbara produkter. Vi behöver också minska plasten och skräpet som når havet eller vattendrag.[2] Utredningen av engångsplast i Östersunds kommuns verksamhet grundar sig i ett EU-direktiv om minskning av vissa engångsplasters påverkan på miljön[3]. Utifrån den ska Sverige helt sluta att sälja vissa engångsplastprodukter samt minska användningen av andra engångsplastprodukter. I linje med detta direktiv ser vi också över användningen och utfasningen.

[1] https://www.ostersund.se/bygga-bo-och-miljo/avfall-och-atervinning/om-oss-pa-avfall-atervinning/renhallningsordning---styrdokument-for-avfall.html
[2] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019L0904&from=EN
[3] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019L0904&from=EN

Utredare: Ann Färdvall, Måltidsservice samt Peter Möhring Madsen, Städ och service

Definition

En produkt för engångsbruk är oftast avsedd att användas endast en gång, eller en kort tid, innan den blir avfall. En engångsprodukt i plast är enligt engångsplastdirektivet en produkt som helt eller delvis består av plast och som inte har utformats, konstruerats eller släppts ut på marknaden för att under sin livscykel återanvändas flera gånger genom att återfyllas eller återanvändas för samma ändamål som den utformats för. [4]

Vissa plastprodukter för engångsbruk är även en förpackning. I de fall en produkt är både en plastprodukt för engångsbruk, som omfattas av direktivet om engångsplast, och en förpackning, enligt definitionen i artikel 3.1 i direktivet om förpackningar och förpackningsavfall, så måste kraven i båda direktiven vara uppfyllda. I händelse av en konflikt mellan de två direktiven, är det direktivet om engångsplast som ska ha företräde.

Lagkrav

Vissa plastprodukter, där fullgoda ersättningsalternativ finns, är helt förbjudna inom EU. Med fullgoda ersättningsalternativ menas att produkten redan nu finns på marknaden i annat material eller som flergångsalternativ. Förbud för vissa engångsprodukter i plast tillämpas i Sverige från och med 1 januari 2022.
Förbuden gäller enbart de som sätter produkterna på marknaden för första gången, dvs producenterna.

Övriga aktörer som säljer eller tillhandahåller dessa produkter kan fortsätta att göra det även efter att kravet om förbud har trätt i kraft.

Förbuden gäller följande engångsprodukter i plast

- ✓ Bomullspinnar, undantag för de som används som medicinteknisk utrustning.
- ✓ Bestick (gafflar, knivar, skedar och ätpinnar).
- ✓ Tallrikar.
- ✓ Sugrör, undantag för de som används som medicinteknisk utrustning.
- ✓ Omrörare för drycker.
- ✓ Ballongpinnar.
- ✓ Produkter gjorda av oxo-nedbrytbar plast.
- ✓ Livsmedelsbehållare i expanderad polystyren (tex frigolit) med eller utan lockavsedda att konsumeras direkt och utan ytterligare beredning.
- ✓ Dryckesbehållare och muggar i expanderad polystyren (tex frigolit) inklusive korkar och lock.

Mål för minskad förbrukning är att alla aktörer som yrkesmässigt tillhandahåller eller använder muggar och matlådor som är engångsplastprodukter i sin verksamhet ska aktivt arbeta för att nå målen. Målet är att förbrukningen av muggar och matlådor som är engångsplastprodukter ska ha minskat med 50 % till år 2026 jämfört med år 2022[5].

[4] https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/avfall/plast-och-mikroplast/engangsplast/engangsprodukt-i-plast/
[5] https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/avfall/plast-och-mikroplast/engangsplast/tidslinje/

Minskad förbrukning
Mål för minskad förbrukning är att alla aktörer som yrkesmässigt tillhandahåller eller använder muggar och matlådor som är engångsplastprodukter i sin verksamhet ska aktivt arbeta för att nå målen. Målet är att förbrukningen av muggar och matlådor som är engångsplastprodukter ska ha minskat med 50 % till år 2026 jämfört med år 2022.

Plastprodukter för engångsbruk som omfattas av artikel 4 om minskad förbrukning.[6]

1) Muggar, inklusive lock.
2) Livsmedelsbehållare, det vill säga behållare såsom lådor, med eller utan lock, som används för livsmedel som
   a) är avsedda att konsumeras direkt, på försäljningsstället eller på en annan plats,
   b) vanligtvis konsumeras direkt ur behållaren, och
   c) är redo att konsumeras utan någon ytterligare beredning, såsom tillagning, kokning eller uppvärmning,
3) inklusive livsmedelsbehållare som används för snabbmat eller andra måltider som är avsedda att konsumeras direkt, utom dryckesbehållare, tallrikar och paket och omslag som innehåller livsmedel.

[6] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019L0904&from=EN

Nulägesanalys Måltidsservice

Vilken engångsplast finns i Teknisk förvaltning/sektor Måltidsservice verksamheter. Utredningen är genomförd i samråd med sektorernas miljöombud.

Enligt plastdirektivet är dessa förbjuda att säljas efter 2022-01-01

Artikel	Alternativ	Åtgärd	Status	Konsekvens: Ekonomi och Arbetsmiljö
Plastmuggar	Pappmuggar	Information och ändring på inköpslista är genomförd.	Utfasning pågår	Ekonomi: Inga Arbetsmiljö: Inga
Sugrör i dryckesbehållare	Papperssugrör	Leverantör säljer nu endast dryck med papperssugrör.	Klart	Ekonomi: Inga Arbetsmiljö: Inga
Engångsplastbestick	Träbestick	Träbestick har tagits in på avtal och finns på inköpslista.	Utfasning pågår	Ekonomi: Träbesticken är tre gånger så dyra i inköp som alternativen i plast. Mängder som beställs är ej stora, konsekvens godtagbar. Arbetsmiljö: Inga

Utredningskrav från Kommunstyrelsen

Befintlig engångsartikel	Alternativ	Åtgärd	Status	Konsekvens: Ekonomi och Arbetsmiljö
Engångshandskar i vinyl används vid hantering av mat i vissa fall. Regleras i egenkontrollsrutiner.	Nitrilhandskar som redan används i köken.	Endast köpa in nitrilhandskar. Vinylhandskar är möjliga att fasa ut.	Ej åtgärdat	Ekonomi: Små mängder som köps in. Konsekvens godtagbar Arbetsmiljö: Inga
Papperskorgspåse 30 liter, artikelnummer 192785, 0,49 kronor per styck	Nedbrytbara och komposterbara påsar av biobaserad plast. Möjlig ersättningsprodukt finns på Staples ej avtalsvara. Artikelnummer 189476, 1,80 kronor per styck.	Möjligt att byta ut dock ekonomisk effekt. Utifrån osäkerhet på kvalité bör produkt testas innan utbyte.	Ej åtgärdat	Ekonomi: Måltidsservice har uppskattad användning på ca 6 000 stycken per år. Befintligt alternativ kostar 300 kronor per år alternativet 10 800 kronor per år. Konsekvens godtagbar Arbetsmiljö: Inga

Utredare: Ann Färdvall, Måltidsservice samt Peter Möhring Madsen, Städ och service

Stora sopsäckar 160 liter svarta 3 kronor per styck	Papperssäckar 2,16 kronor per styck upphandlad artikelnummer 885048, eller Nedbrytbara påsar av biobaserad plast. Upphandlad artikelnummer 122970, 7,30 kronor per styck.	Möjligt att byta ut dock ekonomisk effekt. Utifrån osäkerhet på kvalité bör produkt testas innan utbyte.	Ej åtgärdat	Ekonomi: Måltidsservice har uppskattad användning av sopsäckar på 160 liter på ca 3 000 styck per år. Befintligt alternativ kostar 9 000 kronor per år, Alternativet i papp 6 400 och bioplast 21 900 kronor per år. Konsekvens godtagbar. Arbetsmiljö: Inga
Plastförkläden	Finns befintliga flergångsförkläden som kan användas.	Möjliga att fasa ut.	Ej åtgärdat	Ekonomi: Små mängder som köps in. Konsekvens godtagbar Arbetsmiljö: Inga
Fryspåsar	Till viss del återanvändbara lådor för nedfrysning.	Bedömer att fryspåsar inte helt kan utfasas. Däremot är minskning möjlig via information.	Ej åtgärdat	Ekonomi: Inga Arbetsmiljö: Inga
Plastfolie	Använda flergångslådor med lock.	Bedömer att plastfolie inte helt kan utfasas. Däremot är minskning möjlig via information.	Ej åtgärdat	Ekonomi: Inga Arbetsmiljö: Inga
Besöksrockar i plast, livsmedelsgodkända.	Tvättbara tygrockar	Ser ej möjlighet till flergångslösning, då det blir för resurskrävande. Efterfråga alternativ till plast, bioplast eller återvunnen plast hos avtalspart.	Ej åtgärdat	Ekonomi: Inga Arbetsmiljö: Inga
Skoskydd	Tvättbara skoskydd	Ser ej möjlighet till flergångslösning, då det blir för resurskrävande. Efterfråga skoskydd av återvunnen plast.	Ej åtgärdat	Ekonomi: Inga Arbetsmiljö: Inga

Minskad förbrukning enligt plastdirektivet

Befintlig engångsartikel	Alternativ	Åtgärd	Status	Konsekvens: Ekonomi och Arbetsmiljö
Plastlådor med lock	Diskbara flergångslådor i metall.	Förslag: Att varje kök byter ut engångsplastlådor mot flergångslådor där det är möjligt. Avser ej de minsta förpackningarna om en deciliter eller mindre.	Inom äldremat pågår arbete att minska engångsplastlådor.	Ekonomi: Uppskattningsvis budgetera 250 000 kronor för att utfasa största mängden av engångsplastlådor. Arbetsmiljö: Ökning av arbetsmoment vid diskning av lådorna, minskat arbete för beställning och varumottagning.

Nulägesanalys Städ och service

Vilken engångsplast finns i Teknisk förvaltning/sektor Städ och Services verksamheter.

Utredningskrav Kommunstyrelsen

Artikel	Alternativ	Åtgärd	Status	Konsekvens: Ekonomi och Arbetsmiljö
Papperskorgspåse (30 liter)	Nedbrytbara och komposterbara påsar av biobaserad plast. Möjlig Ersättningsprodukt finns på Staples ej avtalsvara. Artikelnummer 189476, 1,80 kronor per styck.	Möjligt att byta ut dock ekonomisk effekt.	Ej åtgärdat	Städ och service har uppskattad användning på ca 9 500 rullar per år. Befintligt alternativ kostar 60 918 kronor per år alternativet 407 000 kronor per år.
Stora sopsäckar	Papperssäckar 2,16 kronor per styck upphandlad, eller Nedbrytbara påsar av biobaserad plast. Upphandlad artikelnummer: 122970, 7,30 kronor per styck.	Möjligt att byta ut dock ekonomisk effekt.	Ej åtgärdat	Städ och service har uppskattad användning på ca 1165 rullar per år. Befintligt alternativ kostar 5 063 kronor per år alternativet 215 525 kronor per år.
Plastförkläden		Används endast vid pandemi eller sanering av kroppsvätskor	Bedömer ej att plastförkläden kan fasas ut på grund av smittskydd.	Inga ekonomiska effekter
Engångshandskar		Används endast vid pandemi eller sanering av kroppsvätskor	Bedömer ej att engångshandskar kan fasas ut på grund av smittskydd.	Inga ekonomiska effekter
Visir		Används endast vid pandemi eller sanering av kroppsvätskor	Bedömer ej att ansiktsskydd kan fasas ut på grund av smittskydd.	Inga ekonomiska effekter

Vad har vi redan gjort på Måltidsservice?

Måltidsservice har under 2021 i samarbete med Barn- och utbildningsförvaltningen, ändrat avtalet för utrustning vid utflykter och där skall nu användas flergångsmuggar och kåsor och bestick som tillhandahålls av vårdnadshavare med backup från skola eller förskola.

Avseende de engångsserviser som används vid driftsstörningar är det under 2021 ändrat i avtal med leverantör och i den inköpslista som medarbetare i kök använder vid beställning. Nu finns träbestick i stället för plastbestick. Engångstallrikar i papp har vi använt sedan längre tid tillbaka. Gällande engångsglas är även de borttagna i inköpslistan till förmån för pappmuggar.

I äldrematsköken har enhetschef och medarbetare arbetat aktivt med att minska engångsplastlådor. I de fall man det har varit ekonomiskt möjligt har utbyte skett till diskbara flergångslådor. Utmaning är de minsta lådorna för specialkosten.
Det största äldrematsköket, Solliden, har utrett behov av inköp av flergångslådor. De uppskattar att ett byte initialt skulle kosta 50 000 kronor, men att det medför minskade löpande kostnader för inköp av flergångslådor.

I syfte att minska matsvinn har sedan några år mat kunna köpas på skolor och förskolor. Där används ej engångsplastlådor, utan maten säljs genom att köparen fyller maten i egen medhavd förpackning.

Måltidsservice har aktivt arbetat med att minska kemikalier i köken, i de fall det är möjligt har alkaliska städprodukter bytts till Z-vatten. På så sätt har en minskning av plastförpackningar skett då Z-vatten har refillsystem.

Vad har vi redan gjort på Städ och service?

Städ och service har sedan tidigare fasat ut kemiska produkter i förmån till mer miljövänliga alkaliskt vatten. Det gör att plastförpackningar för bland annat tvättmedel och rengöringsmedel helt försvunnit. I produktionen av Z-vatten återanvänds alla förpackningar som ett pantsystem för våra kunder. Vinylhandskar har sedan tidigare fasats ut. Papparskorgspåsar 30 liter som används i stor utsträckning på toaletter är 100 procent återvinningsbar vilket gör den till ett miljövänligt alternativ. Dock går avfallet från toaletter som brännbart.

Ekonomiska konsekvenser

Måltidsservice samt Städ och service som inte är anslagsfinansierad verksamhet utan tjänstefinansierad innebär kostnadsökning att kunden, det vill säga andra förvaltningar, kommer att drabbas av en ökning av kostnaden. För Städ och service kan även effekten bli att privatisering blir ett alternativ för kunden.

Många engångsplastprodukter är billigare än motsvarande i mer miljövänligt alternativ. Exempelvis är engångsbesticken i trä ungefär tre gånger så dyra som alternativen i plast.

De ekonomiska konsekvenserna är svåra att ta fram exakta siffror på då de flesta av ickeplast alternativen nyligen kommit på marknaden och inte har så stora marknadsandelar ännu. Troligen kommer dessa idag relativt höga priser att marknadsanpassas i framtiden och kunna köpas till billigare pris. Vi ser även att fler produkter kan komma ut på marknad och bli bra och mer miljövänliga alternativ framåt. En del av de föreslagna alternativa produkterna finns inte på avtal i dagsläget. I de fall de tas in på avtal kommer troligen priset att minska.

Att byta engångsplastartiklar mot flergångs som är tvätt- eller diskbara innebär en större engångssumma än motsvarande engångsplast, men är å andra sidan inte en återkommande kostnad. Det kan innebära en ökad kostnad för arbetstid det tar att diska och rengöra, men å andra sidan minskar vi mängden avfall, vilket blir en lättnad i kostnader.

Arbetsmiljökonsekvenser

För Måltidsservice är bedömningen att en ökad arbetsbelastning kan ske då flergångslådor behöver diskas. Dock är tillkommande mängder som behöver diskas små i förhållande till befintlig mängd som diskas i köken.

Vid en utredning i ett av de största utskicksköken så framkommer att en ökning av flergångslådor av metall skapar ökat behov av utrymme vid packning av skåp för utskick. Detta är begränsande då brickor och skåp inte är dimensionerade för detta.

Att använda papperspåsar i stället för plast i soptunnor kan medföra att sopkärlen blir mer smutsiga och att de behöver rengöras oftare.

Alternativen måste eftersträva att ha samma kvalité och funktion som dagen produkter. Om inte funktion och kvalitet uppfylls kan det innebära ökad förbrukning och kan även medföra ökad manuell hantering.

Resultat

Sektor Måltidsservice ser möjlighet att senast 28 oktober 2022:

- Sluta köpa in vinylhandskar
- Genomföra ett test att byta ut plastpåsar till papperskorgar till annat alternativ av återvunnen plast eller bioplast.
- Genomföra ett test att byta ut plastsäckar till pappers- eller bioplastsäckar
- Sluta köpa engångsförkläden
- Informera köken om exempel på hur en minskning av plastpåsar och plastfolie kan ske.
- Hos leverantör efterfråga besöksrockar i ett icke-plastalternativ eller återvunnen plast.
- Hos leverantör efterfråga skoskydd i ett icke-plastalternativ eller återvunnen plast.

Dessa åtgärder bedöms ej vara kostnadsdrivande och ska finansieras inom sektorns befintliga budgetram.

Vidare ser Måltidsservice möjlighet att senast 27 oktober 2023:

- Köpa in flergångsformar av metall till köken för att så långt som möjligt ersätta engångsplast.

Ovanstående åtgärd bedöms kosta 250 000 kronor och finansieras via budget 2023. Uppdraget kan genomföras som en del av reinvesteringar för köksutrustning under förutsättning att investeringsmedel beviljas till 2023.

- Då test av papperskorgspåsar och plastsäckar genomförts, ändra artiklar i beställningslista för köken så att vi styr inköpen till de artiklar som vi bedömer uppfyller kvalitetskrav, pris och material.

Ovanstående åtgärd bedöms vara kostnadsdrivande och ska finansieras inom sektorns befintliga budgetram.

Sektor Städ och service ser möjlighet att senast 28 oktober 2022:

- Genomföra ett test att byta ut plastpåsar till papperskorgar till annat alternativ av återvunnen plast eller bioplast.
- Genomföra ett test att byta ut plastsäckar till pappers- eller bioplastsäckar

Dessa åtgärder bedöms vara kostnadsdrivande och ska finansieras inom sektorns befintliga budgetram.

Vidare ser sektor Städ och service möjlighet att senast 27 oktober 2023:

- Då test av papperskorgspåsar och plastsäckar genomförts, informera de respektive arbetsobjekten så att inköpen styrs till de artiklar som vi bedömer uppfyller kvalitetskrav, pris och material.

Dessa åtgärder bedöms vara kostnadsdrivande och bör finansieras via ökad kostnad i kundledet. Kostnadens ökning kan fastställas efter ny upphandlingen är gjort.

§ 196 Dnr 00415-2019

Motion - Sluta använda engångsplast

Mona Modin Tjulin S och Jenny Störvold S föreslår i en motion den 19 juni 2019 att Östersunds kommun fasar ut engångsplast senast 2020 samt ser över möjligheten till ökad användning av flergångsartiklar. Motionen omfattar följande yrkanden;

- att Östersunds kommun går före och fasar ut engångsplast senast år 2020

- att Östersunds kommun sätter igång med att analysera och planera för vad som behövs göras för att ställa krav på förnyelsebara råvaror i engångsartiklar som måste fortsätta att användas, till exempel blöjor och sängunderlägg, samt att se över vad som skulle behövas för att få till mer tvätt- och diskbara flergångsartiklar.

Motionen har remitterats till tekniska nämnden, vård- och omsorgsnämnden och barn- och utbildningsnämnden för yttrande inför slutgiltigt beslut i kommunfullmäktige. Yttranden har inkommit från dessa nämnder.

Yttrande ska lämnas till kommunstyrelsen senast 31 januari 2020.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Kommunfullmäktige avslår motionens första att-sats när det gäller utfasning av engångsplast inom kommunen senast år 2020.
2. Kommunfullmäktige bifaller motionens andra att-sats och uppdrar åt tekniska nämnden, barn- och utbildningsnämnden samt vård- och omsorgsnämnden att utreda vilka engångsartiklar som kan fasas ut och ersättas av tvätt- och diskbara flergångsartiklar.
3. Kommunfullmäktige bifaller motionens andra att-sats och uppdrar åt kommunstyrelsen att utreda upphandlingskrav för att öka andelen förnybara råvaror i engångsartiklar som verksamheten har fortsatt behov av ex blöjor och sängunderlägg.

   Motivering till avslag gällande utfasning av engångsplast inom kommunen senast år 2020 är att pga Covid-19 pandemin kunde inte remissyttranden från nämnderna prioriteras inom avsedd tid. Däremot förslås motionen bifallas utifrån att utreda hur engångsartiklar kan fasas ut och att öka andelen förnybar råvara i engångsartiklar som verksamheten har behov av.

Kommunstyrelsens förslag till beslut

1. Kommunfullmäktige avslår motionens första att-sats när det gäller utfasning av engångsplast inom kommunen senast år 2020.
2. Kommunfullmäktige bifaller motionens andra att-sats och uppdrar åt tekniska nämnden, barn- och utbildningsnämnden samt vård- och omsorgsnämnden att utreda vilka engångsartiklar som kan fasas ut och ersättas av tvätt- och diskbara flergångsartiklar.
3. Kommunfullmäktige bifaller motionens andra att-sats och uppdrar åt kommunstyrelsen att utreda upphandlingskrav för att öka andelen förnybara råvaror i engångsartiklar som verksamheten har fortsatt behov av ex blöjor och sängunderlägg.

   Motivering till avslag gällande utfasning av engångsplast inom kommunen senast år 2020 är att pga Covid-19 pandemin kunde inte remissyttranden från nämnderna prioriteras inom avsedd tid. Däremot förslås motionen bifallas utifrån att utreda hur engångsartiklar kan fasas ut och att öka andelen förnybar råvara i engångsartiklar som verksamheten har behov av.

Underlag för beslut

- Kommunstyrelsens beslut 2021-08-17, § 246
- Kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse 2021-03-09
- Beslut Vård- och omsorgsnämnden 2020-12-17, § 89
- Beslut Barn och utbildningsnämnden 2020-11-29, § 9
- Beslut Tekniska nämnden 2020-01-30, § 5
- Motion - Sluta använda engångsplast 2019-06-20

Beslutet skickas till

- Tekniska nämnden och Annelie Mattson-Djos
- Barn och utbildningsnämnden och Viktoria Viklander
- Vård- och omsorgsnämnden och Alexander Håkansson
- Upphandlingskontoret och Gustaf Danielsson

Samhällsbyggnad, Christina Breding

Datum
2022-05-17

Diarienummer
TN 00155-2022

Handläggare
Lena Johansson
Förvaltningsekonom

Budgetuppföljning 2022, tertial 1

Sammanfattning av ärendet

Teknisk förvaltning har upprättat budgetuppföljning för perioden januari till april 2022 och prognos för 2022 som redovisas i en sammanfattning för kommunfullmäktige samt en redovisning per sektor som är avsedd till Tekniska nämnden.

Förvaltningens resultat per sista april uppgår till minus 1,5 mnkr, jämfört med samma period förra året minus 6,0 mnkr. Årets resultatkrav uppgår till 4,7 mnkr och de verksamheter som bidrar med det är Campingen och Fordonsgasanläggningen. De verksamheter som avviker för perioden är gata och måltidsservice.

Årets prognos för Teknisk förvaltning beräknas förnärvarande att bli negativ med -9,8 mnkr, vilket är en budgetavvikelse på 14,5 mnkr. Resultatet för de externa intäktsfinansierade verksamheterna Campingen och Fordonsgasanläggningen beräknas bli positiv med 4,1 mnkr. För årets vinterväghållning beräknas en budgetavvikelse på 5,0 mnkr. Färdtjänsten prognostiserar ett överskott på 1,5 mnkr. Det har inkommit ett omfattande bostadsanpassningsärende som kalkylerats till 2,1 mnkr som ska genomföras under året. På grund av ändrad redovisningslag så kommer utgifter som avser lönekostnader som ej får aktiveras i samband med investeringar att bokföras på driften med 6 mnkr. Med anledning av den uppkomna situationen i Europa så påverkar det många av förvaltningens verksamheter genom ökade material-, livsmedels- och drivmedelspriser.

Teknisk förvaltnings investeringar uppgår till 41,2 mnkr för perioden januari till april, det är 12% av årets beviljade investeringsbudget som uppgår till 357,0 mnkr. Prognosen för årets investeringar beräknas till 425,7 mnkr. Några av årets investeringsprojekt avviker mot budget med 132,0 mnkr som redovisas i separat sammanställning.

Förvaltningens förslag till beslut

1. Tekniska nämnden föreslår Kommunfullmäktige att bevilja tilläggsanslag på 3 000 000 kronor för årets ökade kapitalkostnader som avser den anslagsfinansierade verksamheten.

Handläggare
Lena Johansson
Förvaltningsekonom

2. Tekniska nämnden föreslår Kommunfullmäktige att bevilja åtgärder på 3 500 000 kronor för att minimera årets underskott som avser den anslagsfinansierade verksamheten. De föreslagna åtgärderna är förändrade aktiviteter inom parkverksamheten 0,5 mkr, åtgärder inom drift- och underhåll på gator 1,5 mkr, trivsel i centrum 1,0 mkr samt avvakta att återbesätta vakant tjänst 0,5 mkr.
3. Tekniska nämnden föreslår Kommunfullmäktige att bevilja ett tilläggsanslag på 6 000 000 kronor för de ökade kostnaderna som avser utgifter som inte får aktiveras i samband med investeringar som måste bokföras på driftbudgeten.
4. Tekniska nämnden föreslår Kommunfullmäktige att bevilja ett tilläggsanslag på 2 100 000 kronor för de ökade kostnader som avser bostadsanpassning som inte ryms inom befintlig beviljad ram.
5. Tekniska nämnden föreslår Kommunfullmäktige att bevilja sänkt resultatkrav för enheten Fordonsgasanläggningen med 600 000 kronor, vilket innebär ett resultat på 900 000 kronor 2022.
6. Tekniska nämnden föreslår Kommunfullmäktige att bevilja 16 000 000 kronor som överförs från Kommunstyrelsen till Tekniska nämnden för investeringen som avser ”GC bron Storsjö strand”.
7. Tekniska nämnden föreslår Kommunfullmäktige att bevilja 500 000 kronor får återlämnas som avser investeringen ”Utredning produktionskök med tanke på livsmedelsberedskap, buffertkök och utskick”.
8. Tekniska nämnden föreslår Kommunfullmäktige att bevilja 33 600 000 kronor får återlämnas som avser investeringen ”Nya biogasanläggningen” som kommer att överföras till ett länsgemensamt aktiebolag.
9. Tekniska nämnden föreslår Kommunfullmäktige att bevilja omfördelningar inom befintlig ram 2022 på investeringsprojekten som beskrivs under rubriken ”Bakgrund – Omprioriteringar av investeringar inom befintliga ram”.
10. Tekniska nämnden föreslår Kommunfullmäktige att bevilja avvikelse på 10 000 000 kronor för investeringen GC bro Storsjö strand på grund av de ökade stålpriserna.
11. Tekniska nämnden föreslår Kommunfullmäktige att bevilja avvikelse på 700 000 kronor för investeringen servicehus Campingen på grund av ökade utgifter.
12. Teknisk nämnden föreslår Kommunfullmäktige att bevilja avvikelse på 1 250 000 kronor för investeringar av fordon och redskap på grund av ökade priser sedan budgeten beslutades.
13. Tekniska nämnden föreslår Kommunfullmäktige att bevilja avvikelse på 90 000 000 kr för investeringen Minnesgärde-nytt vattenverk på grund av

Handläggare
Lena Johansson
Förvaltningsekonom

att betalplaner har tidigarelagts. Den totala beviljade investeringsramen för projektet är oförändrad och de kommande beviljade budgetramar minskas kommande år.

14. Tekniska nämnden föreslår Kommunfullmäktige att bevilja nyckeltalen Underhållsskuld vattenledningar samt avloppsledningar tas bort mot bakgrund att det finns inga bra utarbetade metoder för att mäta.
15. Tekniska nämnden föreslår Kommunfullmäktige att bevilja nyckeltalet Underhållsskuld fastighet överförs till Kommunstyrelsen -Affärsområde fastighet.
16. Budgetuppföljning och prognos för Tekniska nämnden 2022-04-30 godkänns och läggs till handlingarna.
17. Tekniska nämndens budgetuppföljning och prognos 2022-04-30 överlämnas till Kommunfullmäktige.
18. Att delårsbokslut - tertial 1 2022 direktjusteras.

Underlag för beslut

- Tjänsteskrivelse, Teknisk förvaltning, 2022-05-17
- Teknisk förvaltnings detaljredovisning med bilagor till Tekniska nämnden
- Teknisk förvaltnings sammandrag till Kommunfullmäktige

Beslutet skickas till

- Kommunstyrelsen
- Ella Sandström, redovisningschef, Kommunledningsförvaltningen
- Andrea Bucknor, controller, Kommunledningsförvaltningen
- Teknisk förvaltning

Bakgrund

Teknisk förvaltning har upprättat budgetuppföljning för perioden januari till april 2022 och prognos för 2022 som redovisas i en sammanfattning för

Handläggare
Lena Johansson
Förvaltningsekonom

kommunfullmäktige samt en redovisning per sektor som är avsedd till Tekniska nämnden.

Resultatet för perioden januari-april 2022 uppgår till minus 1,5 mnkr. Samma period förra året uppgick resultatet till minus 6,0 mnkr. Förra året var det flera av förvaltningens verksamheter som påverkades av Covid-19 med uteblivna intäkter. Det är den anslagsfinansierade verksamheten och främst vinterväghållningen som redovisar ett negativt resultat t o m april. Vinterväghållningens kostnader t o m april i år uppgår till 20,6 mnkr och samma period förra året uppgick de till 22,3 mnkr, vilket är något lägre kostnad jämfört med förra året men ligger över budgeten med 78% av den totala budgeten. Den största posten kommer från snöbortforsling som hittills kostat 7,6 mnkr dvs en tredjedel av den totala kostnaden. Även Måltidsservice redovisar ett underskott på 1,5 mnkr men det är normalt för perioden, priserna justeras under andra halvan av året mot beställarna. Övriga verksamheter redovisar ett positivt resultat för perioden.

Årets prognos beräknas för närvarande att bli negativ med -9,8 mnkr vilket är en avvikelse mot budget på 14,5 mnkr. Förvaltningens resultatkrav på 4,7 mnkr utgörs av de externt finansierade verksamheterna Campingen och Fordonsgasanläggningen. Prognosen för dessa två verksamheter i år beräknas blir positiv med 4,1 mnkr.

Kostnaden för årets vinterväghållning som beräknas öka med 5,0 mnkr. Prognosen grundar sig på en snittkostnad under senaste nio åren för perioden maj-december. I nedanstående tabell redovisas kostnader för vinterväghållningen för åren 2016-2021 och med en prognos för 2022.

Vinterväghållning	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022 jan-apr	Prognos 2022
Snöröjning	11,9	13,4	17,6	16,3	12.0	15,6	9,4	15,5
Snöbortforsling	3,3	3,3	12,5	8,5	2	11,5	7,6	8
Sandning	3,9	4	2,4	4,3	4,3	3,8	2,6	4,3
Sandupptagning	2,7	2,9	2,1	3,4	4,4	2,8	1	3,6
Vinterväghållning mnkr	**21,8**	**23,6**	**34,6**	**32,5**	**22,7**	**33,7**	**20,6**	**31,4**

Det finns ett omfattande bostadsanpassningsärende som kalkylerats till 2,1 mnkr som ska genomföras under året och som inte ryms inom befintligt anslag. Färdtjänsten prognostiserar ett överskott på 1,5 mnkr pga att resandet inte har kommit upp i samma nivåer som innan Covid-19 bröt ut.

Här nedan redovisas åtgärder för att minimera årets underskott för den anslagsfinansierade verksamheten på 3,5 mkr:

- Förändrade aktiviteter inom parkverksamheten 0,5 mkr
- Åtgärder inom drift- och underhåll på gator 1,5 mkr
- Trivsel i centrum 1,0 mkr
- Avvakta att återbesätta vakant tjänst 0,5 mkr

Handläggare
Lena Johansson
Förvaltningsekonom

Med tanke på nuvarande situation i Europa så påverkar det så klart många av våra verksamheter med ökade material-, livsmedels- och drivmedelspriser och för helåret prognostiseras det till 2,3 mnkr. För Måltidsservice så står de för 1,5 mnkr av de ökade kostnaderna och dialog förs med beställarna (Barn- och utbildningsförvaltningen, Vård- och omsorgsförvaltningen samt Jämtlands gymnasieförening) om den uppkomna situationen. Prognosen för 2023 pekar mot ytterligare höjningar på 15-20 % för livsmedel.

Sedan 2015 så finns en ny redovisningslag som innebär att alla utgifter får inte aktiveras i samband med investeringar. För förvaltningen innebär det att det är endast faktisk lön som får aktiveras. Under åren 2015-2021 så har detta hanteras centralt av kommunen. Från och med i år så bokförs dessa kostnader i driften. Årets ej aktiverbara utgifter beräknas uppgå till 6,0 mnkr för sektor GataFritid. För sektor Avfall VA så påverkar det här avsättningen till investeringsfonden som beräknas bli ca 2,0 mnkr mindre för 2022. Dessa kostnader måste i fortsättningen ingå som en del i driftäskande i samband med budgetprocessen.

Anslaget för kapitalkostnaderna är 3,0 mnkr för lågt i år mot det kalkylerade kostnaderna.

Fordonsgasanläggningens avkastningskrav på 1,5 mnkr årligen kommer inte att uppnås eftersom det är en förändrad konkurrenssituation i kommunen med en ytterligare aktör på marknaden.

Teknisk förvaltnings investeringar uppgår till 41,2 mnkr för perioden januari till april, det är 12% av årets beviljade investeringsbudget som uppgår till 347,0 mnkr. Prognosen för årets investeringar beräknas till 425,7 mnkr. En orolig omvärld som skapar onormal prisökning på samtliga byggmaterial. Det visar sig att det har blivit 10% dyrare att bygga idag motsvarande samma period förra året och de innefattar material-, lönekostnader, energipriser, byggherrekostnader mm.

Under året har det uppstått behov att **omprioritera** delar i den beviljade investeringsbudgeten enligt nedanstående sammanställning:

Handläggare
Lena Johansson
Förvaltningsekonom

Objekt	Budget 2022	Ombudgeteras	Ny budget 2022
SAMUEL PERMANS	1,000	-0,500	0,500
CYKELÅTGÄRDER (STADSMILJÖAVT)	5,215	0,500	5,715
FRÖSÖBRON	3,500	-3,500	0,000
INDUSTRISPÅR LUGNVIK	0,400	0,500	0,900
SERVICEHUS CAMPINGEN	0,000	4,700	4,700
TRAFIKHÄNVISNINGSSYSTEMET	0,250	-0,200	0,050
TRAFIKMÄTNINGAR	1,000	-0,500	0,500
GBL SKYLIFT	3,600	-1,000	2,600
GC VÄG STORSJÖ STRAND	25,000	-25,000	0,000
GC BRO STORSJÖ STRAND	10,950	25,000	35,950
RENOVERING RESERVOAR	5,950	-2,950	3,000
GRÄFSÅSEN ÖVRIGA INV	8,000	2,500	10,500
RESERVKRAFT VATTENVERKET	0,000	0,300	0,300
UPPGRADERING BRUNFLO ÅVC	0,000	0,100	0,100
NY ÅVC ÖSTERSUND	0,000	0,050	0,050
RENOVERING NÄS VATTENVERK	2,500	-0,248	2,252
ÖVRIGA INV VA OCH AVLOPP	6,900	0,188	7,088
RULLKOMPIMATOR ÅVC	0,600	0,060	0,660
Totalt belopp (mnkr)	**74,865**	**0,000**	**74,865**

Ett av årets beviljade investeringsprojekt - Utredning produktionskök med tanke på livsmedelsberedskap, buffertkök och utskick - kommer inte att genomföras, vilket innebär att investeringsramen återlämnas och den uppgår till 0,5 mnkr.

Den planerade nya biogasanläggningen med en investeringsbudget på 33,6 mnkr kommer att överföras till länsgemensamma aktiebolaget under 2022 så prognosen för projektet är satt till 0 i prognosen.

Av årets beviljade investeringar så är några projekt påbörjade och några ska genomföras under 2023 och de uppgår till totalt på 6,450 mnkr.

Det finns investeringar som ska genomföras i år med beviljade ramar både hos Kommunstyrelsen och Tekniska nämnden. Eftersom investeringsprojektet GC-bro Storsjö strand genomförs hos Teknisk förvaltning så begärs ramen på 16,0 mnkr överförs från Kommunstyrelsen till Tekniska nämnden.

Handläggare
Lena Johansson
Förvaltningsekonom

Några av årets **investeringar avviker mot budget** som redovisas i nedanstående sammanställning:

	Budget 2022	Ökning	Ny budget 2022
GC BRO STORSJÖ STRAND	35,95	10,00	45,95
SERVICEHUS CAMPINGEN	4,70	0,70	5,40
ÖSTERSUNDSLÄNKEN	6,00	30,00	36,00
FORDON OCH REDSKAP	11,00	1,25	12,25
VATTENVERKET	37,00	90,00	127,00
Totalt belopp (mnkr)	**94,65**	**131,95**	**226,60**

GC bro Storsjö strand kommer att färdigställas under 2022 men pga de ökade stålpriserna så beräknas projektets utgifter öka med 10 mnkr.

Investeringen av servicehuset Campingen påbörjades förra året och vid förra årets tertialuppföljning så begärdes ombudgetering på 3,5 mnkr men det ströks i samband med kompletteringsbudgeten i november 2021. Projektet var påbörjat 2021 och gick inte att stoppa utan måste färdigställas under 2022. I år har omprioriteringar genomförts på planerade investeringar för att färdigställa servicehuset men trots det så saknas 0,7 mnkr.

Anskaffning av fordon och redskap beräknas öka pga prisökningar.

Den stora avvikelsen beror på att i projektet Minnesgärde-nytt vattenverk kom entreprenaden igång redan 2022 vilket sågs som omöjligt eftersom investeringsplanen för 2022 antogs i maj 2021. Det här har inneburit att betalplaner har tidigarelagts vilket innebär att kommande budgetramar minskas. Den totala beviljade investeringsramen för projektet är oförändrad.

Östersundslänken hanteras i ett separat ärende som ska beslutas i Tekniska nämnden i maj och i Kommunfullmäktige i juni.

Konsekvensbeskrivning

Om information inte ges om årets ekonomiska utveckling avseende Tekniska nämndens drift och investeringar så blir det svårt med ledning och styrning i verksamheten.

Handläggare
Lena Johansson
Förvaltningsekonom

Underskrifter

Örjan Jervidal	Lena Johansson
Förvaltningschef	Förvaltningsekonom

ÖSTERSUNDS KOMMUN
STAAREN TJÏELTE

Delårsrapport
Tertial 1 2022

Tekniska nämnden

ÖSTERSUND

ÖSTERSUNDS KOMMUN
STAAREN TJÏELTE

1 Nämndens ansvarsområde

Tekniska nämnden ansvarar för att: - ta hand om och förvalta kulturellt värdefulla byggnader, skyddsområden, offentliga platser, informationsplatser, stadsnära skogar, stränder - det lokala trafiksäkerhetsarbetet och lokala trafikföreskrifter - färdtjänstfrågor - återvinningscentralerna, avfallsplan och renhållningstaxan - vatten och avlopp (VA) samt taxa för VA - underhåll av branddammar inom kommunen - måltidsservice, städ- och snickeriverksamhet - sköta om byggnader som överlämnats till tekniska nämnden - förvalta fast och lös egendom som inte förvaltas av någon annan. - utveckling av e-förvaltning och e-tjänster inom tekniska nämndens ansvarsområde. - att utöver tekniska nämndens egna verksamhet utföra de uppdrag kommunens övriga nämnder beställer av tekniska nämnden

2 Verksamheten

2.1 Nämndsordförande har ordet

Årets första månader har nu passerat och det kan sammanfattas kort med en besvärlig vinter och påverkan från pandemin som inte riktigt vill släppa taget.

Det kom tidigt under året mycket snö som kort där efter uppföljdes av ett omfattande skyfall, även om skyfallet blev något lindrigare än de initiala prognoserna. Förvaltningen gjord ett fantastiskt arbete i att ställa upp med beredskap för flertalet tänkbara problem kopplade till stora mängder nederbörd i form av regn, mitt i vintern.

Inledningen av 2022 påverkades som sagt mycket av varianter av Covid-19, även här lyckades verksamheter prioritera om för att hålla prioriterade funktioner igång. Det fanns tex beredskap att med kort varsel stänga ner verksamheten på återvinningscentralerna för att använda den personalresursen till insamling av hushållsavfall.

När det kommer till VA-sidan fortlöper projektet med nytt vattenverk i Minnesgärde och nämnden har utöver det fattat beslut om att disponera om investeringsmedel för att kunna genomföra om och tillbyggnad av Tandsbyns reningsverk redan i år. Investeringen uppgår till drygt 17 miljoner kronor och ger långsiktiga möjligheter för bland annat bostadsbyggande i området. Investeringsbeslutet har även fastställts av Kommunfullmäktige.

Nämnden fattade också beslut om att igen utöka och förbättra öppettiderna för inte bara Odenskogs återvinningscentral, utan även återvinningscentralerna i Lit och Brunflo.

För Lit och Brunflo innebar beslutet att det kommer vara öppet en dag varje helg på respektive ort. För Odenskog innebär det öppet 7 dagar i veckan under högsäsongen med start i maj. Vidare har nämnden beslutat att gå vidare med ny tänkt placering för det som ersätter Odenskogs återvinningscentral. Den tänkta placeringen är i området bakom Östersund Arena.

Flertalet ledamöter ur nämnden har under vintern/våren arbetat med en riktlinje för drift av gator, vägar och parkeringar. Syftet med den är bland annat att ge ett stöd och en signal vilken ambitionsnivå nämnden när det kommer till t ex vinterväghållning. Ambitionsnivån är hög och tanken är att det ska komma ett beslut om riktlinjen under hösten.

Avslutningsvis så har nämnden också beslutat, efter ett medborgarförslag att ett övergångsställe ska anläggas på Bangårdsgatan i närheten av området Söderbo. Det kan tyckas vara ett litet beslut, men jag vet att det är viktigt och uppskattat bland de som bor och verkar i området.

2.2 Viktiga händelser hittills under året

I början av året drabbades många verksamheter av ökad sjukfrånvaro pga Covid-19, här fick ansvariga prioritera och omprioritera i verksamheterna för att viktiga funktioner skulle fungera så att medborgare och kunder drabbas så lite som möjligt. Knappt hann Covid-19 stora påverkan på verksamheterna tona ner så har fokus flyttats över till kriget i Ukrania och dess påverkan på förvaltningens verksamheter som planering och beredskap för flyktingmottagande.

Säkerhetsarbetet som har pågått under några år aktualiseras och får nytt fokus och nya infallsvinklar. T ex en hotande brist av kemikalier, visar på brister i vårt svenska samhälle och det tog lite tid, men nu är det tvärfunktionella samarbetet mellan kommuner, myndigheter och Länsstyrelser igång och det går framåt.

Under perioden kom det stora mängder nederbörd så fokus har det varit på vinterväghållningen och snöbortforslingen för att upprätthålla trafiksäkerheten på kommunens gator.

Sektor Städ och service är också involverad i projektet för ny hyresmodell och fastighetsnära service. Där går arbetet ut på att se över om mer service kan ingå i hyran och vad man tillsammans med sektor Fastighet kan göra för att underlätta för hyresgästerna.

2.3 Framtidsutveckling

Kriget påverkar oss bland annat ekonomiskt med prisökningar för byggmaterial, livsmedel och drivmedel. Det är även leveransproblem av viktigt material och underhållsutrustning och att planera verksamheten för krigets eventuella påverkningar är den nya vardagen.

Östersund står inför stora utmaningar i form av att vi, allihop, måste börja leva på ett annat sätt. Svaret på detta är Kretsloppspark. En gedigen förstudie har genomförts som presenterar ett förslag på upplägg, möjligheter och placering. Tekniska nämnden har godkänt detta och beslutet går nu vidare till Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige. Samverkan kring återbruk och möbelförråd är också en fråga som påverkar förvaltningen och att det kan finnas behov att justera i organisation och struktur för att möta upp behoven. Sedan några månader så bedrivs ytterligare ett projekt inom återbruk av byggmaterial.

I år är det val och inför varje mandatperiod genomförs översyn av nämndsorganisationen. Det finns även ett uppdrag att se över tjänstemannaorganisationen genom att renodla organisationen med beställare – utförarmodellen som ska fasas ut i den mån det är möjligt. Delar av förvaltningen har utförarmodellen kvar och ett utredningsuppdrag finns hur beställare – utförarmodellen avvecklas i sin helhet. Flyttas delar av verksamheten kommer det att ha påverkan på organisationen och hur man anpassar organisationen, det är inte bara ekonomiskt utan även arbetssätt som behöver ses över. Förvaltningen arbetar med olika scenarier och har fastställt vilka utmaningar man står inför och inväntar nu beslut om tjänstemannaorganisationen.

När det gäller arbetsmarknadsgrupperna pågår diskussioner och förberedelser för att utveckla och anpassa grupperna till nya behov. Social- och arbetsmarknadsförvaltningen önskar fler platser med enklare arbetsuppgifter samt en anpassning så att någon verksamhet i större utsträckning kan locka kvinnliga deltagare. Det arbetet kommer pågå under resten av 2022.

3 Kommunövergripande mål och uppdrag

3.1 I Östersunds kommun har vi en tillväxt som är jämställd och ekonomiskt hållbar, där alla känner sig delaktiga

3.1.1 Nämnd

Uppdrag.	Kommentar
Utveckla och implementera en metodik som innebär att barnkonventionen beaktas i alla politiska beslut.	En barnrättskoordinator har utbildats under 2021. Arbetet med implementering på förvaltningen kommer att pågå under 2022. En grundutbildning för alla medarbetare ska genomföras under 2022. Teknisk förvaltning arbetar tillsammans med Samhällsbyggnad och Barn och utbildning för att hitta mötesplatser där Teknisk förvaltning och Samhällsbyggnad kan träffa barn för att skapa delaktighet och inflytande för barn.
Arbeta för att kommunens förutsättningar att klättra i avfallstrappan	En förstudie för en Kretsloppspark har genomförts 2021, rapporten slutfördes under april med ett förslag på plats och upplägg. Förslaget har godkänts i Tekniska nämnden och ska vidare för beslut i Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige. Kretsloppsparken är en viktig nyckel för att nå ut till kommunens medborgare och börja förändra allas vårt beteende och förhållande till avfall.

3.2 I Östersunds kommun har vi en trygg och tillgänglig infrastruktur där både stad och landsbygd växer på ett smart och hållbart sätt

3.2.1 Fullmäktige

Uppdrag.	Kommentar
Utred nya lösningar på dagvattenhantering i vår gatumiljö, både vid nybyggnationer och inom befintlig gatumiljö (MSN, TN)	Processerna inom dagvatten påverkas av klimatet genom att ökade nederbördsmängder kräver annan hantering av dagvatten i form av fördröjningsmagasin och andra dagvattenanläggningar. Inom vatten pågår arbetet med ett antal planerade projekt kring nya lösningar av dagvattenhantering.
Öka tryggheten i stadskärnan genom att arbeta för att nå en Purple Flag-certifiering (KS, TN)	GataFritid medverkar genom representanter från GataFritids enheter när projektgruppen för organisationen kallar. I år har det ännu inte varit några sammankomster. Genomfört åtgärder med belysningen i mörka områden i stadskärnan.
Genomför trygghetsvandring på de områden/platser i kommunen som identifierats i polisens och kommunens lägesbild inom det brottsförebyggande arbetet (TN)	Representanter utses löpande och någon trygghetsvandring har inte anordnats under de fyra första månaderna i år.

3.2.2 Nämnd

Uppdrag.	Kommentar
Ta fram en beredskapsplan för livsmedelsförsörjning	Arbetet att utveckla beredskapsplanen fortlöper enligt plan. Föredragning i Tekniska nämnden planeras till sammanträde i juni. Fokus är att färdigställa planerna för el- och vattenstörning samt visa beräkningar av beredskapslager för livsmedel. En övning i krisledning för arbetsledande personal planeras till

Uppdrag.	Kommentar
	hösten.
Öka kunskapen om vattnets kretslopp hos medborgarna	Arbetet uppstartat, men större kampanjer kommer behöva genomföras de kommande åren
Minimera utläckage av dricksvatten.	Arbetsgrupp är startad, arbete pågår med att ta fram ett projektdirektiv för att veta mer i detalj vilka arbeten och åtgärder som behöver göras de kommande åren
Minimera inläckage i avloppsreningsverken.	Arbetsgrupp är startad, arbete pågår med att ta fram ett projektdirektiv för att veta mer i detalj vilka arbeten och åtgärder som behöver göras de kommande åren
Öka kundnöjdheten på återvinningscentralen	Det pågår mycket arbete med att utveckla våra återvinningscentraler. Arbetet med Grönt kort vid ÅVC Lit pågår enligt plan. Nyligen har öppettiderna på återvinningscentralerna ändrats vilket innebär att tillgängligheten ökar. Det kommer med all säkerhet att öka kundnöjdheten.
Utveckla ny metod för slamhantering	Utredningen Hållbar slamhantering SOU 2020:3: som ska ligga till grund för ett sk slamdirektiv från regeringen presenterades i september 2020. Det finns i dagsläget ingen tidplan för när ett nytt slamdirektiv ska vara klart. Utan ett slamdirektiv går det inte att ta fram en lämplig metod för framtida slamhantering.
Fortsätta att utveckla återvinningscentraler	Enheten kommer att vill utöka med flera roll-packer för effektiv komprimering av avfallet. Det kommer att minska transportbehovet från återvinningscentralen till vidare behandling av avfallet.
Utreda mobil återvinningscentral	Utredningen om en mobil ÅVC har påbörjats som ett praktikantarbete
Minska felsorterat hushållsavfall.	För att minska felsorterat avfall från hushållen vill enheten utveckla och marknadsföra service av hämtning av farligt avfall i flerfamiljshus och även ta fram en ny sorteringsguide för hushållen.
Arbeta för att öka sorteringsgraden inom hushållsavfall	Det är ett långsiktigt arbete som pågår på många plan. En del är att arbeta med flerfamiljshus där det är stora problem med sortering genom uppsökande verksamhet. En annan del är att förbättra tillgängligheten till påsar för matavfall som höjer motivationen. De nya påsarna för insamling av matavfall har införts succesivt sen hösten 2021. Det är för tidigt att se om de nya påsarna har gett en högre insamlingsgrad än de gamla påsarna.
Utveckla parkförvaltningens lokaler och ytor.	Lokalresurser som saknas och behövs i framtiden är framför allt ett växthus för hantering av växtmaterial samt ändamålsenliga ytor för hantering av kompost och trädplantskola. Parkförvaltningen har ingen plats för denna verksamhet utan är utspridd på olika inofficiella platser för den utrymmeskrävande hanteringen av växtmaterial, förvaring av växter, jord och kompostering.
Utveckla arbetssätt med hjälp av nya tekniska lösningar.	Med hjälp av dagens smarta system kommer vi att kunna utföra arbetsuppgifter digitalt och bidra till att avlasta våra resurser och effektivisera dagens arbetssätt, samt tillgängliggöra information till en bredare publik.

Uppdrag.	Kommentar
Utveckla arbetssätt som säkrar närvaro av kompetenser/resurser inom område gata, väg och parkering inom planprocessen.	Ett långsiktigt arbete att hitta gemensamma kanaler har påbörjats. En del av arbetet är sammanställning av riktlinjer samt kalkyl av driftersättning.
Implementera nya tekniska lösningar inom driften och underhållet av gatumiljön.	Ett brett digitaliseringsarbete pågår med en GIS-baserad gatudatabas som ska beskriva och klassa all förvaltad mark. Systemen har stor utvecklingspotential för att följa upp och utvärdera alla arbeten och processer som är kartbaserade
Utveckla ett styrsystem för föreningars gatubelysning.	Utbyte av 170 styrenheter till tänd/släck-funktion av vägbelysningsföreningar ingår i projektet "Förnyelse gatubelysning" och kommer monteras under vår/sommar 2022.
Hantera utvecklingsområden i strategi för grönstruktur.	Upprättad skötselplan finns och specialistkompetens anlitas vid behov genom externa parter.
Utveckla träddatabas	Genom inventering av trädbeståndet får vi en överblick av våra gröna värden.

3.3 I Östersunds kommun bedrivs ett effektivt arbete för minskad miljö- och klimatpåverkan

3.3.1 Nämnd

Uppdrag.	Kommentar
Ta fram en avvecklingsplan för en fossilfri fordonsflotta till 2025	En förutsättning för att uppdraget ska kunna genomföras är att dessa investeringar prioriteras. Idag tankas fordon och maskiner som inte drivs på el eller gas med HVO, och har så gjort i många år. När det gäller inköp av personbilar följs rutinen för "Inköp och uppföljning av miljöfordon i kommunförvaltningen", där enheterna erbjuds, uppmanas att köpa miljöfordon, i de fallen miljöbil inte köps in beslutas avvikelse av respektive förvaltningschef
Genomföra en inventering av fossildrivna arbetsmaskiner, snöskotrar och båtar för att nå en fossilbränslefri kommun 2025	Fordonsenheten har ett verksamhetssystem med uppdaterat register för verksamheternas fordon och maskiner. Verksamheterna behöver inventera sina arbetsuppgifter för att göra en bedömning vilka arbetsmaskiner som kan t.ex. ersättas med eldrivna. Fastighet har identifierat egenägda arbetsmaskiner (gräsklippare etc). Beslut om dessa ska bytas ut mot eldrivna maskiner, medför i så fall förtida investeringar år 2024.
Minska antalet farliga kemiska produkter	Förvaltningen har ett kemikaliehanteringssystem som hjälper oss att fasa ut farliga kemikalier. Ett stort arbete har gjorts med detta, som bland annat Arbetsmiljöverket berömt. Arbetet fortsätter kontinuerligt.
Testa miljövänliga metoder som minskar kemikalieanvändningen vid maskintvätt av textilier	Arbetet med tester av tvättresultat med alkaliskt vatten pågår på fyra städobjekt. Övriga verksamheter som tvättar inom förvaltningen gör det med miljömärkta kemikalier.
Minska matsvinnet inom Måltidsservices uppdrag mot Vård och omsorgsförvaltningen, och på Storsjöbadet.	Måltidsservices mätningar är igång och periodens värde på svinn - 17,4 gram per portion - blir jämförelsevärde för mätningar framöver. Bad och camping har informerat personalen och inför nya inköpsrutiner.
Minska förekomst av invasiva arter i parker och natur.	Information och utbildning har genomförts till medarbetare, det finns också information på kommunens hemsida som medborgarna kan ta del av.

Uppdrag.	Kommentar
	Några ytterligare insatser kommer att genomföras under sommarmånaderna.

3.4 I Östersund är kommunen en modern och attraktiv arbetsgivare

3.4.1 Fullmäktige

Uppdrag.	Kommentar
Säkerställa och utveckla nämndens kompetensförsörjningsarbete (Alla)	Det finns numera i Kompetensportalen stora möjligheter för chefer ha bättre koll på kompetensbehov och kompetensutveckling för varje medarbetare. För att främja kompetensförsörjning, som redan nu men också på sikt kommer att vara en viktig faktor, arbetar förvaltningen på flera sätt. Vi tar emot praktikanter och främjar intern arbetsrotation. Sektor Städ och Service är på gång att utveckla ett sk jobbspår, där man tar in personer som utbildas för att sedan kunna tillsvidareanställas.
Genomför åtgärder för att minska sjukfrånvaron (Alla)	Förvaltningen genomför olika aktiviteter t ex yoga erbjuds alla anställda på Teknisk förvaltning med en medarbetare som ledare. Under 2022 görs en satsning för att lyfta fram de möjligheter till friskvård och förebyggande hälsovård som arbetsgivaren erbjuder.

3.4.2 Nämnd

Uppdrag.	Kommentar
Öka kompetensen inom HBTQ och genusfrågor och fortsätta arbeta med en tydligare värdegrund	På förvaltningsnivå planeras en heldagsutbildning för all personal på Teknisk förvaltning. En del av den dagen kommer att handla om olikheter och hur de har potential att berika. På sektorsnivå pågår arbetet med att lyfta fram våra värdegrunder. Det sker fram förallt genom arbetsplatsträffar. På några sektorer har man kommit längre och tagit fram värdeord för sin verksamhet.
Förbättra introduktion i samband med nyanställning med bättre uppföljning	Hela processen för introduktion av nyanställda har setts över och nu är det en gemensam förvaltningsövergripande introduktion av nyanställda vid två tillfällen varje år. Den arbets/enhets-specifika introduktionen sköts på sektor/enhets-nivå enligt fastställda förvaltningsgemensamma rutiner. Uppföljning av introduktionen sker i Kompetensportalen där enhetschefen kan följa hur medarbetaren introduceras i sitt arbete och på arbetsplatsen.
Skapa möjligheter till rotation i arbete och möjlighet att testa andra arbeten	Inom förvaltningen är sektorerna positiva till att rekrytera personal internt vid nyrekryteringar. Det finns en öppenhet inom sektorer/enheter, för personalen att prova nya roller. Förvaltningen tar emot både interna och externa praktikanter.
Öka andelen utomnordisk arbetskraft	Andelen utomnordisk arbetskraft ökar inom förvaltningen. På sektor Städ och Service är redan de flesta nyrekryteringar personer med utomnordisk bakgrund. På övriga sektorer är detta en fråga man har med sig

Uppdrag.	Kommentar
	vid nyrekryteringar.

4 Nyckeltal och verksamhetsutveckling

Kommunöver-gripande mål		Kommentar
2. I Östersunds kommun har vi en trygg och till-gänglig infra-struktur där både stad och landsbygd växer på ett smart och hållbart sätt	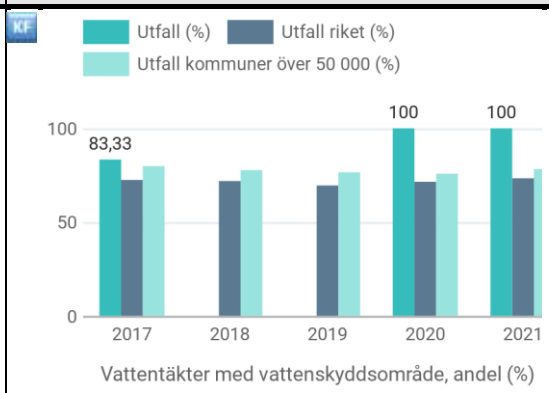	**2021** Alla kommunens vattentäkter har skyddsområden, därmed 100%.
	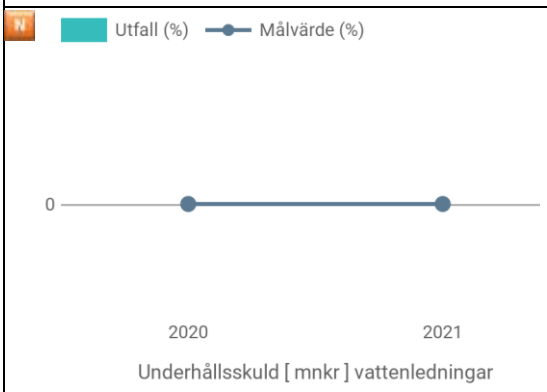	**2021** Finns ingen bra utarbetad metod för att mäta.
	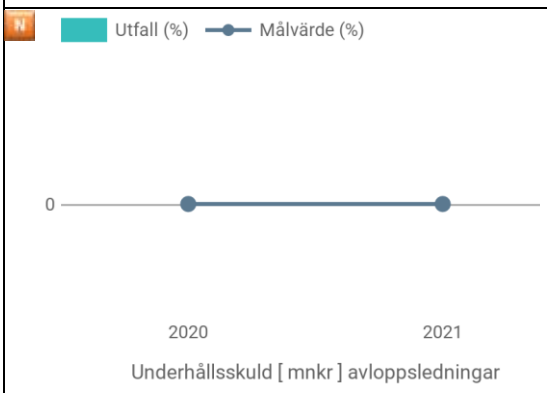	**2021** Finns ingen bra utarbetad metod för att mäta.
	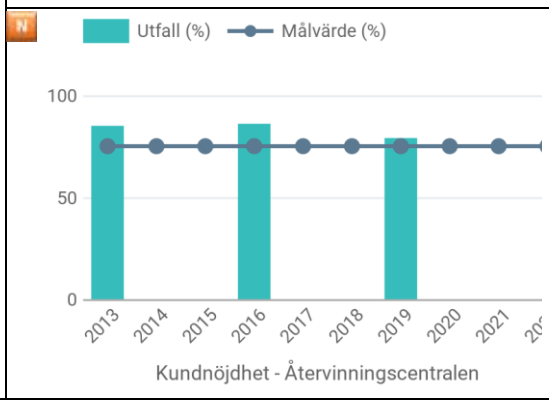	**2019** 75% är målvärde, men trenden är sjunkande. De ändrade öppettiderna från 1 april 2020 kan göra att det blir bättre resultat vid nästa mätning som kommer att genomföras under 2022. Det har under 2021 varit besöksrekord på återvinningscentralen i Odenskog. Det är sen 2 maj i år nya öppettider på samtliga återvinningscentraler vilket med all säkerhet kommer synas i fram-tida kundundersökningar.

Kommunöver-gripande mål		Kommentar
	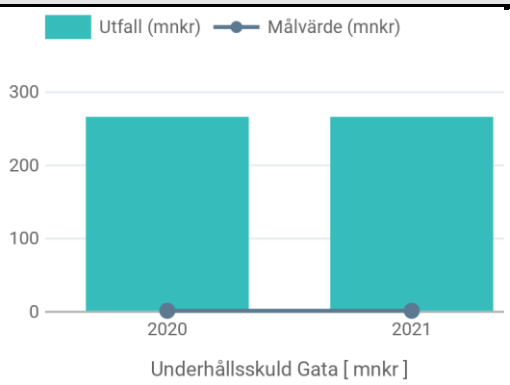	**2021** Asfaltspriserna har ökat med 34% under det senaste året och priserna kommer sannolikt att fortsätta öka och konsekvensen av detta är att underhållsskulden kommer att växa under 2022. Utfallet presenteras vid bokslutet.
7. I Östersunds kommun bedrivs ett effektivt arbete för minskad miljö- och klimatpåverkan	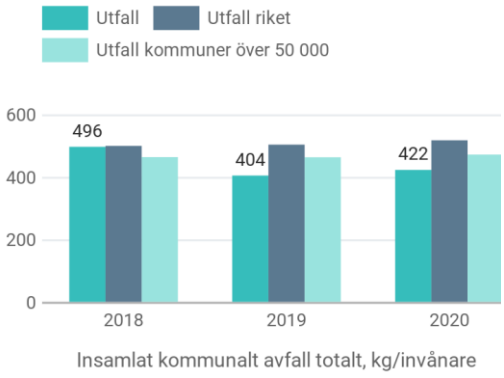	**2020** Det finns ett nytt värde tillgängligt: 402 kg/person och år. Det nya värdet är exkl trädgårdsavfall, vilket nu är gällande för begreppet kommunalt avfall.
	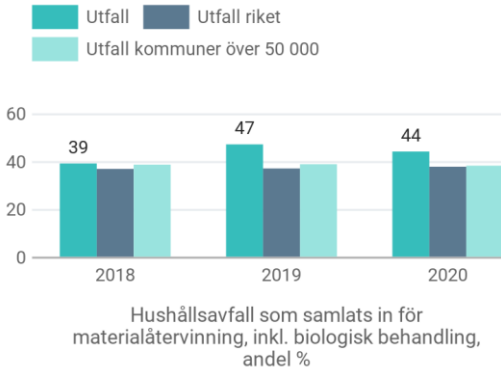	**2020** Andel kommunalt avfall som materialåtervinns och förbereds för återanvändning: Värdet för 2021 är 27%. Det är en ny definition på detta nyckeltal varför siffran inte är jämförbar med tidigare årsresultat.
	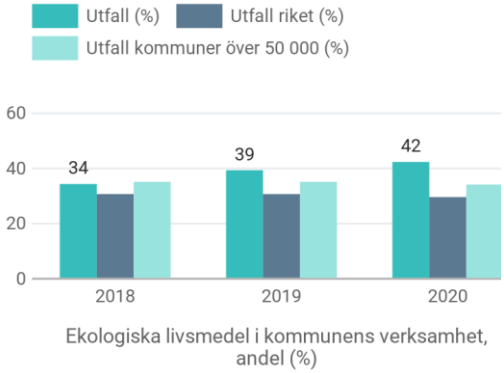	**2020** Andelen ekologiska livsmedel ligger på 43,5%, vilket är en bra bit från målet om 50 %. En förklaring är att Covid-19 har gjort att det köps mindre mängd ekologiskt på grund av att utbudet på salladsbufféerna har minskat. Finns nu värden att andelen ligger på 43% och då ingår MSC-märkt fisk.

Kommunöver-gripande mål		Kommentar
	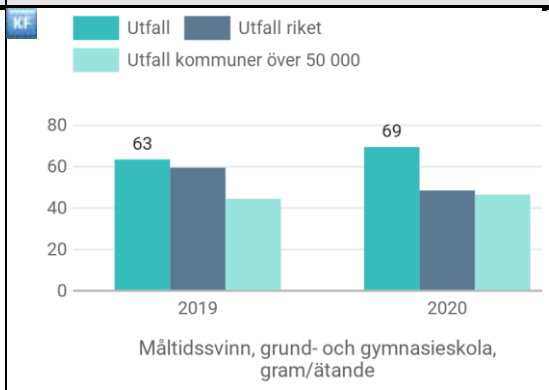	**2020** Matsvinnet på 60 gram inkluderar även gymnasiet. Räknar vi enbart uppdraget mot Barn och utbildningsförvaltningen hamnar vi ännu lägre, 55 gram.
8. I Östersund är kommunen en modern och attraktiv arbetsgivare	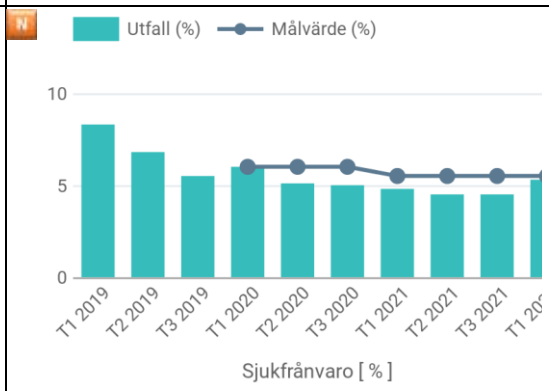	**Tertial 1 2022** I slutet av 2021 och början av 2022 var sjukfrånvaron väldigt hög på förvaltningen, med en topp i januari på 9,6 %. Detta pga att många drabbades av covid. Sjukfrånvaron har sett över ett år tillbaka legat på 5,3 %, vilket är strax under målvärdet på 5,5 %.
	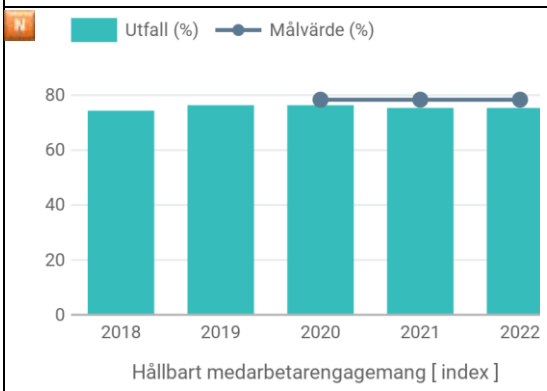	**2022** Teknisk förvaltning som helhet ligger på ungefär samma nivå som vid tidigare mätningar. Något under målvärdet 78. Det finns enheter på Teknisk förvaltning där en handlingsplan för ett förbättrat värde måste göras. Det arbetet pågår.
	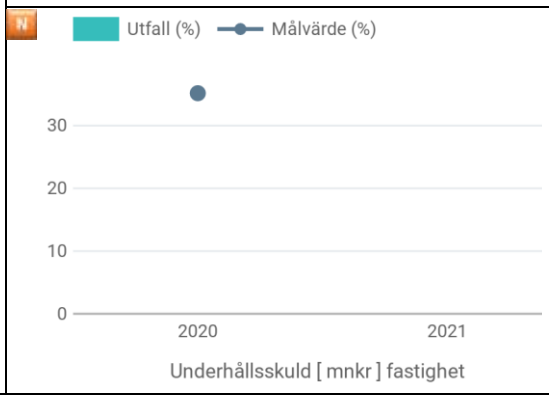	**2020** Ingår inte i Tekniska nämndens ansvarsområde, rapportering sker till Finans- och ledningsutskottet.

5 Ekonomi

5.1 Driftsredovisning

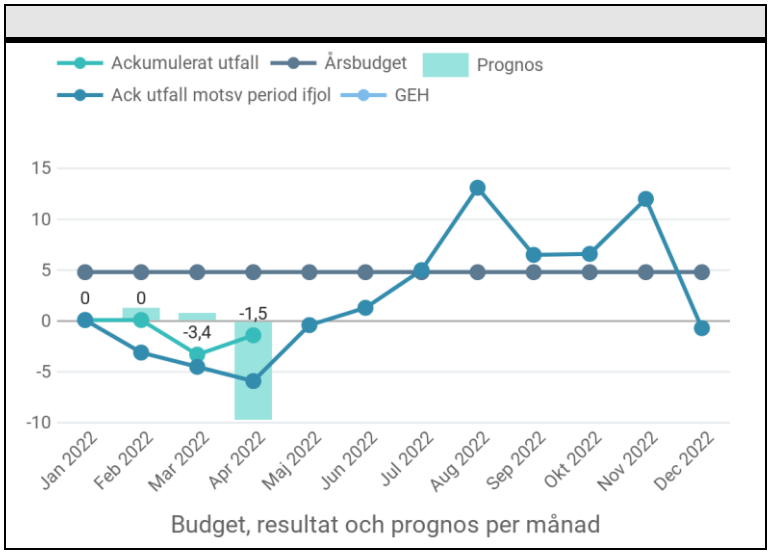

5.2 Driftsredovisning, utfall och prognos

Driftbudget/plan (Mnkr med en decimal)	Budget 2022 inkl till.ansl	Utfall 220430	Prognos 2022	Utfall 210430	Utfall 2021
Taxor och avgifter	220,3	69,8	183,5	64,7	210,9
Externa bostads- och lokalhyror	22,3	7,8	26,1	5,3	19,8
Statsbidrag	1,1	1,9	1,9	1,2	3,3
Övriga externa intäkter	68,1	22,8	82,1	15,8	70,6
Interna hyresintäkter	0,9	0,2	0,3	0,1	1,2
Övriga interna intäkter	575,8	228,5	577,8	222,9	726,7
Kommunbidrag	118,8	39,6	118,8	42,5	119,6
SUMMA INTÄKTER	**1007,3**	**370,6**	**990,5**	**352,5**	**1152,1**
Personalkostnader	248,5	82,2	241,1	78,8	239,8
- varav arvoden, uppdragstagare och övriga löner	*0,7*	*0,1*	*0,7*	*0,2*	*0,5*
Personalomkostnader (PO-pålägg)	99,4	32,8	102,7	31,8	96,2
Varor	171,4	53,8	167,0	53,6	199,9
Köp av verksamhet	37,2	10,0	29,6	8,8	28,9
Övriga kostnader	118,5	53,3	239,7	52,0	214,1
Lämnade bidrag	9,4	2,6	12,3	2,3	10,7
Hyror, externt	0,9	0,3	0,1	0,2	0,4
Hyror, internt	33,2	10,2	30,2	10,4	30,5
Avskrivningar	56,0	20,7	57,4	18,9	58,9
Internränta	9,7	3,6	9,8	3,9	8,9
Interna köp exklusive hyror	218,4	102,6	110,4	97,8	264,6
SUMMA KOSTNADER	**1002,6**	**372,1**	**1000,3**	**358,5**	**1152,9**
RESULTAT	**4,7**	**-1,5**	**-9,8**	**-6,0**	**-0,8**

ÖSTERSUNDS KOMMUN
STAAREN TJÏELTE

5.3 Tilläggsanslag under perioden

Ändamål	Beslutdatum och §	Belopp 2022	Varaktig Ja/Nej	Kommentar
Summa				

5.4 Analys och kommentar till resultat och prognos

Resultatet för perioden januari-april 2022 uppgår till -1,5 mnkr. Samma period förra året uppgick resultatet till -6,0 mnkr. Förra året var det flera av förvaltningens verksamheter som påverkades av Covid-19 med uteblivna intäkter. Det är den anslagsfinansierade verksamheten och främst vinterväghållningen som redovisar ett negativt resultat t o m april. Vinterväghållningens kostnader t o m april i år uppgår till 20,6 mnkr och samma period förra året uppgick de till 22,3 mnkr, vilket är något lägre kostnad jämfört med förra året men ligger över budgeten med 78% av den totala budgeten. Den största posten kommer från snöbortforsling som hittills kostat 7,6 mnkr dvs en tredjedel av den totala kostnaden. Även Måltidsservice redovisar ett underskott på 1,5 mnkr men det är normalt för perioden, priserna justeras under andra halvan av året mot beställarna. Övriga verksamheter redovisar ett positivt resultat för perioden.

Årets prognos beräknas för närvarande att bli negativ med -9,8 mnkr vilket är en avvikelse mot budget på 14,5 mnkr. Förvaltningens resultatkrav på 4,7 mnkr utgörs av de externt finansierade verksamheterna Campingen och Fordonsgasanläggningen. Prognosen för dessa två verksamheter i år beräknas blir positiv med 4,1 mnkr. Fordonsgasanläggningen kommer inte att uppnås eftersom det är en förändrad konkurrenssituation i kommunen med en ytterligare aktör på marknaden.

Kostnaden för årets vinterväghållning som beräknas öka med 5,0 mnkr. Prognosen grundar sig på en snittkostnad under senaste nio åren för perioden maj-december. I nedanstående tabell redovisas kostnader för vinterväghållningen för åren 2016–2021 och med en prognos för 2022.

Vinterväghållning	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022 jan-apr	Prognos 2022
Snöröjning	11,9	13,4	17,6	16,3	12.0	15,6	9,4	15,5
Snöbortforsling	3,3	3,3	12,5	8,5	2	11,5	7,6	8
Sandning	3,9	4	2,4	4,3	4,3	3,8	2,6	4,3
Sandupptagning	2,7	2,9	2,1	3,4	4,4	2,8	1	3,6
Vinterväghållning mnkr	**21,8**	**23,6**	**34,6**	**32,5**	**22,7**	**33,7**	**20,6**	**31,4**

Det finns ett omfattande bostadsanpassningsärende som kalkylerats till 2,1 mnkr som ska genomföras under året och som inte ryms inom befintligt anslag. Färdtjänsten prognostiserar ett överskott på 1,5 mnkr pga att resandet inte har kommit upp i samma nivåer som innan Covid-19 bröt ut.

Med tanke på nuvarande situation i Europa så påverkar det så klart många av våra verksamheter med ökade material-, livsmedels- och drivmedelspriser och för helåret prognostiseras det till 2,3 mnkr. För Måltidsservice så står de för 1,5 mnkr av de ökade kostnaderna och dialog förs med beställarna (Barn- och utbildningsförvaltningen, Vård- och omsorgsförvaltningen samt Jämtlands gymnasieförening) om den uppkomna situationen. Prognosen för 2023 pekar mot ytterligare höjningar på 15–20 % för livsmedel.

Sedan 2015 så finns en ny redovisningslag som innebär att alla utgifter får inte aktiveras i samband med investeringar. För förvaltningen innebär det att det är endast faktisk lön som får aktiveras. Under åren 2015–2021 så har detta hanteras centralt av kommunen. Från och med i år så bokförs dessa kostnader i driften. Årets ej aktiverbara utgifter beräknas uppgå till 6,0 mnkr för sektor GataFritid. För sektor Avfall VA så påverkar det här avsättningen till investeringsfonden som beräknas bli ca 2,0 mnkr mindre för 2022. Dessa kostnader måste i fortsättningen ingå som en del i driftäskande i samband med budgetprocessen.

Anslaget för kapitalkostnaderna är 3,0 mnkr för lågt i år mot det kalkylerade kostnaderna.

5.5 Effektiviseringar, besparingar och intäktsökningar

Effektiviseringar, besparingar och intäktsökningar (mnkr med en decimal)	Budget 2022	Utfall april	Prognos	Kommentar
Effektivisering genom införande av inköpsorganisation	0,3	0,0	0,3	Nya upphandlingar, avtalsgranskning
Effektivisering genom att fortsätta digitalisering	0,3	0,0	0,3	Arbetet pågår
Effektivisering genom att optimera och förbättra processerna	0,6	0,0	0,6	Analys av processerna pågår
SUMMA	**1,2**	**0,0**	**1,2**	

5.6 Nettoinvesteringar

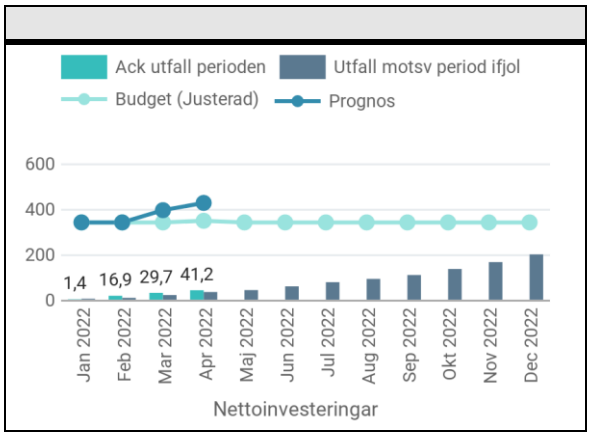

5.7 Investeringar per objekt

Nedanstående tabell visar budget, utfall och prognos för nämndens investeringar. Kolumnen "Stat" visar nämndens bedömning om genomförandet där 1=Bedöms inte bli genomförd, 2=Bedöms bli genomförd och 3=Genomförd.

Tabell

Investeringar	Budget 2022	Varav ombudgetering	Varav tilläggsanslag/återlämning	Utfall	Prognos	Varav ej aktiverbara utgifter	Stat	Kommentar
Alt vattenförsörjning Berge	3,000			0,286	3,000		2	
Broprogram	1,000			0,000	1,000		2	Upprätthålla kvalitén på Östersunds kommuns broar med syftet

Investeringar	Budget 2022	Varav om-budge-tering	Varav tilläggs-an-slag/åte r- läm-ning	Utfall	Prognos	Varav ej aktiver-bara ut-gifter	Stat	Kommentar
								att förlänga broarnas livslängd.
Busshållplat-ser vindskydd	0,400			0,006	0,400	0,001	2	Nya busshållplatser för-ses med vindskydd, ut-byte av föråldrade vindskydd, byte till okrossbara rutor
Cykelåtgärder (stadsmiljöav-tal)	5,215			0,005	5,715	0,002	2	Investeringen ingår som ett projekt inom ramen för Trafikverkets statliga stöd för att främja hållbara stads-miljöer – Stadsmiljöav-talet. Under 2022 kom-mer åtgärderna inom projektet att vara för-bättringar av cykelpen-delstråk Centrum och anläggandet av ett cykelgarage. Överföring av 0,5 mnkr från Samuel Permans
Cykelåtgärder investerings-bidrag (minus-post)	-2,857			0,000	-2,857		2	Tillhör stadsmiljöavta-let cykel
Fordonsgas-anläggning nytt tak	0,500			0,000	0,500		2	Enligt plan
Fortsatt för-studie cykel-vägar Brunflo	0,200		0,200	0,000	0,200		2	Investeringen är en del av utvecklingsplan Brunflo. Utred möjlig-heter att utveckla fler cykelvägar inom Brun-flo och från de närlig-gande byarna in till Brunflo. Under 2022 ska naturvärdesinven-teringar utföras, samt undersökningar av möj-liga kultuthistoriska värden inom identifie-rade områden.
Frösöbron	3,500			0,000	0,000		1	Planerat byte av ytterli-gare en övergångskon-struktion. Beslut togs under 2022 att pausa åtgärden till förmån för andra prioriteras inve-steringsprojekt. Beslu-tet att vänta med åt-gärder äventyrar inte Frösöbrons funktion. Ombudgetera -0,5 mnkr till Industrispår Lugnvik Ombudgetera -

ÖSTERSUNDS KOMMUN
STAAREN TJÏELTE

Investeringar	Budget 2022	Varav om-budge-tering	Varav tilläggs-an-slag/åte r- läm-ning	Utfall	Prognos	Varav ej aktiver-bara ut-gifter	Stat	Kommentar
								3 mnkr till Servicehus Campingen
Frösön ÖF-ledning till orrviken	15,000			0,000	15,000		2	Enligt plan
Fåker renings-verk uppgra-dering utökat verksamhets-område	0,100			0,000	0,100		2	Enligt plan
Förnyelse ga-tuallér	1,400			0,003	1,400		2	Förnya den befintliga poppelallén i Bad-husparken vars nuva-rande träd är sjuka.
Förnyelsepro-gram GBL med utökad satsning på VBL före-ningar t om 2024	4,500			0,210	4,500	0,113	2	Förnya befintligt Gatu-belysningsnät samt ny styrning av belysningen på vägbelysningsför-eningar för minimerad energiförbrukning.
Förstudie - Förbättra trivseln i cent-rum	0,250		0,250	0,000	0,250		2	Investeringen är en del av utvecklingsplan Brunflo. Under 2022 avropa en landskapsar-kitekt som gör en ”för-slagsskiss” på aktivitet-sytor och mötes-plats(er) i Brunflo Cent-rum och närområde.
GBL Gång-tunnlar med anslutning	0,500			0,000	0,500		2	Skapa trygghet med be-lysning i gångtunnlar
GC Mårtensvi-ken	0,150			0,000	0,150		2	Åtgärder kopplade till ett beslutat/godkänt medborgarförslag som innefattar trygghetsåt-gärder genom översyn av gång- och cykelväg med belysning längs sträckan Minnesgärde-Mårtensviken. Stora ut-maningar finns då pro-jektet med det nya vat-tenverket pågår inom samma arbetsområde och åtgärder inom vat-tenverkprojektet behö-ver färdigställas innan åtgärder inom gång- och cykelvägen kan ge-nomföras.
GC väg Storsjö Strand	25,000			0,000	0,000	0,014	2	Ombudgetera denna investering till GC-bro Storsjö strand då de av-ser samma investering.

Investeringar	Budget 2022	Varav om-budge-tering	Varav tilläggs-an-slag/åte r- läm-ning	Utfall	Prognos	Varav ej aktiver-bara ut-gifter	Stat	Kommentar
GC-bro Stor-sjö Strand	10,950			0,057	45,950		2	Avser investeringskost-nader kopplade till byggnationen av gång- och cykelbron över järnvägsstationen i Ös-tersund, mellan Öster-ängsparken och Storsjö Strand. Investeringen är kopplad till pro-jekten inom Stadsmiljö-avtalet TRV 2018 28330. De ökade stålpriserna ger en pro-gnos att projektet ökar med en kostnad på 10 mnkr. Ombudgetering från GC-väg Stor-sjöstrand hit om 25 mnkr. Överföring av 16 mnkr från KS till TF be-gärs från tekniska nämnden.
GC-väg Bersgatan	18,000			-0,444	18,000	0,032	2	Fortsättning av bygg-nationen av cykelväg Bergsgatan som är en del av Stadsmiljöavtalet
GC-väg Löv-stavägen	0,300			0,000	0,300		2	Förstudie för att kart-lägga förutsättningarna gällande en byggnation av en gång- och cykel-väg längs Lövstavägen då ett detaljplanear-bete för ett nytt bo-stadsområde pågår.
Gräfsåsen la-gerutrymme förråd	1,500			0,000	0,000		1	Flyttas framåt
Gräfsåsen ny spolplatta for-don/maskiner	0,300			0,000	0,300		2	Enligt plan
Gräfsåsen öv-riga investe-ringar	0,200			-4,432	2,700		2	En kross som inköptes 2020 reklamerades och återbetalades 4,6 mnkr. Ny kross kom-mer att kosta ca 6,3 mnkr med dagens pris-läge. Skillnaden blir 1,7 mnkr. Akut behövde verksamheten tvungen att inköpa nya spridare för lakvattenyta. Tog bort lagerutrymme för-råd till förmån för detta viktiga projekt: Skillna-den -1,5 + 0,7 = 0,8 mnkr. Nya containrar

Investeringar	Budget 2022	Varav om-budge-tering	Varav tilläggs-an-slag/åte r- läm-ning	Utfall	Prognos	Varav ej aktiver-bara ut-gifter	Stat	Kommentar
								enligt plan = 0,2. Om-budgetering 2,500 från renovering reservoar.
Göviken in-loppsdel	0,100			0,000	0,000		1	Genomförs ej 2022
Göviken lab ombyggnad	13,300			1,041	13,300		2	Enligt plan
Göviken re-servkraft ställ-verk	0,100			0,000	0,000		1	Genomförs ej 2022
Göviken ut-byte gas-klocka	3,000			0,000	1,000		1	Påbörjas under 2022
Göviken vär-mepump rötslam	0,200			0,000	0,000		1	Genomförs ej 2022
Industrispår Lugnvik	0,400			0,000	0,900		2	Är i behov av akuta åt-gärder som uppmärk-sammades i samband med en urspårning vid avlastningsterminalen. Medel skjuts till från projekt Frösöbron. Åt-gärden uppskattas kosta 0,9 mnkr. Om-budgetera +0,5 mnkr från Frösöbron
Investerings-bidrag (minus-post)	-4,450			0,000	-4,450		2	Tillhör det stora stads-miljöavtalet. Ansökan om bidrag sker efter den sista oktober.
Investerings-bidrag (minus-post)	-18,000			0,000	-18,000		2	Tillhör det stora stads-miljöavtalet. Ansökan om bidrag sker efter den sista oktober.
Kapacitetsök-ning ledning-snät	9,400			5,735	9,400	0,265	2	Enligt plan
Kolfilterrening biogas	0,750			0,000	0,000		1	Genomförs ej 2022
Lillsjöns na-turreservat	1,000			0,000	1,000		2	Åtgärder för att upp-fylla ändamålet med reservatet och följa den framtagna skötselpla-nens bevarandemål och åtgärder.
Lockne re-ningsverk uppgradering	0,000	-2,500		0,000	0,000		1	Projektpengar flyttade till Tandsbyn VV
Minnesgärde markköp	10,000			0,000	10,000		2	Enligt plan
Minnesgärde vattenverk (fd Minnesgärde	37,000			18,630	127,000	0,116	2	Gammal budgetsiffra. Projektet igångsatt 2022. Ny betalplan

ÖSTERSUNDS KOMMUN
STAAREN TJÏELTE

Investeringar	Budget 2022	Varav om-budge-tering	Varav tilläggs-an-slag/åte r- läm-ning	Utfall	Prognos	Varav ej aktiver-bara ut-gifter	Stat	Kommentar
nytt råvatte-nintag)								
Mobil återvin-ningscentral	0,100			0,000	0,100		2	Enligt plan
Ny biogasan-läggning	33,600			1,147	0,000			Övergår till AB 2022
Ny sopbil	5,100			0,000	5,100		2	Enligt plan
Ny återvin-ningscentral Östersund	0,000			0,032	0,050	0,007	2	Avvaktar politisk inrikt-ning. Ombudgetering 0,050 från renovering reservoar
Nya contain-rar Odenskog återvinnings-central	0,850			0,000	0,760		2	Enligt plan
Palmqrant-skolan	1,000			0,000	1,000		2	Utreda och anlägga kompletterande trafik-åtgärder för att ytterli-gare förbättra infra-strukturen kring Eng-elska skolan.
Parkbelysning	0,200			0,000	0,200		2	Kompletterande trygg-hetsåtgärder och este-tiska åtgärder i park-mark.
Parkeringsau-tomater	0,300			0,000	0,300		2	Nya Parkeringsautoma-ter samt utbyte av föråldrade automater
Parkutrust-ning för ute-miljön	0,600			0,000	0,600		2	Årligen återkommande investering med olika typer av åtgärder som t.ex. att tillföra flera fasta bänkar, bord, nya lösa bänkar, papper-skorgar och hundlatriner i parkmiljö.
Plan för na-turvård och park	0,800			0,150	0,800		2	Lönekostnader för pro-jektledare. Anlita ex-terna resurser för att göra inventeringar/kar-teringar.
Pollinerings-plan	0,500			0,000	0,500		2	Projektets första fas är att ta fram en åtgärds-plan för att gynna polli-natörer och andra fa-sen blir att genomföra dessa åtgärder inom förvaltad mark.
Program dag-vatten	2,750			0,196	2,750	0,085	2	Åtgärder för omhän-dertagande av dagvat-ten inom den allmänna platsmarken där da-gens klimatföränd-ringar bidrar till ett ökat behov av dagvat-tenlösningar.

Investeringar	Budget 2022	Varav om-budge-tering	Varav tilläggs-an-slag/åte r- läm-ning	Utfall	Prognos	Varav ej aktiver-bara ut-gifter	Stat	Kommentar
Program och förstudier skatteinveste-rat baspaket	3,900			0,834	3,900	0,125	2	Diverse förstudier för kommande projekt
Prästgatan - belys-ning/gestal-ning/trygghet	6,000			0,797	6,000	0,161	2	Förstudie och projekte-ring av gestaltningspro-gram för Belys-ning/Gata/Trygghet på-går sedan 2021
Renovering Näs vatten-verk	2,500			0,708	1,200	0,009	2	Största delen av inve-stering är genomförd under 2021.
Renovering reservoar	5,950			0,019	3,000		2	Flerårig, underhållsin-vesteringar. 2,950 omb till projekt Gräfsåsen 2,500, reservkraf vat-tenverk 0,300, uppgra-dering Brunflo åvc 0,100 samt ny åvc Ös-tersund 0,050.
Reservkraft vattenverk samt tryck-stegring	0,000			0,285	0,300		2	Flerårig, underhållsin-vesteringar. Ombudge-tering 0,300 från reno-vering reservoar.
Rullkompri-mator Åter-vinningscen-tral	0,600			0,000	0,660		2	Enligt plan
Samuel Per-mans	1,000			0,030	0,500	0,013	2	Att bidra till ett tryggt och funktionellt cykels-tråk samt skapa såväl faktiskt som upplevd trafiksäkerhet för cy-klister och andra trafi-kanter, något som på sikt ska bidra till att fler, både nya och be-fintliga medborgare, väljer cykeln istället för bilen. Projektet begrän-sas fysiskt av Samuel Permans gata mellan Strandgatan och Stor-torget. Ombudgetera - 0,5 mnkr till Cykelåt-gärder (stadsmiljöavtal)
Sanering led-ningsnät	21,000			3,184	21,000	0,317	2	Flerårig, underhållsin-vesteringar
Servicehus Campingen	0,000			4,065	5,365	0,016	3	Omb beslutades i KF i juni men kom inte med i budgetprocessen inför 2022. Projektet startat 2021 och ej möjligt att avsluta. Medel ombud-geteras från Frösöbon

Investeringar	Budget 2022	Varav om-budge-tering	Varav tilläggs-an-slag/åte r- läm-ning	Utfall	Prognos	Varav ej aktiver-bara ut-gifter	Stat	Kommentar
								3 mnkr, trafikhänvis-ningssystemet 0,2 mnkr, trafikmätningar 0,5 mnkr, GBL skylift 1 mnkr därmed saknas cirka 0,7 mnkr till pro-jektet.
Strategi för grönstruktur	1,500			0,012	1,500		2	Syftet är att revidera styrdokument, samt att hantera utvecklingsom-råden inom parkför-valtningen som t.ex. kartläggning av bioto-per, inventeringar, ana-lyser. Utöver detta nyttjas medel till att kommunicera ut strate-gin och resultat/un-derlag.
Säkerhetshö-jande åtgär-der VA	1,300			0,094	1,300		2	Flerårig, underhållsin-vesteringar
Tandsbyn re-ningsverk om-byggnad	17,400	8,500		0,000	17,400		2	Projektet hinner inte bli klart 2022. Det kom-mer att fortsätta till vå-ren 2023 med 1,8 mnkr
Tillgänglig-hetsåtgärder	1,300			0,005	1,300		2	Åtgärda hinder i den befintliga infrastruk-turen och då inom gata, gång- och cykel-vägar, trafiken, samt inom parkmiljö.
Trafik/park-mätningsut-rustning	0,300			0,000	0,300		2	Utrustning för att mäta gång- och cykel flöden i/till viktiga GC-stråk och parker
Trafikhänvis-ningssystem	0,250			0,004	0,050		2	50 Tkr/år 2021–2025 enl upphandlat garanti-avtal. Ombudgeterar -0,2 mnkr till Servicehus Campingen
Trafikljus	0,500			0,000	0,500		2	Nybyggnation av Trafik-ljus, Förnyelse av be-fintliga föråldrade Tra-fikljus (armatur, stolpe, kablage, system)
Trafikmät-ningar (till Trafikmo-dellen)	1,000			0,000	0,500		2	Upprätthålla Trafikmo-dellens datasystem samt aktuell data i Ös-tersunds Kommun. Årets mätningar beräk-nas kosta 0,5 mnkr. Ombudgetera -0,5 mnkr till Servicehus Camping

Investeringar	Budget 2022	Varav om-budge-tering	Varav tilläggs-an-slag/åte r- läm-ning	Utfall	Prognos	Varav ej aktiver-bara ut-gifter	Stat	Kommentar
Trafikplats Odenskog	13,000			0,295	1,500	0,005	2	Endast projektering i väntan på detaljplaner. Tjänsteskrivelse är under bearbetning för att omfördela 11,5 mnkr från denna investering till Östersundslänken (se dnr 00383-2021).
Trafiksäkerhet och Trygghet	1,200			0,037	1,200	0,016	2	Identifiera, dokumentera och åtgärda otrygga miljöer, bland annat genom ökad/ändrad belysning samt genom mindre trafiksäkerhetsåtgärder av akut karaktär, bland annat mindre ombyggnationer, vägbulor och övergångsställen/gångpassager.
Trafikåtgärd korsningen Bergsgatan/Frösövägen	0,250			0,015	0,250	0,006	2	Förstudie Trafikåtgärd korsning pga trafikläget
Trädförnyelse	0,300			0,000	0,300		2	Genomföra utbyte av överåriga träd i parkmiljöer, samt att plantera provträd för att utvärdera hur olika trädarter klarar av klimatet i Östersunds kommun.
Trädplantskola	0,500			0,000	0,500		2	Projektera och genomföra iordningställande av en trädplantskola där plant från egna frökällor och inköpta ungträd odlas för de kommunala anläggningarna och projekten.
Underhållsbeläggning	11,000			0,296	11,000		2	Att underhålla beläggningen på våra gator mm. Asfaltspriserna har ökat med 33,24% och det innebär att underhållsskulden för underhållsbeläggningen växer detta budgetår.
Underhållsskuld mark och anläggningar	0,500			0,000	0,500		2	Kvalitetssäkra funktionella och hållbara anläggningar inom parkmark som bland annat parkbroar, murar, sta-

Investeringar	Budget 2022	Varav om-budge-tering	Varav tilläggs-an-slag/åte r- läm-ning	Utfall	Prognos	Varav ej aktiver-bara ut-gifter	Stat	Kommentar
								ket, bryggor, markarbe-ten och parkanlägg-ningar.
Uppgradering Brunflo åter-vinningscen-tral	0,000			0,000	0,100		2	Projekteringskostna-der, ombudgetering 0,100 från renovering reservoar.
Uppgradering Häggenås	4,500			1,854	3,000	0,153	1	Projektet hinner inte bli klart 2022. Det kom-mer att fortsätta till vå-ren 2023 med 3,8 mnkr
Upphandling av Sommar-parken	0,500			0,000	0,500		2	Genomföra en upp-handling av en Som-marpark vid området kring bukten mellan Frösöbron/Dal-hemsparken med mål-sättningen att skapa aktiviteter/evenemang för en attraktiv som-marstad.
Upprustning fokusområ-den Parkmark	0,500			0,010	0,500		2	Upprätthålla bra stan-dard inom parkmark gällande utbud och sä-kerhet.
Upprustning Kyrkparken	1,000			0,042	1,000	0,001	2	Anlägga trygghetsskap-ande åtgärder i Kyrk-parken
Upprustning Torvalla cent-rum	3,000			0,014	3,000		2	Upprustning av Torvalla centrum för en grön miljö och för att möjlig-göra förbättrad skötsel.
Uppställnings-plats husbilar	4,532			0,067	4,532	0,026	2	Upprätta en uppställ-ningsplats för 8 st hus-bilar med bl.a. tillgäng-lighet till toaletter, la-trintömning, dricksvat-ten och grillplats.
Utveckling parkavtal	0,200			0,000	0,200		2	Upprustning av mark runt byggnader inom parkmark.
Utveckling småbåts-hamn/bad-plats Brunflo	1,200		0,700	0,005	1,200		2	Som en del av utveckl-ingsplan Brunflo ska småbåtshamnen ut-vecklas så att båtar kan lägga till. Även bryggor, badplats, sittplatser, grillplatser och sophan-tering ska anläggas.
Utökning verksamhets-område An-nersia	4,000			0,523	4,000	0,052	2	Enligt plan
Utökning verksamhets-område Fåker	10,000			0,191	10,000	0,025	2	Enligt plan

Investeringar	Budget 2022	Varav om-budge-tering	Varav tilläggs-an-slag/åte r- läm-ning	Utfall	Prognos	Varav ej aktiver-bara ut-gifter	Stat	Kommentar
Vattenanlägg-ningar	0,300			0,000	0,300		2	På grund av ändrade krav för stadsvatten efter cryptosporidium behöver stadens fontäner och vattenanläggningar byggas om med mätare, återströmningsskydd m.m. Investeringen innefattar utredning och ombyggnation, samt att se över möjlighet att gå över till råvatten eller använda dagvatten för anläggningarna.
Vattendom Ändsjön	0,500			0,000	0,500		2	Åtgärder utifrån förstudie som gjordes under 2021 för att riva dämmet i Ändsjön. Syftet är att upphäva vattendomen (VA24-77 dom 1977-12-21) från Miljödomstolen. Kommer även att söka medfinansiering via LONA. År 2022 projektering/framtagande av dokument/domstolsförfarande. År 2023–2024 åtgärder utifrån projektering.
Åtgärder dag-vatten	2,000			0,085	2,000		2	Flerårig, underhållsinvesteringar
Östersunds-länken	6,000			1,933	36,000	0,118	2	Östersundslänken är ett projekt som Östersunds kommun driver tillsammans med Region Jämtland Härjedalen. Östersundslänken ska binda ihop kollektivtrafiken genom Östersunds mest centrala delar på ett tillgängligt och effektivt sätt. Målet är att skapa en trygg och trevlig miljö för resenärer, samt minska behovet av att byta buss för att nå viktiga hållplatser. Östersundslänken ska i förlängningen bidra till att öka det kollektiva resandet. Ärende finns återremitterat avseende "Omdisponering

Investeringar	Budget 2022	Varav om-budge-tering	Varav tilläggs-an-slag/åte r- läm-ning	Utfall	Prognos	Varav ej aktiver-bara ut-gifter	Stat	Kommentar
								av investeringsmedel 2022" dnr 00383–2021
Övriga inve-steringar VA och avlopp	6,900			3,168	7,088		2	Storsjöstrand Etapp 2, eftersläpande 2,6 mnkr som inte reserverades 2021
MA - Lekplats-programmet tillgänglighet	0,500			0,000	0,500		2	Åtgärder enligt lek-platsprogrammet med fokus på tillgänglighet.
MA - Lekplats-programmet nybyggnad	3,000			0,000	3,000		2	Bygga nya lekplatser enligt strategi från lek-platsprogrammet.
Storsjöbadet - inventarier och städma-skiner	0,400			0,000	0,400		2	Inköp av diverse inven-tarier
Brunflobadet - inventarier och städma-skiner	0,150			0,000	0,150		2	Inköp av diverse inven-tarier
Litsbadet- in-ventarier och städmaskiner	0,050			0,000	0,050		2	Inköp av diverse inven-tarier
Östbergsba-det - inventa-rier och städ-maskiner	0,050			0,000	0,050		2	Inköp av diverse inven-tarier
MA - Lekplats-utrustning	0,300			0,000	0,300		2	Införskaffa ny utrust-ning till lekplatser.
TE - GBL Sky-lift	3,600			0,004	2,600		2	Reinvestering av Sky-liftbil till Gatubelys-ningen. Nuvarande sky-liftbil är 14 år gammal och behöver förnyas (sedan länge) för att klara dagens miljökrav och dagligt driftupp-drag. Liftbil blir billigare än beräknat. -1 mnkr ombudgeteras till Ser-vicehus Campingen.
Fordonsen-heten/Drift Gata Park - Fordon	11,000			0,000	12,250		2	Det kommer en miljö-premie på 0,55 mnkr vilken kommer intäkts-föras mot projektet och därmed ej ses i investe-ringsuppföljningen.
GPF- inventa-rier mm	0,500			0,013	0,500	0,005	2	Belysning, bom till snötippen mm
Inventarier o dyl (Led-ning/stab)	0,050				0,050		2	Enligt plan
Reinvestering köksutrust-ning (Måltids-service)	1,300				1,300		2	enligt plan

Investeringar	Budget 2022	Varav om-budge-tering	Varav tilläggs-an-slag/åte r- läm-ning	Utfall	Prognos	Varav ej aktiver-bara ut-gifter	Stat	Kommentar
Ombyggnat-ion Storsjö (Måltidsser-vice)	0,400				0,400		2	enligt plan
Om-/Nybygg-nation Luktär-tan (Måltids-service)	0,300				0,000		1	Byggplaner ändrade - inflyttning 2023
Utredning produktions-kök med tanke på livs-medelsbered-skap, buf-fertkök och utskick.	0,500				0,000		1	Återlämnas vid T1
Reinvest Städ-Tvätt-snickerimaski-ner	0,600				0,600		2	Enligt plan
Utveckling Komma	0,200			0,000	0,200		2	Diverse förbättringsåt-gärder mot digitali-sering
Totalsumma	**346,990**	**6,000**	**1,150**	**41,212**	**425,713**	**1,685**		

Kommentar

Förvaltningens investeringar uppgår till 41,2 mnkr för perioden januari till april 2022, det är 12% av årets beviljade investeringsbudget. Prognosen för årets investeringar beräknas för närvarande till 425,7 mnkr. En orolig omvärld som skapar onormal prisökning på samtliga byggmaterial. Det visar sig att det har blivit 10% dyrare att bygga idag motsvarande samma period förra året och de innefattar material-, lönekostnader, energipriser, byggherrekostnader mm. Under året har det uppstått behov att omprioritera delar i den beviljade investeringsbudgeten enligt nedanstående sammanställning:

ÖSTERSUNDS KOMMUN
STAAREN TJÏELTE

Projekt som ombudgeteras inom befintlig ram 2022

Objekt	Budget 2022	Ombudgeteras	Ny budget 2022
SAMUEL PERMANS	1,000	-0,500	0,500
CYKELÅTGÄRDER (STADSMILJÖAVT)	5,215	0,500	5,715
FRÖSÖBRON	3,500	-3,500	0,000
INDUSTRISPÅR LUGNVIK	0,400	0,500	0,900
SERVICEHUS CAMPINGEN	0,000	4,700	4,700
TRAFIKHÄNVISNINGSSYSTEMET	0,250	-0,200	0,050
TRAFIKMÄTNINGAR	1,000	-0,500	0,500
GBL SKYLIFT	3,600	-1,000	2,600
GC VÄG STORSJÖ STRAND	25,000	-25,000	0,000
GC BRO STORSJÖ STRAND	10,950	25,000	35,950
RENOVERING RESERVOAR	5,950	-2,950	3,000
GRÄFSÅSEN ÖVRIGA INV	8,000	2,500	10,500
RESERVKRAFT VATTENVERKET	0,000	0,300	0,300
UPPGRADERING BRUNFLO ÅVC	0,000	0,100	0,100
NY ÅVC ÖSTERSUND	0,000	0,050	0,050
RENOVERING NÄS VATTENVERK	2,500	-0,248	2,252
ÖVRIGA INV VA OCH AVLOPP	6,900	0,188	7,088
RULLKOMPIMATOR ÅVC	0,600	0,060	0,660
Totalt belopp (mnkr)	**74,865**	**0,000**	**74,865**

Ett av årets beviljade investeringsprojekt - Utredning produktionskök med tanke på livsmedelsberedskap, buffertkök och utskick - kommer inte att genomföras, vilket innebär att investeringsramen återlämnas och den uppgår till 0,5 mnkr.

Den planerade nya biogasanläggningen med en investeringsbudget på 33,6 mnkr kommer att överföras till länsgemensamma aktiebolaget under 2022. Prognosen för projektet är satt till 0, vilket innebär att investeringsramen på 33,6 mnkr återlämnas.

Av årets beviljade investeringar så är några projekt påbörjade och några ska genomföras under 2023 och de uppgår till totalt på 6,450 mnkr.

Det finns investeringar som ska genomföras i år med beviljade ramar både hos Kommun-styrelsen och Tekniska nämnden. Eftersom investeringsprojektet GC-bro Storsjö strand genomförs hos Teknisk förvaltning så begärs ramen på 16,0 mnkr överförs från Kommunstyrelsen till Tekniska nämnden.

Nedan redovisas projekt med avvikelse.

Investeringsprojekt som avviker mot budget

	Budget 2022	Ökning	Ny budget 2022
GC BRO STORSJÖ STRAND	35,95	10,00	45,95
SERVICEHUS CAMPINGEN	4,70	0,70	5,40
ÖSTERSUNDSLÄNKEN	6,00	30,00	36,00
FORDON OCH REDSKAP	11,00	1,25	12,25
VATTENVERKET	37,00	90,00	127,00
Totalt belopp (mnkr)	**94,65**	**131,95**	**226,60**

GC bro Storsjö strand kommer att färdigställas under 2022 men pga de ökade stålpriserna så beräknas projektets utgifter öka med 10 mnkr.

Investeringen av servicehuset Campingen påbörjades förra året och vid förra årets tertialuppföljning så begärdes ombudgetering på 3,5 mnkr men det ströks i samband med kompletteringsbudgeten i november 2021. Projektet var påbörjat 2021 och gick inte att stoppa utan måste färdigställas under 2022. I år har omprioriteringar genomförts på planerade investeringar för att färdigställa servicehuset men trots det så saknas 0,7 mnkr.

Anskaffning av fordon och redskap beräknas öka pga prisökningar.

Den stora avvikelsen beror på att projektet i Minnesgärde-nytt vattenverk kom entreprenaden igång redan 2022 vilket sågs som omöjligt eftersom investeringsplanen för 2022 antogs i maj 2021. Det här har inneburit att betalplaner har tidigarelagts och kommer även få effekt på budgeten 2023 samt 2024.

Östersundslänken hanteras i ett separat ärende som ska beslutas i Tekniska nämnden i maj och i Kommunfullmäktige i juni.

5.8 Redovisning av större budgeterade investeringar

	Total budget	Totalt utfall	Årets budget (Justerad)	Ack utfall perioden	Årets prognos
Vattenverk inkl nytt råvattenintag	742,0	94,7	32,0	18,6	127,0
Utökning verksamhetsområde Annersia	299,0	1,4	4,0	0,5	4,0
Kapacitetsökning ledningsnät	107,0	0,0	10,0	5,7	10,0
GC-väg Storsjöstrand (TN)	60,0	23,8	36,0	0,1	46,0
Östersundslänken	28,0	1,9	6,0	1,9	36,0
Sanering ledningsnät 21 per år	21,0	0,0	21,0	3,2	21,0
Fordon hos Fordonsenheten 11,5 per år	12,0	0,0	11,0	0,0	12,3
Summa	**1 269,0**	**121,8**	**120,0**	**30,0**	**256,3**

Avvikelser större investeringar

Ovanstående större investeringar finns i den stora investeringssammanställningen under rubriken 5.7 Investeringar per objekt och där eventuella avvikelser kommenteras under samma rubrik.

6 Personal

6.1 Sjukfrånvaro

	Kommentar
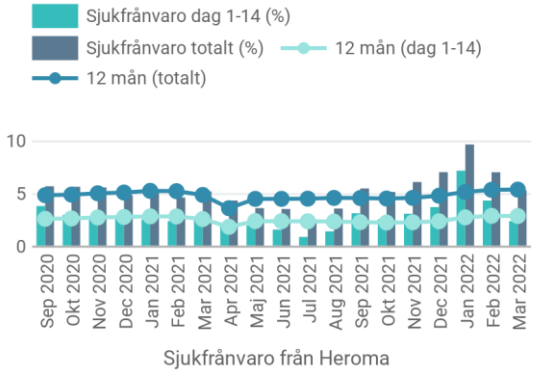	Nämndens mål är 5,5% och för närvarande ligger sjukfrånvaron på 5,3% för den senaste 12 månaders perioden.

ÖSTERSUNDS KOMMUN
STAAREN TJÏELTE

6.2 Personalkostnader

	Kommentar
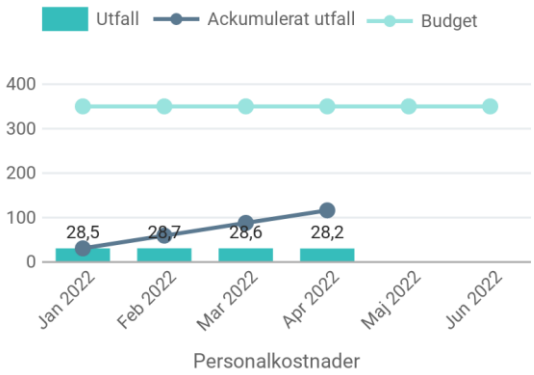	Lönekostnaden t o m april uppgår till 32,7% av årets budgeterade personalkostnad (riktvärde 33,3%)

Innehållsförteckning

1 TN Sektor Avfall VA ... 3

1.1 Verksamhetsidé ... 3

1.1.1 Viktiga händelser under året ... 4

1.1.2 Utmaningar och framtidsutveckling ... 6

1.2 Ekonomi ... 8

1.2.1 Analys och kommentar utfall ... 9

2 TN Sektor Fastighet ... 9

2.1 Verksamhetsidé ... 9

2.1.1 Viktiga händelser under året ... 10

2.1.2 Utmaningar och framtidsutveckling ... 10

2.2 Ekonomi ... 11

2.2.1 Analys och kommentar utfall ... 11

3 TN Sektor Måltidsservice ... 12

3.1 Verksamhetsidé ... 12

3.1.1 Viktiga händelser under året ... 13

3.1.2 Utmaningar och framtidsutveckling ... 13

3.2 Ekonomi ... 13

3.2.1 Analys och kommentar utfall ... 13

4 TN Sektor Städ och service ... 14

4.1 Verksamhetsidé ... 14

4.1.1 Viktiga händelser under året ... 14

4.1.2 Utmaningar och framtidsutveckling ... 15

4.2 Ekonomi ... 16

4.2.1 Analys och kommentar utfall ... 16

5 TN Sektor Gata och Fritid ... 17

5.1 Verksamhetsidé ... 17

5.1.1 Viktiga händelser under året ... 22

5.1.2 Utmaningar och framtidsutveckling ... 23

5.2 Ekonomi ... 24

5.2.1 Analys och kommentar utfall ... 24

6 TN Projektenheten ... 27

6.1 Verksamhetsidé ... 27

6.1.1 Viktiga händelser under året 27
6.1.2 Utmaningar och framtidsutveckling 27
6.2 Ekonomi 27
6.2.1 Analys och kommentar utfall 28

1 TN Sektor Avfall VA

1.1 Verksamhetsidé

Grunden för ett fungerande samhälle Sektorn arbetar med och ansvarar för avfall och VA (Vatten och Avlopp) och i det ingår ansvarar för drift, underhåll och utveckling av vattenverk, avloppsreningsverk, ledningsnät, avfallsanläggning, återvinningscentraler, insamling av hushållsavfall samt en del nödvändiga kringfunktioner. Hela verksamheten klassas som samhällsviktig. Under de kommande åren finns ett enormt stort investeringsbehov, både inom VA och avfallshantering, som följd av nya lagkrav, klimatförändringar, växande befolkning samt åldrande anläggningar. VA samt Avfall Återvinning är taxefinansierade med varsin taxa, som ej får blandas ihop eller användas till skattefinansierad verksamhet, medan Avfallsanläggningen (Gräfsåsen) och Biogasen är vinstdrivande verksamheter.

Sektor Avfall VA - grunden för ett fungerande samhälle

Kriser avlöser varandra och expansionstrycket i Östersund är högre än på mycket länge. Alla dessa händelser påverkar denna organisation på flera olika sätt.

Säkerhetsarbetet som har pågått under några år aktualiseras och får nytt fokus och nya infallsvinklar. T ex en hotande brist av kemikalier visar på brister i vårt svenska samhälle och det tog lite tid, men nu är det tvärfunktionella samarbetet mellan kommuner, myndigheter och Länsstyrelser igång och det går framåt. Detta gör även att vi får "hemläxor" och behöver göra en del åtgärder.

För att denna organisation skall ha en chans att klara alla de utmaningar som vi idag känner till och allt det som vi inte ser idag men vet kommer, så arbetas det ständigt på utveckling av organisationen och hur vi jobbar. Att verkligen använda all den kompetens som finns på bästa sätt är enda sättet att klara av detta på. Ett exempel på en sådan förändring är att en av de seniora enhetscheferna släpper chefsansvaret och blir teknisk expert och kommer bidra på heltid med sina kunskaper och erfarenheter i de många olika projekt som kräver expertkunskaper. Östersunds kommun växer på ett sådant sätt som vi inte har gjort på många år, om någonsin. Att bygga infrastruktur för detta kräver expertis på ett helt annat plan än vad vi är vana vid. Detta gör att vi hela tiden jobbar med den interna rörligheten för att bredda och utveckla vår personal och därmed också förhoppningsvis fortsätta vara en attraktiv arbetsgivare. Detta kommer att behövas då vår verksamhet också står för en betydande del av pensionsavgångar de kommande åren.

För att veta att verksamheten utvecklas åt rätt håll och hela tiden jobbar med ständiga förbättringar (=effektiviseringar) så har det under 2021 i sektorns ledningsgrupp arbetats fram ett antal nyckeltal kopplat till kommunens mål och som beskriver verksamheten och hur den går. Dessa nyckeltal har under T1 2022 börjats arbeta med och registrera värden. Det kommer ta större delen av 2022 att landa dessa nyckeltal fullt ut. Därefter kan utvecklingen tydligare följas av både oss tjänstemän och politiken och medborgarna. Till detta kommer även ett behov av att ha ännu bättre kontroll på de arbeten som görs och som inte är en del av den dagliga driften. Det är en stor mängd stora och små projekt och utredningar. För att synka och få mer kontroll styrs nu verksamheten ännu hårdare mot projektarbeten. Därför genomförs nu under T1 och T2 2022 en massiv utbildningssatsning inom sektorn för att utbilda all den personal som kan komma att bli involverad i denna typ av arbete på ett eller annat sätt (ca 60 personer). För att sätta projektprocessen, landa i alla roller och vilket ansvar och förväntningar som finns på respektive roll. Parallellt arbetar cheferna med ett nytt planeringsunderlag som skall ge mer kontroll över kostnader och resurser.

För att utvecklas så måste man börja göra något nytt.
Östersund står tillsammans med resten av världen inför enormt stora utmaningar i form av att vi, allihop, måste börja leva på ett annat sätt. Idag lever östersundsborna som om det fanns 4 jordklot

och vi har redan förbrukat ett av dem i år. Detta kan inte fortsätta!

Vårt svar på detta är Kretsloppsparken. En gedigen förstudie har genomförts som presenterar ett förslag på upplägg, möjligheter och placering. Teknisk nämnd har godkänt detta och beslutet går nu vidare till Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige. Vi hoppas att modet finns i denna kommun att satsa på våra barns framtid.

Nedan finns enheternas beskrivningar om vad som händer inom verksamheterna och vilka utmaningar som finns.

1.1.1 Viktiga händelser under året

Dricksvatten & Automation

Driften:
Perioden har varit mycket lugn för driften, med i princip inga haverier eller större katastrofer. Vi går mot en period på året när vi gör en del utredningar och renoveringar i våra reservoarer. Det görs för att få kontroll på anläggningarna och kunna sätta in åtgärder i tid. Automation har haft mycket att göra under en lång tid och så kommer det fortsätta att vara. Lösning på det ses över men med den begränsade kompetensen som finns i länet så är det svårt med rekrytering. Automatisk avläsning av stationer är ett projekt som drar i gång nu och ska bli intressant att följa upp vad det ger för driftpersonalen. Utbyte av Co2 tank på Minnesgärde är ett arbete som ska bli klart nu i vår.

Även under detta tertial har kvaliteten på utgående dricksvatten varit mycket bra och råvattnet har varit stabilt. Uppföljning av kvalitetsproblem och eventuella åtgärder pågår i vissa zoner.

De yttre verken och respektive distributionsområde har haft god kvalitet med endast någon enstaka anmärkning under perioden. En anmärkning i Fåker på färg. Ledningsbrott i Häggenås ledde till en kokningsrekommendation.

Viss kapacitetsbrist i ett av dom yttre verken, åtgärd för detta är planerad och uppföljning efter det får visa vad det gav.

Projekt:
Häggenås vattenverk är tilldelat och kontrakt är signerat. Första startmöte inom kort. Det kommer att bli försenat pga. långdragen kontraktsskrivning efter att man hittade ett ämne i råvattnet som man oroade sig över men som visade sig vara felaktigt.

Två reservkraftsentreprenader är avslutade och slutbesiktade.

Näs vattenverk är slutbesiktat med en del restpunkter, så är det ganska klart.

Svedje tryckstegring är en station som ska ersättas med en ny. Det blir en station med en mindre reservoar inuti. Projektering pågår och förhoppningen är att det ska göras i år.

Ett stort arbete med vår IT-säkerhet är avslutat

Beställningen av ett digitalt nyckelsystem är klart

En del säkerhetshöjande åtgärder på våra anläggningar är genomförda

Enheten har ansökt om bidrag för utökning av vår nödvattenkapacitet

Ledningsnät

Under denna period har omprioriteringar av saneringsprojekt genomförts för att passa in i kommunens övriga projekt, tex på ombyggnation Prästgatan, som skall startas innan sommaren 2022. I samråd med gatusidan har underhåll på Prästgatan för VA ledningsnät nu synkroniserats för att samordna grävningar där.

Det goda samarbetet med Gata och Projektenheten fortsätter i projekt Fåker för den planerade spillnätsutbyggnaden som har startat där. Markägarmöten har genomförts och projektering är i full gång. Utförande påbörjas i sommar. Detta projekt ger goda erfarenheter inför det större VA-utbyggnadsprojektet på Annersia inom några år.

Inför Annersia byggs även överföringsledningar mellan Frösön och Annersia.

Vattenverksprojektet ger även ombyggnation av yttre VA och ledningsnät som anpassas för det projektet med många nya lärdomar samtidigt som robusthetens i ledningsnätet stärks.

I Torvalla utför Gata nya VA-projekt i nya bostadsområden enligt beställning från Avfall VA ledningsnät.

Avfallsanläggningar

På Gräfsåsen har den dagliga verksamheten fungerat bra under tertialet, Tack vare ett utökat lakvattenmagasin har inte något lakvatten bräddat ut. Under denna period får vi inte sprida det. På Gräfsåsen har ny grupp av spridare för lakvatten installerats som är mer anpassad till avrinningsområdet.

Enhetens ansökan om att definiera utsläppspunkten för lakvattnet på Gräfsåsen har ännu vi inte fått något beslut på. Skulle beslutet stå fast att vi inte får tillgodo räkna oss översilningsytan som ett reningssteg kommer det innebära stora investeringar i en ny reningsanläggning.

Upphandlingen av en ny avfallskross kommer att startas upp under maj månad sedan köpet av den förra krossen blev hävt på grund av att den inte uppfyllde kraven.

Avloppsanläggningar

Det har inte varit några större händelser på avloppssidan under tertialet. Det som avviket mot det normala är att Göviken hittills haft årets högsta flöde i januari efter några dagar med kraftigt regn. Det normala är att dom högsta flödena brukar inträffa i april-maj i samband med snösmältning och tjällossning.

Dock har det under vintern och våren varit stora problem med det interna fibersystemet på Gövikens avloppsreningsverk. Det innebar många störningar i processen, men trots dom stora störningarna så klarade anläggningen utsläppsvillkoren.

Enheten har haft ett förfrågningsunderlag ute för att ett bygga ett nytt avloppsreningsverk i Tandsbyn. Bygget kommer att genomföras under 2022 och ska vara klart i mars 2023

I Lit har arbetet med att anlägga en ny avloppspumpstation påbörjats.

På Göviken har ett antal driftprojekt för utbyte av maskinutrustning påbörjats.

Fordonsgasanläggning

Det såldes 15500 kg mer fordonsgas under T1 2022 jämfört med T1 2021. Främsta anledning är nog att gaspriset hos den främsta konkurrenten ligger betydligt högre eftersom priset på naturgas har stigit kraftigt sedan kriget i Ukraina startade.

Priset på fordonsgas höjdes 1 april från 18 till 19 kr per kilo, trots prishöjningen är priserna fortfarande bland dom lägsta i Sverige.

Avfall Återvinning

Enheten har arbetat vidare med organisationen och en del förändringar har trätt i kraft den 1 maj. Enheten har tillsatt två verksamhetsutvecklare till områdena ÅVC och Avfallsinsamling. Rollen som arbetsledare har förändrats där vi nu har totalt 4 arbetsledare som kommer att jobba delvis i driften vilket borgar för ett nära och tryggt ledarskap. På ÅVC finns nu även 2 driftteknikер som kommer att arbeta med planerat underhåll på alla anläggningar.

Från den 2 maj gäller nya öppettider på kommunens återvinningscentraler. Odenskog kommer att ha 7-dagarsöppet under sommarhalvåret och går ner på 5-dagars öppet under vinterhalvåret. I Brunflo och Lit kommer anläggningarna vara öppna 3 dagar i veckan året runt. De nya öppettiderna har inneburit en hel del arbete med att upprätta nya arbetsscheman samt att rekrytera ytterligare medarbetare till arbetsgruppen.

Under våren kommer Avfall Återvinning, tillsammans med Strategienheten, att starta upp ett arbete med att revidera kommunens Avfallsstrategi. Därtill arbetar vi med att se över de Lokala föreskrifterna för avfall. Under våren kommer föreskrifterna att ställas ut och nya föreskrifter ska förhoppningsvis vara beslutade i KF innan årsskiftet.

Under sommaren väntas besked från regeringen gällande framtidens förpackningsinsamling. Förslaget som varit ute på remiss under hösten 2021 bygger på att kommunerna ska ta över ansvaret för insamlingen samt att den ska ske fastighetsnära. Avfall Återvinning följer med spänning vad som kommer att ske i denna fråga.

Upphandlingen av matavfallspåsar överklagades i slutet på 2021. Därtill visade det sig att det vinnande anbudet inte höll den kvalité som utlovats. Enheten har nu tecknat avtal med annan leverantör och de levererade påsarna har inte uppvisat några brister.

Utredningen kring Kretsloppspark/ÅVC har presenterats och godkänts i Teknisk nämnd och nu kommer frågan att tas vidare till KS och KF.

Enheten har startat upp en förstudie kring mobil ÅVC samt utbyggnad av Brunflo ÅVC.

Strategi

Förfrågningsunderlag för partneringentreprenad kring utbyggnad av verksamhetsområde för spill- och dricksvatten på Annersia har skickats ut. Anbudstiden går ut i mitten av maj.

En utredning kring försörjning av dricks- och spillvatten till Försvarsmaktens tänkta etablering i Torråsen har startats upp och pågår. Det finns många påverkansfaktorer kring detta som spelar in i hur lösningen ska se ut.

Utredningen kring Kretsloppspark/ÅVC har presenterats och godkänts i Teknisk Nämnd, nu fortsätter den vidare i den politiska strukturen.

En hel del arbeten för att tillgodose behoven för det nya vattenverket har startat.

Förfrågningsunderlaget för bygget av det nya laboratoriet på Göviken har också publicerats och ligger ute till i slutet av maj.

1.1.2 Utmaningar och framtidsutveckling

Dricksvatten & Automation

Trångt på Minnesgärdets VV vilket medför arbetsmiljöutmaningar.

Stora renoveringsbehov på "nätet", stationer och reservoarer osv.

Skalskydd samt övrig säkerhet, både utmaning och framtidsutveckling.

Ledningsnät

Det är stora utmaningar och oro kring leveransproblem av material och underhållsutrustning för alla projekt, stora som små. Viktigt att rätt material används vid förläggning av dricksvattenledningar. I spår av pandemi och krig i Ukraina är det svårare och tar längre tid att få tag i rätt material. Förebyggande lager av material köps in för att säkra både våra saneringsprojekt och våra nyförläggningar av ledningsnät.

Avfall- & Avloppsanläggningar

Sverige har valt att inkludera energiåtervinningsanläggningar (förbränning av avfall) i handeln med utsläppsrätter vilket kan komma att påverka framtida kostnader kraftigt.

Dom ökade energipriserna på både el och HVO kommer att påverka oss i stor utsträckning framöver eftersom vi är en storförbrukare av el på våra anläggningar. När det gäller HVO så gäller det dels användningen till de egna maskinerna på Gräfsåsen, dels den förväntade prishöjningen för transporter av avfall som går till förbränning i Sundsvall.

På grund av det som händer i Europa just känns det angeläget att utöka lagret för fällningskemikalier då det befaras att det kan uppstå problem med leveranser av kloridbaserade produkter. Vi tittar just nu på förutsättningarna för att utöka vår lagerkapacitet för kemikalier.

Om Länsstyrelsen går på Miljö och Hälsas förslag att avslå vår ansökan att vilja definiera och flytta utsläppspunkten för lakvattendammen på Gräfsåsen, står enheten inför en stor utmaning med reningen av lakvattnet från anläggningen. När det dessutom med största sannolikhet kommer att byggas en rötningsanläggning för utsorterat matavfall inom området så kommer den anläggningen också tillföra avloppsvatten som kommer behöva renas. Här gäller det att ta ett helhetsgrepp om hur vi ska hantera både vatten- och avloppsförsörjningen för hela Gräfsåsen som idag inte är ansluten till det kommunala VA nätet.

Då Östersund växer och nya verksamhetsområden tillkommer och ansluts är det dags att hitta en ny plats för att bygga ett nytt avloppsreningsverk som avlastning för Göviken. Göviken har sina begränsningar för utbyggnad både vad det gäller yta, närheten till befintlig bebyggelse och vad som nuvarande tillstånd medger.

Eftersom det redan beslutats om stora investeringar i utbyggnad av VA anläggningar i kommunen står enheten inför stora personalutmaningar när vi blir involverade i utbyggnadsprojekten och samtidigt har den dagliga driften av befintliga anläggningar att ta hänsyn till. När det gäller rekryteringar av personal till avloppsanläggningar märks redan nu av svårigheter med att hitta personal med både teoretiska och praktiska kunskaper. Båda dessa egenskaper är viktiga i vår verksamhet.

När det gäller hantering av avloppsslam vet vi fortfarande inte vad som kommer att gälla i framtiden. Det man tror från Svenskt vatten är att Sverige kommer invänta ett EU direktiv som ska gälla i hela EU.

Avfall Återvinning

Enheten kommer att arbeta vidare med effektivisering av verksamheten. Där en del är att upphandla och lägga ut delar av verksamheten som inte är kostnadseffektiv att ha kvar. Detta för att kunna fokusera mer på och optimera insamlingen av de gröna och bruna kärlen, som ses som den primära uppgiften tillsammans med ÅVC. Enheten ser nu över grovavfallsinsamlingen och hur denna kan upphandlas på bästa sätt. Som ett komplement till regelbunden hämtning i grovavfallsrum så ska även en tjänst där medborgaren kan beställa fastighetsnära hämtning av grovavfall skapas.

Idag hämtas farligt avfall fastighetsnära hos flerfamiljshus. Det finns även ett antal insamlingspunkter i form av skåp för farligt avfall placerade vid butiker. Enheten ser att det går att utveckla farligt avfall insamlingen och kommer att jobba vidare med att hitta smarta lösningar för att göra det lättare för våra medborgare att lämna ifrån sig denna fraktion.

Planering av en biogasanläggning i Östersund är i full gång och enheten har redan nu börjat arbeta för att få till ett så rent matavfall som möjligt. Det finns idag hämtställen där avfallssorteringen inte alls fungerar och enheten behöver arbeta fram en metod för att nå fram till de medborgare som idag finner det svårt att sortera. Enheten behöver arbeta mer uppsökande och kontinuerligt kommunicera med våra medborgare om vikten av att sortera rätt.

Den 5 november 2021 kom regeringen med en promemoria "En förbättrad förpackningsinsamling – nya roller för kommuner och producenter". I promemorian finns förslag till förändringar gällande förpackningsinsamlingen. Den största förändringen gentemot nuvarande bestämmelser är att kommunerna ska ta över ansvaret för insamlingen av förpackningsavfallet från hushållen. Producenterna ska, via sina branschorganisationer, ersätta kommunerna för insamlingen. Tydligare ansvarsförhållanden för kommunerna och producentansvarsorganisationerna ska göra det lättare att samarbeta för att nå ett bättre återvinningsresultat. Enligt förslaget ska kommunerna redan från år 2026 erbjuda fastighetsnära insamling vilket kommer att bli en utmaning om förslaget fastställs.

Nya öppettider på ÅVC kommer förhoppningsvis att innebära att besökstrycket jämnas ut. Troligen kommer det ta ett tag innan medborgarna anammat de nya öppettiderna men förhoppningen är att vi får både nöjdare besökare och en behagligare arbetsmiljö för personalen på ÅVC.

Strategi

Resurserna fortsätter att vara en stor utmaning. Det händer mycket i kommunen både när det gäller ny exploatering av bostäder och företag som vill till Östersund, och allt skall göras samtidigt, vilket inte är möjligt.

1.2 Ekonomi

Driftbudget/plan (ange Mnkr med en decimal)	Budget 2022	Utfall 220430	Prognos 2022	Utfall 210430	Utfall 2021
Taxor och avgifter	216,5	60,7	215,9	57,4	185,8
Externa bostads- och lokalhyror	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Statsbidrag	0,0	0,3	0,0	0,1	0,4
Övriga externa intäkter	35,6	3,0	35,6	1,6	8,1
Interna hyresintäkter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga interna intäkter	0,0	19,2	0,0	23,8	70,7
Kommunbidrag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
SUMMA INTÄKTER	252,1	83,2	251,5	82,9	265,0
Personalkostnader	-50,6	-15,7	-50,6	-15,2	-47,1
-varav arvoden, uppdragstagare och övriga löner	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Personalomkostnader (PO-pålägg)	-20,2	-6,4	-20,2	-6,2	-18,9
Varor	-16,8	-10,3	-16,8	-12,4	-32,1
Köp av verksamhet	-0,8	-0,6	-0,8	-1,2	-3,2
Övriga kostnader	-132,6	-13,7	-132,6	-15,0	-58,4
Lämnade bidrag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hyror, externt	0,0	-0,1	0,0	-0,1	-0,3
Hyror, internt	-2,6	-0,8	-2,6	-0,7	-2,1
Avskrivningar	-23,0	-7,5	-23,0	-7,6	-24,0
Internränta	-4,0	-1,6	-4,0	-1,7	-3,4

Driftbudget/plan (ange Mnkr med en decimal)	Budget 2022	Utfall 220430	Prognos 2022	Utfall 210430	Utfall 2021
Interna köp exklusive hyror	0,0	-26,2	0,0	-21,6	-75,3
SUMMA KOSTNADER	**-250,6**	**-82,9**	**-250,6**	**-81,7**	**-264,8**
RESULTAT	**1,5**	**0,3**	**0,9**	**1,2**	**0,2**

1.2.1 Analys och kommentar utfall

Det periodiserade resultatet efter fyra månader är 6,7 mnkr. De avgiftsfinansierade verksamheterna och Gräfsåsen fonderas mot egna kapitalet och därefter är resultatet 0,3 mnkr. Prognosen pekar på ett resultat på 0,9 mnkr (8,7 mnkr före fonderingar).

Vatten: Enligt den interna planen så gör VA ett plus på 4,5 mnkr vilket stämmer med budget. VA:s överskott reserveras i bokslutet i investeringsfonden för vattenverksprojektet.
Gräfsåsen: Landar enligt budget på ca 3,3 mnkr, som fonderas i bokslutet för tipptäckning.
Avfall Återvinning: Gör ett nollresultat.
Biogasanläggningen: Resultatet ser ut att landa på 0,9 mnkr. Anläggningen hade ett nollresultat förra året pga minskad försäljning utifrån konkurrens och Corona. I år är anläggningen konkurrenskraftig igen efter att naturgasen hos konkurrenten har ökat mycket i pris pga kriget i Ukraina. Budget för biogasanläggningen på 1,5 mnkr kommer inte att hålla. Den budgeten sattes innan coronautbrott och elbilarnas popularitetsökning.

Som redan har tagits upp under Viktiga händelser och Utmaningar så har priser på många varor stigit mycket under tertialet. Vissa produkter har ökat med över 50%. Bränslekostnader påverkar inte bara sektorns egna maskin- och transportkostnader, utan också alla transporter av t ex reservdelar och annat material som behövs för verksamheterna.

Leveranstider har blivit långa, och det innebär att enheterna köper in större lager än ett normalår.

Trots dessa orosmoln bedömer Avfall VA i prognosen efter fyra månader att hålla budget med undantag för biogasen.

2 TN Sektor Fastighet

2.1 Verksamhetsidé

Vår uppgift är att bygga, förvalta och erbjuda ändamålsenliga lokaler för kommunens kärnverksamheter med god standard till lägsta möjliga kostnad och miljöbelastning samt erbjuda bostadsförsörjning till behövande inom kommunens sociala verksamheter samt handlägga Östersunds kommuns bostadsanpassningsverksamhet.

Sektor Fastighet

Sektorn har en intensiv period bakom sig. Tempot är högt i verksamheten, främst orsakat via den höga investeringstakt som råder och som medför att mycket uppgifter behöver tas fram för att kunna driva investeringsprojekten.
Att det varit intensivt beror också på att en omorganisation förbereds. Syftet är att skapa en organisation som kan hantera det just nu konstant sakta växande fastighetsbeståndet. Och som alltid orsakar omorganisationer turbulens samt merarbete under genomförandet.
Arbetet med att införa uppdaterade styrdokument och rutiner för verksamheten har också inletts på allvar och tar en avsevärd tid i anspråk.

Driftenheten
Driftenheten har nu haft en period när vi kan träffas då restriktionerna pga corona inte finns längre.

Det har inneburit att driftenheten har börjat att planera för utbildningar och aktiviteter tillsammans.

Då flera av enhetens medarbetare har gått vidare inom sektorn samt pensionsavgångar så har driftenheten ersatt dessa med nya medarbetare som är under introduktion. Driftenheten har svårt att hitta erfarna och utbildade fastighetsskötare så vi har satsat på unga personer som vi tror kommer att kunna passa och trivas hos oss även om vi kommer att behöva internutbilda dem.

Fastighetsteknik
Enheten Fastighetsteknik är just nu inne i en förändringsperiod. Vi implementerar ett nytt fastighetssystem, förbereder för organisationsförändring samt rekryterar ny personal till enheten.

2.1.1 Viktiga händelser under året

Sektor Fastighet

Implementationen av fastighetssystemet har gått in i en ny fas. Bl.a. har ärendehanteringen flyttats över dit under våren och fungerar nu tillsammans med verksamhetsvaktmästarnas beställningar, allt för att på sikt underlätta för kommunens verksamheter vid kontakt. Dock återstår mycket arbete med att fylla upp systemet med kvalitetssäkrade data från de olika källor den i dag är lagrad på.
Projekt återbruk har startats upp. Det är ett utvecklingsprojekt för att möta kommunfullmäktiges uppdrag om att etablera en cirkulär modell även inom byggnation.

Driftenheten
Driftenheten har infört semesterperioder för att enklare kunna planera verksamheten under sommaren. Det blir även tydligare för personalen för vad som gäller under sommarledigheten.

Sektorn har ett nytt fastighetssystem (Xpand) som driftenheten har börjat att använda för våra felanmälningar. Det innebär att driftenheten tillsvidare använder vårt gamla system parallellt då våra ronderingar fortfarande är kvar där. Planen är att använda Xpand på heltid i höst.

Fastighetsteknik
Under våren har ett stort rekryteringsarbete pågått och enheten har gjort klart med anställning av tre nya drifttekniker. (Alla är ersättningsrekryteringar.) Rekrytering av säkerhetsingenjörer pågår fortfarande.

Utvärdering av resultat från HME-enkät och TF arbetsmiljöenkät med medarbetarna.

Lönerevisionen är avslutad. Samtliga medarbetare har haft lönesamtal.

Implementering av fastighetssystemet Xpand pågår.

2.1.2 Utmaningar och framtidsutveckling

Sektor Fastighet

Den stora utmaningen är belastningen som helhet. Underhållet är eftersatt samtidigt som investeringstempot är högt, vilket leder till att belastningen på alla personalkategorier inom sektorn blir hög.

På medellång sikt (1 år och framåt) behöver sektorn växa ytterligare inom driften för att möta de större lokaler som färdigställs och kunna bibehålla adekvat fastighetsskötsel.

Driftenheten
Driftenheten får en ny organisation som kommer att kräva inpassning men samtidigt ge en tydlighet och en möjlighet att arbeta effektivare ute på våra områden.

Fastighetsteknik
Enheten Fastighetsteknik kommer att få en annan sammansättning i och med organisationsförändringen som genomförs i september. Förberedelser pågår inför detta med att göra nya rollbeskrivningar, planera fördelning av kontor, rekrytera nya chefer mm.

Enheten har också en stor personalomsättning. På agendan ligger att rekrytera en ny energiingenjör då våra nuvarande energiingenjörer slutar i höst.

2.2 Ekonomi

Driftbudget/plan (ange Mnkr med en decimal)	Budget 2022	Utfall 220430	Prognos 2022	Utfall 210430	Utfall 2021
Taxor och avgifter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Externa bostads- och lokalhyror	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Statsbidrag	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1
Övriga externa intäkter	0,0	0,0	0,0	0,1	0,2
Interna hyresintäkter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga interna intäkter	24,3	8,1	24,3	7,9	23,7
Kommunbidrag	10,7	3,7	10,7	3,6	10,7
SUMMA INTÄKTER	35,0	11,9	35,1	11,6	34,7
Personalkostnader	-13,3	-4,3	-13,3	-4,1	-13,2
-varav arvoden, uppdragstagare och övriga löner	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Personalomkostnader (PO-pålägg)	-5,4	-1,7	-5,4	-1,7	-5,3
Varor	-1,0	-0,1	-1,0	-0,2	-0,6
Köp av verksamhet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga kostnader	-3,2	-0,1	-3,2	-0,1	-0,7
Lämnade bidrag	-9,0	-2,5	-11,1	-2,0	-9,5
Hyror, externt	-0,1	0,0	-0,1	-0,1	-0,1
Hyror, internt	-0,5	-0,2	-0,5	-0,4	-0,9
Avskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Internränta	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Interna köp exklusive hyror	-2,5	-1,7	-2,6	-1,5	-4,4
SUMMA KOSTNADER	-35,0	-10,6	-37,2	-10,1	-34,7
RESULTAT	0,0	1,3	-2,1	1,5	0,0

2.2.1 Analys och kommentar utfall

Fastighetsteknik
Inom bostadsanpassningen finns det ett stort projekt inplanerat med start i sommar och detta projekt ryms inte inom nuvarande budget, därav en minusprognos på 2,1 mnkr.

Resterande del av enheten rullar på bra.

Driftenheten
Driftenheten följer budget på ett bra sätt och enheten ser ingen risk i dagsläget att det inte ska fortsätta så.

3 TN Sektor Måltidsservice

3.1 Verksamhetsidé

Måltidsservice ska bidra till ett gott liv och ett bättre Östersund genom att erbjuda bästa möjliga måltider för våra gäster.

Sektorns varor och tjänster

Barn- och utbildningsförvaltningen Grundskola, skolbarnomsorg samt förskola - Tillagning och servering av:
•Lunch till förskola och grundskola
•Lunch till fritidsverksamhet under skollov
•Frukost och mellanmål till fritidsverksamhet och förskola
Försäljning av råvaror till grundskola, fritidsverksamhet och förskola

Gymnasium Jämtlands gymnasium - Tillagning och servering av:
•Skolluncher till gymnasium
•Lovmat till fritidsverksamhet inom gymnasiesärskola
Försäljning av råvaror

Särskilt boende, Vård- och omsorgsförvaltningen - Tillagning och leverans av
•Varm lunchmat till avdelnings- och mottagningskök
•Varm/Kall middagsmat till avdelnings- och mottagningskök
Försäljning och leverans av råvaror

Tidsbegränsat uppdrag är att leverera varor och tjänster likt skolans till Internationella Engelska skolan. Uppdraget upphör vid höstterminens start 2022.

Året började med mycket stor sjukfrånvaro på grund av pandemin. Kontinuitetsplanen testades och uppdaterades. I kriser testas förmåga och Måltidsservice medarbetare visade under denna period stor förmåga att lösa problem med knappa resurser.

Knappt hann pandemins stora påverkan på verksamheten tona ner innan det var dags för planering och beredskap för flyktingmottagande till följd av kriget i Ukraina. De planerna har inte behövt bli verklighet än, men beredskapen hos sektorn har höjts.

Skolans förändrade verksamhet påverkar sektorns arbete i stor utsträckning. Detaljplanering för att öppna Odensalaskolan pågår för fullt och detsamma gäller planering av den förändrade verksamheten på Palmcrantzskolans kök där leveransen till bland annat Engelska skolan upphör vid terminsstart hösten 2022. Stängningen av Gimlegårdens förskola innebär också att ett av sektorns kök läggs ned. Arbete med lokalfrågor har fortsatt att ta stora resurser i anspråk. Dels gäller det planering av nya kök, dels att lösa akuta underhållsbrister i köken. Köket på Vallaskolan har vi tvingats dra ner verksamheten rejält i då lokalerna helt enkelt inte håller måttet. Under perioden har skyddsronder genomförts i alla kök och åtgärdsplaner upprättats där brister hittats.

I början av februari uppmärksammades Samefolkets dag och till lunch serverades renfärslimpa med kokt Stockepotatis, sås och lingon. Sektorn jobbar aktivt för att utveckla den samiska matlagningen i samarbete med sina kunder och projektet samisk matkultur som drivs av Torsta AB. I samarbete med Barn- och utbildningsförvaltningen har sektorn påbörjat det måltidspedagogiska arbetet i form av konceptet ”veckans grönsak”. Livsmedelsupphandlingen är nu annonserad. Planen är att nytt avtal ska vara klart till första mars 2023.

Sektorn ser flera stora utmaningar under resten av året och två av de största är prisutvecklingen på livsmedel samt personalförsörjningsbehovet. Sektorn har inlett samverkan med sina kunder om

åtgärder för att kunna parera ökade livsmedelspriser. Det handlar om val av råvaror, ändringar i matsedeln och eventuella neddragningar i utbudsnivå.

3.1.1 Viktiga händelser under året

3.1.2 Utmaningar och framtidsutveckling

3.2 Ekonomi

Driftbudget/plan (ange Mnkr med en decimal)	Budget 2022	Utfall 220430	Prognos 2022	Utfall 210430	Utfall 2021
Taxor och avgifter					
Externa bostads- och lokalhyror					
Statsbidrag	1,2	0,5	1,2	0,6	1,5
Övriga externa intäkter	20,5	7,5	20,5	5,6	19,3
Interna hyresintäkter					
Övriga interna intäkter	133,8	44,5	133,8	43,1	131,9
Kommunbidrag					
SUMMA INTÄKTER	155,5	52,5	155,5	49,3	152,7
Personalkostnader	-60,0	-20,0	-60,0	-19,5	-59,8
-varav arvoden, uppdragstagare och övriga löner					
Personalomkostnader (PO-pålägg)	-24,2	-7,9	-24,2	-7,9	-24,1
Varor	-46,9	-18,2	-48,3	-16,1	-45,6
Köp av verksamhet					
Övriga kostnader	-5,6	-1,7	-5,6	-1,6	-5,1
Lämnade bidrag					
Hyror, externt					
Hyror, internt	-10,5	-3,4	-10,5	-3,5	-10,4
Avskrivningar	-0,8	-0,3	-0,8	-0,2	-0,7
Internränta	-0,1	0,0	-0,1	0,0	0,0
Interna köp exklusive hyror	-7,4	-2,7	-7,5	-2,6	-7,4
SUMMA KOSTNADER	-155,5	-54,2	-157,0	-51,4	-153,1
RESULTAT	0,0	-1,7	-1,5	-2,1	-0,4

3.2.1 Analys och kommentar utfall

Sektorns livsmedelavtal innebär dagspriser på frukt och grönt samt prisjusteringar fyra gånger per år på övrigt sortiment. Efter två av årets fyra prisjusteringar ser vi ökade priser med 5,2 procent. Enligt normalfördelningen av utfall livsmedelsbudget, beräknat på medelvärde åren 2016–2020, ska utfallet vara 36,3 procent per april. I år är utfallet av budget 38,3 procent. Som jämförelse ser vi att år 2019 låg utfallet per april på 38,2 procent och då överskreds budget med 2,9 procent. Om vi under 2022 överskrider lagd budget med 2,9 procent betyder det 1,3 mnkr. För bibehållen kvalitetsnivå behöver budgeten utökas. Sektorn har presenterat tre förslag på kvalitetssänkningar för sina kunder. Steg ett är att byta ut svenska ekologiska produkter till svenska konventionella produkter. Steg två att byta ut dagens produkter mot produkter av lägre kvalitet. Steg tre är att begränsa utbudet på varor som

används i stor mängd, exempelvis mjölk. En sådan åtgärd skulle markant påverka näringsinnehållet i måltiderna. Prognoser inför 2023 pekar mot ytterligare höjningar, upp mot 15–20 procent. Sammantaget är det stora osäkerheter, men då livsmedel är en så stor del av sektorns kostnader blir prognosen ett minusresultat om 1,5 miljoner om inga tillskott erhålls och förutsatt att priserna inte ökar ännu mer.

4 TN Sektor Städ och service

4.1 Verksamhetsidé

”Sektorns uppgift är att utifrån ett kundorienterat arbetssätt tillgodose våra kunders behov av tjänster inom bland annat städning, snickeri och verksamhetsvaktmästeri. Vi skall genom att arbeta med utveckling och samordning skapa förutsättningar för att ge bästa möjliga service till kommunens kärnverksamheter. Vi har också i uppdrag att erbjuda arbetsplatser och meningsfulla arbetsuppgifter till personer i olika typer av arbetsmarknadsinsatser.” Enheterna inom Sektorn: Städområde 1 - JGY/Arenabyn Städområde 2 - Brunflo/Torvalla Städområde 3 - Frösön Lugnvik Städområde 4 - Centrala stan/Solliden/Lit Städområde 5 - Odensala/Körfältet/Odenslund Verksamhetsvaktmästeri/Arbetsmarknadsgrupper (Snickeri&Service, Renare stad och Skogsgruppen)

Inledningen på 2022 har i delar varit intensiv samtidigt som det händer mycket bra saker inom sektorn. Dels har det efter pandemin fortsatt att vara ovanligt hög korttidsfrånvaro vilket påverkat verksamheten tydligt. Sen har det funnits ett behov att komma i gång med olika utvecklingsarbeten som tar mycket tid och kraft. Digitaliseringsarbetet att utbilda och utrusta alla städare med arbetstelefoner är ett exempel på ett viktigt arbete som pågår för fullt just nu.

Arbetet med att omvandla de kvarstående uppehållstjänsterna till semestertjänster har slutförts i maj. Förändringen har inte varit önskad men de medarbetare det gällt har ändå accepterat situationen. Det har varit en viktig princip att alla medarbetare i sektorn ska ha samma förutsättningar när det gäller arbetstider, semester och ansvar i periodiserade arbetsuppgifter.

4.1.1 Viktiga händelser under året

Städ
Verksamheten har haft en utmanande start på 2022 med en ovanligt hög korttidsfrånvaro. Det har varit slitsamt både för medarbetare och chefer. I stora hela så har ändå allt fungerat enligt plan och man har fått båda nya och utökade städuppdrag. Det nya sättet att introducera och utbilda nyanställda har fungerat bra, två städutbildningar i periodiserad städning har genomförts och kommer vara en stående punkt i planeringen åren framöver.

Det på sikt viktigaste utvecklingsarbetet har handlat om digitaliseringen av medarbetarna inom städverksamheten. Där är målet att alla medarbetare ska ha kunskap och tillgång till arbetstelefoner för att själva kunna ta del av information på Insidan och e-post, sköta sina ärenden i Heroma, samt vara aktiv i Teams.

Satsningen på joniserat alkaliskt vatten (z-vatten) rullar på och nu läggs fokus på att identifiera och stödja andra verksamheter som kan ha nytta av göra samma förändring. Det finns ett par större verksamheter inom kommunen som skulle kunna minska ner antalet rengöringsprodukter med hjälp av "Z-vatten". Inom kort påbörjas testerna av att tvätta städmaterial med Z-vatten för att se om

resultatet möjliggör att byta ut ännu en kemikalieprodukt.

Verksamhetsvaktmästeri
Verksamhetsvaktmästeri har fört in Xpand som sitt ärendehanteringssystem. Att byta sätt för kunderna att beställa tjänster, inom framförallt barn- och utbildningsförvaltningen, gör att man nu har samma väg in oavsett om det gäller felanmälan till fastighet eller en beställning till verksamhetsvaktmästaren. Xpand kommer bidra till ett bättre samarbete med Sektor fastighet samt att man tillsammans förhoppningsvis får nöjdare kunder.

Ekonomiskt har verksamheten vänt sin negativa trend tack vare det goda arbete som utfördes kring områdesplanering och bemanning under 2022.

Arbetsmarknadsgrupperna
Sedan en period bakåt har det funnits en vakans på arbetsledare vilket man försökt lösa genom att övriga arbetsledare samverkar och täcker för varandra. Lösningen har varit påfrestande men samtidigt varit det bästa för de deltagare man sysselsätter som behöver trygghet och värdesätter att de känner sin arbetsledare. I övrigt har arbetet i de olika grupperna löpt på enligt plan, ett lite lägre flöde på inkommande beställningar gör att ekonomin ligger lite under budget just nu.

Stab och ledning
Mycket arbete som skjutits på framtiden under pandemiåren har nu startats upp. Ledningsgruppen har flera större arbeten på gång som tillexempel digitaliseringen, utbildningssatsningar, tester av Z-vatten i tvättmaskiner och kvalitetskontroller. Under våren kommer man rekrytera och ersätta både en enhetschef och en arbetsledare.

Sektorn är också involverad i projektet för ny hyresmodell och fastighetsnära service. Där arbetet går ut på att se över om mer service kan ingå i hyran och vad man tillsammans med Sektor fastighet kan göra för att underlätta för hyresgästerna.

4.1.2 Utmaningar och framtidsutveckling

Städverksamhetens arbete för att bli mer digitaliserad kommer ta mycket kraft och energi under hösten.

En negativ trend som kommer påverka verksamheten på olika sätt framåt är den ökande problematiken kring städarnas vardag ute i grundskolorna. Många upplever och rapporterar om ett hårdare klimat och händelser som skapar en arbetsmiljö som inte är okej. Det pågår flera diskussioner med rektorer och verksamhetschefer för att tillsammans arbeta för att säkerställa och förbättra städpersonalens arbetsmiljö.

Verksamhetsvaktmästeriet påverkas av ny- och ombyggnationer av skollokaler och det finns behov av att samverka med barn- och utbildningsförvaltningen på ett tydligare sätt. För att ge en bra service måste både kunden och verksamheten se behoven och lösningarna på samma sätt. Införandet av fler elbilar är också en utmaning då det i dagsläget saknas bra lösningar för laddning på Hyggesvägen 15.

När det gäller arbetsmarknadsgrupperna pågår diskussioner och förberedelser för att utveckla och anpassa grupperna till nya behov. Social- och arbetsmarknadsförvaltningen önskar fler platser med enklare arbetsuppgifter samt en anpassning så någon verksamhet i större utsträckning kan locka kvinnliga deltagare. Det arbetet kommer pågå under resten av 2022.

Samverkan kring återbruk och möbelförråd är också en fråga som påverkar sektorn och gör att det kan finnas behov att justera i organisation och struktur för att möta upp behoven.

När det gäller ledningsfunktioner kommer sektorn utreda möjligheterna till att tillsätta nya roller i städverksamheten. Roller för att avlasta enhetscheferna med operativa frågor i den dagliga driften, till exempel gruppledare som hanterar frånvaro och detaljfrågor kring städningen. Det finns flera

kommuner som har organiserat sig på liknande sätt. Arbetet med att hämta in andra kommuners erfarenheter pågår via nätverksträffar och man planerar att genomföra studiebesök i någon kommun under året.

4.2 Ekonomi

Driftbudget/plan (ange Mnkr med en decimal)	Budget 2022	Utfall 220430	Prognos 2022	Utfall 210430	Utfall 2021
Taxor och avgifter					0,0
Externa bostads- och lokalhyror					
Statsbidrag	0,2	0,3	0,2	0,2	0,6
Övriga externa intäkter	7,1	2,7	7,1	2,4	7,6
Interna hyresintäkter					
Övriga interna intäkter	73,3	24,5	73,3	23,5	72,7
Kommunbidrag					
SUMMA INTÄKTER	80,6	27,5	80,6	26,1	80,9
Personalkostnader	-46,6	-15,5	-46,6	-15,2	-46,0
-varav arvoden, uppdragstagare och övriga löner					
Personalomkostnader (PO-pålägg)	-18,5	-6,1	-18,5	-6,1	-18,4
Varor	-4,4	-1,6	-4,5	-1,2	-3,8
Köp av verksamhet					
Övriga kostnader	-0,7	-0,3	-0,7	-0,2	-0,8
Lämnade bidrag					
Hyror, externt					
Hyror, internt	-2,3	-0,8	-2,3	-0,7	-2,2
Avskrivningar	-0,2	-0,1	-0,2	-0,1	-0,2
Internränta	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Interna köp exklusive hyror	-7,9	-2,6	-7,8	-2,5	-7,5
SUMMA KOSTNADER	-80,6	-27,0	-80,6	-26,0	-78,9
RESULTAT	0,0	0,5	0,0	0,1	2,0

4.2.1 Analys och kommentar utfall

Det ekonomiska resultatet är i stort enligt plan och prognosen för 2022 är enligt budget. Jämfört med 2021 är det inte längre några vakanser i ledningsgruppen och man har dragit i gång de utvecklingsprojekt som ifjol inte kunde genomföras på grund av pandemin.

Det finns en viss osäkerhet i prognosen för året då korttidsfrånvaron varit väldigt hög och den kommer bli en ekonomisk utmaning om det fortsätter även i maj/juni.

5 TN Sektor Gata och Fritid

5.1 Verksamhetsidé

GataFritids uppdrag är att förvalta, underhålla och utveckla kommunens allmänna platsmark som gator, parker, naturreservat, vandringsleder, stränder och torg samt att företräda kommunen som väghållare. GataFritid har även ansvar för upplåtelse av mark, grävningstillstånd, torghandel och offentliga toaletter.

Inom sektorns område finns ansvaret för kommunens vägbelysning, trafiksäkerhetsarbete, den kommunala parkeringsövervakningen trafikfrågor, planering och beställning av särskild kollektivtrafik. I arbetet ingår också administration av kommunala åtaganden gentemot enskilda vägar

Verksamheten arbetar med drift och underhåll och investeringar i parker för att tillgodose allmänhetens krav på god parkmiljö. Arbetar för att bibehålla och stärka förutsättningarna för den biologiska mångfalden i kommunen, sprida information om och öka möjligheterna för människor att uppleva naturen.

Verksamheten har maskin- och utrustningspark för att säkerhetsställa driften av ansvarsområdena. Är även kommunens internägare av personbilar.

Fritidsdelen ansvarar för drift och underhåll av kommunens idrottsplatser, idrottshallar, simhallar, motionsspår, och friluftsområden, äventyrsbadet Storsjöbadet. Äger och driver Östersunds camping. Alla är välbesökta anläggningar som är viktiga tillväxtfaktorer för Östersunds kommun. De ska med ett professionellt arbete, en bra service och med ett positivt bemötande medverka till och tillgodose kommunmedborgares, besökares och föreningars behov och möjligheter till en ökad livskvalitet.

"Det är nya tider nu, en ny form av arbetsvardag har gått oss tillmötes. Covid-19 slår till och alla drabbas på något sätt. Huvudfokus är att hålla verksamheterna i gång, så att våra medborgare och kunder drabbas så lite som möjligt. I den nya vardagen jobbar sektorn för att anpassa verksamheten, ekonomin och arbetsmiljön, till dom nya utmaningarna vi står inför."

Så sammanfattades första uppföljningen 2020 och fokuset på Covid-19 pågick under 2 år. Början av 2022 drabbades flertalet verksamheter av covid-utbrott från av varit förskonade, där enhetscheferna fick prioritera och omprioritera i sina verksamheter för att viktiga funktioner skulle fungera. Även om Covid-19 finns kvar i samhället så har fokus flyttats över till kriget i Ukraina och dess påverkan på våra medborgare och verksamheter. Kriget påverkar oss bland annat ekonomiskt, leveransproblem av viktiga produkter och att planera verksamheten för krigets eventuella påverkningar är den nya vardagen. Det märks väldigt väl på långa leveranstiderna på upphandlande fordon och maskiner på grund av komponentbrist i tillverkningsprocessen och de ökade drivmedelspriserna.

I år är det även val, inför varje mandatperiod görs en nämndöversyn. Från den tidigare nämnds översynen beslutades det att renodla organisationen och beställare – utförarmodellen skulle fasas ut i den mån det var möjligt. Delar av GataFritid har utförarmodellen kvar och ett utredningsuppdrag inför denna översyn, hur beställare – utförarmodellen avvecklas i sin helhet. Flyttas fritidsdelen kommer det att ha påverkan på organisationen och hur man anpassar kostymen, det är inte bara ekonomiskt utan även arbetssätt som behöver ses över. Organisationen arbetar med olika scenarier och har fastställt vilka utmaningar man står inför och inväntar beslut om tjänstemannaorganisationen.

Projektet Digitalt gaturum

Allt som sektorn ansvarar för i gatu- och utemiljön, ska även finnas som objekt i en digital karta där också all data är samlat. Tidigare har den kunskapen funnits i pärmar, excel-dokument och pdf-filer. Projektet har funnits några år och finansieras delvis av Digiresan där en teknisk plattform byggs i form av kartverktyg och databaser. I projektet ingår också ett lärande för medarbetarna att använda sig av tekniken. Planteras ett träd eller sätts en lyktstolpe upp ska koordinaterna samtidigt läsas in, liksom all kunskap om trädet eller lyktstolpen. Kartan blir ett effektivt verktyg i det dagliga arbetet. GataFritid ska succesivt byta arbetssätt genom att lämna dokumenten och lagra all data digitalt i stället.

På gång nu är nya databaser, bland annat för gatubelysning och vi fortsätter arbetet med databaserna för park och träd. Flera medarbetare har blivit introducerade i den nya verktygen och vi arbetar med rutinerna för inmätning av nybyggd infrastruktur. Det digitala kartmaterialet används även i den externa kommunikationen.

Kartor i den externa kommunikationen

Tidigare har man visat när de gång- och cykelbanor som är prioriterade i vinterväghållningen senast åtgärdades (snöröjdes eller sandades), samt hur arbetet med den stora sopningen om våren fortskrider. Vintern 2022 lanserades också en digital karta där vinterväghållningen på det hela kommunala vägnätet kommer presenteras på samma sätt.

Fastighetsägares ansvar

För fastighetsägare vars mark gränsar till kommunens gatumark, finns ett och annat att tänka på. Träd, häckar och buskar måste hållas efter så de inte inkräktar på gaturummet med trafikfara som följd. Vid takskottning och borttagning av istappar i centrala stan krävs en godkänd TA-plan. Snön ska städas undan och snö som faller på privata tomter får inte skottas ut i gatan etc.

Ett arbete har påbörjats med att systematiskt påminna fastighetsägare om dessa skyldigheter. Vintern 2022 fick många villaägare via flera olika kanaler en påminnelse om att de måste ta hand om sin egen snö och inte skotta ut den i gatan till kommunens snöröjning. Den påminnelsen kommer att följas upp på olika sätt, med förhoppning om att se en beteendeförändring hos villaägarna.

Styrdokument GataFritid

Sektor GataFritids arbete med att ta fram styrdokument fortlöper. Planeringsstadiet har varit centralt eftersom en oaktsamhet i detta, resulterar i att sektorns styrdokument inte bidrar till den förväntade tydligheten. De sista av sektorns planerade planeringsdirektiv är beslutade i teknisk nämnd, kommunstyrelsen och kommunfullmäktige ska besluta huruvida dessa ska fastställas. Detta innebär att inga nya riktlinjer, förutom de påbörjade, i nuläget är planerade från sektorn.

En utmaning i framtagande av bakgrundsrapporter för styrdokumenten är att dessa ska göras inom ram. Då tjänstepersoner med sakkunskap i området har en redan hög arbetsbelastning måste tiden som läggs på dessa bakgrundsrapporter fördelas på ett hållbart sätt, för att inte skapa en ohållbar arbetssituation.

GataFritid är involverade och driver stora och i vissa fall politiskt intressanta projekt

Trafiksituation - Odenskog/Lillänge

Trafikplats Odenskog/Lillänge går framåt i projekteringsstadiet där betongtomten samt en ny rondell ligger för detaljplanering. Lokalgata med flera anslutande rondeller i området utreds samt ytterligare åtgärder för att avlasta trafiksituationen. Projektet ligger kvar i projekteringsstadiet och kommer vara det p.g.a. förändringar i de olika områdena. Projektet är komplicerat då Mark- och exploatering diskuterar för ändringar och kompromisser med exploatörers önskemål. Detta gäller främst för betongtomten och nya bostäder på Körfältet vilket konstant tenderar att förändra underlag för trafikutredningar. Mark- och exploatering för diskussioner med fastighetsägare som påverkas olika mycket i olika stadier.

GataFritid bygger för hållbar och trygg trafik

I Östersunds kommun ska alla kunna känna sig trygga i trafiken. Det byggs kontinuerligt en tryggare trafikmiljö framför allt för barn, äldre och personer med funktionsnedsättning. De är oskyddade i trafiken när de går, cyklar eller åker kollektivt. Det ska underlätta för alla östersundsbor att gå, cykla eller åka buss i stället för att ta bilen för att färdas kortare sträckor inom tätorterna. Det ger oss bättre luft, mindre buller och det bidrar till att kommunen kan bli en fossilfri och energieffektiv kommun år 2030.

Centralstationen: Gång- och cykelbro över järnvägen

I Östersund utgör järnvägen en barriär mellan staden och Storsjön. Med en gång- och cykelbro över järnvägen vid Centralstationen kommer det att finnas ännu ett sätt att söka sig ner till sjöstranden. För de cirka 2 000 personer som kommer att bo på Storsjö strand när området är fullt utbyggt blir det dessutom nära till både buss- och tågavgångar. På så sätt stimulerar bron till hållbara resor.

Brons landfästen kommer att ligga i Österängsparken och vid Storsjö Strand. Det kommer att finnas trapphus och hiss på stationsområdet och vid det södra landfästet. Bron kommer att bli cirka 200 meter lång. Bygget påbörjades i augusti 2021 och kommer att slutföras under verksamhetsåret 2022.

Ny belysning längs Prästgatan

Prästgatan, gågatan mitt i centrum är en kulturhistoriskt viktig miljö och vår stads "finrum" som behöver ny belysning. Det planeras för, inte bara hur gågatan ska belysas, utan även hur den ska ljussättas. Det vill säga hur belysning kan skapa större trivsel.

Det har tagits fram ett belysningsprogram som:

- Tar fasta på Prästgatans olika funktioner och karaktärer
- Förstärker stråket Centralstationen - centrum
- Tydliggör entrén till centrum

Den nya belysningen, med bara en typ av armatur, kommer att binda samman hela gatan, från Färjemansleden, och längs förlängningen via gång- och cykelbanan, till Centralstationen. Armaturerna ska vara fästa på fasaderna och upphängda i linor över gatan. De kommer att uppfattas som ett pärlband mot den mörka himlen och det förbättrar också gågatans framkomlighet och tillgänglighet. Linorna kan även användas för att hänga upp annan utsmyckning vid speciella evenemang. Prästgatans nya belysning projekteras och provbelysning pågår.

Gestaltning projekteras/utreds och samordning av grävning i gata med VA och Jämtkraft. Många parter berörs av projektet och det är leveransproblem av provbelysning.

Östersundslänken

Östersundslänken ska binda ihop kollektivtrafiken genom Östersunds mest centrala delar på ett tillgängligt och effektivt sätt. Målet är att skapa en trygg och trevlig miljö för resenärer, samt minska behovet av att byta buss för att nå viktiga hållplatser. Östersundslänken ska i förlängningen bidra till att öka det kollektiva resandet och ska gå mellan Östersunds centralstation i söder och Jamtli i norr, via Kyrkgatan. Länken knyter ihop olika trafikslag och viktiga målpunkter i staden.

Projekteringen av Östersundslänken fortlöper under året samtidigt som byggnationen av projektets första faser påbörjas under 2022 och hela genomförandetiden sträcker sig till år 2024.

Nästa steg i projektet är att finansieringen ska tas upp i den politiska processen.

Elsparkcykeluthyrningsföretag vill etablera sig 2022 vilket blir ett nytt inslag i Östersund. Via omvärldsbevakning med andra kommuner i landet har det framkommit att man brottas hårt med det

ökade antalet och infrastrukturen. Ett avtal tas fram för aktörer med planerad start i slutet på maj där säsongen ska pågå till oktober.

Kommentarer från enheterna

På **Arenabyn** samt sporthallarna har det gått att genomföra alla bokade tävlingar, matcher, seriespel, cuper, föreningsverksamhet men under restriktioner för Covid-19 under första delen av 2022. Arrangemang som varit inställda under pandemin har återkommit och kunnat genomföras vilket är mycket glädjande.

Storsjöbadet har haft öppet utan restriktioner och driftstopp under årets första månader, vilket inte har hänt på drygt 2 år. Besöksmässigt har januari-februari varit lite sämre än ett normalår men i mars började besökarna att hitta tillbaka igen. Aktiviteter som babysim, simskola, HLR-utbildningar och temakvällar på relaxen har startat upp till fullo igen efter en tids pausande.

På **campingen** ses ett uppdämt behov av att campa igen efter pandemin med en rejäl ökning av gäster jämfört med ett normalår. Kopplingen med booking.com har bidragit positivt men det är företagsbokningar som genererat mest intäkter. Det nya servicehuset Tor kommer att stå klart i början på maj vilket blir ett stort lyft för campingens gäster.

Det har getts en utbildning av personal på **Fordonsenheten** för båda kommunens interna verkstäder i El- och Hybridfordon - Instruerad tekniker. Kursen ger personalen kännedom om olika typer av el/hybriddrift samt vad dom får och inte får göra utan certifikat för högvoltskomponenter. Det för att möta den allt större fordonsflottan som drivs av el och säkerställa arbetsmiljön för medarbetarna.

Leasingavdelningen som upphandlar fordon till kommunens verksamheter märker av kriget i Ukraina markant. Många fordon har fått långa leveranstider som sträcker sig till mitten av nästa år, trots att beställningen gjordes tidigt för det året. Detta gör att det blir ett avbrott i ruljangsen mellan bilarna ska lösas på restskuldsbeloppet hos banken och verksamheterna har möjlighet att lämna utbytesfordonet tillbaka för avyttring.

På **beläggningsdelen** inom sektorn har en upphandling av ett nytt ramavtal för beläggningsarbeten asfalt påbörjats, där ett avtal planeras gälla från 2023-01-01. Planen för årets beläggningsunderhåll har varit ute på remiss och under maj månad påbörjar upphandlad entreprenör själva genomförandet.

En omvärldsanalys genomförs där vi undersöker hur andra kommuner arbetar med grävtillstånd och i huvudsak för att ta reda på hur resurser som administrerar grävtillstånd finansieras, samt hur de säkerställer att återställning av schaktning i allmän platsmark utförs.

För **parkmark** så är årets fokusområde underhållsåtgärder i parkmark i Söder, Körfältet och Lit. Enheten har stor delaktighet i utvecklingsplan Torvalla och Brunflo där resurser från parkförvaltningen deltar i planeringsarbetet och är drivande i flera av projektens anläggningsprocesser.

Uppstart av planeringen att skapa en plattform för en trädplantskola har genomförts. Det finns en trädodling idag, men den behöver flyttas och en ny plats söks för det. Det är ännu i starten, en utredning där man undersöker behov av plantor/omfattning, tillvägagångssätt (odlingsmetod, maskiner m.m.). Det lutar åt en mindre odling av björk och tall, det kan både vara att dra upp från frö och att köpa in spön/småplantor. Kanske också växter som det är brist på marknaden. Uppstarten var i form av en workshop tillsammans med erfaren plantskolist och Borås kommun som går i liknande tankar.

Upphandling av ett nytt ramavtal för maskin- och transporttjänster har slutförts.

5.1.1 Viktiga händelser under året

E-tjänst och ärendehantering för felanmälningar

All kommunal infrastruktur i gatu- och utemiljön felar ibland, saker slits ut eller går sönder. Det behöver vi få veta så att vi kan åtgärda och nu har vi smugit ut den nya **e-tjänsten för felanmälan**. I

e-tjänsten görs felanmälan i en digital karta. Uppgifterna går in i ett ärendehanteringssystem där samma kart-lager finns. Det kommer att ge oss en bättre överblick och vi kommer att kunna åtgärda fel på ett mer effektivt sätt.

Ett tiotal handläggare har introducerats i ärendehanteringssystemet och när de blir varma i kläderna kommer vi att lansera e-tjänsten externt.

Lits skidbacke hade en ny-invigning efter att ha legat i träda och under några år haft en sparsam tillvaro. Det har varit mycket populärt under vintern med många besökare. Även en ny driftöverenskommelse med Kultur-och fritidsförvaltningen för driften av skidbackarna är klar och har underlättat arbetet under vintern. Överenskommelsen definierar vad som förväntas att vi ska göra i själva uppdraget. Det inkluderar öppet-perioder och är tydligt gentemot brukarna och föreningarna så alla vet vad som förväntas. Detta minimerar risken för motsättningar.

Fordonsenhetens första helt **eldrivna arbetsmaskin** har levererats. En sopsugmaskin som ska sopa kommunens gång- och cykelvägar samt ytorna i centrala stan helt fossilbränslefritt. Senare under våren kommer det ytterligare en ny gaslastbil.

Gång- och cykelväg Bergsgatan som är det sista projektet inom Stadsmiljöavtalet Östersund kommer att avslutas under året. Återstående arbeten omfattar ledningsarbeten, geonät, stödmur och räcken tillsammans med asfaltering och kantsten. Planen är att åter öppna för trafik den sista augusti, beläggningen kommer göras efter detta.

Delprojekt inom **Stadsmiljöavtalet Cykel** fortsätter att projekteras och byggnationer kommer att slutföras under året med följande åtgärder: Cykelpendelstråk centrum innefattar att cykelpassager, cykelöverfarter, cykelparkeringar och belysning vid gång- och cykelvägar kommer att åtgärdas i centrala Östersund. Cykelgarage kommer att anläggas i Thoméegränd.

Utvecklingsplan Brunflo avslutas med utveckling av Brunflo småbåtshamn och badplats samt upprustning av Torvalla centrum.

5.1.2 Utmaningar och framtidsutveckling

Det är svårt att förutsäga hur mycket kriget i Ukraina på sikt kommer att påverka GataFritid. De **ökade drivmedelspriserna** ser vi redan idag har påverkat möjligheten att få verksamheten att nå ett nollresultat på transportsidan. Detta kommer att fortsätta att följas upp månadsvis för att se hur det slår över året.

Förlängda leveranstider på nya bilar till kommunens verksamheter. Det är på grund av brist för tillverkning av komponenter som skulle ha levererats från Ukraina. Kabelhärvor är en av exportvarorna, bilar innehåller flera tusen meter kabel. Andra råvaror som berörs är palladium och neongas. Palladium används i tillverkningen av katalysatorer och datorchips. I skrivande stund har leverantörerna indikerat problem att få fram alkolås som ska installeras i våra fordon.

En annan utmaning är osäkerheten om det kommer **ukrainska flyktingar** till campingen eller inte. I dagsläget är det i så fall aktuellt med långtidsboende. Vi har förberett oss så gott det går men då campingen är fullbelagd stora delar av de kommande månaderna så blir en stor process att avboka gäster. Det kommer även att påverka vårt resultat.

För **vinterväghållningen** finns nu ett **nytt direktiv** som ska behandlas av politiken gällande skötselnivåer etc. Direktivet föreslår en del höjningar av nivåer vilket i sin tur kan innebära att budgeten måste ökas.

Tre av Fordonsenhetens **nämndsmål berör att vara fossilfri**. Energieffektiva och miljöanpassade lösningar är nödvändiga för att klara uppdragen. För att detta ska vara möjligt behövs inte bara en inventering av dom arbetsmaskiner enheten tillhandahåller. Det kräver också en kartläggning av vilka uppdrag enheten utför och utifrån det kunna göra en bedömning var det går att ersätta med elektrifierade arbetsmaskiner och att det harmoniserar med investeringsäskandet. **Dessutom behövs**

en bra ladd infrastruktur och dess behov få förutsättningarna.

För Mark- och anläggningsverksamhet ses även detta år en stor utmaning i att avsluta de projekt som ryms inom enhetens stora investeringsbudget under budgetåret och inom ramen av den beslutade budgeten.

Ett **ökat antal ärenden** har anmälts till Östersunds Kommun där medborgare påtalat att **dagvatten leds från kommunal mark in på privat fastighetsmark**. Några ärenden har medfört att ett ersättningsanspråk ligger mot Östersunds Kommun då dagvattnet översvämmat fastigheten med skador som påföljd. Ansvarsfrågan i dessa ärenden är ofta svåra att utreda och härleds delvis till att allt större del av både allmän och privat platsmark blivit hårdgjord (asfalterad) vilket hindrar dagvattnet att ledas ner naturligt via gröna ytor. Utmaning är att hitta resurser med rätt kompetens för att bevaka, driva och utveckla arbetet inom dagvattenområdet.

5.2 Ekonomi

Driftbudget/plan (ange Mnkr med en decimal)	Budget 2022	Utfall 220430	Prognos 2022	Utfall 210430	Utfall 2021
Taxor och avgifter	25,9	8,9	25,9	7,3	25,0
Externa bostads- och lokalhyror	26,1	7,8	26,1	5,3	19,8
Statsbidrag	0,1	0,4	0,1	0,1	0,3
Övriga externa intäkter	27,2	9,7	27,2	6,1	35,4
Interna hyresintäkter	0,3	0,2	0,3	0,1	1,2
Övriga interna intäkter	338,6	123,7	338,5	120,8	409,3
Kommunbidrag	108,7	36,0	108,7	34,4	108,8
SUMMA INTÄKTER	526,9	186,7	526,8	174,1	599,8
Personalkostnader	-66,7	-22,6	-66,7	-20,7	-61,2
-varav arvoden, uppdragstagare och övriga löner	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Personalomkostnader (PO-pålägg)	-32,9	-9,1	-32,9	-8,4	-24,6
Varor	-95,3	-23,2	-95,9	-23,4	-116,5
Köp av verksamhet	-30,3	-9,3	-28,8	-7,6	-25,8
Övriga kostnader	-96,9	-37,1	-96,9	-36,0	-144,7
Lämnade bidrag	-1,2	-0,1	-1,2	-0,3	-1,2
Hyror, externt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hyror, internt	-14,0	-4,8	-14,0	-4,9	-14,7
Avskrivningar	-33,5	-12,8	-33,5	-11,0	-33,9
Internränta	-5,7	-2,0	-5,7	-2,2	-5,4
Interna köp exklusive hyror	-147,2	-69,4	-158,3	-68,6	-174,9
SUMMA KOSTNADER	-523,7	-190,4	-533,9	-183,1	-602,9
RESULTAT	3,2	-3,7	-7,1	-9,0	-3,1

5.2.1 Analys och kommentar utfall

Prognos 2022

Det prognostiserade underskottet uppgår till -7,1 mnkr. Det vill säga en differens mot budget med

-10,3 mnkr.

- Anslagsfinansierat: vinterväghållning - 5 mnkr (färdtjänstresande har inte återgått till normalt efter pandemin vilket resulterar i ett positivt resultat om +1,5 mnkr) samt att ej aktiverbara kostnader avseende investeringar beräknas uppgå till 6 mnkr. Tilläggas bör att prognosen kring de ökade driftskostnaderna pga ej tillåtna aktiverade kostnader är ytterst osäker.
- Intäktsfinansierat internt: ökade drivmedelspriser, transport - 0,6 mnkr, fritid - 0,2 mnkr.
- Intäktsfinansierat externt: prognosen för Campingen är att resultatkravet kommer uppnås. Däremot bör vi ha i åtanke att läget snabbt kan komma att ändras beroende på läget i Ukraina.

	Budget 2022	Redovisning 2022	Periodiserat 2022	Periodiserat resultat 2021	Prognos 2022
Anslagsfinansierat	0	-5,6	-1,8	-6,2	-9,5
Intäktsfinansierat (skatte)	0	-0,6	-2,2	-2,9	-0,8
Intäktsfinansierat (externt)	3,2	1,5	0,3	0,1	3,2
Summa mnkr	**3,2**	**-4,7**	**-3,7**	**-9,0**	**-7,1**

Vinterväghållningen

Vinterväghållningen har även detta år börjat med ett underskott. Per sista april ligger vinterväghållningen på ett underskott om ca - 6 mnkr efter periodiseringar. Den klart största posten kommer från snöbortforslingen som hitintills kostat 7,6 mnkr. Dvs mer än en tredjedel av de totala kostnaderna. Totala kostnaderna för vinterväghållningen uppgår för den första tertialen till 20,6 mnkr vilket är 78% av den totala budgeten för vinterväghållningen.

Merparten av kostnaderna för sandupptagningen kommer komma nu under de närmsta två månaderna. Bedömningen är att kostnaden kommer ligga i samma nivå som föregående år om inte lite högre. Inte för att det är mer sand som ska sopas upp utan att det är betydligt mer sand att sopa in från angränsande ytor. Det beror på det milda vädret under januari, när det var varmt på dagarna och kallt på nätterna. Behövdes gång- och cykelvägarna breddas för att "svallis" inte skulle uppstå

Under våren har även har även insatser gjorts inom åtgärdsprogrammet för luft tillsammans med samhällsbyggnad, miljö och hälsa Där uppdraget/åtgärderna varit:

Dammbindning i form av en saltlösning (kalciumklorid) som sprids på vägbanan för att hindra partiklarna från att virvla upp.

Ökad underhållsopning.

Detta har skett på prov under mars-maj, då det inte ingår i den normala driften har det genererat en extra kostnad på ca 0,3 mnkr

Utifrån årets utfall samt tidigare årskostnader beräknas vinterväghållningen gå med ett underskott om - 5 mnkr på helår.

Vinterväghållning	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022 jan-apr	Prognos 2022
Snöröjning	11,9	13,4	17,6	16,3	12.0	15,6	9,4	15,5
Snöbortforsling	3,3	3,3	12,5	8,5	2	11,5	7,6	8
Sandning	3,9	4	2,4	4,3	4,3	3,8	2,6	4,3
Sandupptagning	2,7	2,9	2,1	3,4	4,4	2,8	1	3,6

Vinterväghållning	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022 jan-apr	Prognos 2022
Vinterväghållning mnkr	**21,8**	**23,6**	**34,6**	**32,5**	**22,7**	**33,7**	**20,6**	**31,4**

Leasingmodellen bygger på att bilarna leasas på en treårsperiod för att sedan lösa restskulden till banken i särskilda fall kan banken förlänga perioden i ytterligare två år. Under första tertialet har bilar löst enligt modellen men på grund av långa leveranstider hos leverantörerna har inte bilarna kunna återtas för utbyte och försäljning. Dom bilar som har kunnat bytas ut har inte kunnat avyttrats då det varit ett stort behov hos förvaltningar kring tillfälliga extrabilar för en kortare period samt utökningar av behovet. Däremot ses inte detta som något bestående utan efter sommaren kommer det att jämnas ut. Det finns ett stort behov på begagnat marknaden så bedömningen är att fordonen lätt kommer att avyttras, däremot finns det osäkerhet kring om dieselbilarna kommer uppnå det beräknade restskuldskostnaden om inte dieselpriserna sjunker

Tunga fordon är det drivmedelspriserna som påverkar, den höjda ADBlue-priserna påverkar inte lika stort då dessa tankas i regel en gång i månaden. Enheten ser även ökande priserna på däck, lastbil- och traktordäck är upphandlade med ett fast procentavdrag och inte fasta priser vilket påverkar underskottet. Det har även varit en lägre bemanning på dom tunga fordonen, enheten snöröjer, sandar och tar inte upp sanden i lika stor omfattning likt tidigare år. Underskottet på tunga sidan bedöms svårt att hämta igen oavsett om drivmedelspriserna skulle sjunka markant.

Totalt för helåret är prognosen att **Fordonsenheten** kommer att göra ett underskott på ca 0,6 mnkr på grund av drivmedelspriserna

Storsjöbadet har hittills ett negativt resultat på -0,1 mnkr vilket är i nivå med ett normalår. Om sommaren flyter på som den ska och inga oväntade driftstopp sker under resten av året så är prognosen på helår att nollresultat kommer uppnås.

Resultatet på **Campingen** är +0,3 mnkr efter årets första månader. Med tanke på kommande bokningsläge blir prognosen på helår att resultatkravet kommer uppnås.

Prognosen för **Trafik och El** på helår ligger på +1,5 mnkr, där särskild kollektivtrafik står för överskottet såvida inte resandet återgår till 2019 års nivåer.

Bidrag, **enskilda vägföreningsbidrag** om 0,89 mnkr kommer inte räcka till i år på grund av Trafikverkets kraftiga indexhöjning på hela 9,1% samt att några föreningar utfört ålagda åtgärder vilka ger dem fortsatt bidragsberättigade. Budget för enskilda bidrag behöver vara indexreglerad med Trafikverkets index.

Särskild kollektivtrafik färdtjänst/riksfärdtjänst har ett något ökat resande men framförallt har taxiindex skjutit iväg med 12,6% vilket kommer ha stor påverkan på budgeterade medel.

Kapitalkostnader

Utifrån att budgeten årligen uppräknas med enbart ett procentuellt schablonbelopp har vi i år ett för lågt kommunbidrag för den del av kapitalkostnaderna som härrörs till detta. Därmed begärs kompensation med 3 mnkr för att täcka detta underskott.

		Ackumulerat 2022	Kalkylbudget 2022	Kvar av budget
8901	Avskrivning	29,1	26,1	-3,1
8902	Internränta	5,0	5,0	0,0
		34,1	**31,1**	**-3,0**

6 TN Projektenheten

6.1 Verksamhetsidé

Projektenheten skall utföra investeringsprojekt inom Tekniska nämndens verksamhet samt övriga förvaltningar. Byggnadsprojekt över 2 mkr eller med en viss komplexitet skall hanteras av projektenheten. Skall agera kunskapsbank inom extern upphandling och projektprocessen. Enheten har även verksamhetsstödjande expertis inom miljö, arbetsmiljö och säkerhet.

Renodlat enheten mot projektledning då KMA funktionerna allokerades ut på sektorerna. Löpande rekryteringar för att möta investeringsbehovet.

6.1.1 Viktiga händelser under året

Orolig omvärld som skapar onormal prisstegring på samtliga byggmaterial. Pandemin, stor ökad efterfrågan och liten tillgång på material för att sedan påverkas av kriget i Ukraina.

6.1.2 Utmaningar och framtidsutveckling

Kraftigt höjda prognoser i projekt där indexering eller löpande räkning gäller på material. I snitt 9% dyrare att bygga under mars 2022 än mars 2021. Samma utveckling sågs mellan 2020 och 2021.

På totalen är det förenklat sagt 10% dyrare att bygga idag än samma tid 2021. (Materialkostnader, energipriser, lönenivåer, byggherrekostnader mm)

6.2 Ekonomi

Driftbudget/plan (ange Mnkr med en decimal)	**Budget 2022**	**Utfall 220430**	**Prognos 2022**	**Utfall 210430**	**Utfall 2021**
Taxor och avgifter					
Externa bostads- och lokalhyror					
Statsbidrag					
Övriga externa intäkter					
Interna hyresintäkter					
Övriga interna intäkter	**15,4**	**6,0**	**15,4**	**5,7**	**11,7**
Kommunbidrag					
SUMMA INTÄKTER	**15,4**	**6,0**	**15,4**	**5,7**	**11,7**
Personalkostnader	**-9,1**	**-2,8**	**-9,1**	**-2,7**	**-8,2**
-varav arvoden, uppdragstagare och övriga löner					
Personalomkostnader (PO-pålägg)	**-3,6**	**-1,1**	**-3,6**	**-1,1**	**-3,3**
Varor	**-0,2**	**-0,1**	**-0,2**		**-0,7**
Köp av verksamhet					
Övriga kostnader	**-0,5**	**-0,2**	**-0,5**	**-0,2**	**-0,5**
Lämnade bidrag					
Hyror, externt					
Hyror, internt	**-0,5**	**-0,2**	**-0,5**	**-0,2**	**-0,5**

Driftbudget/plan (ange Mnkr med en decimal)	Budget 2022	Utfall 220430	Prognos 2022	Utfall 210430	Utfall 2021
Avskrivningar					
Internränta					
Interna köp exklusive hyror	-1,5	-1,1	-1,5	-0,4	2,0
SUMMA KOSTNADER	**-15,4**	**-5,5**	**-15,4**	**-4,6**	**-11,2**
RESULTAT	**0,0**	**0,5**	**0,0**	**1,1**	**0,5**

6.2.1 Analys och kommentar utfall

Enheten redovisar ett positivt resultat för de fyra första månaderna, vilket är normalt för perioden för under juli-augusti så går debiterbar tid ned pga semester. Prognosen beräknas till +/- 0 för helåret 2022.

Datum
2022-05-03

Diarienummer
TN 00156-2022

Handläggare
Lena Johansson
Förvaltningsekonom

Uppföljning internkontrollplan 2022, tertial 1

Sammanfattning av ärendet

För att kunna säkerställa att den interna kontrollen inom förvaltningen fungerar på ett tillfredsställande sätt, har rutinerna kontrollerats och delrapporten för 2022 återger resultatet av denna kontroll.

Förvaltningens förslag till beslut

1. Tekniska nämnden godkänner uppföljning av internkontroll för tertial 1 2022.
2. Tekniska nämnden beslutar att paragrafen direktjusteras.

Underlag för beslut

- Tjänsteskrivelse, Teknisk förvaltning, 2022-05-03
- Delrapport internkontroll för Teknisk förvaltning april 2022

Beslutet skickas till

- Kommunstyrelsen
- Maria Hagnestad, Kommunledningsförvaltningen

Bakgrund

Internkontrollplan fastställs av Tekniska nämnden för ett år i taget. Nämnden är skyldig att följa upp att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har bestämt och säkerställa att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten i övrigt bedrivs på ett tillfredställande sätt.

Handläggare

Lena Johansson
Förvaltningsekonom

Syftet med internkontrollen är att säkerställa en effektiv förvaltning och att förebygga fel och brister. Den genomförda internkontrollen utgår från teknisk förvaltnings risk- och väsentlighetsanalys med tillhörande internkontrollplan.

I arbetsplanen för 2022 ingår att granska hur den interna kontrollen upprätthålls på förvaltningen.

Underskrifter

Örjan Jervidal	Lena Johansson
Förvaltningschef	Förvaltningsekonom

ÖSTERSUNDS KOMMUN
STAAREN TJÏELTE

Internkontrollplan 2022 - Uppföljning Tertial 1

Tekniska nämnden

ÖSTERSUND

ÖSTERSUNDS KOMMUN
STAAREN TJÏELTE

1 Inledning

Nämnden ansvarar för den interna kontrollen och anges i Kommunallagen 6 kap 6§. Det är alltid nämnden som har det yttersta ansvaret för att utforma en god intern kontroll. Sedan 2020 så finns en antagen riktlinje i kommunen för intern styrning och kontroll. Intern kontroll definieras som en process och ledningsverktyg för den politiska och professionella ledningen. Processen är utformad för att med rimlig grad av säkerhet och att verksamheten i övrigt bedrivs på ett tillfredställande sätt.

Som ett verktyg i arbetet med att kontrollera verksamheten fastställer nämnden varje år en särskild internkontrollplan för kommande år. Teknisk förvaltning får därefter i uppdrag att löpande följa upp verksamheten i enlighet med den fastställda planen och här presenteras en rapport för tertial 1 2022 till nämnden.

2 Identifierade risker och kontrollmoment

2.1 I Östersunds kommun har vi en tillväxt som är jämställd och ekonomiskt hållbar, där alla känner sig delaktiga

Processgrupp	Identifierad risk.	Kontrollmoment.	Kommentar
Uppsiktsplikt och intern kontroll	Risk att ny eller förändrad lagstiftning inte identifieras	Kontrolleras vid uppföljningssamtal som sker 2 ggr per år.	Inget tyder på att vi missar nya lagar, arbete har skett under T1 med att lägga in fler lagar för fastighet i vårt lagefterlevnadssystem, och att skapa en funktion för egenkontroll för elsäkerhet i Stratsys. Dock är det problematiskt att centrala redovisningsenheten inte vidtagit relevanta åtgärder kring ändring av lagstiftning kring omvänd byggmoms, vilket drabbat förvaltningen och vår relation till kunder.
	Risk att synpunkter inte hanteras och följs upp.	Följer upp ärenden i Flexite	Ärendestatistik kommer regelbundet från Kundcenter. Där framgår vilka ärenden som inte hanterats inom utlovad tid. Vissa ärendetyper är ständigt återkommande i den statistiken. Ett arbete pågår på berörd sektor att komma till rätta med denna ärendehantering.
Mål- och resursplanering	Risk är att det saknas medel för att verkställa fattade politiska beslut.	Ekonomisk månadsuppföljning	Vid månadsuppföljning så avviker vintervägh<llningen t o m första kvartalet.
	Risk för kostnadsökningar för material i investeringsprojekt pga pandemi m.m.	Ekonomiska uppföljningar (Projektteamet)	Investeringsuppföljningar sker i projektteamet varje månad, f n bedöms utgifterna öka pga

Processgrupp	Identifierad risk.	Kontrollmoment.	Kommentar
			ökade material- och driftkostnader.
	Risk att redovisningen av nyckeltal tar onödigt mycket resurser i anspråk och att de inte kan användas.	Återkoppla nyckeltal som inte är relevanta eller rapporteras dubbelt	Ett stort arbete har gjorts kring detta under 2021 som kommer slutföras under 2022. Kontinuerlig uppföljning av detta krävs för att alltid ha relevanta och korrekt rapporterade nyckeltal.

2.2 I Östersunds kommun har vi en trygg och tillgänglig infrastruktur där både stad och landsbygd växer på ett smart och hållbart sätt

Processgrupp	Identifierad risk.	Kontrollmoment.	Kommentar
Vatten och avlopp	Störning i produktionen av dricksvatten på grund av tekniska fel eller sabotage	Hanteras av sektorn enligt gällande rutiner	Tekniska fel förekommer och hanteras enligt gällande rutiner. Vattenproduktion följs upp av externa myndigheter, ex Miljö och hälsa, Länsstyrelsen och uppstår en eventuell avvikelse så ses rutinen över.
	Kvalitetsproblem i reningsverket på grund av kompetensbrist, sabotage, olycka, utsläpp	Hanteras av sektorn enligt gällande rutiner	Kvalitetsproblem kan uppstå i ett reningsverk och hanteras enligt gällande rutiner. Produktion följs upp av externa myndigheter ex. Miljö och hälsa, Länsstyrelsen och uppstår en eventuell avvikelse så ses rutinen över.
Gator, vägar och parkering	Risk att vägar inte är farbara under intensiva snöfall pga att gammal utrustning går sönder.	Följs utbytesplanen	Samtliga maskiner och redskap följs upp på reparationer och utbytesplan finns upprättad. För att klara miljömålen så måste investeringsbudgeten öka den närmaste tiden.

2.3 I Östersund är kommunen en modern och attraktiv arbetsgivare

Processgrupp	Identifierad risk.	Kontrollmoment.	Kommentar
Informationstillgångar	Risk att kommunen inte lever upp till de krav på regelefterlevnad som ställs i Dataskyddsförordningen (GDPR)	Stickprovskontroller av informationstillgångar	Vi är inte klara med att riskbedöma och klassificera våra it-system. Övriga informationstillgångar behöver också ses över.
	Risk att kommunen inte kravställer avseende dataskydd gentemot leverantörer, exempelvis genom upprättande av	Stickprovskontroller av avtalen med it-leverantörerna	Vi har inte kommit så lång med att skapa PUB-avtal på våra befintliga it-system. Just nu oklar organisation kring uppföljningen och utveckl-

Processgrupp	Identifierad risk.	Kontrollmoment.	Kommentar
	personuppgiftsbiträdesavtal.		ingen av detta på förvaltningen.
IT-systemförvaltning	Risk för att it-system inte implementeras i verksamheten	Se till att implementeringen kommer med som en del i investeringsbudgeten.	Inga nya system inom förvaltningen finns inplanerade under året och implementeringen ska beaktas i samband med budgetprocessen.
Löner och personalförsäkringar	Risk att felaktig löneutbetalning sker till anställd.	Kontrolleras vid uppföljningssamtalen.	Ingen avvikelse för perioden, använder kontrolllistor och genomför avstämningar.
Inventariehantering och förrådsverksamhet	Risk att vi köper mer inventarier än vi behöver eftersom vi inte har någon koll på vad vi har i förråden.	Uppföljning av mängden inköpta inventarier	Under perioden januari-april i år har inköpen ökat med 62% jämfört med samma period förra året. Förra året så hade inköpen minskat med 56% samma period jämfört med 2020.
Bedriva verksamhetsskydd	Risk att det systematiska brandskyddsarbetet inte fungerar tillräckligt väl för att skydda verksamheter och människor mot och vid brand.	Uppföljning av SBA och brandskyddsronder i Stratsys	Det framkom i uppföljningssamtal inför T1 att riskombuden arbetar ojämnt, och att vissa chefer inte följt introduktionsplanen och sett till att nya medarbetare har fått en brandskyddsgenomgång på sin arbetsplats.
	Överlämning av projekt som ska övergå till drift sker inte på ett strukturerat sätt	Genomföra projektrevisioner	Ett antal projektrevisioner är genomförda och de bedöms som tillfredställande.

Handläggare
Jenny Florberger
Enhetschef

Överklagan av beslut från tekniska nämnden angående insamling av avfall

Sammanfattning av ärendet

Tekniska nämnden har anvisat plats för insamling av avfall för boende längs Utsiktsvägen. Beslutet har överklagats till Länsstyrelsen av de boende. Östersunds kommun har getts möjlighet att yttra sig i ärendet. Kommunen står fast vid bedömningen att hämtning av mat- och restavfall ska ske vid, den av kommunen, anvisade hämtplatsen. Boende längs Utsiktsvägen har till Länsstyrelsen framfört att sophämtning vid fastighetsgräns är möjlig och att det beslut som fattats i tekniska nämnden är felaktigt. Teknisk förvaltning har bemött de argument som de boende framfört samt besvarat Länsstyrelsens frågor i ärendet.

Förvaltningens förslag till beslut

Tekniska nämnden antar förvaltningens förslag daterat den 9 maj 2022 till yttrande över ”Överklagan av beslut från tekniska nämnden angående insamling av avfall”.

Underlag för beslut

- Tjänsteskrivelse, teknisk förvaltning, 2022-05-09
- Yttrande, teknisk förvaltning, 2022-05-09
- Underrättelse med möjlighet till yttrande, Länsstyrelsen Jämtlands län, 2022-05-05
- Överklagan av beslut, Elisabeth och Harry Sjöström, 2022-04-21
- Komplettering till överklagandet, Elisabeth och Harry Sjöström, 2022-05-05

Beslutet skickas till

- Länsstyrelsen Jämtlands län
- Sektorchef, Avfall VA

Handläggare
Jenny Florberger
Enhetschef

- Enhetschef, Avfall Återvinning

Bakgrund

Teknisk förvaltning anser inte att sophämtning längs Utsiktsvägen kan ske på ett säkert sätt på grund av vägens branta lutning. Genom att anvisa fastighetsägarna att lämna sitt mat- och restavfall vid föreslagen plats kan sophämtning ske på ett säkert sätt.

Tekniska nämnden beslutade 2022-04-13 om att anvisa sophämtningsplats för de boende längs Utsiktsvägen. Beslutet överklagades av de boende till Länsstyrelsen. Länsstyrelsen har gett kommunen möjlighet att yttra sig i ärendet. Teknisk förvaltning har bemött de argument som de boende framfört samt besvarat Länsstyrelsens frågor i ärendet. Yttrandet i sin helhet återfinns som bilaga till ärendet.

Underskrifter

Örjan Jervidal	Kristina Kenning Östling
Förvaltningschef	Sektorchef Avfall VA

Till Länsstyrelsen Jämtlands län

Överklagan av beslut från tekniska nämnden angående anvisning av plats för lämnande av mat- och restavfall

Länsstyrelsens diarienummer 3326-2022

Övergripande kommentarer

Östersunds kommun står fast vid bedömningen att hämtning av mat- och restavfall ska ske vid, den av kommunen, anvisade hämtplatsen. Boende längs Utsiktsvägen har i en överklagan till Länsstyrelsen framfört att sophämtning vid fastighetsgräns är möjlig och att det beslut som fattats i tekniska nämnden är felaktigt. Teknisk förvaltningen har bemött de argument som de boende framfört samt besvarat Länsstyrelsens frågor i ärendet.

Bemötande av specifika delar av överklagan

I Överklagan ”*Komplettering av sakargument till tidigare insänd överklagan och begäran om inhibition daterad 2022-04-21*” lyfter de boende att sophämtning är möjlig och att beslutet är felaktigt. De boende menar att hämtningen är möjlig genom att:

1) Kommunen är enligt Miljöbalken skyldig att hämta avfallet vid fastighetsgräns för respektive fastighet

Teknisk förvaltning bemöter påståendet:

De boende anför att enligt Miljöbalken är kommunen skyldig att hämta avfallet vid fastighetsgräns för respektive fastighet. Teknisk förvaltning menar att det inte föreligger någon ovillkorlig rätt för fastighetsägaren att kommunen ska hämta avfall vid fastighetsgränsen. Kommunens skyldighet i enlighet med den kommunala renhållningsskyldigheten i 15 kap. 20 a § miljöbalken är att säkerställa att hushållsavfall borttransporteras om det behövs för att tillgodose skydd för människors hälsa och miljön samt enskilda intressen. I 15 kap. 20 § anges visserligen att ”kommunen ska transportera bort avfallet från den fastighet där avfallet finns”, men detta ska inte tolkas som att kommunen alltid ska hämta vid

den enskilda fastigheten. Om kommunen t ex genom beslut har anvisat plats så finns avfallet vid den anvisade platsen och då är det därifrån som kraven på borttransport inträder.

De boende anför att något försök till överenskommelse från kommunens sida inte har gjorts. Teknisk förvaltning har dock fört dialog med boende för att hitta lösningar för hämtning av avfall sedan mars 2021. Dialog har förts genom mail, telefonsamtal och brevutskick utan att hitta en gemensam lösning.

De boende anför att en hämtningsplats/samlingsplats medför en odör som blir påtaglig, förfular miljön och drar till sig skadedjur. Teknisk förvaltning har inte stött på dessa problem vid befintliga uppsamlingsplatser. Förvaltningen har ej heller tagit emot klagomål på lukt eller skadedjur vid dessa platser.

2) Det aktuella området är detaljplanerat och Utsiktsvägen är kommunal gata

Teknisk förvaltning bemöter påståendet:

De boende anför att fastighetsägarna har anledning att förvänta sig att den kommunala servicen enligt likvärdighetsprincipen gäller lika för alla inom detaljplanerat område. I synnerhet som annat inte framkommit under någon del av byggnadsprocessen. Teknisk förvaltning menar att likställighetsprincipen ska gälla inom hela Östersunds kommun, oavsett om man bor på landet eller i staden. Enligt Kommunallagen 2 kap 3§ ska kommuner och regioner behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat. Förvaltningen anser att likställighetsprincipen uppfylls genom anvisning av plats och att ett undantag för Utsiktsvägen snarare skulle innebära att likställighetsprincipen frångås då det idag finns ett 30-tal gemensamma hämtställen i Östersunds kommun som kommit till på grund av att tillgängligheten fram till fastighetsgräns varit begränsad.

3) Enligt lokala föreskrifter om avfall för Östersunds kommun §17 framgår att ”Backning är inte tillåtet. Bilväg som är återvändsgata ska därför ha vändmöjlighet.”

Teknisk förvaltning bemöter påståendet:

De boende anför att kommunen bryter i beslutet mot sina egna föreskrifter, mot Avfall Sveriges föreskrifter och mot Arbetsmiljöverkets rekommendationer. Kommunen har tagit bort den tidigare vändplatsen vid gatan och därmed medvetet försvårat att avfall kan hämtas vid fastighetsgräns. Vändplatsen kan återställas, annat sorts fordon användas eller andra förslag såsom att köra fordonet i rätt riktning från Frösötornet, där tidigare gatan var anlagd som nu är gång- och cykelväg. Teknisk förvaltning håller med de boende om att, som de lokala föreskrifterna är skrivna i denna stund, backning inte är tillåten. Förvaltningen vill dock understryka att olika alternativ har vägts mot varandra i detta ärende och bedömer att ett avsteg är möjligt. Förvaltningen har försökt att tillmötesgå de

boende att få behålla egna kärl istället för att tvinga dem till gemensamma kärl. För att uppfylla den önskan har den anvisade platsen visat sig vara det bästa och närmsta alternativet. Backning i detta avseende kommer att ske längs en kortare sträcka med mindre lutning och god sikt. Ett alternativ till den anvisade platsen skulle kunna vara längre ned, längs Byvägen. Denna lösning har inte utretts vidare då det skulle innebära ett längre avstånd samt gemensamma sopkärl för de boende vilket är ett alternativ som de boende avvisat.

Angående de boendes påstående om att vändplanen ska ha tagits bort så känner inte förvaltningen till att det tidigare ska ha funnit en vändplan längs Utsiktsvägen.

Oavsett om en vändplan skulle komma till stånd så anser förvaltningen att en vändplan inte kommer att tillfredsställa kraven om en säker och körbar väg då huvudorsaken till att hämtning inte kan ske vid fastighetsgräns är vägens lutning och att inget av verksamhetens ordinarie hämtningsfordon klarar av lutningen på ett säkert sätt.

4) I skrivelse dat 2022-03-01 hänvisas till Avfallsföreskrifterna § 17 om vägens farbarhet.

Teknisk förvaltning bemöter påståendet:

De boende anför att § 17 som kommunen hänvisar till inte avser allmän gata, utan den eventuella transportväg som är belägen inom fastighet och som fastighetsägaren är skyldig att hålla i det skick som möjliggör för kommunen att hämta hushållsavfallet på fastighetsägarens mark om hämtning sker inom fastigheten. Kommunens hänvisning saknar således relevans. Teknisk förvaltning vill betona att § 17 ska tolkas som att, oavsett om vägen är allmän eller enskild, så ska vägen vara farbar för att avfall ska kunna hämtas vid fastighetsgräns. Om farbar väg inte kan upprättas så ska fastighetsinnehavaren avlämna avfallet på överenskommen plats eller på en, av kommunen, anvisad plats.

De boende anför att kommunen medvetet försummar gatans underhåll. Teknisk förvaltning anser att det är vägens beskaffenhet och inte brister i drift och underhåll av vägen som är orsaken till att hämtning inte kan ske vid fastighetsgräns. En samordning av plogning och sandning samt tömning av sopkärl förändrar därför inte förutsättningarna för hämtningsfordonens framkomlighet. Angående drift och underhåll av Utsiktsvägen sker detta efter kommunens standard.

5) Kommunen har påstått att Utsiktsvägens maximala lutning är 16°.

Teknisk förvaltning bemöter påståendet:

De boende anför att den mätning kommunen har gjort av vägens lutning är felaktig. Teknisk förvaltning vill informera om att vägens lutning har tagits fram genom teoretiska beräkningar baserade på kommunkartan med dess höjdkurvor. Medellutning har beräknats till ca 13° och maxlutningen till ca 16°. Det är möjligt

att kommunens resultat skiljer sig från de boendes men det framgår inte i överklagan hur de boendes mätning har genomförts. Oavsett vägens exakta lutning så kvarstår faktum att ingen av verksamhetens sopbilar klarar av att trafikera Utsiktsvägen på ett säkert sätt på grund av den branta lutningen.

6) Kommunen påstår att ingen av verksamhetens sopbilar klarar av att trafikera Utsiktsvägen på ett säkert sätt.

Teknisk förvaltning bemöter påståendet:

Teknisk förvaltning vill betona att det inte råder någon skillnad i framkomlighet mellan sidolastande eller baklastande sopbil och ställer sig frågande till de argument som de boende framför. Utifrån de förhållanden som råder på platsen och den erfarenhet avfallsinsamlingen har av att trafikera Utsiktsvägen kan det konstateras att vägen ej är farbar för avfallsinsamlingens ordinarie hämtningsfordon. Ett alternativt fordon, som t.ex. en servicebil, skulle kunna klara att ta sig uppför Utsiktsvägen men förvaltningen bedömer att en sådan investering inte är vare sig ekonomiskt, arbetsmiljömässigt eller miljömässigt försvarbar.

7) Kommunens beslut om gemensam hämtningsplats.

Teknisk förvaltning bemöter påståendet:

De boende anför att nämndens beslut påverkar dem på ett betydande sätt och de påtalar återigen det undermåliga vägunderhållet. Teknisk förvaltning bemöter frågan om vägunderhåll under punkt 4.

8) Teknisk förvaltnings beslut med hänvisning till § 35 i Förvaltningslagen.

Teknisk förvaltning bemöter påståendet:

Frågan har redan hanterats av Länsstyrelsen.

Bemötande av Länsstyrelsens frågeställningar

– Var den tidigare vändplatsen var belägen och möjligheterna att återställa denna, alternativt möjligheterna för kommunen att anlägga den i detaljplanen planerade vändplatsen på Utsiktsvägen där denna numera övergår till gång- och cykelväg.

Se förvaltningens yttrande under punkt 3 i kapitlet ovan.

– Möjligheten för kommunen att anpassa/ändra gång- och cykelvägen mellan de aktuella fastigheterna och Toppvägen/Frösötornet så att i vart fall behörig fordonstrafik åter tillåts trafikera denna del av Utsiktsvägen.

Kommunen avser inte att anpassa gång- och cykelvägen för att tillåta fordonstrafik.

– Hur den nya, anvisade hämtplatsen kommer att uppfylla de lokala föreskrifterna om avfall för Östersunds kommun gällande backning, närmare bestämt om hämtningsfordonen kommer ha möjlighet att vända vid denna plats.

Se förvaltningens yttrande under punkt 3 i kapitlet ovan.

– I övrigt hur den nya hämtplatsen kommer att uppfylla kraven och riktlinjerna i 6 kap. i Avfall Sveriges handbok för avfallsutrymmen vid ny- och ombyggnation.

I Avfall Sveriges handbok, i kap 6.1, anges riktlinjer och rekommendationer för transportvägar. Teknisk förvaltning anser att den nya, anvisade, hämtplatsen uppfyller i stort sett samtliga lagkrav, riktlinjer och rekommendationer med undantag för punkt 9 och 11. Enligt punkt 9 ska transportväg vara minst 5,5 meter bred om körning i båda riktningarna förekommer. Vägen är dock betydligt smalare. Enligt punkt 11 ska återvändsgator ha vändmöjlighet. Med den nya hämtplatsen minimeras backning och behov av vändplats är ej nödvändig.

I Avfall Sveriges handbok, i kap 6.2, anges riktlinjer och rekommendationer för uppställningsplats. Teknisk förvaltning anser att den nya, anvisade, hämtplatsen uppfyller i stort sett samtliga lagkrav, riktlinjer och rekommendationer med undantag för punkt 1 och 7. Enligt punkt 1 ska inte hämtningsfordonet hindra annan trafik (t.ex. bilar, bussar eller cyklister) när avfallstömning pågår. Denna punkt uppfylls ej då vägen är för smal. Enligt punkt 7 bör inte hämtningsfordonet hindra fotgängare när avfallstömning pågår (rekommendation). Denna punkt uppfylls ej fullt ut då fotgängare måste gå över på andra sidan av gatan när tömning sker (trottoar saknas).

Ställningstagande

Teknisk förvaltnings samlade bedömning utifrån frågan om trafiksäkerhet, arbetsmiljö för medarbetare och säkerhet för boende i området är att sophämtning ska ske vid den anvisad hämtplats.

ÖSTERSUNDS KOMMUN

Teknisk förvaltning

Yttrandet skickas till Länsstyrelsen Jämtlands län via Länsstyrelsens e-tjänst.

Datum
2022-05-05

Ärendebeteckning
505-3326-2022

Tekniska nämnden i Östersunds kommun,
tekniskanamnden@ostersund.se

Underrättelse inför beslut

Länsstyrelsen har idag beslutat att inhibera nämndens beslut 2022-04-13, § 51, dnr. 00268-2021, om att anvisa plats för lämnande och hämtande av mat- och restavfall från fastigheterna Högsved 9 (Utsiktsvägen 3), Fläsklådan 12 (Utsiktsvägen 4), Högsved 8 (Utsiktsvägen 5), Högsved 7 (Utsiktsvägen 7), Vidablick 1 och 2 (Utsiktsvägen 8), Högsved 6 (Utsiktsvägen 9B), Högsved 11 (Utsiktsvägen 9A) samt från adressen Utsiktsvägen 10 på Frösön i Östersunds kommun. Det innebär att beslutet tills vidare inte får verkställas.

Innan Länsstyrelsen beslutar i frågan får ni tillfälle att yttra er i ärendet. Ert yttrande ska ha kommit in till oss **senast den 19 maj 2022**.

Utöver ett bemötande av överklagandet bör det av ert yttrande framgå:

- Var den tidigare vändplatsen var belägen och möjligheterna att återställa denna, alternativt möjligheterna för kommunen att anlägga den i detaljplanen planerade vändplatsen på Utsiktsvägen där denna numera övergår till gång- och cykelväg.

- Möjligheten för kommunen att anpassa/ändra gång- och cykelvägen mellan de aktuella fastigheterna och Toppvägen/Frösötornet så att i vart fall behörig fordonstrafik åter tillåts trafikera denna del av Utsiktsvägen.

- Hur den nya, anvisade hämtplatsen kommer att uppfylla de lokala föreskrifterna om avfall för Östersunds kommun gällande backning, närmare bestämt om hämtningsfordonen kommer ha möjlighet att vända vid denna plats.

- I övrigt hur den nya hämtplatsen kommer att uppfylla kraven och riktlinjerna i 6 kap. i Avfall Sveriges handbok för avfallsutrymmen vid ny- och ombyggnation.

Ni kan lämna era uppgifter på något av följande sätt.

- Använd vår e-tjänst komplettering eller yttrande i ärende. Ni får då en bekräftelse på att vi har mottagit era uppgifter. I e-tjänsten väljer ni Länsstyrelsen Jämtlands län och anger ärendets diarienummer

3326-2022. Du hittar e-tjänsten på www.lansstyrelsen.se. Skriv *komplettering eller yttrande* i sökrutan och tryck på sök.
- Skicka e-post till jamtland@lansstyrelsen.se. Skriv diarienummer 3326-2022 och *komplettering* eller *yttrande* i ämnesraden.
- Skicka ett vanligt brev till Länsstyrelsen Jämtlands län, 831 86 Östersund.

Observera att ni bara behöver skicka in era dokument en gång.

Ärendet kan komma att avgöras även om ni inte yttrar er.

Lovisa Falkesjö

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilaga

- Komplettering till överklagandet från Elisabet Sjöström m.fl.

Datum
2022-05-05

Ärendebeteckning
505-3326-2022

Se sändlista

Överklagande av beslut om anvisning av plats för lämnande av mat- och restavfall

Beslut

Länsstyrelsen bifaller inhibitionsyrkandet och förordnar att det överklagade beslutet tills vidare inte ska gälla.

Beskrivning av ärendet

Tekniska nämnden i Östersunds kommun (nämnden) beslutade 2022-04-13, § 51, dnr. 00268-2021, att anvisa plats för lämnande och hämtande av mat- och restavfall från fastigheterna Högsved 9 (Utsiktsvägen 3), Fläsklådan 12 (Utsiktsvägen 4), Högsved 8 (Utsiktsvägen 5), Högsved 7 (Utsiktsvägen 7), Vidablick 1 och 2 (Utsiktsvägen 8), Högsved 6 (Utsiktsvägen 9B), Högsved 11 (Utsiktsvägen 9A) samt från adressen Utsiktsvägen 10 på Frösön i Östersunds kommun. Nämnden har förordnat att beslutet ska verkställas efter delgivning även om det överklagas. Av nämndens beslut framgår i huvudsak att teknisk förvaltning anser att sophämtning längs Utsiktsvägen inte kan ske på ett säkert sätt på grund av vägens branta lutning. Som underlag för nämndens beslut har bl.a. angivits en tjänsteskrivelse från teknisk förvaltning daterad 2022-03-23. Av tjänsteskrivelsen framgår i huvudsak följande.

Teknisk förvaltning bedömer att Utsiktsvägen inte är farbar i den mening som avfallsföreskrifterna § 17 anger (se Lokala föreskrifter om avfall för Östersunds kommun). Vägen är mycket brant, vintertid är friktionen för låg och det innebär en alltför stor risk att sopbilen tappar fäste och glider ned. Vägens lutning gör också att fordonets varningssystem meddelar föraren att stanna fordonet vid trafikering av den övre delen av Utsiktsvägen. Med dagens upplägg tvingas föraren även att backa en lång sträcka med brant lutning. Backning är inte tillåtet enligt avfallsföreskrifterna. Påkörningsolyckor och tillbud i samband med avfallshämtning inne i bostadsområden har tidigare skett och backning är i detta sammanhang ett högriskmoment. Enligt Arbetsmiljöverket ska backning på hämtningsplatser undvikas på grund av olycksrisken. Hämtningen har hittills skett under hög anspänning med oro för att olyckor ska ske.

Av tjänsteskrivelsen framgår även att dialog med boende för att hitta lösningar för hämtning av avfall har pågått sedan mars 2021. Boende har gjort tydligt att de inte vill ha någon gemensam uppsamlingsplats utan att hämtning ska ske vid fastighetsgräns. Förvaltningen har även utrett om anläggande av en vändplan skulle möjliggöra hämtning vid fastighetsgräns men kommit fram till att en vändplan inte kommer att tillfredsställa kraven om en säker och körbar väg då huvudorsaken till att hämtning inte kan ske vid fastighetsgräns är vägens lutning och att inget av verksamhetens hämtningsfordon klarar av lutningen på ett säkert sätt. Den anvisade platsen ligger ca 150 m från den fastighet som får längst sträcka att lämna sitt avfall. Förvaltningen anser att avståndet är rimligt.

Elisabet Sjöström m.fl. (klagandena) har överklagat nämndens beslut och yrkar, som det får förstås, att länsstyrelsen ska upphäva beslutet. Klagandena har yrkat att länsstyrelsen ska inhibera nämndens beslut. Av överklagandet framgår i huvudsak följande.

Enligt miljöbalken är kommunen skyldig att hämta avfallet vid fastighetsgräns för respektive fastighet. Fastighetsägarna har också anledning att förvänta sig att den kommunala servicen enligt likvärdighetsprincipen gäller lika för alla inom detaljplanerat område. Enligt Avfall Sverige ska kommunen i första hand försöka överenskomma med fastighetsägaren om att denne ska lämna hushållsavfallet på annan plats än vid fastighetsgräns. Något försök till överenskommelse från kommunens sida har inte gjorts. En hämtningsplats för avfall medför odör som blir påtaglig för de intilliggande fastigheterna och som på grund av den förhärskande vindriktningen från väst även påverkar övriga fastigheter i området. Förutom denna olägenhet kommer en hämtningsplats att kraftigt förfula området. Det kan inte bortses från att den också drar till sig skadedjur.

Den av kommunen beslutade platsen för hämtning av avfall är belägen cirka 50 meter upp vid Utsiktsvägen, det vill säga cirka en fjärdedel av den totala sträckan, och kan endast nås genom att sopfordonen backas till eller från platsen. Det finns för närvarande tio barn boende längs Utsiktsvägen, vilket innebär att backning inte ska ske oavsett vilken del av Utsiktsvägen som avses. Kommunen har tagit bort den tidigare vändplatsen vid gatan och därmed medvetet försvårat att avfall kan hämtas vid fastighetsgräns. Vändplatsen kan återställas, annat sorts fordon användas eller andra förslag såsom att köra fordonet i rätt riktning från Frösötornet, där tidigare gatan var anlagd som nu är gång- och cykelväg. Beslutet innebär att de fastighetsägare som byggt nya boenden högst upp på vägen har cirka 150 meter att dra sina två fyllda avfallskärl nerför gatan, med bristfälligt underhåll vintertid.

Kommunen hänvisar till att fastigheterna längs Utsiktsvägen har en belägenhet som är sådan att vägen inte är farbar i den mening som anges

i avfallsföreskrifterna §17. Den paragraf som kommunen hänvisar till avser inte allmän gata, utan den eventuella transportväg som är belägen inom fastighet och som fastighetsägaren är skyldig att hålla i det skick som möjliggör för kommunen att hämta hushållsavfallet på fastighetsägarens mark, om hämtning sker inom fastigheten. Kommunens hänvisning saknar således relevans.

Kommunen har angett att den maximala lutningen på Utsiktsvägen är 16° inom den del av gatan som trafikeras vid hämtning av avfall. I skrivelse daterad 2021-03-09 har angivits att Utsiktsvägen har en lutning av 12,6°. Vid en utförd kontrollmätning av gatan har konstaterats att gatans lutning är maximalt 11° inom det aktuella avsnittet. Det går tveklöst att använda baklastande sopbilar eller servicebilar, förutsatt att gatuunderhållet sköts på ett sätt som gör normal trafik möjlig. Sophämtningen har under en följd av år skett med sidolastande fordon, trots att den typen av fordon till och med av kommunens personal anses som den minst lämpliga fordonstypen. Efter att ha undersökt fakta med lastbilstillverkaren Volvo, i det här fallet Wist Bil&Buss i Östersund, huruvida det finns regler från tillverkaren som begränsar fordonens backförmåga kan konstateras att några begränsningar inte finns och att kommunens påstående är oriktigt.

Motivering till beslutet

Gällande bestämmelser

Enligt 48 § förvaltningslagen (2017:900) får överinstansen bestämma att det överklagade beslutet tills vidare inte ska gälla.

Länsstyrelsens bedömning

Mot bakgrund av vad som hittills framkommit i ärendet bedömer länsstyrelsen att det finns skäl att förordna att det överklagade beslutet tills vidare inte ska gälla. Inhibitionsyrkandet ska därför bifallas.

Länsstyrelsen kommer senare att avgöra ärendet slutligt.

Ni kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av jurist Peter Jupén med jurist Lovisa Falkesjö som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Sändlista

1. Bettina Herm, Utsiktsvägen 3, 832 96 Frösön

2. Olof och Marenel Johansson Rago, Utsiktsvägen 4, 832 96 Frösön

3. Thomas Turesson, Utsiktsvägen 7, 832 96 Frösön

4. Harry och Elisabet Sjöström, Utsiktsvägen 8, 832 96 Frösön

5. Jens och Micaela Sandström, Utsiktsvägen 9 A, 832 96 Frösön

6. Erik Malm och Katarina Haga, Utsiktsvägen 9 B, 832 96 Frösön

1-6 delges genom ombuden Elisabet och Harry Sjöström, Utsiktsvägen 8, 832 96 Frösön (lösbrev)

Kopia till

Tekniska nämnden i Östersunds kommun, tekniskanamnden@ostersund.se

Bilagor

1. Överklagandehänvisning mark- och miljödomstolen

Ni kan överklaga beslutet hos mark- och miljödomstolen

Om ni inte är nöjda med Länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos mark- och miljödomstolen.

Hur överklagar vi beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Jämtlands län antingen via e-post; jamtland@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Jämtlands län, 831 86 Östersund.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det mark- och miljödomstolen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ert överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur ni vill att beslutet ska ändras.
- Varför ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer er överklagan så bör ni bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från er samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta Länsstyrelsen via e-post, jamtland@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-225 30 00. Ange diarienummer 3326-2022.

2022-05-01

Länsstyrelsen i Jämtlands län

Ärende Dnr 3326-2022
Komplettering av sakargument till tidigare insänd överklagan och begäran om inhibition 2022-04-21.

Avser överklagan och inhibitionsbegäran av Östersunds kommuns beslut i Tekniska nämnden 2022-04-13 Dnr 00268-2021, avseende anvisning av plats för lämnande av mat- och restavfall på Utsiktsvägen Frösön.

Med hänvisning till överklagan och inhibitionsbegäran av beslut lämnas följande motiveringar med efterföljande text:

1. Kommunens skyldighet enligt Miljöbalken.
2. Det aktuella området är detaljplanelagt och Utsiktsvägen är kommunal gata.
3. Lokala föreskrifter om avfall för Östersunds kommun beträffande backning.
4. Kommunen hänvisar till Avfallsföreskrifterna § 17 om Utsiktsvägens farbarhet.
5. Kommunen har påstått att Utsiktsvägens maximala lutning är 16°
6. Kommunen hänvisar till att ingen av kommunens sopbilar klarar av att trafikera Utsiktsvägen på ett säkert sätt.
7. Kommunens beslut om gemensam hämtningsplats.
8. Teknisk förvaltnings beslut med hänvisning till § 35 Förvaltningslagen.

1. Kommunen är enligt Miljöbalken skyldig att hämta avfallet vid fastighetsgräns för respektive fastighet.

Enligt Miljöbalken är kommunen skyldig att hämta avfallet vid fastighetsgräns för respektive fastighet. Enligt Avfall Sverige ska kommunen i första hand försöka överenskomma med fastighetsägaren om att denne ska lämna hushållsavfallet på annan plats än vid fastighetsgräns om kommunen har för avsikt att föreslå det.

Något försök till överenskommelse från kommunens sida har inte gjorts.

Kommunens beslut om hämtningsplats för avfall, kan med fog tänkas vara ett första steg att göra hämtningsplatsen till en permanent uppställningplats/ samlingsplats för avfall. Förutom det som anförts ovan, och det som anförs i punkt 7 nedan, måste den negativa påverkan på miljön framhållas.

En hämtningsplats/samlingsplats eller permanent plats för avfall medför odör som blir påtaglig för de intilliggande fastigheterna och som på grund av den förhärskande vindriktningen från väst påverkar även övriga fastigheter i området. Förutom denna olägenhet kommer en beslutad eller en senare permanent plats att kraftigt förfula området. Det kan inte bortses från att en samlingplats drar till sig skadedjur såsom råttor, kråkor och skator.

2. **Det aktuella området är detaljplanerat och Utsiktsvägen är kommunal gata.**

Vid Utsiktsvägen finns 9 fastigheter, varav 4 st är nybyggda högst upp på gatan, 1 st är ny tillbyggnad och 2 st är ännu ej bebyggd tomtmark. Fastighetsägarna har anledning att förvänta sig att den kommunala servicen enligt likvärdighetsprincipen gäller lika för alla inom detaljplanerat område. I synnerhet som annat inte framkommit under någon del av byggnadsprocessen.

Kommunen har tidigare framfört att Utsiktsvägen kan jämföras med landsbygd med avseende på sophämtning. Landsbygd är inte detaljplanerat område och kommunens hänvisning saknar därför relevans.

Ur ett likställighetsperspektiv kräver undertecknade att sophämtning sker vid respektive fastighetsgräns längs Utsiktsvägen i likhet med övriga gator i kommunen.

3. **Enligt Lokala Föreskrifter om avfall för Östersunds kommun § 17 framgår att citat "Backning är inte tillåtet. Bilväg som är återvändsgata ska därför ha vändmöjlighet".**

Den av kommunen beslutade platsen för hämtning av avfall från fastigheterna längs Utsiktsvägen, är belägen ca 50 meter upp vid Utsiktsvägen, dvs ca en fjärdedel av den totala sträckan och kan endast nås genom att sopfordonen backas till platsen, alternativt backas från från platsen, eftersom möjlighet till anläggande av vändningsplats saknas på sträckan. Beslutet innebär även att de fastighetsägare som byggt nya boenden högst upp har ca 150 meter att dra sina två fyllda avfallskärl nerför gatan med bristfälligt underhåll vintertid.

I skrivelse dat 2021-03-09 (se bilaga), har kommunen framfört att det vid backning är svårt att väja för katter (!) och barn. Det finns för närvarande 10 barn boende längs Utsiktsvägen, vilket innebär att backning inte ska ske oavsett vilken del av Utsiktsvägen som avses. Skolbarnen går/springer varje dag vid avhämtningstid för avfall ner till busshållplatsen vid Byvägen och passerar därmed den av kommunen utpekade hämtplatsen. Barnen tittar oftast ner i sina mobiler under tiden för att se när bussen anländer till hållplatsen och har då uppmärksamheten på detta. Backning är inte tillåtet enligt kommunens Lokala föreskrifter och olycksrisken är stor. Personal hos kommunen har påpekat och påmint om den tragiska olyckan vid Ås skola, där ett barn häromåret omkom i samband med backning av tungt fordon.

Kommunen bryter därmed i beslutet mot sina egna föreskrifter, mot Avfall Sveriges föreskrifter och mot Arbetsmiljöverkets rekommendationer.
Kommunen har tagit bort den tidigare vändplatsen vid gatan och därmed medvetet försvårat att avfall kan hämtas vid fastighetsgräns. Vändplatsen kan återställas, annat sorts fordon användas eller andra förslag såsom att köra fordonet i rätt riktning från Frösötornet, där tidigare gatan var anlagd som nu är gång- och cykelväg.

4. I skrivelse dat 2022-03-01 hänvisas till Avfallsföreskrifterna §17 om vägens farbarhet.

Kommunen hänvisar till att fastigheterna längs Utsiktsvägen har en belägenhet som är sådan att vägen inte är farbar i den mening som anges i avfallsföreskrifterna §17. Den paragraf som kommunen hänvisar till avser inte allmän gata, utan den eventuella transportväg som är belägen inom fastighet och som fastighetsägaren är skyldig att hålla idet skick som möjliggör för kommunen att hämta hushållsavfallet på fastighetsägarens mark om hämtning sker inom fastigheten. Kommunens hänvisning saknar således relevans.

Däremot kan konstateras att kommunen medvetet försummar gatans underhåll. Tung transport, dvs mycket tyngre än sopbil, har genomförts till fastigheten Utsiktsvägen 8 belägen längst upp på gatan, när fastighetsägaren utfört och bekostat sandning av gatan.

Avfallshämtning utfördes av kommunen utan problem vid samma tillfälle några dagar efter sandningen, trots förarens försök att provocera fram en omöjlig hämtning. Händelsen bevittnades av flera personer och filmades av den egna transportpersonalen hos kommunen.

5. Kommunen har påstått att Utsiktsvägens maximala lutning är 16°.

Härvid förstås att kommunen anger att den maximala lutning på Utsiktsvägen är 16° inom den del av gatan som trafikeras vid hämtning av avfall. Vid annat tillfälle har i skrivelse dat. 2021-03-09, angivits att Utsiktsvägen har en lutning av 12,6°. Denna uppgift skiljer sig väsentligt från andra uppgifter som kommunen angivit i andra skrivelser (se bilaga 1 och 2). Även denna uppgift 12,6° är felaktig, och det är uppenbart att kommunen baserar sina uppgifter på rena gissningar, vilket måste betraktas som stötande.

Vid en utförd kontrollmätning av gatan har konstaterats att kommunens uppgift är felaktig, vilket enkelt kunde kontrolleras vid kontrollmätningen. <u>Den utförda mätningen visar att gatans lutning är maximalt 11° inom det aktuella avsnittet.</u>

Kontrollmätning har jämförelsevis utförts även på andra gator på Frösön där kommunen utför avfallshämtning, varvid följande värden har framkommit:

Räntmästarvägen	11°
Rosenhillsvägen	9°
Alpvägen	10°
Vandrarvägen	9°

Mätningsresultaten har delgivits kommunen i samband med lämnade synpunkter i april. Kommunens agerande är grovt vilseledande och visar sammantaget med övriga av kommunens framförda synpunkter, kommunens strategi att genom felaktiga uppgifter förvränga verkligheten och att gator där avfallshämtning sker har liknande lutningstal som Utsiktsvägen.

6. Kommunen påstår att ingen av verksamhetens sopbilar klarar av att trafikera Utsiktsvägen på ett säkert sätt.

Kommunen påstår också att maximal backtagningsförmåga med den drivlina som fordonen har är 14° (se bilaga 3). Vi har undersökt fakta med lastbilstillverkaren Volvo i det här fallet Wist Bil&Buss i Östersund Anders Larsson, huruvida det finns regler från tillverkaren som begränsar fordonens backtagningsförmåga.
Det kan konstateras att några begränsningar inte finns, och att kommunens påstående därmed är oriktiga.

Kommunens uppgifter om gatans lutning är felaktig (se punkt 4) och motsägs av kommunen själva (se bilaga 1). Kommunen förfogar, enligt egna uppgifter idag över 2 st sopbilar med sidolastning och 4 st sopbilar med baklastning, samt s k servicebilar för sophämtning i speciella fall. Fordon med sidolastning har hittills använts under flera år för sophämtning inom området.

Det går tveklöst att använda baklastande sopbilar eller servicebilar, förutsatt att gatuunderhållet sköts på ett sätt som gör normal trafik möjlig. Sophämtningen har under en följd av år skett med sidolastande fordon, trots att den typen av fordon till och med av kommunens personal anses som den minst lämpliga fordonstypen.

Fordon med sidolastning är olämpliga att använda där det är stor lutning på lastningsplatsen. Varför kommunen valt att använda det minst lämpliga fordonet är okänt. Kommunen rekommenderas att använda andra fordon än sidolastande varvid sophämtning inom området inte är några problem.

Den utredning som kommunen gjort avseende den fysiska begränsningen för baklastande fordon är felaktig. utredaren har missförstått de data som framgår av den medsända bilden. Bilden avser bilens <u>frigång</u> framtill resp, baktill, vilket skulle innebära att gatans lutning förändras 10° respektive 16° inom det område som visas på bilden (se bilaga 3).

Det finns ingenstans längs Utsiktsvägen där gatans lutning ändras ens i närheten av 10°. Kommunens slutsats är således både felaktig och vilseledande.

Kommunen menar att det innebär en risk för miljöarbetarna att dra fram tunga sopkärl om det lutar mer än 8,3° (se bilaga 3). När bilen hämtar avfall vid fastighetsgräns är lutningen mellan sopkärl och bil 0 grader! Om halkrisk föreligger, innebär det att kommunens ansvar att sanda gatan inte utförts.

Av kommunen tillhandahållna sopkärl används och det förutsätts därmed att sopkärlens vikt är godkänd. Kommunens argument avvisas i sin helhet då de är felaktiga och vilseledande.

7. Kommunens beslut om gemensam hämtningsplats.

Tekniska nämndens beslut innebär för majoriteten av de boende att situationen påverkas på ett betydande sätt. Fastigheten med adress Utsiktsvägen 8, bebos av fastighetsägarna med en ålder av 76 respektive 81 år. De kan pga ålder och sjukdom fysiskt inte utföra den transport av sopkärlen till och från den föreslagna hämtningsplatsen som kommunen beslutat. Kommunens gatuunderhåll med snöröjning och sandning har hittills varit så undermålig att vare sig transport av sopkärl eller normal trafik många gånger varit omöjlig. Olycksfall har inträffat på gatan med bl a benbrott och betydande trafikproblem som följd beroende på kommunens bristande gatuunderhåll.

8. Teknisk förvaltnings beslut med hänvisning till § 35 i Förvaltningslagen.

Tekniska förvaltningen har med hänvisning till § 35 i Förvaltningslagen beslutat att omedelbart verkställa Tekniska nämndens beslut beträffande hämtningsplats för avfall vid Utsiktsvägen. Vi motsätter oss Teknisk förvaltnings beslut på grund av:

A. Det finns inget allmänt intresse av att beslutet omedelbart verkställs, då det inte föreligger något problem för personalen att hämta avfallet vid respektive fastighetsgräns utan att arbetsmiljön påverkas.
B. Beslutet medför mycket ingripande verkningar för enskild. (se bilaga 5)

Slutsats, överklagande samt begäran om inhibition

Med hänvisning till de sakargument som ovan framförs i 8 punkter, överklagas beslutet och inhibition begärs av beslutet i Tekniska nämnden dat. 2022-04-13.

Vi boende vid Utsiktsvägen hävdar att mat- och restavfall kan hämtas och skall hämtas vid fastighetsgräns och motsätter oss mycket tydligt och bestämt, både beslutad anvisad hämtningsplats för att dra ner och tillbaka våra avfallskärl, eller framtida gemensam uppställningsplats med kärl för alla avfall. Detta medför sanitär och miljömässig olägenhet och förfular den vackra omgivningen med fjäll och sjöutsikt som var tanken med boendemiljön och som avgjorde att vi har bosatt oss just här i Östersunds kommun.

Vi anser att Tekniska nämnden i Östersunds kommun, ensidigt i sitt beslut, sett till och lyssnat på den egna personalen och inte tillvaratagit något eller några av de boendes åsikter, synpunkter eller förslag till lösning om avfallshanteringen.

Frösön 2022-05-01

Harry Sjöström Elisabet Sjöström
Fastighetsägare Vidablick 1 och 2, Utsiktsvägen 8, 832 96 Frösön

Tel 070-530 32 75 070-531 80 40

Bilaga 1. Skrivelse från Östersunds kommun dat. 2021-03-09
Bilaga 2. Skrivelse från Östersunds kommun dat. 2022-03-01
Bilaga 3. Skrivelse från Östersunds kommun dat. 2021.11-16
Bilaga 4. Lokala föreskrifter om avfall för Östersunds kommun
Bilaga 5. Förvaltningslagen

Bifogas fullmakter från:
Marenel och Olof Johansson Rago, Utsiktsvägen 4 och 6, Frösön
Katarina Haga och Erik Malm Utsiktsvägen 9 B, Frösön
Thomas Turesson, Utsiktsvägen 7, Frösön
Micaela och Jens Sandström, Utsiktsvägen 9 A, Frösön
Bettina Herm, Utsiktsvägen 3, Frösön
Hanna Calmvik och Pelle Håkansson, Utsiktsvägen 2, Frösön

FULLMAKT

Dnr 33 26-2022 hos Länsstyrelsen i Jämtlands län

Ärende gällande avfallshantering och hämtning av mat- och restavfall på Utsiktsvägen Frösön.

Härmed lämnas fullmakt till Elisabet och Harry Sjöström, Utsiktsvägen 8, 832 96 Frösön, att företräda oss fastighetsägare för ovanstående ärende gällande överklagan och inhibitions begäran av beslut hos Tekniska Nämnden i Östersunds kommun Dnr 00268-2021 Anvisning av plats för lämnande av mat- och restavfall.

Frösön 29/4 -22
Datum

Underskrift

Underskrift

Namnförtydligande

Namnförtydligande

FULLMAKT

Dnr 33 26-2022 hos Länsstyrelsen i Jämtlands län
Ärende gällande avfallshantering och hämtning av mat- och restavfall på Utsiktsvägen Frösön.

Härmed lämnas fullmakt till Elisabet och Harry Sjöström, Utsiktsvägen 8, 832 96 Frösön, att företräda oss fastighetsägare för ovanstående ärende gällande överklagan och inhibitions begäran av beslut hos Tekniska Nämnden i Östersunds kommun Dnr 00268-2021 Anvisning av plats för lämnande av mat- och restavfall.

Frösön 20220429
Datum

Underskrift

Underskrift

Erik Malm
Namnförtydligande

Namnförtydligande

FULLMAKT

Dnr 33 26-2022 hos Länsstyrelsen i Jämtlands län

Ärende gällande avfallshantering och hämtning av mat- och restavfall på Utsiktsvägen Frösön.

Härmed lämnas fullmakt till Elisabet och Harry Sjöström, Utsiktsvägen 8, 832 96 Frösön, att företräda oss fastighetsägare för ovanstående ärende gällande överklagan och inhibitions begäran av beslut hos Tekniska Nämnden i Östersunds kommun Dnr 00268-2021 Anvisning av plats för lämnande av mat- och restavfall.

Frösön 2022-05-01
Datum

.....	.....
Underskrift	Underskrift
Thomas Turesson	
.....	.....
Namnförtydligande	Namnförtydligande

FULLMAKT

Dnr 33 26-2022 hos Länsstyrelsen i Jämtlands län

Ärende gällande avfallshantering och hämtning av mat- och restavfall på Utsiktsvägen Frösön.

Härmed lämnas fullmakt till Elisabet och Harry Sjöström, Utsiktsvägen 8, 832 96 Frösön, att företräda oss fastighetsägare för ovanstående ärende gällande överklagan och inhibitions begäran av beslut hos Tekniska Nämnden i Östersunds kommun Dnr 00268-2021 Anvisning av plats för lämnande av mat- och restavfall.

Frösön 1/5 -22
Datum

.....	.....
Underskrift	Underskrift
Jens Sandström	Micaela Sandström
Namnförtydligande	Namnförtydligande

FULLMAKT

Dnr 33 26-2022 hos Länsstyrelsen i Jämtlands län
Ärende gällande avfallshantering och hämtning av mat- och restavfall på Utsiktsvägen Frösön.

Härmed lämnas fullmakt till Elisabet och Harry Sjöström, Utsiktsvägen 8, 832 96 Frösön, att företräda oss fastighetsägare för ovanstående ärende gällande överklagan och inhibitions begäran av beslut hos Tekniska Nämnden i Östersunds kommun Dnr 00268-2021 Anvisning av plats för lämnande av mat- och restavfall.

Frösön 29.04.2022
Datum

Underskrift	Underskrift
BETTINA HERM	
Namnförtydligande	Namnförtydligande

FULLMAKT

Dnr 33 26-2022 hos Länsstyrelsen i Jämtlands län

Ärende gällande avfallshantering och hämtning av mat- och restavfall på Utsiktsvägen Frösön.

Härmed lämnas fullmakt till Elisabet och Harry Sjöström, Utsiktsvägen 8, 832 96 Frösön, att företräda oss fastighetsägare för ovanstående ärende gällande överklagan och inhibitions begäran av beslut hos Tekniska Nämnden i Östersunds kommun Dnr 00268-2021 Anvisning av plats för lämnande av mat- och restavfall.

Frösön 2/5-2022
Datum

Underskrift

Underskrift

PEGLE HÅKANSSON
Namnförtydligande

Hanna Calmvik
Namnförtydligande

Erik Malm

Från: Erik Malm <erik.malm@frosokompaniet.se>
Skickat: den 29 april 2022 13:19
Till: Erik Malm
Ämne: Fwd: Utsiktsvägen Avfallshämtningen information om överklagandet och inhibitions begäran Brådskande ärende om avfallet!
Bifogade filer: Fullmakt Länsstyrelsen 2022-04-28.pdf

Vidarebefordrat brev:

Från: Katarina Haga <katarina.haga@iuczgroup.se>
Datum: 29 april 2022 11:17:32 CEST
Till: Erik Malm <erik.malm@frosokompaniet.se>
Ämne: Re: Utsiktsvägen Avfallshämtningen information om överklagandet och inhibitions begäran Brådskande ärende om avfallet!

Jag ger med detta fullmakt till Elisabeth och Harry Sjöström.

Katarina Haga
Utsiktsvägen 9b

Skickat från min iPhone

29 apr. 2022 kl. 11:04 skrev Erik Malm <erik.malm@frosokompaniet.se>:

Hej,

Kan du svara JA på detta mail att du med detta mail ger fullmakt till Elisabet och Harry för nedanstående?
Detta pga att du är utomlands och ej kan underteckna fysiskt.

Erik

Vidarebefordrat brev:

Från: Elisabet Sjöström <elisabet.sjostrom@hotmail.se>
Datum: 28 april 2022 17:24:51 CEST
Till: Hanna Calmvik <hanna_calmvik@hotmail.com>, oloft@oloft.com, b.herm@web.de, Åse <aserudsander@yahoo.se>, Thomas Turesson <thomas.turesson@gmail.com>, jens84@gmail.com, Erik Malm <erik.malm@frosokompaniet.se>
Ämne: Utsiktsvägen Avfallshämtningen information om överklagandet och inhibitions begäran Brådskande ärende om avfallet!

Harry och jag har lämnat in överklagan och inhibitions begäran

på beslutet förra veckan om hämtning av avfallet som vi fick av Östersunds kommun
till Länsstyrelsen.

Ni av våra grannar som vill att vi företräder er också, har här en fullmakt
i bilaga. Underteckna och lägg den snarast, senast söndag 1 maj i vår brevlåda nr 8.
På måndag lämnar vi in kompletterande sakargument till Länsstyrelsen
och fullmakter till Länsstyrelsen.
Länsstyrelsen tar beslut nu till veckan på onsdag! **Så det brådskar!**

Men.....för att det ska kunna ske på Länsstyrelse nivå, behövs först att ni skickar ett mail helst imorgon till kundcenter@ostersund.se

Där anger ni att ni överklagar
Dnr 00268-2021 Tekniska nämndens beslut 2022-04-13
om Anvisning av plats för lämnande av mat- och restavfall.

Ange ert namn och adress

mvh Elisabet (som fick veta detta nyss från Länsstyrelsen)

BILAGA 1

ÖSTERSUNDS KOMMUN
STAAREN TJIELTE

2021-03-09

kundnr:

Elisabeth Sjöström
Utsiktsvägen 8
832 96 FRÖSÖN

Angående hämtning av sopor vid utsiktsvägen

Hej
Jag har i går haft möte med arbetsledare och personal från insamlingen i syfte att diskutera problematiska hämtplatser och då har vi även diskuterat er väg utsiktsvägen.

Utsiktsvägen saknar idag helt vändmöjlighet. Enda möjligheten att åka och tömma sopor är att backa upp. Vid backning uppger personalen att det är svårt att backa hela vägen upp även vid sommar väglag då hjulen börjar spinna efter halva backen. Vid vinterväglag är det inte ens fysiskt möjligt att backa upp utan risk för att fastna och halka ner.

Våran personal är lösingsorienterad och lägger stor möda i att lösa sitt uppdrag. Den backning de har gjort sommartid har det gjort för att de vill lösa sitt uppdrag. Men som arbetsgivare måste även tänka på deras arbetsmiljö och risken för att de orsakar en olycka och då är en backning uppför backen inte ett lämpligt alternativ.

Vägen har en 12,6% lutning att backa upp för den är inte lämpligt ur säkerhetssynpunkt då det behövs mycket fart, det är även dålig sikt vid backning.Möjligheten att väja för hinder som t.ex. katter och barn är liten. På vintern är det dessutom halt vilket med lutningen gör att risken för att sopbilen inte kommer upp utan tappar greppet och halkar ned till byvägen är stor.

Insamlingspersonalen hälsar att de mycket hellre hämtar kärl som står på snödrivan än åker upp. Hämtingen sker med en sidlastande sopbil med en robotarm som lyfter kärlet tömmer det och ställer tillbaka det.

Möjligheten att åtgärda lutningen på vägen bedöms som liten.

De lösningar som finns till buds är uppställning av kärl vid Byvägen. Om intresse finns kan vi undersöka möjligheterna att placera gemensamma kärl för matavfall eller matavfall och brännbart avfall på en stationär uppsamlingsplats. Ni får gärna själva ge förslag var den lämpligtvis kan placeras. Så får vi undersöka markfrågan.

Linnea Broström
Avfallsingenjör

Östersunds kommun
Avfall VA

kundcenter@ostersund.se
063 - 14 30 00
ostersund.se/sopor
ostersund.se/vatten
Postadress:
Östersunds kommun
831 82 ÖSTERSUND

BILAGA 2

ÖSTERSUNDS KOMMUN
STAAREN TJÏELTE

Datum: 2022-03-01. Diarienummer: 00268-2021

Till:

XX

Hej!

Vi vill med denna information berätta om vad som händer efter Länsstyrelsens beslut (2022-02-23) om att upphäva Avfall Återvinnings beslut om anvisad hämtplats för rest- och matavfall (2021-12-17) och återförvisa ärendet till teknisk nämnd för fortsatt handläggning.

Bakgrund

Teknisk förvaltning har gjort bedömningen att avfall inte kan hämtas på ett säkert sätt vid fastighetsgräns vid följande adresser: Utsiktsvägen 3, 4, 5,7, 8, 9A och 9B.

Fastigheternas belägenhet är sådan att vägen inte är farbar i den mening som anges i avfallsföreskrifterna § 17. Utsiktsvägen på Frösön är mycket brant, medellutningen är ca 13 % och den maximala lutningen på körsträckan är hela 16 %. Vintertid är det inte möjligt att backa upp och friktionen är för låg och det innebär en alltför stor risk att bilen tappar fäste och glider ned. Då vägen saknar vändplan tvingas bilen sommartid backa ca 150 meter. Vägens lutning gör också att fordonets varningssystem meddelar föraren att stanna fordonet vid trafikering av den övre delen av Utsiktsvägen. Backning är inte tillåtet enligt avfallsföreskrifterna, se § 17. I detta fall har förvaltningen under en längre tid frångått denna regel för att hålla en hög servicenivå.

Tekniska nämnden gav den 2021-09-01 förvaltningen i uppdrag att utreda alternativ för hur hämtning av sopkärl längs Utsiktsvägen kan ske vid tomtgräns på ett säkert sätt, se bifogad tjänsteskrivelse daterad 2021-11-16 för utredning.

Tekniska nämnden beslutade efter förvaltningens utredning den 25/11-2021 att " ingen hämtning kan ske vid tomtgräns på Utsiktsvägen samt ger förvaltningen i uppdrag att utreda var en gemensam hämtplats för sopkärl kan anordnas."

Avfall Återvinning tog sedan ett beslut om att ordna en tillfällig hämtplats mellan adresserna Utsiktsvägen 1 och 3, ett beslut som nu upphävts av Länsstyrelsen.

ÖSTERSUNDS
KOMMUN
STAAREN TJÏELTE

Datum: 2022-03-01. Diarienummer: 00268-2021

Vad händer nu?

Teknisk förvaltning avser att lägga fram ett förslag till beslut till Teknisk nämnd den 2022-04-13. Förslaget innebär att boende på adresserna Utsiktsvägen 3, 4, 5,7, 8, 9A och 9B ska lämna sitt rest- och matavfall till anvisad plats, se karta nedan.

Förslaget innebär att boende på ovan nämnda adresser ska dra ner sina kärl till anvisad plats på hämtningsdagen för att sedan dra upp kärlen till den egna fastigheten efter tömning. Platsen kommer att ställas i ordning för ändamålet under kommande barmarksperiod, troligen behöver marken jämnas ut och fyllas ut med grus. Ansvar för hämtplatsen avseende drift och underhåll som t. ex snöröjning och halkbekämpning kommer att ligga på Teknisk förvaltning. Ett arrendeavtal avses att upprättas med fastighetsägarna på fastigheten Högsved 8.

Synpunkter på förslaget lämnas skriftligen via e-post till avfallatervinning@ostersund.se alternativt via post till: Östersunds kommun, Teknisk förvaltning/Avfall Återvinning, 831 82 Östersund. Svar ska ha inkommit senast den 15 mars. I de fall du nyttjar ett ombud för att föra din talan ska detta styrkas med en fullmakt enligt 15§ Förvaltningslagen.

Sophämtning vid fastighetsgräns i väntan på nytt beslut

För att lösa hämtning vid fastighetsgräns kommer vi, från och med v. 9, att använda oss av ett mindre servicefordon. Vi kommer att hämta kärlen vid din fastighet för att sedan köra dem till en plats där vi kan tömma kärlen i vår sopbil. De tomma kärlen transporteras sedan upp till din fastighet igen med vår servicebil. För att kunna genomföra detta på ett säkert sätt, utifrån ett arbetsmiljöperspektiv, kommer vi att behöva köra in på din infart.

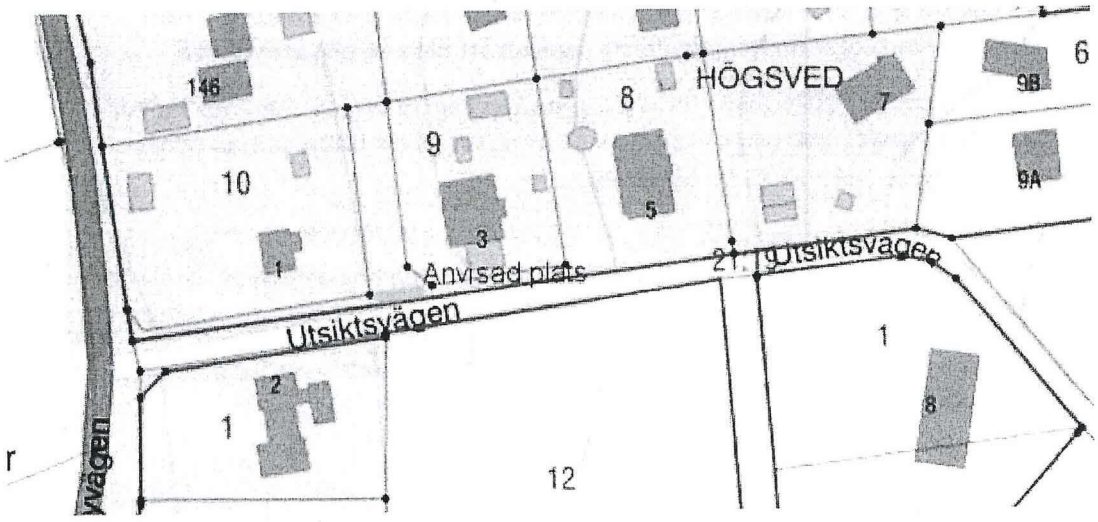

BILAGA 3

ÖSTERSUNDS KOMMUN

Teknisk förvaltnings tjänsteskrivelse

Datum
2021-11-16

Diarienummer
TN 00268-2021

Handläggare
Jenny Florberger
Enhetschef

Utredning av alternativ för sophämtning längs Utsiktsvägen

Sammanfattning av ärendet

Tekniska nämnden har gett förvaltningen i uppdrag att utreda alternativ för hur hämtning av sopkärl längs Utsiktsvägen kan ske vid tomtgräns på ett säkert sätt. Teknisk förvaltning har utrett frågan. Utifrån de fordon och arbetsmiljöföreskrifter som gäller i Östersunds kommun så kan verksamheten inte hämta avfallet vid tomtgräns på ett säkert sätt. Förvaltningen har undersökt vilken prestanda och fysiska förutsättningar som gäller för enhetens insamlingsfordon. Det kan konstateras att ingen av verksamhetens sopbilar klarar av att trafikera Utsiktsvägen på ett säkert sätt på grund av den branta lutningen. Ett alternativt fordon skulle kunna klara att ta sig uppför Utsiktsvägen men förvaltningen bedömer att en sådan investering inte är vare sig ekonomiskt eller miljömässigt försvarbar.

Förvaltningens förslag till beslut

Tekniska nämnden beslutar att ingen hämtning kan ske vid tomtgräns på Utsiktsvägen samt ger förvaltningen i uppdrag att utreda var en gemensam hämtplats för sopkärl kan anordnas.

Underlag för beslut

Teknisk förvaltnings tjänsteskrivelse, 2021-11-05

Beslutet skickas till

- Enhetschef Avfall Återvinning, Jenny Florberger
- Arbetsledare Avfall Återvinning, Hans Karlsson
- Talesperson för boende på Utsiktsvägen

ÖSTERSUNDS KOMMUN

Teknisk förvaltnings tjänsteskrivelse

Datum
2021-11-16

Diarienummer
TN 00268-2021

Handläggare

Jenny Florberger
Enhetschef

Bakgrund

Tekniska nämnden har gett förvaltningen i uppdrag att utreda alternativ för hur hämtning av sopkärl längs Utsiktsvägen kan ske vid tomtgräns på ett säkert sätt.

Idag används sidlastande bil vid hämtning på Utsiktsvägen. Denna bil kan inte ta sig upp för Utsiktsvägen på vintern och har även svårigheter under sommartid när optimala vägförhållanden råder. Fordonet är inte tillverkat för att klara så tuff lutning, något som bilens varningssystem indikerar. Det är risk att bilen förlorar väggrepp och att bilen får mekaniska problem.

Är en baklastande bil ett alternativ? Verksamheten har tittat på de senast inköpta bilarna och vad de har för tekniska möjligheter. Den maximala lutningen på Utsiktsvägen är 16 grader. Maximal backtagningsförmåga, med den drivlina vi har, är 14 grader. I bilden nedan ses de fysiska förutsättningarna för en baklastande bil.

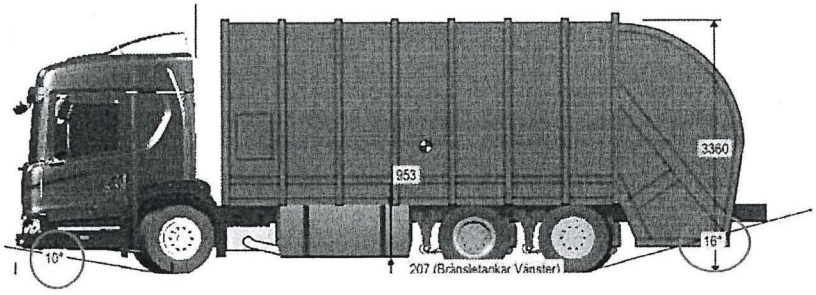

Rent fysiskt är verksamhetens baklastande bilar begränsade till att kunna trafikera vägar med lutning på 10 grader om man kör framåt och 16 grader vid backning. En baklastande bil är alltså inget lämpligt alternativ utifrån dess tekniska förutsättningar. Om man ändå skulle ta sig upp med en sådan bil så behöver vi beakta arbetsmiljön för våra miljöarbetare. I våra lokala föreskrifter har vi angett en maximal lutning på 1/12 för dragning av kärl, d.v.s. 8,3 grader. Att dra fram tunga sopkärl från tomtgräns till sopbil där det lutar innebär alltid en risk för miljöarbetarna, både utifrån belastning samt halkrisk.

Verksamheten bedömer att det behövs en helt annan typ av fordon för att ta sig upp till Utsiktsvägen. Ett fordon med allhjulsdrift och en bättre förmåga att ta sig fram längs branta vägar. Detta sekundära fordon kräver också en anpassning med påbyggnad och lyftarm liknande dagens sidolastare.

Handläggare

Jenny Florberger
Enhetschef

Om verksamheten skulle komplettera fordonsparken med ett fordon enligt stycket ovan finns möjlighet att ta sig fram på svårframkomliga hämtställen. Dock bör en sådan eventuell investering ställas i proportion mot nyttan. Verksamheten har under många år arbetat med att effektivisera sophämtningen både på landsbygd och i staden. I Östersunds kommun finns idag ett 30-tal gemensamma hämtställen, varav 7 stycken på Frösön. De gemensamma hämtställena har kommit till på grund av att tillgängligheten fram till fastighetsgräns varit begränsad. Verksamheten har också en mängd hämtställen, främst på landsbygden, där fastighetsägarna får dra sina sopkärl långa sträckor pga begränsad framkomlighet. Ur ett likställighetsperspektiv bör verksamheten ta höjd för att fler fastighetsägare vill ha samma service som boende längs Utsiktsvägen om ett sådant beslut fattas.

Underskrifter

Örjan Jervidal
Förvaltningschef

Kristina Kenning Östling
Sektorchef

BILAGA 4

ÖSTERSUNDS KOMMUN

Lokala föreskrifter

om avfall för Östersunds kommun

Gäller från den 7 februari 2019

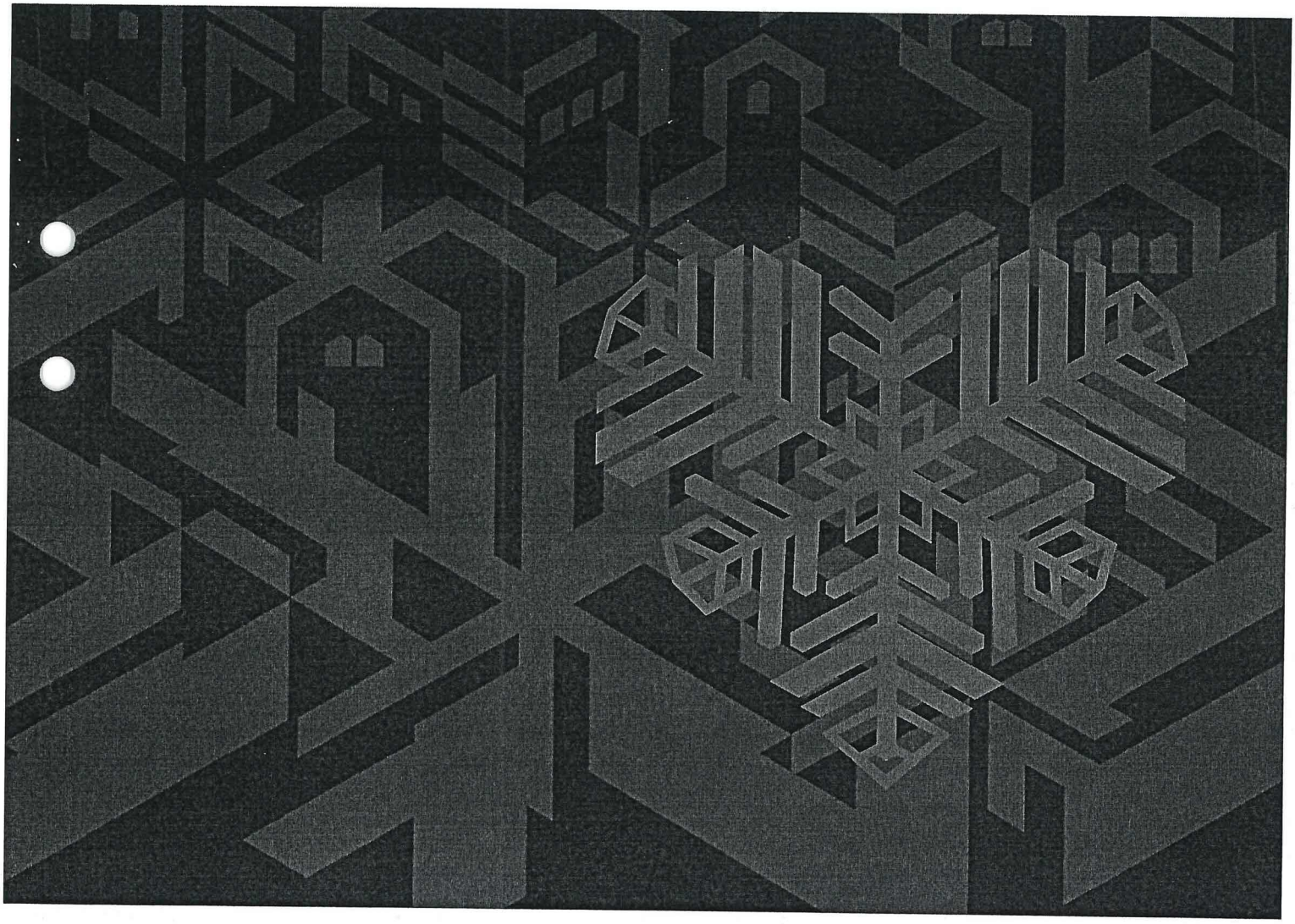

Renhållningsordning för Östersunds kommun gällande från den 7 februari 2019, antagen av kommunfullmäktige 2019-02-07, § 10.

Föreskrifter om avfall för Östersunds kommun

Inledande bestämmelser

§ 1 För avfallshanteringen i kommunen gäller dels bestämmelserna i miljöbalken (1998:808) kapitel 15 angående avfall och producentansvar och avfallsförordningen (2011:927), samt i andra författningar som t.ex. förordningen om producentansvar för batterier (2008:834), Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004 den 29 april 2004 om livsmedelshygien, sjöfartsverkets föreskrifter om mottagning av avfall från fartyg (SJÖFS 2001:12).

Termer och begrepp som används i dessa föreskrifter har samma betydelse som 15 kap. miljöbalken och avfallsförordningen, med undantag för definitionen av organiskt avfall. Övriga definitioner och begrepp redovisas i bilaga 1.

Vid sidan om de författningar som anges i första stycket gäller dessa föreskrifter om avfall. I §§ 27 - 35 finns bestämmelser om under vilka förutsättningar undantag från föreskrifterna kan medges.

Ansvar för avfallshanteringen

§ 2 Tekniska nämnden har verksamhetsansvaret för den kommunala avfallshanteringen. Planering av avfallsverksamheten, drift av avfallsanläggningar samt beställning av insamling och behandling av avfallet utförs av Teknisk förvaltning; Avfall Återvinning, nedan kallad renhållaren.

§ 3 Producentansvar
Alla företag som tillverkar, importerar eller säljer en förpackning, förpackad vara eller tidning har ett ansvarar för att de ska samlas in och återvinnas i enlighet med regeringens beslut om producentansvar för förpackningar och returpapper. Den praktiska hanteringen utförs av entreprenörer enligt avtal med materialbolagen som samordnas av producenterna. Det finns flera andra typer av avfall som ingår i ett producentansvar, t.ex. elektronikavfall, bildäck och fordon.

§ 4 Tillsynsmyndighet
Miljö- och samhällsnämnden är kommunal tillsynsmyndighet enligt miljöbalken. Den direkta tillsynen utförs av Samhällsbyggnad.

Avgifter

§ 5 Varje fastighetsinnehavare inom hämtningsområdet, som äger bebyggd fastighet eller där hus är under uppförande, skall betala en grundavgift som bekostar renhållarens fasta kostnader för omhändertagande av miljöfarligt avfall och behandling av rest till soptipp, återställande av tippar, återvinningscentraler, registrering, debitering, kundsupport och information. Utöver grundavgiften utgår en avgift för insamling och behandling av det avfall som hämtas från fastigheten. Avgifterna beslutas av kommunfullmäktige och återfinns i senast antagna avfallstaxa. Avgiften ska erläggas till renhållaren.

Undantag från avgiftsskyldighet enligt ovan råder om samtliga byggnader på fastigheten är obeboeliga.

Undantag från avgiftsskyldighet råder också

en av fastigheterna om en fastighetsägare äger två fastigheter som gränsar till varandra under förutsättning att ingen av byggnaderna på fastigheterna nyttjas till uthyrning eller liknande ändamål.

Allmänna bestämmelser

Sortering av avfall

§ 6 Varje fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare av fastighet är skyldig att sortera sitt avfall enligt dessa föreskrifter och Bilaga 2. Kommunen kan därutöver meddela särskilda föreskrifter.

Kommunen får enligt Avfallsförordning (AF 2011:927) meddela föreskrifter om:

> "att vissa slag av avfall ska förvaras och transporteras skilt från annat avfall,
>
> skyldighet att i fråga om förvaring och transport av avfall vidta andra åtgärder som är nödvändiga av återanvändnings- eller återvinningsskäl eller av andra hälso- och miljöskäl,"

Informationsskyldighet

§ 7 Fastighetsinnehavare är skyldig att informera den eller de som bor eller är verksamma på fastigheten om dessa föreskrifter.

Hushållsavfall

§ 8 Hämtningsområde
Hela Östersunds kommun utgör ett hämtningsområde.

§ 9 Skyldighet att lämna avfall
Hushållsavfall skall lämnas till renhållaren om inte annat sägs i dessa föreskrifter. Avfall får endast transporteras till av renhållaren anvisad plats.

§ 10 Miljöfarligt avfall
Hushållens miljöfarliga avfall - oljor, lösningsmedel, färgavfall, elektriska och elektroniska produkter m.m. - lämnas på, av renhållaren, anvisad plats.
Läkemedelsrester och kanyler skall lämnas till apotek. Kanyler skall lämnas i godkänd behållare som delas ut gratis av apoteken.

§ 11 Sortering producentansvar
Varje konsument/fastighetsinnehavare skall sortera de avfallsslag för vilka producentansvar gäller samt lämna detta avfall på plats som anvisas enligt särskild information från respektive producents branschorganisation, bilaga 2. Avfallet skall transporteras bort från fastigheten så ofta att olägenhet för människors hälsa inte uppstår.

§ 12 Eldning
Förutsatt att det inte råder eldningsförbud samt att Lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön inte meddelar annat, är det tillåtet att elda torrt trädgårdsavfall. Det får ske om det inte uppstår olägenhet för människors hälsa och miljön. Eldning får aldrig ske i strid mot gällande brandföreskrifter.

Hämtningsintervall avfall

§ 13 Hämtning utförs enligt nedan angivna bestämmelser.

Ordinarie hämtning för permanent boende utförs vid fastighet eller vid hämtningsväg av matavfall minst en gång var 14:e dag samt av rest till förbränning vid behov.

Om olägenhet av betydelse skulle uppstå kan miljö- och samhällsnämnden, efter samråd med renhållaren, besluta att matavfall ska hämtas med kortare intervall än 14 dagar.

Vid fritidsbostäder sker hämtning av matavfall minst en gång var fjortonde dag och av rest till förbränning vid behov. Hämtning från fritidshus som har valt säsongshämtning sker under vecka 20 - 37.

Hämtningsintervall för slam, se § 22.

Behållare, behållarplats

§ 14 Avfallskärl i plast ägs och tillhandahålls av renhållaren. Fastighetsinnehavaren har ansvar för vård och rengöring av behållaren.

Avfall hämtas i behållare som godkänts av renhållaren.

Fastighetsinnehavaren är ansvarig för anordnande, installation och underhåll av övriga inom fastigheten installerade anordningar för avfallshanteringen såsom sopskåp, djupbehållare, soputrymme m.m.

I de fall där sop-/återvinningsrum finns ska dessa hållas rena och endast vara förvaringsplats för avfall. Renhållaren skall ha tillträde till de förvaringsplatser i fastigheten där arbete skall utföras.

Vilken typ av avfallsbehållare eller latrinbehållare som ska användas och storlekar på behållare fastställs av renhållaren.

Matavfall ska läggas i matavfallspåsar godkända av renhållaren. Godkända påsar tillhandahålls hushållen av renhållaren. Verksamheter införskaffar själva motsvarande matavfallspåsar.
Djupbehållare får installeras i tätorterna Östersund, Frösön, Brunflo och Lit eller efter godkännande från renhållaren. Installation och placering ska ske enligt renhållarens anvisningar.

§ 15 Fyllnadsgrad behållare
Sopkärlet får inte fyllas mer än att det lätt kan tillslutas. Närmare föreskrifter om maxvikter för behållare ges av renhållaren.

Avfall som läggs i avfallsbehållare ska vara sorterat och emballerat i påse eller paket av lämpligt material och storlek. Fastighetsägaren ansvarar för att kärlet går lätt att tömma och att avfallet inte är fastfruset eller på annat sätt fastnar i kärlet.

I behållare och förvaringsplatser för avfall får endast läggas avfall för vilket behållaren och förvaringsplatsen är avsedd. Avfall skall vara väl emballerat så att skada, arbetsmiljöproblem eller annan olägenhet inte uppkommer.

Behållare som är för tung, innehåller miljöfarligt avfall eller som innehåller dåligt emballerade föremål som är skärande eller stickande hämtas/töms först när avfallet paketerats om, dock tidigast vid nästa ordinarie hämtningstillfälle.

Behållare som är överfull töms mot en extra avgift.

Vid upprepad överfyllnad är fastighetsinnehavaren/verksamhetsutövaren skyldig att byta till större avfallsbehållare eller att inrätta flera behållare.

Glödande avfall får inte lämnas till kommunens avfallshantering.

§ 16 Uppställning av behållare
Behållaren skall senast kl. 07:00 hämtningsdagen placeras på överenskommen plats. Renhållaren får besluta att behållare ska hämtas på motsatt sida av vägen.

Avfallsbehållare som är uppställd utomhus ska vara placerad på ett sådant sätt att risk för brandspridning är förebyggd.

Behållare skall normalt ställas vid fastighetsgräns så nära uppställningsplats för hämtningsfordon som möjligt såvida inte särskilda skäl föreligger. Avståndet mellan behållare och angöringsplats för sopbil får inte överstiga 5 m vid hämtning från villor (gäller ej om sidlastande bil används, se stycket nedan). Vid hämtning/tömning från flerfamiljshus bör avståndet mellan de gemensamma behållarna och sopbilens angöringsplats inte överstiga 10 m. Kärl ska ställas upp så att draghandtaget är lättillgängligt från dragvägen och får t.ex. inte vara vänt mot vägg eller buskage.

Där sidolastande bil används ska fastighetsinnehavaren placera kärlet vid vägkant före

hämtning, dock inte så att vägunderhåll hindras eller fara för trafiken uppstår. Draghantaget ska vara vänt bort från bilens uppställningsplats (vägen) om tömning önskas.

Förvaringsplats ska placeras och utformas så att det är tillgängligt för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga. Dörrar, eventuella lock, handtag, inkast etc. ska utformas och placeras så att de kan användas av personer som ex. har nedsatt styrka eller som är rullstolsburna.

Vid ny- och ombyggnation av avfallsutrymmen finns regler om förvaringsplats och hämtningsvägar i Boverkets byggregler, arbetsmiljölagen och i Europaparlamentets och rådets förordning om livsmedelshygien. Dessa regler ska tillämpas.

I Avfall Sveriges Handbok för avfallsutrymmen finns råd och anvisningar kring förvaring, dimensionering och hämtningsvägar. Ur denna handbok ska råd och anvisningar i följande avsnitt tillämpas:

- Transportvägar för fordon och hämtningspersonal
- Hämtningsplatser

Vid ev. motstridiga uppgifter har dessa föreskrifter (Föreskrifter om avfall för Östersunds kommun) företräde. Information kan också erhållas från renhållaren.

Innan byggnaden tas i bruk ska den besiktigas av renhållaren.

Hämtningsväg

§ 17 Fastighetsinnehavaren skall se till att transportväg fram till behållarens hämtnings- och tömningsplats hålls i farbart skick. Transportvägen skall röjas från snö och hållas halkfri. Enskild väg som utnyttjas vid hämtning av hushållsavfall skall vara så dimensionerad och hållas i sådant skick att den är farbar för hämtningsfordon. Om farbar väg inte kan upprättas skall fastighetsinnehavaren avlämna avfallet på plats som överenskommes med renhållaren eller vid en, av kommunen, anvisad plats.

Anvisning av plats beslutas av Tekniska nämnden.

Transportväg ska vara minst 3,5 meter bred, ha bärighetsklass 2 och får inte utgöras av väg/gata eller annan yta där lastbilstrafik inte är tillåten. I kurvor ska körbanan vara så bred att hämtningsfordonet kan komma fram utan backningsmanöver eller utan att körning sker med hjulen utanför vägbanan.

Bilväg ska ha en fri höjd om minst 4,7 meter. Träd och annan växtlighet får inte inkräkta på den fria höjden.

Backning är inte tillåtet. Bilväg som är återvändsgata ska därför ha vändmöjlighet.

Innehavare av fastighet som ligger avsides i förhållande till hämtningsfordonets körväg eller som saknar väg- eller broförbindelse skall själv transportera sitt hushållsavfall till överenskommen behållarplats vid hämtningsvägen.

Dragvägen måste vara en hårdgjord, jämn och halkfri yta. Lutningen får vara maximalt 1 meter per 12 meter väg.

Samtliga hämtnings- och dragvägar och vändzoner ska följa de råd och regler som redovisas i 16 §.

Grovavfall

§ 18 Definitionen för grovavfall redovisas i bilaga 1.

Sorterat grovavfall kan lämnas vid kommunens återvinningscentraler.

Grovavfall som hämtas av renhållaren skall sorteras och i den mån det är möjligt, buntas eller förpackas i lämpligt emballage. Grovavfall skall förses med märkning som klargör att det är frågan om grovavfall. Grovavfall hämtas separat efter överenskommelse.

§ 19 Elektronikavfall och batterier
Allt avfall som utgörs av batterier, kylskåp, frysar, datorer, radio, TV, glödlampor, lågenergilampor, lysrör, och annan elektronik ska lämnas vid någon av kommunens återvinningscentraler eller till annat insamlingsställe upprättat av producenterna.

Latrin

§ 20 Om renhållaren ska ta hand om latrin får endast latrinbehållare som tillhandahålls av renhållaren användas.

Latrinbehållare skall förslutas av fastighetsinnehavaren och lämnas på plats enligt överenskommelse med renhållaren. Behållare som ska hämtas av renhållaren får väga högst 15 kg.

Latrinbehållare som lämnas till renhållaren får inte innehålla ovidkommande saker som kan försvåra behandlingen av latrinen som plastsäckar, kläder och andra fasta föremål.

Slam från enskilda anläggningar och fett från fettavskiljare

§ 21 Slamavskiljare, slutna tankar och fettavskiljare skall vara lätt tillgängliga för tömning. Lock eller manlucka skall kunna öppnas av en person, får inte vara övertäckt vid tömning och får väga max 15 kg. Om locket kan skjutas åt sidan utan att lyftas kan en vikt på max 35 kg accepteras. Fastighetsinnehavaren ansvarar för anläggningens skötsel och underhåll. Avstånd mellan uppställningsplats för slambil och anläggningen bör inte överstiga 10 meter och uppställningsplatsen får inte ligga högre än 6 m från slam- eller fettavskiljarens botten.

Med anläggning menas t.ex. en trekammarbrunn med infiltration. Trekammarbrunnen kan vara uppdelad på flera brunnar men räknas ändå som en anläggning. Brunnen bör ligga inom 10 m från bilens uppställningsplats. Om det på fastigheten finns en anläggning för toalettvatten och en anläggning för bad-, disk- och tvättvatten räknas det som två anläggningar.

Fett från avskiljare vid affär, restaurang, bageri, gatukök och liknande verksamheter ingår inte i begreppet hushållsavfall och därmed jämförligt avfall utan utgör ett verksamhetsavfall. Tömning ska ske så ofta att slam eller fett inte tillåts följa med avloppsvattnet ut på det kommunala nätet. Fettavskiljare ska tömmas minst var tredje driftmånad, fastighetsinnehavare ansvarar för att fettavskiljaren vid behov töms oftare. Fettavskiljaren ska efter tömning återfyllas med vatten vilket fastighetsinnehavaren är ansvarig för.

Se § 17 för information om hämtningsväg.

§ 22 Hämtningsintervall slam
Hämtning från slamavskiljare sker enligt i förväg uppgjorda scheman och med följande lägsta tömningsfrekvens:

- Permanentbostad med WC
  slamtömning en gång per år
- Permanentbostad med BDT-avlopp (Bad, disk och tvätt)
  slamtömning en gång vartannat år
- Fritidshus med WC
  slamtömning en gång vartannat år
- Fritidshus med BDT-avlopp (Bad, disk och tvätt)
  slamtömning en gång vart fjärde år

Hämtning kan ske oftare mot särskild beställning. Fastighetsägaren ska kontrollera att klassningen enligt ovan motsvarar VA-anläggningens utformning.

Hämtning av slam från slutna tankar sker enligt särskild beställning.

Med hänsyn till snö- och köldförhållanden bör extratömningar av slamavskiljare och tömning av slutna tankar planeras in före vintersäsongen.

Förlängt tömningsintervall för slamavskiljare kan medges efter särskild prövning enligt 32 §.

Tömning av slamavskiljare utförs i den ordning som renhållaren bestämmer. Årlig tömning sker med högst åtta veckors förskjutning i förhållande till föregående ordinarie tömning.

Filtermaterial från fosforfilter och andra jämförbara filter ska hämtas i enlighet med det tillstånd som kommunens tillståndsmyndighet för enskilda avloppsanläggningar gett samt följa leverantörens anvisningar.

Filtermaterial i lösvikt ska vara sugbart. För tömning av filtermaterial i lösvikt hänvisas till bestämmelser om avstånd mellan slamsugningsfordonets angöringsplats och slambrunn eller motsvarande, samt sughöjd, som gäller annan slamsugning.

Annat avfall än hushållsavfall

Sortering

§ 23 Industri- och verksamhetsavfall samt bygg- och rivningsavfall ska sorteras enligt bilaga 2 och 3.

Verksamheten ska bedrivas så att uppkomst av avfall minimeras och återvinning av restprodukter underlättas.

§ 24 Uppgiftsskyldighet
Den som yrkesmässigt bedriver verksamhet som ger upphov till avfall skall lämna kommunen de uppgifter som behövs som underlag för kommunens avfallsplanering.

§ 25 Byggnadsavfall och rivningsavfall
Den som avser att utföra ändring eller rivning av byggnad eller anläggning ska sortera ut allt miljöskadligt avfall ur ändrings- respektive rivningsobjekt innan arbetet påbörjas. Vid denna försortering är det särskilt viktigt att avfall som innehåller kvicksilver, bly, CFC (klorfluorkarboner) och PCB (polyklorerade bifenyler) sorteras ut.

För att säkerställa att miljöskadliga ämnen sorteras ut skall fastigheten besiktigas av sakkunnig person. Intyg från besiktning av sakkunnig skall på begäran kunna uppvisas för avfallsmottagare och kommunens miljö- och samhällsnämnd.

Utsorterade miljöfarliga material ska tas om hand enligt bilagorna till avfallsförordningen (AF 2011:927). Eventuella miljöstörande material som inte omfattas av nämnda förordning ska omhändertas på miljömässigt godtagbart sätt.

Vad som avses med miljöfarligt avfall, miljöfarligt material och miljöstörande material framgår av Bilaga 3.

§ 26 Oljeavskiljare
Oljeavskiljare skall skötas så att det inte uppstår olägenhet för människors hälsa eller miljö. Tömning ska ske så att en god funktionalitet upprätthålls och för avskiljare som är anslutna till kommunalt avlopp får inte riktvärdena överskridas som anges i "Riktvärden för utsläpp till Östersunds kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning".

Undantag

§ 27 Prövning
Frågor om undantag från renhållningsordningens föreskrifter prövas av miljö- och samhällsnämnden. För prövningen tas en särskild avgift ut. Prövning enligt §§ 33 - 35 görs av renhållaren.

§ 28 Tidsbegränsning av undantag
Undantag kan tidsbegränsas.

§ 29 Eget omhändertagande av matavfall och latrin
Den som på fastigheten skall omhänderta matavfall eller latrin ska anmäla detta till miljö- och samhällsnämnden på sätt som nämnden föreskriver. Då fler än tio hushåll samtidigt omfattas skall anmälan innehålla uppgift om mängd avfall, totala antalet personer som omfattas av åtgärder samt hur kompostmaterialet skall nyttiggöras.

Latrin får, vid bebyggelse utanför planlagt område, omhändertas på den egna fastigheten om det inte medför risk för förorening av yt- eller grundvatten eller i övrigt orsakar olägenheter i omgivningen.

§ 30 Eget omhändertagande av avfall
Innehavare av ensligt belägen fastighet, utanför planlagt område, kan medges befrielse från skyldigheten att lämna rest till brännbart till kommunen för bortforsling och slutligt omhändertagande. Befrielse enligt detta stycke kan endast medges om det sker utan att risk för olägenhet för människors hälsa och miljön uppstår. Med ensligt belägen fastighet menas i detta sammanhang att avståndet till så kallad hämtningsväg är mer än 400 m.

Om andra synnerliga skäl föreligger kan undantag från skyldigheten att lämna avfall också beviljas. Med synnerliga skäl avses speciella anordningar för omhändertagande av avfall som t.ex. förbränningsanläggning med rökgasrening.

Undantag får ej medges för s.k. farligt avfall eller rest till deponi.

Befrielse kan beviljas för minst ett år och maximalt tre år i taget därefter öppnas abonnemanget automatiskt, om inte fastighetsinnehavaren söker ny befrielse.

§ 31 Egen kompostering av avfall
Matavfall och trädgårdsavfall får komposteras på den egna fastigheten. Matavfallet skall året runt kunna komposteras i skadedjurssäker, ventilerad och isolerad behållare och på sådant sätt att olägenhet för omgivningen inte uppstår.

Matavfall från ett fritidshus ska komposteras i en skadedjurssäker och ventilerad behållare.

Vid sophämtning året runt vid fritidshus som hemkomposterar gäller första stycket i denna paragraf.

§ 32 Förlängt tömningsintervall
Förlängt tömningsintervall gällande slamtömning av enskild avloppsanläggning kan medges om anläggningen belastas i betydligt lägre grad än vad den är dimensionerad för. För permanent bostad med WC kan slamtömning maximalt medges vartannat år, för permanentbostad med BDT-avlopp vart fjärde år och för fritidshus med WC vart fjärde år. För fritidshus med BDT-avlopp medges inget förlängt tömningsintervall.

§ 33 Särskilda skäl
Vid särskilda skäl och efter anmälan kan gångavstånd över 5 m vid hämtning från villa accepteras. Det gäller ex. vid funktionsnedsättning om andra alternativ saknas.

§ 34 Uppehåll i hämtning av matavfall och rest till brännbart
Uppehåll i hämtning vid permanentbostad medges om fastigheten inte kommer att nyttjas under en sammanhängande tid av minst tre månader. Anmälan ska lämnas in senast 1 månad innan perioden startar. För fritidshus gäller motsvarande om uppehållet avser minst ett år, anmälan ska lämnas in senast den 31 mars varje år. Avgiftsbefrielse medges ej retroaktivt. Avgiftsbefrielse avser ej grundavgift.

Uppehåll kan ges upp till tre år innan ny ansökan måste ske.

§ 35 Uppehåll i hämtning av slam från enskild anläggning
Uppehåll i slamtömning medges om fastigheten inte kommer att nyttjas under en sammanhängande tid av minst ett år.

Uppehåll kan ges upp till tre år innan ny ansökan måste ske.

Ikraftträdande

Dessa föreskrifter trädde i kraft den 7 februari 2019 då tidigare avfallsföreföreskrifter för Östersunds kommun (renhållningsordning antagen 2008-11-20) upphör att gälla.

Undantag som kommunen har medgett med stöd av sistnämnda avfallsföreskrifter gäller tills vidare.

BILAGA 5

Svensk författningssamling

SFS 2017:900

Utkom från trycket
den 10 oktober 2017

Förvaltningslag;

utfärdad den 28 september 2017.

Enligt riksdagens beslut[1] föreskrivs följande.

Lagens tillämpningsområde

Lagen gäller i förvaltningsverksamhet

1 § Denna lag gäller för handläggning av ärenden hos förvaltningsmyndigheterna och handläggning av förvaltningsärenden hos domstolarna.

Bestämmelserna i 5–8 §§ om grunderna för god förvaltning gäller även i annan förvaltningsverksamhet hos förvaltningsmyndigheter och domstolar.

Undantag för kommunala ärenden där besluten kan laglighetsprövas

2 § Vid handläggning av sådana ärenden hos myndigheter i kommuner och landsting där besluten kan laglighetsprövas genom att överklagas enligt 13 kap. kommunallagen (2017:725) tillämpas inte 9 § andra stycket, 10–12, 16–20 och 23–49 §§.

Undantag för brottsbekämpande verksamhet

3 § I brottsbekämpande verksamhet hos Kustbevakningen, Polismyndigheten, Skatteverket, Säkerhetspolisen, Tullverket eller en åklagarmyndighet tillämpas inte 9 § andra stycket och 10–49 §§.

Avvikande bestämmelser i andra lagar eller i förordningar

4 § Om en annan lag eller en förordning innehåller någon bestämmelse som avviker från denna lag, tillämpas den bestämmelsen.

Grunderna för god förvaltning

Legalitet, objektivitet och proportionalitet

5 § En myndighet får endast vidta åtgärder som har stöd i rättsordningen.

I sin verksamhet ska myndigheten vara saklig och opartisk.

Myndigheten får ingripa i ett enskilt intresse endast om åtgärden kan antas leda till det avsedda resultatet. Åtgärden får aldrig vara mer långtgående än vad som behövs och får vidtas endast om det avsedda resultatet står i rimligt

[1] Prop. 2016/17:180, bet. 2017/18:KU2, rskr. 2017/18:2.

förhållande till de olägenheter som kan antas uppstå för den som åtgärden riktas mot.

Service

6 § En myndighet ska se till att kontakterna med enskilda blir smidiga och enkla.

Myndigheten ska lämna den enskilde sådan hjälp att han eller hon kan ta till vara sina intressen. Hjälpen ska ges i den utsträckning som är lämplig med hänsyn till frågans art, den enskildes behov av hjälp och myndighetens verksamhet. Den ska ges utan onödigt dröjsmål.

Tillgänglighet

7 § En myndighet ska vara tillgänglig för kontakter med enskilda och informera allmänheten om hur och när sådana kan tas.

Myndigheten ska vidta de åtgärder i fråga om tillgänglighet som behövs för att den ska kunna uppfylla sina skyldigheter gentemot allmänheten enligt 2 kap. tryckfrihetsförordningen om rätten att ta del av allmänna handlingar.

Samverkan

8 § En myndighet ska inom sitt verksamhetsområde samverka med andra myndigheter.

En myndighet ska i rimlig utsträckning hjälpa den enskilde genom att själv inhämta upplysningar eller yttranden från andra myndigheter.

Allmänna krav på handläggningen av ärenden

Utgångspunkter för handläggningen

9 § Ett ärende ska handläggas så enkelt, snabbt och kostnadseffektivt som möjligt utan att rättssäkerheten eftersätts.

Handläggningen ska vara skriftlig. Myndigheten får dock besluta att handläggningen helt eller delvis ska vara muntlig, om det inte är olämpligt.

Partsinsyn

10 § Den som är part i ett ärende har rätt att ta del av allt material som har tillförts ärendet. Rätten att ta del av uppgifter gäller med de begränsningar som följer av 10 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Åtgärder om handläggningen försenas

11 § Om en myndighet bedömer att avgörandet i ett ärende som har inletts av en enskild part kommer att bli väsentligt försenat, ska myndigheten underrätta parten om detta. I en sådan underrättelse ska myndigheten redovisa anledningen till förseningen.

12 § Om ett ärende som har inletts av en enskild part inte har avgjorts i första instans senast inom sex månader, får parten skriftligen begära att myn-

digheten ska avgöra ärendet. Myndigheten ska inom fyra veckor från den dag då en sådan begäran kom in antingen avgöra ärendet eller i ett särskilt beslut avslå begäran.

Ett beslut enligt första stycket att avslå en begäran om att ärendet ska avgöras får överklagas till den domstol eller förvaltningsmyndighet som är behörig att pröva ett överklagande av avgörandet i ärendet.

Myndighetens prövning enligt första stycket får begäras av parten vid ett tillfälle under ärendets handläggning.

Tolkning och översättning

13 § En myndighet ska använda tolk och se till att översätta handlingar om det behövs för att den enskilde ska kunna ta till vara sin rätt när myndigheten har kontakt med någon som inte behärskar svenska.

En myndighet ska under samma förutsättningar använda tolk och göra innehållet i handlingar tillgängligt när den har kontakt med någon som har en funktionsnedsättning som allvarligt begränsar förmågan att se, höra eller tala.

Ombud och biträde

14 § Den som är part i ett ärende får som ombud eller biträde anlita någon som är lämplig för uppdraget. Den som anlitar ombud ska dock medverka personligen om myndigheten begär det.

Om ett ombud eller biträde bedöms vara olämplig för sitt uppdrag får myndigheten besluta att han eller hon inte längre får medverka i ärendet.

15 § En myndighet får begära att ett ombud ska styrka sin behörighet genom en skriftlig eller muntlig fullmakt. En sådan fullmakt ska innehålla uppgift om ombudets namn och uppdragets omfattning. Om ombudet får sätta någon annan i sitt ställe, ska även detta framgå av fullmakten.

Om ett ombud inte följer en begäran om att styrka sin behörighet genom en fullmakt, får myndigheten besluta ett föreläggande om samma sak. Ett sådant föreläggande får riktas till ombudet eller parten.

Om en handling som inleder ett ärende har skrivits under av ett ombud, ska det i föreläggandet anges att följden av att det inte följs kan bli att framställningen inte tas upp till prövning.

Jäv

16 § Den som för en myndighets räkning tar del i handläggningen på ett sätt som kan påverka myndighetens beslut i ärendet är jävig om

1. han eller hon eller någon närstående är part i ärendet eller annars kan antas bli påverkad av beslutet i en inte oväsentlig utsträckning,
2. han eller hon eller någon närstående är eller har varit ställföreträdare eller ombud för en part i ärendet eller för någon annan som kan antas bli påverkad av beslutet i en inte oväsentlig utsträckning,
3. han eller hon har medverkat i den slutliga handläggningen av ett ärende hos en annan myndighet och till följd av detta redan har tagit ställning till frågor som myndigheten ska pröva i egenskap av överordnad instans, eller
4. det finns någon annan särskild omständighet som gör att hans eller hennes opartiskhet i ärendet kan ifrågasättas.

Om det är uppenbart att frågan om opartiskhet saknar betydelse, ska myndigheten bortse från jäv.

17 § Den som är jävig får inte ta del i handläggningen av ärendet och inte heller närvara när ärendet avgörs. Han eller hon får dock utföra sådana uppgifter som inte någon annan kan utföra utan att handläggningen försenas avsevärt.

18 § Den som känner till en omständighet som kan antas göra honom eller henne jävig ska omedelbart anmäla detta till myndigheten.

En myndighet ska pröva en jävsfråga så snart som möjligt.

Den som jävet gäller får ta del i prövningen av jävsfrågan endast om det krävs för att myndigheten ska vara beslutsför och någon ersättare inte kan kallas in utan att prövningen försenas avsevärt.

Hur ärenden inleds och åtgärder när handlingar ges in

Framställningar från enskilda

19 § En enskild kan inleda ett ärende hos en myndighet genom en ansökan, anmälan eller annan framställning. Framställningen ska innehålla uppgifter om den enskildes identitet och den information som behövs för att myndigheten ska kunna komma i kontakt med honom eller henne.

Det ska framgå av framställningen vad ärendet gäller och vad den enskilde vill att myndigheten ska göra. Det ska också framgå vilka omständigheter som ligger till grund för den enskildes begäran, om det inte är uppenbart obehövligt.

Åtgärder för att rätta till brister i en framställning

20 § Om en framställning är ofullständig eller oklar ska en myndighet i första hand hjälpa den enskilde till rätta inom ramen för sin allmänna serviceskyldighet enligt 6 § andra stycket.

En myndighet får besluta att förelägga den enskilde att avhjälpa en brist som finns kvar, om bristen medför att framställningen inte kan läggas till grund för en prövning i sak. I föreläggandet ska det anges att följden av att det inte följs kan bli att framställningen inte tas upp till prövning.

Bekräftelse av handlingar

21 § En handling ska bekräftas av avsändaren om myndigheten anser att det behövs.

Hur ankomstdagen för handlingar bestäms

22 § En handling har kommit in till en myndighet den dag som handlingen når myndigheten eller en behörig befattningshavare.

Om en handling genom en postförsändelse eller en avi om en betald postförsändelse som innehåller handlingen har nått en myndighet eller behörig befattningshavare en viss dag, ska handlingen dock anses ha kommit in närmast föregående arbetsdag, om det inte framstår som osannolikt att handlingen

eller avin redan den föregående arbetsdagen skilts av för myndigheten på ett postkontor.

En handling som finns i en myndighets postlåda när myndigheten tömmer den första gången en viss dag ska anses ha kommit in närmast föregående arbetsdag.

Beredning av ärenden

Utredningsansvaret

23 § En myndighet ska se till att ett ärende blir utrett i den omfattning som dess beskaffenhet kräver.

En enskild part som inleder ett ärende ska medverka genom att så långt som möjligt ge in den utredning som parten vill åberopa till stöd för sin framställning.

Om det behövs ska myndigheten genom frågor och påpekanden verka för att parten förtydligar eller kompletterar framställningen.

När får man lämna uppgifter muntligt?

24 § Om en enskild part vill lämna uppgifter muntligt i ett ärende ska myndigheten ge parten tillfälle till det, om det inte framstår som obehövligt. Myndigheten bestämmer hur detta ska ske.

Kommunikation

25 § Innan en myndighet fattar ett beslut i ett ärende ska den, om det inte är uppenbart obehövligt, underrätta den som är part om allt material av betydelse för beslutet och ge parten tillfälle att inom en bestämd tid yttra sig över materialet. Myndigheten får dock avstå från sådan kommunikation, om

1. ärendet gäller anställning av någon och det inte är fråga om prövning i högre instans efter överklagande,
2. det kan befaras att det annars skulle bli avsevärt svårare att genomföra beslutet, eller
3. ett väsentligt allmänt eller enskilt intresse kräver att beslutet meddelas omedelbart.

Myndigheten bestämmer hur underrättelse ska ske. Underrättelse får ske genom delgivning.

Underrättelseskyldigheten gäller med de begränsningar som följer av 10 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Remiss

26 § En myndighet kan inom ramen för sitt utredningsansvar enligt 23 § begära ett yttrande från en annan myndighet eller från någon enskild (remiss).

Om en myndighet behöver inhämta yttranden från flera ska det göras samtidigt, om inte ett annat tillvägagångssätt framstår som lämpligare.

Det ska framgå av remissen vad yttrandet ska avse och när det senast ska ha kommit in till myndigheten.

Dokumentation av uppgifter

27 § En myndighet som får uppgifter på något annat sätt än genom en handling ska snarast dokumentera dem, om de kan ha betydelse för ett beslut i ärendet. Det ska framgå av dokumentationen när den har gjorts och av vem.

Myndighetens beslut

Hur beslut fattas

28 § Ett beslut kan fattas av en befattningshavare ensam eller av flera gemensamt eller automatiserat. Vid den slutliga handläggningen kan föredragande och andra befattningshavare medverka utan att delta i avgörandet.

När flera ska fatta beslut gemensamt och de inte kan enas, ska ordföranden presentera de olika förslag till beslut som har förts fram. Varje förslag ska presenteras så att det kan besvaras med antingen ja eller nej.

När de som deltar i avgörandet har fått ta ställning till förslagen, meddelar ordföranden vad som enligt hans eller hennes uppfattning har beslutats. Detta blir beslutet, om inte omröstning begärs.

Omröstning

29 § En omröstning ska genomföras öppet. Om det vid omröstningen finns fler än två förslag, ska man först avgöra vilket förslag som ska ställas mot det som ordföranden anser har beslutats.

Omröstningen avgörs genom enkel majoritet. Om det blir lika röstetal har ordföranden utslagsröst.

Varje ledamot som deltar i den slutliga handläggningen ska delta även i avgörandet. Ordföranden ska alltid rösta om det behövs för att ärendet ska kunna avgöras. Andra ledamöter behöver dock inte rösta för mer än ett förslag.

Reservation och avvikande mening

30 § När ett beslut fattas av flera gemensamt har den som deltar i avgörandet rätt att reservera sig mot beslutet genom att få en avvikande mening antecknad. Den som inte gör det ska anses ha ställt sig bakom beslutet.

Den som medverkar vid den slutliga handläggningen av ett ärende utan att delta i avgörandet har alltid rätt att få en avvikande mening antecknad.

En avvikande mening ska anmälas innan myndigheten expedierar beslutet eller på annat sätt gör det tillgängligt för utomstående. Om beslutet inte ska göras tillgängligt för utomstående, ska anmälan göras senast när beslutet får sin slutliga form.

Dokumentation av beslut

31 § För varje skriftligt beslut ska det finnas en handling som visar

1. dagen för beslutet,
2. vad beslutet innehåller,
3. vem eller vilka som har fattat beslutet,
4. vem eller vilka som har varit föredragande, och

5. vem eller vilka som har medverkat vid den slutliga handläggningen utan att delta i avgörandet.

Motivering av beslut

32 § Ett beslut som kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt ska innehålla en klargörande motivering, om det inte är uppenbart obehövligt. En sådan motivering ska innehålla uppgifter om vilka föreskrifter som har tillämpats och vilka omständigheter som har varit avgörande för myndighetens ställningstagande.

En motivering får helt eller delvis utelämnas, om

1. beslutet gäller anställning av någon,
2. ett väsentligt allmänt eller enskilt intresse kräver att beslutet meddelas omedelbart,
3. det är nödvändigt med hänsyn till rikets säkerhet, skyddet för enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden eller något annat jämförbart förhållande, eller
4. beslutet gäller meddelande av föreskrifter som avses i 8 kap. regeringsformen.

Om motiveringen har utelämnats enligt andra stycket 1, 2 eller 3 ska myndigheten om möjligt ge en motivering i efterhand, om någon enskild begär det och det behövs för att han eller hon ska kunna ta till vara sin rätt.

Underrättelse om innehållet i beslut och hur ett överklagande går till

33 § En myndighet som meddelar ett beslut i ett ärende ska så snart som möjligt underrätta den som är part om det fullständiga innehållet i beslutet, om det inte är uppenbart obehövligt.

Om parten får överklaga beslutet ska han eller hon även underrättas om hur det går till. Myndigheten ska samtidigt upplysa parten om avvikande meningar som har antecknats enligt 30 § eller enligt särskilda bestämmelser i någon annan författning. En underrättelse om hur man överklagar ska innehålla information om vilka krav som ställs på överklagandets form och innehåll och vad som gäller i fråga om ingivande och överklagandetid.

Myndigheten bestämmer hur underrättelsen ska ske. En underrättelse ska dock alltid vara skriftlig om en part begär det. Underrättelse får ske genom delgivning.

34 § Bestämmelserna i 33 § om underrättelse om innehållet i beslut och hur ett överklagande går till tillämpas också om någon som inte är part begär att få ta del av ett beslut som han eller hon får överklaga.

När beslut får verkställas

35 § Ett beslut som får överklagas inom en viss tid får verkställas när överklagandetiden har gått ut, om beslutet inte har överklagats.

Ett beslut får alltid verkställas omedelbart, om

1. beslutet gäller anställning av någon,
2. beslutet gäller endast tillfälligt, eller
3. kretsen av dem som har rätt att överklaga är så vid eller obestämd att det inte går att avgöra när överklagandetiden går ut.

En myndighet får även verkställa ett beslut omedelbart om ett väsentligt allmänt eller enskilt intresse kräver det. Myndigheten ska dock först noga överväga om det finns skäl att avvakta med att verkställa beslutet på grund av

1. att beslutet medför mycket ingripande verkningar för någon enskild,
2. att verkställigheten inte kan återgå om ett överklagande av beslutet leder till att det upphävs, eller
3. någon annan omständighet.

Rättelse och ändring av beslut

Rättelse av skrivfel och liknande

36 § Ett beslut som innehåller en uppenbar felaktighet till följd av myndighetens eller någon annans skrivfel, räknefel eller något annat liknande förbiseende får rättas av den myndighet som har meddelat beslutet.

När en myndighet får ändra ett beslut

37 § En myndighet får ändra ett beslut som den har meddelat som första instans om den anser att beslutet är felaktigt på grund av att det har tillkommit nya omständigheter eller av någon annan anledning.

Ett beslut som till sin karaktär är gynnande för någon enskild part får dock ändras till den enskildes nackdel bara om

1. det framgår av beslutet eller de föreskrifter som det har grundats på att beslutet under vissa förutsättningar får återkallas,
2. tvingande säkerhetsskäl kräver att beslutet ändras omedelbart, eller
3. felaktigheten beror på att parten har lämnat oriktiga eller vilseledande uppgifter.

När en myndighet ska ändra ett beslut

38 § En myndighet ska ändra ett beslut som den har meddelat som första instans om

1. den anser att beslutet är uppenbart felaktigt i något väsentligt hänseende på grund av att det har tillkommit nya omständigheter eller av någon annan anledning, och
2. beslutet kan ändras snabbt och enkelt och utan att det blir till nackdel för någon enskild part.

När en myndighet får ändra ett beslut som har överklagats

39 § Ett beslut som har överklagats får ändras av den myndighet som har meddelat det som första instans enbart i sådana fall som avses i 38 § och bara om överklagandet och övriga handlingar i ärendet ännu inte har överlämnats till den högre instans som ska pröva överklagandet.

Överklagande

Till vilken myndighet överklagas beslut?

40 § Beslut överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Vilka beslut får överklagas?

41 § Ett beslut får överklagas om beslutet kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt.

Vem får överklaga ett beslut?

42 § Ett beslut får överklagas av den som beslutet angår, om det har gått honom eller henne emot.

Hur överklagar man ett beslut?

43 § Ett överklagande av ett beslut ska göras skriftligen till den högre instans som ska pröva överklagandet (överinstansen). Överklagandet ska dock ges in till den myndighet som har meddelat beslutet (beslutsmyndigheten).

I överklagandet ska den som överklagar ange vilket beslut som överklagas och på vilket sätt han eller hon vill att beslutet ska ändras.

I 3 och 4 §§ förvaltningsprocesslagen (1971:291) finns ytterligare bestämmelser om vad ett överklagande som ska prövas av allmän förvaltningsdomstol ska innehålla.

Överklagandetiden

44 § Ett överklagande av ett beslut ska ha kommit in till beslutsmyndigheten inom tre veckor från den dag då den som överklagar fick del av beslutet genom den myndigheten. Om den som överklagar är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet dock ha kommit in inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Beslutsmyndighetens åtgärder

45 § Beslutsmyndigheten prövar om överklagandet har kommit in i rätt tid. Om det har kommit in för sent ska myndigheten besluta att överklagandet inte får tas upp till prövning (avvisning).

Ett överklagande ska dock inte avvisas om

1. förseningen beror på att myndigheten inte har lämnat en korrekt underrättelse om hur man överklagar, eller
2. överklagandet har kommit in till överinstansen inom överklagandetiden.

46 § Om överklagandet inte avvisas ska beslutsmyndigheten skyndsamt överlämna överklagandet och övriga handlingar i ärendet till överinstansen.

Om en myndighet ändrar ett beslut som har överklagats, ska den överlämna även det nya beslutet till överinstansen. Överklagandet ska anses omfatta det nya beslutet.

Överinstansens åtgärder

47 § Överinstansen prövar frågor om att avvisa ett överklagande på någon annan grund än att det har kommit in för sent.

Om ett överklagande felaktigt har getts in till överinstansen, ska den myndigheten vidarebefordra överklagandet till beslutsmyndigheten och samtidigt ange vilken dag som överklagandet kom in till överinstansen.

48 § Överinstansen får bestämma att det överklagade beslutet tills vidare inte ska gälla.

Föreläggande när handläggningen har försenats

49 § Om en domstol eller en förvaltningsmyndighet bifaller ett överklagande av ett sådant avslagsbeslut som avses i 12 § andra stycket, ska den besluta att förelägga den myndighet som har meddelat avslagsbeslutet att snarast eller inom den tid som överinstansen bestämmer avgöra det ärende som överklagandet avser.

Överinstansens beslut får inte överklagas.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2018.
2. Genom lagen upphävs förvaltningslagen (1986:223).
3. Den upphävda lagen gäller dock fortfarande i den utsträckning som det i en annan lag eller förordning finns bestämmelser som innehåller hänvisningar till den lagen.

På regeringens vägnar

STEFAN LÖFVEN

MORGAN JOHANSSON
(Justitiedepartementet)

Wolters Kluwer
Elanders Sverige AB, 2017

Datum
2022-05-17

Diarienummer
TN 00001-2022

Handläggare
Ann-Christine Henriksson
Förvaltningssekreterare

Tekniska nämndens delegationsbeslut 2022, 2022-05-25

Sammanfattning av ärendet

Tekniska nämnden har överlåtit sin beslutanderätt i vissa frågor enligt delegationsbestämmelserna. De besluten ska återredovisas till nämnden, men det innebär inte att nämnden omprövar eller fastställer delegationsbesluten. Däremot får Tekniska nämnden återta delegeringen, eller själv fatta beslut i ett enskilt ärende genom att ta över det.

Här nedanför presenteras de delegationsbeslut som har registrerats under perioden 2022-05-01 – 2022-05-12.

	Punkt i delegations-bestämmelserna	**Beslutsdatum**	**Beskrivning av delegationsbeslutet**	**Diarienummer**
1.	SA1	2022-05-04	Yttrande - Bygglov BAGAREN 3 Dnr 2022-000219	00006-2022
2.	SA1	2022-05-04	Yttrande - Bygglov AKTIV 1 Dnr 2020-000993	00006-2022
3.	SA1	2022-05-04	Yttrande - Bygglov ORDNINGSMANNEN 9 Dnr 2022-000338	00006-2022
4.	A1	2022-05-02	Deltagande vid Svenskt Vattens föreningsstämma	00171-2022
5.		2022-05-01 – 2022-05-12	Nyanställningar, Teknisk förvaltning	

Handläggare

Ann-Christine Henriksson
Förvaltningssekreterare

Parkeringstillstånd för rörelsehindrade
Färdtjänst inom kommunen
Färdtjänst i annan kommun
Riksfärdtjänst

Beslut 220301-220430	Ärende	Bifall	Avslag
29-67	Parkeringstillstånd för rörelsehindrade	37	2
121-248	Färdtjänst inom kommunen	127	0
7-18	Färdtjänst i annan kommun	11	0
15-27	Riksfärdtjänst	10	2

Parkeringstillstånd
Trafikregleringar
Lokala trafikföreskrifter
Upplåtelse av offentlig plats
Dispenser transporter (vikt, bredd)

Beslut 220401 - 220510	Ärende	Bifall	Avslag
53 - 60	Parkeringstillstånd	8	0
42 - 71	Trafikregleringar	29	0
27 -	Lokala trafikföreskrifter	0	0
45 - 92	Upplåtelse av offentlig plats	47	0
34 - 49	Dispenser transporter	15	0

Förvaltningens förslag till beslut

Tekniska nämnden tar del av redovisningen av delegationsbesluten.

Handläggare
Ann-Christine Henriksson
Förvaltningssekreterare

Underlag för beslut

Tjänsteskrivelse, Teknisk förvaltning, 2022-05-17

Underskrifter

Örjan Jervidal	Ann-Christine Henriksson
Förvaltningschef	Förvaltnings- och Nämndsekreterare

Datum
2022-05-17

Diarienummer
TN 00002-2022

Handläggare
Ann-Christine Henriksson
Förvaltningssekreterare

Tekniska nämndens meddelanden 2022, 2022-05-25

Sammanfattning av ärendet

Teknisk förvaltning har gjort en sammanställning över kännedomsärenden inför tekniska nämndens sammanträde.

Förvaltningens förslag till beslut

Tekniska nämnden tar del av ärenden för kännedom enligt förteckning i sammanställning 2022-05-17.

Underlag för beslut

- Tjänsteskrivelse, Teknisk förvaltning, 2022-05-17
- Sammanställning 2022-05-17

Underskrifter

Örjan Jervidal
Förvaltningschef

Ann-Christine Henriksson
Förvaltnings- och Nämndsekreterare

ÖSTERSUNDS KOMMUN

SAMMANSTÄLLNING
2022-05-17 Dnr 2-2022

Handläggare
Ann-Christine Henriksson

Tekniska nämndens meddelanden 2022, 2022-05-25

Kommunfullmäktige
§ 328 Anmälan av medborgarförslag – Belysning vid Lillsjön
§ 32 Anmälan av medborgarförslag – Övergångsställe på Arenavägen
§ 33 Anmälan av medborgarförslag – Skoterled Torvalla
§ 37 Översyn av kommunens nämndorganisation inför mandatperioden 2023-2026
§ 38 Riktlinje för styrdokument
§ 40 Program för VA
§ 48 Ombudgetering för delprojekt inom Östersundslänken
§ 63 Medborgarförslag – Odensalabacken/Torvallabacken
§ 64 Medborgarförslag – Isbana på Lillsjön
§ 66 Medborgarförslag – Utökning av Rullskidbanan på Östersunds kommun
§ 67 Medborgarförslag – Förbud mot tung trafik på Genvägen, led om trafiken via E14 till Odenskog/Lillänge
§ 69 Medborgarförslag – Fiskebrygga i Lillsjön
§ 70 Medborgarförslag – Bygga ny fotbollshall i Östersunds kommun
§ 71 Medborgarförslag – Uteaktiviteter i Valla
§ 72 Medborgarförslag – Cykeltvätt vid Frösöbron
§ 74 Medborgarförslag – Konstgräs samt lösning av trafikproblem på Fagervallsskolan
§ 75 Medborgarförslag – Vilopaus på Frösön
§ 76 Medborgarförslag – BigBelly – Smarta papperskorgar
§ 78 Valärenden – kommunfullmäktige
§ 90 Ägardirektiv 2022 – Östersundshem AB
§ 93 Ombudgetering för projektet Tandsbyns Reningsverk
§ 95 Motion – Kulturhus
§ 97 Riktlinje för hantering av arkiv i Östersunds kommun
§ 100 Riktlinje för utformning längs gator och vägar

Kommunstyrelsen
§ 114 Miljöredovisning 2021
§ 122 Granskning av målstyrning
§ 130 Kommunövergripande månadsrapporter 2022
§ 152 Långsiktigt boende flyktingar från Ukraina

Miljö- och samhällsnämnden
§ 38 Motion – Utveckla Minnesgärdet

Östersunds kommun
063-14 30 00
831 32 ÖSTERSUND
www.ostersund.se
Fax: 063-14 40 00

När du kommunicerar med Östersunds kommun kommer dina uppgifter att behandlas av kommunen. All hantering av personuppgifter sker i enlighet med gällande dataskyddslagstiftning. Du kan läsa mer om Östersunds kommuns hantering av personuppgifter på www.ostersund.se/dataskydd.

ÖSTERSUNDS KOMMUN

Kultur- och fritidsnämnden
§ 37 Yttrande – Motion – Utveckla Minnesgärdet

Finans- och ledningsutskottet
§ 16 Planeringsförutsättningar mål och budget 2023 med plan 2024-2025

Övriga
Protokoll, Kommunala pensionärsrådet, 2022-04-07

Datum
2022-05-17

Diarienummer
TN 00003-2022

Handläggare
Ann-Christine Henriksson
Förvaltningssekreterare

Tekniska nämndens information och överläggningar 2022, 2022-05-25

Sammanfattning av ärendet

Följande punkter tas upp för information/överläggning på tekniska nämndens sammanträde:

- Läget - husbilsparkering Storsjöstrand
- Förvaltningschefens information
- Rundtur bland stadens parker

Underskrifter

Örjan Jervidal
Förvaltningschef

Ann-Christine Henriksson
Förvaltnings- och Nämndsekreterare